

ČESKÁ ŽENA

ČASOPIS VĚNOVANÝ ČESKÝM KATOLICKÝM
ŽENÁM A DÍVKÁM V AMERICE.

ST. LOUIS, MO., 24. PROSINCE (DEC.) 1932.
ROČNÍK (VOLUME) XXV.

ČÍSLO (NUMBER) 648.

Adresa: "ČESKÁ ŽENA", 1611 South 11th St. ST. LOUIS, MO.

DVOJČÍSLO V Á N O Č N Í S KALENDARIEM NA ROK 1933.

MACBETH — "NEJLEPŠÍ STOLNÍ NÁDOBÍ"

Neslýchaná cena stolního krystalového skleněného nádobí.

"Nejlepší stolní nádobí" je jedním z těch atraktivních a všeobecně oblíbených souborů, které kdy byly námi pro obchod nabízeny. Zahrnuje v sobě 22 kousků zářivého, "Novým processem" leptaného krystalového skleněného nádobí. Toto má nejpěknější vzhled Macbethova skleněného nádobí, je jemné, jako vyšívané—tenké a lehoučké. Sklenice mají pověstný Macbeth broušený okraj, dodávající krásné tvárnosti při prodeji.

Tento soubor je bez pochyby jedním z nejlepších a nejlažnějších skleněných nádobí, jaké možno našim odběratelkám nabídnouti. Toto samo každé ženě praví: "Jakost," a cenník šeptá: "Úspora též!" — Neopomeňte chopit se příležitosti, která se vám v tomto výjimečném prodeji nabízí:

"Nejlepší stolní nádobí" je již dáno do trhu a prodává se ve mnohých obchodech. — Vše je bezpečně zabaleno i pro zpáteční odeslání. Celá zásilka váží 9 liber. Poštovné 50c.

Podmínky pro předplatitelky "České Zeny":

Roční předplatné na "Českou Zenu" je \$2.75. Kdo získá novou odběratelku obdrží toto nádobí úplně zdarma, pošle-li předplatné na "Českou Zenu" za rok \$2.75. Nové odběratelce pošleme zajímavý román.

Kdo si chce toto krásné nádobí koupit, stojí ho \$2.50. Nynější odběratelky "České Zeny" předplatí-li si na časopis \$2.75 a pošlou-li k tomu \$1.25, obdrží též celý tento skleněný soubor.

ČESKÁ ŽENA

ČASOPIS VĚNOVANÝ ČESKOSLOVENSKÝM ŽENÁM A DÍVKÁM
V AMERICE

Adresa: "Česká Žena", 1611 So. 11th Street, St. Louis, Mo.

Entered as 2nd Class Matter Oct. 2, 1908, at the P. O. at St. Louis, Mo., under the Act of March 3, 1879

ROČ. (VOL.) XXV.

ST. LOUIS, MO., 24. PROSINCE (DEC.) 1932.

ČÍSLO (NO.) 648.

Vánoční a novoroční blahopřání.

Opět se nám přiblížily ty nejradostnější svátky vánoční, v nichž oslavujeme slavný příchod Božího Syna na tento svět, který všemu lidstvu přinesl nejdražší dar—svou nebeskou lásku.

Ač nynější doba je těžká a svízelná, přece ti, kdož pevně věří v Toho Syna Božího, pocítí uží ve svém srdci radost a blaho z toho, že Láska Boží je s námi, že Pán Ježíš je s námi až do skonání světa.

V této vánoční a novoroční době přejeme všem svým přátelům, čtenářkám a předplatitelkám tohoto jediného česko-katol. ženského časopisu ve Sp. Státech té Boží lásky a všeho toho, co k dobru duše i těla jim slouží. Bůh Vám všem žehnej a chraň Vás všeho zlého!

Dárek k vánocům.

K blahopřání obyčejně lidé přinášejí také dárky. A tu jsme se rozhodli letos místo kalendáře dáti našim milým přátelům a čtenářkám toto dvojčíslo "České Ženy", v němž najdou část kalendářní na rok 1933. jakož i množství pěkných, krátkých povídek, vedle běžných románů čísla druhého. Povídky ty jsou původní a

jistě se jimi čtenáři a čtenářky pobaví a poučí.

Letos nemohli jsme kalendáře na r. 1933. vydat, neboť nebylo možno proň získat oznamek, předplacení časopisů bylo a je velmi slabé, a loni jsme na kalendáři ztratili přes 2,000 dollarů. Celá spousta kalendářů na r. 1932. leží ve skladišti, neboť již loni mnoho našich odběratelů "Hlasu" a odběratelek "České Ženy" si na naše časopisy nepředplatili. Za stávajících těchto okolností byli jsme nuceni pro záchranu našich časopisů vydání kalendáře zastavit až do doby, kdy se poměry zlepší. Také jiné, miliónářské firmy, které vydávaly své kalendáře, musely nyní vydávání jejich zastavit. Doufáme, že všichni, kdož naše listy odbírají, těžkou situaci tuto pochopí a přijmou toto dvojčíslo jako jedině nám možnou náhradu. Těm, kdož poslali 15c na poštu při zaslání kalendáře, přepíšeme obnos ten k předplatnému.

Ještě jednou všeho nejlepšího od Pána Boha všem přejeme a zůstáváme v úctě oddaní

Vydavatelé

"České Ženy" a "Hlasu".

Poznámky k roku 1933.

Pohyblivé Svátky.

Neděle Devítník 12. února; Popeleční středa 1. března; Neděle Květná 9. dubna; Hod Boží Velikonoční 16. dubna; Nanebevstoupení Páně 25. května; Hod Boží Svatodušní 4. června; Nejsvětější Trojice 11. června; Božího Těla 15. června; Nejsv. Srdece Ježíšova 23. června; První neděle adventní 3. prosince.

Čtvero Suchých Dnů.

První týden v postě, 8., 10. a 11. března; Svatodušní týden, 7., 9. a 10. června; Třetí týden v září, 20., 22. a 23. září; Třetí týden v prosinci, 20., 22. a 23. pros.

Závazné svátky, o nichž mše sv. je příkazem.

Každá neděle v roce.

1. Nový rok, 1. ledna; 2. Nanebevstoupení Páně, 25. května; 3. Nanebevzetí Panny Marie, 15. srpna; 4. Všech Svátých, 1. listopadu; 5. Neposkvrněné Početí Bl. Panny Marie, 8. prosince; 6. Hod Boží Vánoční, 25. prosince.

Národní Patronové.

Blahoslavená Panna Maria bez poskvrny hříchu počatá, jejíž svátek se slaví 8. prosince, je patronkou Sp. Států; sv. Jan Nepomucký, 16. května a sv. Václav 28. září jsou patronové Čechů; ssv. Cyrill a Methoděj, 5. července jsou patronové Moravanů.

Státní Svátky.

Všecky neděle v roce; Nový Rok; narozeniny A. Lincolna, 12. února; narozeniny J. Washingtona, 22. února; Zdobení hrobů, 30. května; Prohlášení neodvislosti, 4. července; Den díkůčinění, vždy poslední čtvrtek v listopadu; Hod Boží vánoční.

V některých státech i Velký pátek, jakož i jiné dni bývají od presidenta nebo guvernéra státu, za takový svátek prohlášeny.

Na státní svátky je veřejné úřadování zastaveno. — Směnky prošlé na některý z těchto svátků jsou splatné až dne následujícího. Pouze směnky prošlé na Velký pátek anebo Zdobení hrobů jsou splatné ten den před tím. Smlouvy, uzavřené nebo podepsané na národní svátek, nemají platnosti před soudem.

Předpisy o postech zdržlivosti a újmy.

Půst zdržlivosti zakazuje požívání masitých pokrmů, ale neobmezuje střídavé užívání jiných pokrmů, jichž možno i vícekrát za den dosyta se najísti.

Půst újmy je ten, který obmezuje počet jídel a množství jídla a dovoluje pouze jednou za den dosyta se najísti, což nemá být před polednem. Mimo toto hlavní jídlo je dovoleno jedno menší jídlo, při němž možno požití osm uncí pokrmu. Když hlavní jídlo je v poledne, druhé menší je večer. Možno ale odložit hlavní jídlo na večer a v poledne užít menšího jídla. Mimo tato dvě jídla je dovoleno požití ráno dvě unce chleba (bez másla) a koflík teplé kávy neb čaje.

Všichni, kdo dokončili svůj sedmý rok, jsou podrobeni postům zdržlivosti.

Všichni, kdo dokončili dvacátý první rok a dosud nedosáhli šedesátého roku, jsou vázáni posty újmy.

Půst zdržlivosti zakazuje požívání nejen masa, ale i masité polévky a všech výtažků z masa, jako beef-tea, jakož i škvarků, špeku atd. Vejce a mléčné výrobky jsou dovoleny. Sádla a jiných tuků možno užít pouze k přípravě pokrmů.

Požívání masa a ryb při témže jídle je dovoleno.

Dni zdržlivosti.

Každý pátek v roce je dnem zdržlivosti, leč by některý zasvěcený svátek připadl na pátek. Výjimkou je doba čtyřicetidenního postu, během které se přísný půst v pátek musí zachovat, i kdyby na ten den připadl zasvěcený svátek.

Dni postu újmy a zdržlivosti.

Přísné posty, ve kterých se zapovídá požívání masitých pokrmů a dovoluje se jednou za den, nikoliv před polednem, dosyta se najísti, jsou:

1. Popeleční středa. 2. Středy a pátky čtyřicetidenního postu (toto platí pro Spojené Státy. Jinde všeobecným zákonem jsou to pátky a soboty). 3. Dni před svatodušními svátky, před svátkem Nanebevzetí Bl. Panny Marie, před svátkem Všech Svátých a před vánočními svátky. Případají-li tyto svatvečery (vigilie) na neděli, odpadá půst. 4. Bílá sobota do 12. hodin v poledne, kdy končí čtyřicetidenní půst. 5. Středy, pátky a soboty čtyř kvatembrových týdnů (suché dni).

Dni toliko újmy.

Všechny dni v době čtyřicetidenního postu, které nebyly svrchu jmenovány, jsou dni pouze újmy. V neděli není nikdy půst.

Zvláštním apoštolským prominutím, poskytnutým biskupům Spoj. Států, rodiny těžce pracujících dělníků mohou jísti masité pokrmy při hlavním jídle na všechny dny v roce, vyjma všechny pátky, Popeleční středu, středu ve Svatém týdnu, dopoledne Bílé soboty a Štědrý Den, leč by ten připadl na neděli. A kdo v takové dělnické rodině je osvobozen od postu újmy, takový může požívati masitých pokrmů vícekrát za den v takové dny, kdy užívání masa je dovoleno.

Od postu újmy osvobozují nemoc, chatrné zdraví a jiné příčiny, které bývají ohlášeny v kostele v postních pravidlech na začátku postní doby. Jelikož postní pravidla mohou být trochu pozměněna dle požadavků kraje a různých okolností, každý se má řídit dle postních pravidel své diecése.

Kdokoliv má pochybnost ohledně své možnosti a povinnosti zachovávat postní pravidla, má se zeptat svého zpovědníka o radu.

Leden — January

Neděle. Obřezání Páně. Nový Rok. Lukáš 2, 21.

1. Neděle	Obřezání Pána Ježíše. Nový rok
2. Pondělí	Nejsv. Jméno Ježíš; Adelard; Maxim
3. Úterý	Jenovefa, p.; Cyrin; Primus; Daniele
4. Středa	Titus, b.; Rigobert; Eugen; Benedikta
5. Čtvrtek	Telesfor, ppž. a muč.; Simeon; Talida
6. Pátek	Zjevení Páně; Svatých Tří Králů
7. Sobota	Lucian; Klerus; Nicetas; Senator

Neděle 1. po Zj. Páně. 12-letý Ježíš ve chrámě. Luk. 2.

8. Neděle	Sv. Rodiny; Severin; Lucian; Theofil
9. Pondělí	Julian a Basilissa; Petr; Marciana
10. Úterý	Agathon, ppž., Vilém; Florida; Valerik
11. Středa	Hygin; Theodosius; Honorata; Salvius
12. Čtvrtek	Arnošt; Satyr; Arkád; Taciana; Caesaria
13. Pátek	Veronika; Leoncius; Glafyra; Potitus
14. Sobota	Felix z Nol.; Hilarius; Malachiáš

Neděle 2. po Zjevení Páně. Svatba v Káni Gal. Jan 2.

15. Neděle	Pavel, poust.; Maurus, op.; Alexandr
16. Pondělí	Marcel, m.; Priscilla; Tician; Štěpánka
17. Úterý	Antonín, poust.; Leonilla; Milgitha
18. Středa	Priska; Liberata; Faustina; Leobard
19. Čtvrtek	Kanut; Pia; Germana; Januarius
20. Pátek	Fabián a Šebestián; Euthymius
21. Sobota	Anežka R., p. a m.; Meinard; Publius

Neděle 3. po Zj. Páně. Uzdravení malomocného. Mat. 8.

22. Neděle	Vincenc; Anastáz; Oroncius; Gaudenc
23. Pondělí	Zasnoubení Panny Marie; Raimund
24. Úterý	Timotheus; Mardonius; Metellus
25. Středa	Obrácení sv. Pavla; Sabian; Donát
26. Čtvrtek	Polycarp, b. a m.; Paula; Theogen
27. Pátek	Jan Zlat.; Vitalian; Theoderick
28. Sobota	Efrém; Flavian; Leonides; Julian; Roger

Neděle 4. po Zjev. Páně. Bouře na moři. Mat. 8.

29. Neděle	František Sáleský; Akvilin; Severa
30. Pondělí	Martina; Adelgunda; Hyacintha; Felix
31. Úterý	Petr Nol; Marcella; Geminian; Ludvíka

Běh slunce.

Čtvrti měsíce.

1. ledna. V. 7.21—Z. 4.26 ☉ První čtvrt 3. ledna.
 8. ledna. V. 7.19—Z. 4.33 ☉ Úplněk 11. ledna.
 15. ledna. V. 7.18—Z. 4.41 ☉ Poslední čtvrt 19. ledna.
 22. ledna. V. 7.14—Z. 4.49 ☉ Nový měsíc 25. ledna.

MODLITBIČKY.

Ráno.

Bože, ráno zdrav když vstávám,
 díky upřímné Ti vzdávám.

Celý den mi pomáhej
 a těž chlebička mi dej!
 Do srdce ryj nevinnost
 a vlož věčnou blaženost!

Běh slunce.

Čtvrti měsíce.

5. února. V. 7.01—Z. 5.07 ☉ První čtvrt 2. února.
 12. února. V. 6.52—Z. 5.18 ☉ Úplněk 10. února.
 19. února. V. 6.43—Z. 5.26 ☉ Poslední čtvrt 17. února.
 26. února. V. 6.32—Z. 5.35 ☉ Nový měsíc 24. února.

Únor — February

1. Středa	Ignác, muč.; Brigita; Severus; Efrém
2. Čtvrtek	Očišťování P. M.; Hromnic; Kornelius
3. Pátek	Blažej, b. a m.; Kandidus; Ansgar
4. Sobota	Ondřej Kor.; Veronika; Gilbert; Modan

Neděle 5. po Zj. Páně. O koukoli mezi pšenici. Mat. 12.

5. Neděle	Háta; Kajus; Albuin; Felicia
6. Pondělí	Dorota; Silvan; Theofila; Hildegunda
7. Úterý	Romuald, opat; Theodor; Juliana
8. Středa	Jan z Mathy; Honorat; Gisela; Nicefor
9. Čtvrtek	Cyrril z Alex.; Apollonie, p.; Roman
10. Pátek	Školastika, abatyše; Vilém; Sotera
11. Sobota	Panna Maria Lurdská; Emerit; Regiola

Neděle Devítník. Dělnici na vinici. Matouš 20.

12. Neděle	Modest; Eulalie; Gaudenc; Julian
13. Pondělí	Kateřina z Rici; Řehoř II., ppž.; Blažena
14. Úterý	Valentin; Zeno; Felikula; Vitalis
15. Středa	Faustin a Jovita; Jiřina; Agapa; Kolman
16. Čtvrtek	Juliána, m.; Onesimus; Samuel; Daniel
17. Pátek	Flavián; Fintan; Silvin; Klaudius
18. Sobota	Simeon, b. a m.; Helladius; Klaudina

Neděle 1. po Devítníku. O rozsévání. Lukáš 8.

19. Neděle	Konrád; Mansvet; Majolus; Julius; Alvar
20. Pondělí	Eleuther, b.; Oldřich; Lev; Olkan
21. Úterý	Severin; Sekundin; Irena; Fortunat
22. Středa	Sidlo sv. Petra v Ant.; Emerita; Markéta
23. Čtvrtek	Petr Damian; Milburga; Romana; Marta
24. Pátek	Mátěj, ap.; Montan; Lucius; Sergius
25. Sobota	Walburga; Konstancia; Adeltruda; Felix

Ned. 2. po Devítníku. Uzdr. slepého u Jericha. Luk. 18.

26. Neděle	Markéta Kort.; Fortunát; Alexandr
27. Pondělí	Leandr, b.; Julian; Baldomer; Gabriel
28. Úterý	Justus; Theofil; Osvald; Roman; Proter

Před jídlem.

Dobrotivý Bože!
 Pokrm tento požeň,
 ke zdraví at' slouží, přej!

Březen — March

1. Středa	☞ Popelec; Albin; Antonina; Suitbert
2. Čtvrtek	Anežka Česká; Simplicius; Karel
3. Pátek	☞ Kunhuta, cis.; Bedřich; Kassia
4. Sobota	Kazimír, vyzn.; Nestor; Arkad

Neděle 1. postní. P. Ježíš pokoušen od d'ábla. Mat. 4.

5. Neděle	Jan od Kř.; Viktor; Justus; Lukosa
6. Pondělí	Bedřich; Fridolin; Perpetua; Felicitas
7. Úterý	Tomáš Aquin.; Theofil; Gaudiosus
8. Středa	☞ Kvat. Jan Boží; Filemon; Apollonius
9. Čtvrtek	Františka R., vd.; Kateřina; Pacian
10. Pátek	☞ Kvat. 40 muž. v Sebastě; Viktor
11. Sobota	☞ Kvat. Anděla, vd.; Konstantin

Neděle 2. postní. Proměnění na hoře Tabor. Mat. 17.

12. Neděle	Rehoř Vel., ppž.; Justina; Fina; Dorát
13. Pondělí	Eufrasia; Patricia; Modesta; Gerald
14. Úterý	Matilda, cis.; Innocent; Vitalis; Leobin
15. Středa	☞ Kl. Dvořák; Zachariáš, ppž.; Longin
16. Čtvrtek	Heribert, bisk.; Papas; Abraham
17. Pátek	Blah, Jan Sarkander; Gertruda; Patrik
18. Sobota	Eduard; Cyril Jer.; Marcissus; Lev

Neděle 3. postní. P. Ježíš vymítá d'ábla. Luk. 11.

19. Neděle	Josef, pěstoun Páně; Amant; Marek
20. Pondělí	Alexandra; Klaudie; Eufemia; Vulfram
21. Úterý	Benedikt, opat, zakladatel řádu
22. Středa	☞ Kateřina Šv.; Mikuláš, poust.; Lea
23. Čtvrtek	Viktorin, b.; Theodosia; Pelagia
24. Pátek	☞ Gabriel, archanděl; Berta; Aldemar
25. Sobota	Zvěstování Panny Marie; Dula; Lucia

Neděle 4. postní. Ježíš nasytil 5000 mužů. Jan 6.

26. Neděle	Haštal, m.; Eugenia; Montan; Maxima
27. Pondělí	Jan z D.; Rupert; Augusta; Froyin
28. Úterý	Jan Kap.; Osburga; Adéla; Kastor
29. Středa	☞ Eustach, op.; Berthold; Viktorin
30. Čtvrtek	Kvirin; Jan Klimakus; Regulus; Kamil
31. Pátek	☞ Kvido; Kornellia; Balbina; Benjamin

Běh slunce.

Čtvrti měsíce.

5. břez. V. 6.22—Z. 5.44 ☉ První čtvrt 4. března.
 12. břez. V. 6.10—Z. 5.53 ☉ Úplněk 11. března.
 19. břez. V. 5.58—Z. 6.01 ☾ Poslední čtvrt 18. břez.
 26. břez. V. 5.45—Z. 6.09 ☾ Nový měsíc 25. března.

Duben — April

1. Sobota	Hugo; Viktor; Theodora; Štěpán
-----------	--------------------------------

Neděle smrtelná. Židé chtějí P. Ježíše kamenovat. Jan 8.

2. Neděle	František z Paul.; Maria Eg.; Titus
3. Pondělí	Richard, b.; Agapa; Chionia; Pankrác
4. Úterý	Isidor, b.; Plato; Aleida; Hildebert
5. Středa	☞ Vincenc, vyz.; Krescencia; Irena
6. Čtvrtek	Celestin; Celsus; Diogenes; Sixtus
7. Pátek	☞ Bolestné Panny Marie; Heřman Jos.
8. Sobota	Amantinus; Albert; Redemptus

Ned. květná. O slav. vjezdu Kristové do Jer. Mat. 21.

9. Neděle	Marie Kleofášová; Kasilda; Prochor
10. Pondělí	Makarius; Ezechiel; Terenc; Pompej
11. Úterý	Lev Velký, ppž.; Isák; Antipas; Ulrich
12. Středa	☞ Julius; Zeno; Lazar; Visie; Viktor
13. Čtvrtek	Zelený čtvrtek; Josef o. a p. C.; Justin
14. Pátek	☞ Velký pátek; Justin; Valerian
15. Sobota	☞ Bílá sobota; Anastásia; Theodor; Petr

Neděle velikonoční. Vzkříšení Páně. Marek 16.

16. Neděle	Hod Boží velikonoční; Benedikt J. Labre
17. Pondělí	Pondělí velikonoční; Rudolf; Isidora
18. Úterý	Amideus; Appolonius; Aja; Anthia
19. Středa	Emma; Expedit; Aza; Lazar; Timon
20. Čtvrtek	Marcellin; Sulpicius; Servillian; Viktor
21. Pátek	☞ Anselm, b.; Simeon; Ananias; Felix
22. Sobota	Soter; Kajus; Oportuna; Senorina

Ned. 1. po velik. či bílá. P. Ježíš zjevil se apošt. Jan 20.

23. Neděle	Vojtěch, b. a m.; Jiří; Marolus; Gerard
24. Pondělí	Fidelis; Bova; Doda; Egbert; Longin
25. Úterý	Marek, ev.; Evodius; Kallista; Anian
26. Středa	P. Marie Dobré Rady; Kletus; Marcellin
27. Čtvrtek	Petr Kan., uč. C.; Zitta, p.; Hermelina
28. Pátek	☞ Pavel z Kř.; Vitalis; Valerie; Rufus
29. Sobota	Petr Veronský; Odilo; Odo; Hugo

Neděle 2. po velik. Já jsem pastýř dobrý. Jan 10.

30. Neděle	Kateřina Sien., p.; Žofie; Rosamunda
------------	--------------------------------------

Běh slunce.

Čtvrti měsíce.

2. dub. V. 5.33—Z. 6.17 ☉ První čtvrt 2. dubna.
 9. dub. V. 5.21—Z. 6.24 ☉ Úplněk 10. dubna.
 16. dub. V. 5.09—Z. 6.32 ☾ Poslední čtvrt 16. dub.
 23. dub. V. 4.58—Z. 6.40 ☾ Nový měsíc 24. dubna.

Po jídle.

Dobrotivý Bože!
 Zas uštěď chleba,
 jehož nám třeba!

Před prací.

Duchu svatý!
 Pomož mi krásu poznati!
 Pomož mi dobro konati!

Po práci.

Dobrotivý Bože!
 Děkuji Ti za pomoc
 a mě zotav zas Tvá moc!

Květen — May

1. Pondělí	Filip a Jakub, ap.; Valburga; Jeremiáš
2. Úterý	Sigmund; Athanas; Zoe; Cyriak
3. Středa	Josef, patron Církve; Nalezení sv. Kříže
4. Čtvrtek	Florian; Monika; Antonie; Pelagie
5. Pátek	☞ Pius V., ppž.; Krescenciana; Anjelus
6. Sobota	Jan, ap. při br. later.; Benedikta; Lucius

Neděle 3. po velik. Maličko a již neuzříte mne. Jan 16.

7. Neděle	Stanislav; Juvenal; Albert; Kvadrát
8. Pondělí	Zjev. sv. Michaela, arch.; Desiderát
9. Úterý	Rehoř Naz., uč. C.; Beatus; Benigna
10. Středa	Isidor; Gordian; Epimach; Blažena
11. Čtvrtek	Mamert; Fabius; Florencius; Majolus
12. Pátek	☞ Pankrác; Gemma; Imelda; Domitilla
13. Sobota	Servác; Dominika; Glycerie; Rolenda

Ned. 4. po velik. Jdu k tomu, kterýž mne poslal. Jan 16.

14. Neděle	Bonifác, m.; Justina; Viktor; Korona
15. Pondělí	Zofie; Jan B. de La Salle; Isidor
16. Úterý	Jan Nepom., m.; Ubaldus; Peregrin
17. Středa	Paschal, ř.; Restituta; Bruno; Julia
18. Čtvrtek	Venanc; Felix; Dioskur; Theodot
19. Pátek	☞ Petr Cel.; Ivo; Dustan; Prudenciana
20. Sobota	Bernardin Siens.; Basilla; Plautilla

Neděle 5. po velik. Proste a bude vám dáno. Jan 16.

21. Neděle	Florentin, op.; Ondřej Bobola; Hospicius
22. Pondělí	Pro- Rita; Julie; Faustin; Timothej
23. Úterý	sební Desiderius, b.; Florencius
24. Středa	dni P. M. Pom. Kř.; Afrá; Donacian
25. Čtvrtek	Nanebevstoupení Páně; Rehoř V., ppž.
26. Pátek	☞ Filip Neri; Augustin; Kvadrát
27. Sobota	Beda, uč. C.; Restituta; Julius; Tician

Neděle 6. po velik. Když přijde Utěšitel. Jan 15.

28. Neděle	Vilém, op.; German; Ubaldeska; Emil
29. Pondělí	Maria Magd. z P.; Theodosia; Maximin
30. Úterý	Zdislava; Johanna z Ark.; Felix; Emelia
31. Středa	Anděla; Petronilla; Mechtilda; Kamila

Běh slunce.

Čtvrti měsíce.

7. květ. V. 4.38—Z. 6.56 ☉ První čtvrt 2. května.
 14. květ. V. 4.29—Z. 7.03 ☉ Úplněk 9. května.
 21. květ. V. 4.23—Z. 7.10 ☉ Poslední čtvrt 16. květ.
 28. květ. V. 4.17—Z. 7.16 ☉ Nový měsíc 24. května.

Lítost.

Milosrdný Bože!

Hřích můj mé srdce bolí,
 kéž láska Tvá je zhojí!

Večer.

Bože, večer spát než jdu,
 ještě k Tobě pohlédnu.

Červen — June

1. Čtvrtek	Fortunat; Pamful; Kandida; Firmus
2. Pátek	☞ Erasmus; Marcellin; Petr; Blandina
3. Sobota	☞ Vigilie; Klotilda; Paula; Olivia; Isák

Neděle Svatodušní. Seslání Ducha Svatého. Jan 14.

4. Neděle	Hod Boží svatodušní; František; Kvirin
5. Pondělí	Pondělí svatodušní; Bonifác; Valeria
6. Úterý	Nerbert; Klaudius; Kandida; Paulina
7. Středa	☞ Kvat. Robert; Pavel; Sabinian; Cyrus
8. Čtvrtek	Medard; Genesia; Fortunat; Kaliopa
9. Pátek	☞ Kvat. Kolumbán; Felician; Primus
10. Sobota	☞ Kvat. Markéta; Amata; Cecílie

Ned. 1. po sv. D. Jdouce učte všechny národy. Mat. 28.

11. Neděle	Nejsvětější Trojice; Barnabáš, ap.; Flora
12. Pondělí	Basilida; Lev III.; Onufrius; Cyrin
13. Úterý	Antonin Paduánský; Akvilina; Felikula
14. Středa	Basil; Valerius; Rufinus; Digna
15. Čtvrtek	Boží Tělo; Vit, m.; Tacian; Libia; Benilda
16. Pátek	☞ Zbyněk; Marcia; Lutgarda; Tychon
17. Sobota	Adolf. Marcian; Nikander; Rajnier

Neděle 2. po sv. Duchu. O velké večeri. Lukáš 14.

18. Neděle	Marek; Marcellian; Osanna; Efreim
19. Pondělí	Gervás a Protás; Juliana; Gaudenc
20. Úterý	Silverius; Cyriak; Florentina; Gemma
21. Středa	Alois z Gonzagy; Demetria; Alban
22. Čtvrtek	Paulin; Tullia; Konsorcia; Alban; Aron
23. Pátek	☞ Nejsv. Srdce P. Ježíše; Eberhard
24. Sobota	Jan Křtitel; Ivan; Theodulf; Faustus

Neděle 3. po sv. Duchu. O ztracené ovci. Lukáš 15.

25. Neděle	Vilém; Emilian; Orosie; Prosper
26. Pondělí	Jan a Pavel; Pellagius; Salvius
27. Úterý	Ladislav, král; Emma; Samson; Zoilus
28. Středa	Ireneus; Lev II., ppž.; Serenus
29. Čtvrtek	Petr a Pavel, ap.; Flaria; Marcellus
30. Pátek	☞ Pam. sv. Pavla; Lucina; Erentruda

Běh slunce.

Čtvrti měsíce.

4. červ. V. 4.13—Z. 7.22 ☉ První čtvrt 1. června.
 11. červ. V. 4.11—Z. 7.26 ☉ Úplněk 7. června.
 18. červ. V. 4.10—Z. 7.29 ☉ Posl. čtvrt 14. června.
 25. červ. V. 4.12—Z. 7.31 ☉ Nový měsíc 22. června.
 30. červ. V. 4.12—Z. 7.31 ☉ První čtvrt 30. června.

Tvoje svatá mocná dlaň
 od zlého mě všeho chraň!
 Nám k čelu vztáhni ruku
 a utiš každou mukú!

Červenec — July

1. Sobota	Nejdražší Krev Ježíše; Marina
Neděle 4. po sv. Duchu. Zázračný rybolov. Lukáš 5.	
2. Neděle	Navšt. P. Marie; Processus; Marcinian
3. Pondělí	Heliodor; Otto; Anatolius; Cyrian
4. Úterý	Prokop, opat ; Oldřich; Berta; Laurian
5. Středa	Cyrril a Method ; Antonín M. Zacc.
6. Čtvrtek	Isaiáš, pr.; Dominika; Goar; Trankvilin
7. Pátek	Vilibald ; Nikostrat; Klaudius
8. Sobota	Alžběta Portugalská; Akvíla; Priscilla

Ned. 5. po sv. Duchu. O spravedlnosti fariseův. Mat. 5.

9. Neděle	Veronika; Anatolie; Audác; Zeno
10. Pondělí	Amelie; Alexander; Marcial; Vital
11. Úterý	Pius I.; Olga; Florus; Florentin
12. Středa	Jan Qualb.; Epifana; Nabor; Felix
13. Čtvrtek	Markéta; Anaklet; Eugen; Meleus
14. Pátek	Bonaventura ; Hroznata; Justus
15. Sobota	Jindřich, císař; Florencia; Filip; Zeno

Ned. 6. po sv. D. Jak P. Ježíš nasytil 4000 lidí. Marek 8.

16. Neděle	Panna Maria Karmel.; Benedikt; Ondřej
17. Pondělí	Aleš; Marina; Generosa; Donata
18. Úterý	Bedřich, b.; Kamil; Florentina; Ida
19. Středa	Vincenc z Pauly; Makrina; Rufina
20. Čtvrtek	Jeronym; Eliáš, pr.; Markéta; Severus
21. Pátek	Viktor ; Daniel; Praxeda; Julia
22. Sobota	Maria Magdalena; Theofil; Syntycha

Neděle 7. po sv. Duchu. O falešných prorocích. Mat. 7.

23. Neděle	Apollinář; Libor; Redempta; Romula
24. Pondělí	Kristina, p. a m.; František Solano
25. Úterý	Jakub st., ap.; Křtost; Valentina
26. Středa	Ssv. Jachým a Anna, rodiče bl. P. Marie
27. Čtvrtek	Pantaleon, m.; Kamilla; Lucie; Natálie
28. Pátek	Innocenc I. , ppž.; Viktor; Nazarius
29. Sobota	Marta; Beatrix; Flora; Simplicius

Ned. 8. po sv. D. O nespravedlivém vládaři. Luk. 16.

30. Neděle	Julita, m.; Angelina; Abdon; Sennen
31. Pondělí	Ignác z Loj.; zakl. řádu; Olivia; Syria

Běh slunce.

Čtvrti měsíce.

2. čce. V. 4.15—Z. 7.31 ☉ Úplněk 7. července.
 9. čce. V. 4.20—Z. 7.29 ☾ Posl. čtvrt 14. července.
 16. čce. V. 4.25—Z. 7.25 ☽ Nový měs. 22. července
 23. čce. V. 4.31—Z. 7.20 ☉ Prv. čtvrt 29. července.
 30. čce. V. 4.38—Z. 7.13 ☾

Srpen — August

1. Úterý	Petr, apošt. v okovech; Elekta; Maurus
2. Středa	Alfons; Štěpán; Theodota; Maxim
3. Čtvrtek	Cyra; Marana; Aspre; Aug. Gazotič
4. Pátek	Dominik , z ř.; Perpetua; Rainer
5. Sobota	P. Marie Sněžná; Osvald; Afra; Paris

Ned. 9. po sv. D. Ježíš pláče nad Jerusalemem. Luk. 19.

6. Neděle	Proměnění Páně; Xystus; Agapit
7. Pondělí	Kajetán; Donát; Donacián; Albert
8. Úterý	Cyriak; Largus; Smaragd; Hugolina
9. Středa	Roman; Firmus; Rustikus; Julian; Fortis
10. Čtvrtek	Vavřinec; Pavla; Asteria; Agathonika
11. Pátek	Filomena ; Digna; Susanna; Tiburcius
12. Sobota	Klára, p. a z. ř.; Hilaria; Felicissima

Neděle 10. po sv. D. O fariseu a publikánu. Luk. 18.

13. Neděle	Jan Berchmans; Kassian; Konkordia
14. Pondělí	Vigilie ; Eusebius; Demetrus
15. Úterý	Nanebevzetí P. Marie ; Tarsicius; Arnulf
16. Středa	Roch; Serena; Hyacinth; Titus
17. Čtvrtek	Liberát; Hyacint; Pavel; Juliana
18. Pátek	Helena , císař.; Klára; Florus; Laurus
19. Sobota	Ludvík, b.; Magnus; Sebal; Julius

Ned. 11. po sv. D. O uzdravení hluchoněmého. Marek 7.

20. Neděle	Bernard, op. a uč. C.; Křtost; Severus
21. Pondělí	Johanna Františka ze Chant.
22. Úterý	Timothee; Hippolit; Symforian; Marcial
23. Středa	Filip B.; Restitut; Donát; Valerian
24. Čtvrtek	Bartoloměj, apoštol; Syra; Aurea
25. Pátek	Ludvík ; Poncian; Patricia; Peregrin
26. Sobota	Zefirin; Menna; Galla; Fortunat

Ned. 12. po sv. D. O milosrdném samaritánu. Luk. 10.

27. Neděle	Josef Kalas.; Gebbart; Rufus; Karpon
28. Pondělí	Augustin; Adelina; Hermes; Vivian
29. Úterý	Stěti sv. Jana Křt.; Sabina; Kandida
30. Středa	Růžena Lim.; Ameltruda; Gaudencia
31. Čtvrtek	Rajmund; Aristides; Aidán; Ammia

Běh slunce.

Čtvrti měsíce.

6. srpna. V. 4.46—Z. 7.05 ☉ Úplněk 5. srpna.
 13. srpna. V. 4.53—Z. 6.55 ☾ Poslední čtvrt 12. srpna
 20. srpna. V. 5.01—Z. 6.46 ☽ Nový měsíc 20. srpna.
 27. srpna. V. 5.09—Z. 6.35 ☉ První čtvrt 28. srpna.

Dik Tobě, Bože,
 že's dal Syna svého,
 aby nás zbavil
 hříchu přehořkého!

Andílku můj,
 mě opatruj
 a ved', prosím Tebe,
 mě v krásné nebe!

Od věčnosti
 do věčnosti
 buď, ó Bože, velebeno
 Tvoje svaté mocné jméno!

Září — September

1. Pátek	☿ Jiljí; Vibiana; Juliana; Verena
2. Sobota	☿ Štěpán; Maxima; Diomedes; Leonides

Neděle 13. po sv. Duchu. O 10 malomocných. Luk. 17.

3. Neděle	Mansvet; Basilissa; Dorota; Tekla
4. Pondělí	Rosalie; Růžena; Ida; Hermiona
5. Úterý	Viktorin, b. a m.; Obdulia; Vavřinec
6. Středa	Zachariáš, prorok; Beata; Augustin
7. Čtvrtek	Regina, p. a m.; Evorcus; Anastás
8. Pátek	☿ Naroz. P. Marie; Korbinian; Adrian
9. Sobota	Petr Klav.; Serafina; Felix; Arontius

Ned. 14. po sv. D. Dvěma pánům nelze sloužit. Mat. 6.

10. Neděle	Mikuláš Tol.; Theodard; Pulcheria
11. Pondělí	Pafnuc; Protus; Hyacint; Felix
12. Úterý	☿ Jména Panny Marie; Kvido; Silvin
13. Středa	Amát, b.; Notburga; Kateřina; Filip
14. Čtvrtek	Povýšení sv. Kříže; Kornelius; Krescens
15. Pátek	☿ Sedmibol. Panny Marie; Melitina
16. Sobota	Ludmila; Editha; Innocencia; Eugenie

Ned. 15. po sv. D. Vzkříšení mládence v Najmu. Luk. 7.

17. Neděle	Hildegarda, p.; Theodora; Kolumba
18. Pondělí	Josef Kup.; Žofie; Irena; Richarís
19. Úterý	Januar, b.; Felix; Pomposa; Flavia
20. Středa	☿ Kvat. Eustach; Fausta; Evilasius
21. Čtvrtek	Matouš, ap.; Pamfil; Euseb; Jonáš, kn.
22. Pátek	☿ Kvat. Tomáš z Vill.; Mauric; Digna
23. Sobota	☿ Kvat. Tekla; Ondřej; Konstancius

Ned. 16. po sv. D. Uzdravení vodnatelného. Luk. 14.

24. Neděle	Panny Marie, vysv. zaj.; Rupert; Gerard
25. Pondělí	Kleofáš, uč. P.; Pacifik; Aurelia
26. Úterý	Justina; Nilus; Vigil; Euseb; Amant
27. Středa	Kosmas a Damian; Terencius; Hiltruda
28. Čtvrtek	☿ Václav, kníže č. a m.; Lioba; Marcial
29. Pátek	☿ Michal, arch.; Grimoald; Gudelia
30. Sobota	Jeroným, uč. C.; Honorius; Řehoř

Běh slunce.

Čtvrti měsíce.

3. září. V. 5.16—Z. 6.23 ☉ Úplněk 3. září.
 10. září. V. 5.24—Z. 6.11 ☾ Poslední čtvrt 11. září.
 17. září. V. 5.32—Z. 5.59 ☀ Nový měsíc 19. září.
 24. září. V. 5.39—Z. 5.46 ☿ První čtvrt 26. září.

Říjen — October

Ned. 17. po sv. Duchu. O velkém prikázání. Mat. 22.

1. Neděle	Remigius; Bavo; Julia; Maxima
2. Pondělí	Andělů Strážných; Leodegar; Theofil
3. Úterý	Terezie od Ježíška; Kandid; Gerard
4. Středa	František Serafinský; Ammon; Aura
5. Čtvrtek	Placid, op. a m.; Attilan; Flavia
6. Pátek	☿ Bruno; Verena; Epifania; Cesarius
7. Sobota	☿ Slavnost sv. Růžence; Justina; Marek

Ned. 18. po sv. D. Uzdravení mrtvici raněného. Mat. 9.

8. Neděle	Brigitta; Laurencia; Demetrius; Simeon
9. Pondělí	Diviš; Bohdal; Publia; Rustik
10. Úterý	František Borgiáš; Paulin; Gereon
11. Středa	Bruno; Juliana; Filonilla; Placida
12. Čtvrtek	Maximilian; Salvian; Rufina; Vilfrid
13. Pátek	☿ Eduard; Chelidonie; Symbert
14. Sobota	Kallist I.; Fortunata; Burkard

Neděle 19. po sv. Duchu. O rouše svatebním. Mat. 22.

15. Neděle	Terezie, kláš.; Aurelia; Tekla; Fortunat
16. Pondělí	Havel; Gerard; Majella; Roselina
17. Úterý	Markéta M. Alacoque; Hedvika; Solina
18. Středa	Lukáš, evang.; Tryfonie; Ateneodor
19. Čtvrtek	Petr z Alk.; Polomej; Lucius; Akvilin
20. Pátek	☿ Vendelin; Jan Kent; Marta; Saula
21. Sobota	Voršila; Hilarion; Cilinia; Viator

Ned. 20. po sv. Duchu. Uzdr. syna král. úředníka. Jan 4.

22. Neděle	Kordula; Kandida; Flora; Alodia
23. Pondělí	Severin; Theodoret; Germán
24. Úterý	Rafael, archanděl; Rogát; Flavius
25. Středa	Křišpín a Křišpinian; Vital; Felix
26. Čtvrtek	Evarist; Lucian; Florian; Marcian
27. Pátek	☿ Sabina; Emelina; Flos; Kapitolina
28. Sobota	Šimon a Juda, app.; Honorát

Neděle 21. po sv. Duchu. O skládání učtů. Mat. 18.

29. Neděle	Kristus Král; Narcis; Felician; Hyacint
30. Pondělí	Alfons Rodr.; Firma; Kvintus
31. Úterý	☿ Vigilie; Volfgang; Lucilla; Narcis

Běh slunce.

Čtvrti měsíce.

1. října. V. 5.47—Z. 5.43 ☉ Úplněk 3. října.
 8. října. V. 5.55—Z. 5.22 ☾ Poslední čtvrt 11. října.
 15. října. V. 6.03—Z. 5.10 ☀ Nový měsíc 18. října.
 22. října. V. 6.11—Z. 4.59 ☿ Nový měsíc 18. října.
 29. října. V. 6.19—Z. 4.48 ☿ První čtvrt 25. října.

Klaníme se Tobě, Pane Ježíši Kriste,
 a chválíme Tebe,
 neboť svatým křížem svým
 svět jsi vykoupil!

Pozdraven bud' svatý kříž,
 na němž umřel Pán Ježíš.
 Následuj Ho, duše má,
 abys byla spasena!

Povzdech ke Kristu Pánu.
 Můj Ježíši drahý, sladký,
 promiň mé nedostatky
 a rač vzít mne na své statky!

Listopad — November

1. Středa	Slavnost Věch Svatých; Benignus
2. Čtvrtek	Památka dušiček v očistci; Justus
3. Pátek	Hubert; Sylvia; Víněfrida; German
4. Sobota	Karel Boromejský; Vital; Agrikola

Neděle 22. po sv. D. Sluší-li dávatí daň. Matouš 22.

5. Neděle	Zachariáš a Alžběta, rodiče sv. Jana Křt.
6. Pondělí	Leonard; Emilian; Severus; Vinok
7. Úterý	Engelbert; Vilibrod; Amarant
8. Středa	Bohumir; Maurus; Klarus; Vilehad
9. Čtvrtek	Theodor; Alexandr; Eustolia; Sopatra
10. Pátek	Ondřej Avellini; Nymfa; Tryfon
11. Sobota	Martin; Valentin; Felician; Viktoria

Neděle 23. po sv. D. O uzdravení dcery knížecí. Mat. 9.

12. Neděle	Martin I. ppž. a muč.; Rufus; Emilian
13. Pondělí	Stanislav Kostka; Arkádus; Probus
14. Úterý	Josafat; Adeltruda; Veneranda
15. Středa	Gertruda; Albert Vel.; Leopold
16. Čtvrtek	Edmund; Otmár; Relindis; Cecilia
17. Pátek	Řehoř; divotvůrce; Zacheus; Alfeus
18. Sobota	Maxim; Odo; Roman; Tomáš; Hesychius

Neděle 24. po sv. Duchu. O zrně hořčicném. Mat. 13.

19. Neděle	Alžběta; Mechtilda; Severin; Felician
20. Pondělí	Felix z Valois; Anatol; Eustat
21. Úterý	Obětování P. Marie; Gelasius; Celsus
22. Středa	Cecilie; Filemon; Štěpán; Marek
23. Čtvrtek	Kliment, ppž. a m.; Felicitas; Lukrecie
24. Pátek	Jan z Kříže; Flora; Chrysogon
25. Sobota	Kateřina; Lucian; Cyprian; Julian

Poslední neděle po sv. D. Ohavnost zpuštění. Mat. 24.

26. Neděle	Leonard; Konrád; Silvestr; Marcel
27. Pondělí	Virgil, b.; Valerian; Maxim; Achac
28. Úterý	Rufus; Mansvet; Sosthenes; Štěpán
29. Středa	Saturnin, b. a m.; Sisinius; Paramon
30. Čtvrtek	Ondřej, ap.; Maura; Justina; Trojan

Běh slunce.

Čtvrti měsíce.

5. list. V. 6.28—Z. 4.39 ☉ Úplněk 2. listopadu.
 12. list. V. 6.36—Z. 4.31 ☾ Poslední čtvrt 10. list.
 19. list. V. 6.45—Z. 4.25 ☽ Nový měsíc 17. list.
 26. list. V. 6.53—Z. 4.20 ☼ První čtvrt 24. listopadu

Večer před sv. Mikulášem.
 Zas kynul Otec nebes náš,
 zas přišel svatý Mikuláš.—
 Oj, dobrým dárky s výšin vozí,

leč zlým svou přísnou metlou hrozí.
 Ach, líbám již tvou bílou ruku
 jak růží čistou po rozpuku!
 Zde vypros Boží milosti,

Prosinec — December

1. Pátek	Eligius; Diodor; Marcián; Natalia
2. Sobota	Bibiana; Paula; Formosa; Afra

Neděle 1. adventní. Budou znamení. Lukáš 21.

3. Neděle	František Xavorský; Hilaria; Kasian
4. Pondělí	Barbora; Theofanes; Strateg; Jakub
5. Úterý	Sabbas; Potamia; Křišpin; Julius
6. Středa	Mikuláš; Dionysia; Dativa; Leontia
7. Čtvrtek	Ambrož, b. a uč. C.; Agatho; Servus
8. Pátek	Nep. Početí P. Marie; Elfrida; Edith
9. Sobota	Leokadie; Prokul; Gorgonie; Restitut

Neděle 2. adventní. Jan ve vězení. Matouš 11.

10. Neděle	Melchtiades; Eulalie; Hermogenes
11. Pondělí	Damas, ppž.; Hugolin; Barsabas
12. Úterý	Konstanc; Synesius; Merkura
13. Středa	Lucie; Otilie; Eustrat; Eugen
14. Čtvrtek	Spiridion; Eutropie; Nikasius; Florens
15. Pátek	Kristina; Eusebius; Maxim; Faustin
16. Sobota	Adelaida, cis.; Ananiáš; Azariáš; Misael

Neděle 3. adventní. Svědectví Janovo. Jan 1.

17. Neděle	Lazar; Olympia; Vivina; Florian
18. Pondělí	Vunibald; Rufus; Zosim; Adjutor
19. Úterý	Timotheus; Fausta; Protasie; Urban
20. Středa	Kvat. Liberát; Bajul; Ammon; Zeno
21. Čtvrtek	Tomáš, apoštol.; Themistokles; Festus
22. Pátek	Kvat. Zeno, voj.; Florus; Demetrius
23. Sobota	Kvat. Viktorie; Basilides; Evaristus

Neděle 4. adventní. Kázání Jana Křtitele. Lukáš 3.

24. Neděle	Adam a Eva. Štědrý večer.
25. Pondělí	Narození Páně; Anastásie
26. Úterý	Štěpán, prvomučedník; Archelaus
27. Středa	Jan, ap. a ev.; Theofan; Theodor
28. Čtvrtek	Památka mládětek; Viktor; Kastor
29. Pátek	Tomáš, arcib.; David, kr.; Primján
30. Sobota	Liberius; Appian; Mansvet; Sabin

Neděle po vánocích. Simeonovo proroctví. Lukáš 2.

31. Neděle	Sylvestr, ppž.; Mellanie; Sabinian
------------	------------------------------------

Běh slunce.

Čtvrti měsíce.

3. pros. V. 7.01—Z. 4.17 ☉ Úplněk 1. prosince.
 10. pros. V. 7.08—Z. 4.16 ☾ Poslední čtvrt 10. pros.
 17. pros. V. 7.13—Z. 4.17 ☽ Nový měsíc 16. pros.
 24. pros. V. 7.17—Z. 4.20 ☼ První čtvrt 23. prosince
 31. pros. V. 7.19—Z. 4.25 ☉ Úplněk 31. prosince.

tam nehynoucí radosti!

Bůh může učiniti všecko.
 Nebe a zemi stvořil Bůh,
 neb všemocný jest jeho duch.

Štědrý Večer.

Proč ten Štědrý večer působí na nás tak zvláštním, nevýslovným dojmem? Tolik večerů prožíváme rok co rok, jimiž končí naše denní práce, naše povinnosti. Ony jsou nám chvílemi odpočinku, oddechu. Často jsou dobou zábavy, radosti, veselí, na něž každý má právo, kdo dennímu svému úkolu dostál. U večer chceme zapomenouti na všechny ty trudy a nepřijemnosti, jež nám den připravil. U večer jsme všichni jako poutník, který ušel část své cesty a hledá ve spánku načerpati nové síly na další cestu života.

Ale Štědrý večer nesmírně se liší od jiných večerů. Je večerem svatým, povznášejícím. — Není přípravou ke spánku, dobou, kdy chceme zapomenouti, kdy myšlenky usínají, jako když vlny na jezeru uléhají po denním neklidu. Štědrý večer je kouzelník, který vzpomínky vyvolává, křísí minulost, vrací nás do ráje našeho dětství.

Štědrý večer svým kouzelným proutkem vyčaruje nám zpět obraz našeho mládí. Vrací nám minulost, na niž vzpomínáme s radostí, ale také často se slzou v oku. Vrací nám dětství. . .

Každý má právo na štěstí. Ale kolik je těch, jimž život je přinesl? Kolik jasných čel a čistých zraků je na zemi, jež život ušetřil hořkostí, zklamání, hořkých dní? To jsou výjimky. To je výsada oněch duší, které si zachovaly vnitřní rovnováhu, kterou jim milost Boží připravila.

Štědrý večer vrací všem vzpomínky na šťastné chvíle mládí. Vyhnaným synům Evy, brodicím se v tomto slzavém údolí, vykouzlí ráj a nechává je prožítí aspoň chvíli v této dávné zahradě prarodičů. V posvátnou jeho chvíli hledíme jako děti do svých prvních let a těšíme se prchavou ilusí již dávno zapadlé minulosti, jež stojí tu znovu, vzkříšená, ve zla-

tém rouchu dávné pohádky, na chvíli před námi. Jeho posvátné ticho je kolébkou krásných vzpomínek.

Štědrý večer je tajemný kouzelník. On také přetváří srdce lidská. Zklamání, nevěda, zloba lidská je učinila tvrdými. Přetvořila je ve velký úhor, který pod ledovým dechem mrazu ničeho nepřijímá. Do něho žádné símě nepronikne; každé jest vysazeno zahynutí.

Ale Štědrý večer je jako neviditelné, tajemné slunce, jehož paprsků nevidíš, ale cítíš jeho teplé zavanutí ve svém nitru. Svými neviditelnými prsty sáhne do tvého srdce a rozezvučí v něm struny, jež dávno oněměly nebo popraskaly. Ozve se v nitru píseň lásky. Znají v něm tony soucitu, milosrdenství k chudým a trpícím. To proto, že vtělená Boží láska vstoupila na zemi, aby učila lidi lásce a milosrdenství.

Andělé, kteří nad chlévem betlemským pěli radostný hymnus světu, snesli se v té chvíli do tvého srdce. Učinili je o svatém večeru soucitnějším a ruku učinili štědrější. Přál by sis, aby v té chvíli nebylo nikoho, kdo trpí, strádá, hladoví a pláče, aby všichni byli šťastni.

Přál by sis, aby oči všech obrátily se v posvátný ten večer k nebesům, s nichž snáší se Láska, a ústa šeptala: "Vítej, Kriste, Spasiteli světa! Vítej, ty světlo duchovního světa, učiteli pravdy, dárce života, síly, útěchy a štěstí."

Chceš, aby všechna srdce se rozepívala, aby nesmírný hymnus díky zazníval až ku hvězdám a všemi prostory světa zněla píseň: "Narodil se Kristus Pán, radujme se!"

V den Páně.

V den Páně odpočivej!

Na mši sv. bývej!

Modli se

a dobře čiň!

ŠTĚDROVEČERNÍ MOTIVY.

Tajemný ten večer vzhází,
jak se duše zachvěje;
hned do hloubi nitra blýskne:
zahoří to naděje.

Zahoří a pohasne zas
v temném žití obzoru,
kde se stále chmůry ženou
těžkých tuch a rozporů.

Štědrý večer, štědrý večer,
jak se duše zachvěje;
jako žebrák, který zbloudí
cestou domů v závěje.

Vroucí zpěvy, odkud dechnou
do mé duše zemdlelé,
až v mých řasách slza hoří?
jistě jsou to andělé!

Poslouchám jich sladké tóny,
rostou a hned zmírají:
"pospěš v Betlém svůj, ó pospěš",
tklivě ke mně volají!

Znám vás, andělové Boží,
znám vás, sny mé ztracené,
a svůj Betlém? zda jej najdu—
to své dětství blažené!

Dlouhá cesta; nebe v mraku,
noha již se potácí;
noc je kolem, tma je v nitru,
den se ještě nevrací.

Hvězda zhasla a jen chvíli
bludičky mi zasvitnou,
a když klesám v mdlobě, ruce
o trny se zachytanou.

Kde ten Betlém? teskně ptám se,
stojím blízko u rovu;
a cos šeptá: snad ti hvězda
vzplane za ním poznovu!

V moji cellu zasmušlou
znějí tklivé nápěvy,
plyňte slzy z hlubin srdce,
snad má bolest uleví.

Marná naděj, bolest roste
jako stíny kolem mne,
a těch slzí, jak by bylo
srdce moře bezedné.

Z venku znějí zpěvy dále,
u mne ticho, pusto tu;
jiní stojí u Betléma
a já vstoupám v Golgotu.

Narodil se Kristus Pán, veselme se!

Není v bohatém pokladu našich duchovních písní druhé, která by tak dojmala českou duši, jako vánoční píseň: "Narodil se Kristus Pán". Z kterého nitra vytryskla, kdo byl ten Boží pěvec, který ji složil, kdož to ví? Požehnaná na vždy ústa, která ji první zapěla!

Ztratilo se jeho jméno. Ale tento dávný neznámý skladatel byl jistě muž hluboké víry. Byl oním ctihodným písmákem, jemuž bible byla denní čítankou. Četl v ní o Goliášovi. Obru, který chlubil se svojí silou a nepřemožitelností. Který již svojí postavou a výzbrojí budil strach. — A přišel prostý mladý pastevec, David, spoléhající na ochranu Boží, a Goliáše přemohl. A nastal jásot v celém vojskě izraelském.

Goliáš byl vždy církevním otcům obrazem pohanství. David obrazem přišlého Vykupitele. Jako David přemohl Goliáše, tak jednou Kristus, narozený v chudobě, přemůže pohanství. A nic nepomůže pohanskému světu jeho síla, bohatství, zbraně; — Kristus je překonán učením lásky a milosrdenství. A jeho vítězství bude oslavováno po celém světě. Vyplní se slova, která napsána jsou zlatým písmem na obelisku, stojícím na náměstí sv. Petra v Římě: "Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat." — "Kristus vítězí, Kristus kraluje, Kristus vládne." Příchod tohoto vítěze vyvolává v této době radost celého světa.

Lidstvo bylo jako vězeň, sedící v temném žaláři. Hodina jeho vysvobození příchodem Kristovým nadešla. — Vykoupený pozdravuje svého Osvooboditele. Vánoční píseň tot' první pozdrav; vítací hymnus lidstva na počest narozeného Krista.

V myslí neznámého skladatele vystupují též velcí proroci israelští. Isaiáš volá: "Bůh sám přijde a spasí vás. — Aj, Panna počne a porodí syna." — Vystupuje Micheáš s oním

dojemným slovem: "Aj, ty Betleme Efrata, nikoli nejsi nejmenší mezi městečky judskými, neboť z tebe vyjde ten, který je očekáván národy."

Stojí před ním státnický myslitel, důvěrník krále Nabuchodonosora, Daniel, se svým tajuplným proroctvím o sedmdesáti letotýhodnech, — kdy "shlazená bude nepravost a pomazán svatý svatých." Tyto velké postavy Starého zákona druží se v myslí neznámého skladatele k sobě: a jejich oči plní se slzami radosti, neboť vidí Toho, po němž toužily. Proroctví se naplnila.

A zbožný pěvec hledí nyní dojat k jeskyni betlemské. Vidí div přírodní. Za zimního chladu, kdy květiny a stromy spí, spatřuje bílou růži podivuhodné krásy a vůně. Vzácnou, nevidanou v zahradě lidstva. Bůh sám ji zasadil a ochránil před hříchem, který jako stín ulehá na každou duši, jakmile dotekla se lidského těla, vzatého z této země. V zahradě lidstva je Maria vzácný, jedinečný květ Boží.

A tato růže, světu neznámá, ocitá se v Betlemě v chudém chlévě pastýřském a zde vykvétá bílý "kvítek" — Syn Boží. Nejspanilejší květ, jaký kdy země nosila. Proto zpívá: "Z růže kvítek vykvet nám, radujme se!" Nejvzácnější květ, který dechem lásky oživí celý svět, ztrnulý v chladu sobectví a tvrdosti. Květ, který osvíť světlem věčné pravdy bezradný svět; květ, jehož krev obmyje všechny duše hříšné, jež k němu se přiblíží.

Rajský květ, ze zahrady Boží, sestupuje na tuto zemi. Ale nikoli ve své slávě, ale v lidském těle. Běře na sebe člověčenství: lidskou přirozenost spojuje se svým božstvím v nerozdílnou a nerozlučnou jednotu. Tajemství božství druží se k tajemství lidské bytosti. A božství přejímá i všechny nedostatky, bolesti a utrpení člověka. Bůh v lidské přirozenosti bude putovati vezdejšími údolími bolesti a smrti. Odložil plášť nebeského majestátu a oblekl roucho chudého pozemšťana. A přece i v této chudobě zjevný je král. Krásně praví píseň: "Z života čistého, z rodu královského." —

Jak hluboké myšlenky plnily mysl neznámého pěvce naší vánoční písně, když skládal svoje prosté verše! Jak

vznešené obrazy pluly před jeho zasazeným zrakem! — Celá tisíciletí ve svých messiánských obrazech otevřela se před ním.

Ta česká vánoční píseň! Jak je nám drahá a vzácná! I duše, jež oněměly pro píseň duchovní, cítí radostné pohnutí při jejích zvucích. Pod jejími tony tvrdá kůra hříchů se láme, a z duše vykrádá se zbožný vzdech, jako když sněženka probouzí se za zimy z tuhé pokrývky sněhů.

Při jejích zvucích plní se srdce radostí a láskou. Láskou k Bohu, ke Kristu a k lidem. Kéž jenom ona tam i tehdy zůstane a vytrvá, když tato píseň dozní!

JESLIČKY.

Advent už křídla dumavá kloní;
Vánoce! vzduchem sladce to zvoní,
jak by se na všem zářivý jas
zachyt' a trás:

pod šedin stříbrem vzpomínkou
zlatou
na květu mládí touhou zas vznatou,
na vrásce klidem, úsměvem tu
na svěžím rtu.

Jenom má duše v stínu se brodí
podobna v bouři bloudící lodi,
na stěžni, ráhnu visí jí mrak,
v slzách mám zrak.

S oltáře září jesličky ke mně,
vidím je v slzách zamžené jemně,
kam Bůh se sklonil: sladká to zvěst,
jak dobrý jest!

Přikleknu blíže ve stínu skrytý,
počkám tu chvíli, přemožen city,
v jesličky — v srdce plničké tuch,
sejde-li Bůh!

Svátky.

Na vánoce a Tři krále nikam jsme
nesměli jíti.

Jenom dopoledne na mši sv. a odpoledne na požehnání.

Potom jsme si doma četli v dobré knize nebo obrázkovém listě pro děti
— u teplých kamen.

Hovor květin.

"My sněženky, fialky, konvalinky,
lilie, karafiáty a růže i stromy kvetoucí
z černé země nevstaly jsme samy,
nýbrž Bůh, Otec dobrotivý, z
beztvárné hlíny nás vyvolal a krásou
a vůní oděl."

O Štědrém dni.

Napsal Ksaver Meško.

Upravil V. Kronus.

Na Štědrý den vstala mladá vdova Anna Slaničová časně. Vstala, rozsvítila, umyla se, oblékla a pomodlila "Anděl Páně" a vyhledala v posteli v záhlaví, ve slámě pod poduškou, veliký, zelenavý šátek. Rozvinula a podržela jej proti světlu. Čtyři stříbrné zlatníky se zaleskly. Byly běloučké, skoro ještě nové. — Dostala je koncem listopadu, když napadl první sníh, a práce ustala. Sedlák Žirovník jí je dal, měl statek dole na vesnici. — Slaničova chalupa stála čtvrt hodiny od dědiny, na samotě u lesa.

Anna brala zlatník za zlatníkem, otřela každý o sukni a schovala do peníženky po nebožtíku muži. Otírala a schovávala je zvolna; bylo jí nevolno při pomyslu, že čtyři zlatníky jsou mzdou za práci celého léta a celického podzimu, dokud nenapadal sníh.

S bolestí vzpomínala, jak pomalu starý Žirovník zlatníky vylovoval z velikého, starého měšce — jak zvolna, vážně upracovanou rukou je o hmatával. Ruka, jež hledala dlouho v měšci a jež nerada sázela zlatníky, zachmuřená tvář, roztěkané oči — všechno bylo tuze výmluvné a nasvědčovalo, jak jest sedlákovi líto lesklých stříbrňáků, a jak jej po každé, když sází jeden po druhém na stůl a když odtahuje od každého rukou, bodne u srdce. — "Ted' už není můj!" — Cítí to, a jest mu těžko u srdce, jež jest tvrdé a plné lakoty.

Čtyři vysázel pádnou rukou na stůl, zvolna, rozvážně a zdráhavě. — Když se před ním leskly na stole, ještě jednou se každého dotkl, jakoby se chtěl dotekem rozloučiti s nimi, se svými přáteli a mazlíčky, či jakoby se chtěl ještě jednou přesvědčit, není li jich snad více. A nebylo jich více — těžkou a váhavou rukou zavázal opět měšec a zastrčil jej do kapsy.

Slaničova jej užasle sledovala, jak zvolna a rozvážně přepočítává zlatníky a jak těžko se s nimi loučí. Více

však ztrnula, ba, poděsila se, když si všimla, že vysázel jen čtyři, že zavázal opět měšec a zastrčil jej do kapsy.

"Tu máš, Anno!" — Shrnul zlatníky na stole k ní zvolna, jakoby se ještě rozmýšlel, nepředal-li se, a nebylo-li by snad radno, aby vzal jeden zpět a schoval jej opět do měšce, který už měl v kapse. Měšec byl veliký a plný, takže jej cítil na noze, což mu bylo příjemné.

"Tu máš, Anno, vezmi si peníze!" — Slaničova pohlédla na sedláka plaše a ustrašeně. Nebyla s to, aby vztáhla ruku po lesklých zlatnících. — V první chvíli nebyla ani s to, aby promluvila, aby se hájila. Pociťovala, že ji rozhřívá zvláštní teplo. V očích dělaly se jí mžitky, a srdce její vykřiklo a bolestně záupělo: "Čtyři zlaté!" Za práci a námahu dlouhého léta a celického podzimu až do dneška. — "Čtyři zlaté! Matičko Boží!"

Zahleděla se starci do tváře — byla chladná a tvrdá. Schýlila se, aby mu pohlédla do očí, není-li v nich jiskřky soucitu, aby mu nahlédla do duše — má-li vůbec jakou — a doutná-li v ní alespoň trochu smilování. Avšak stařec se sehnul a nahrbil. — Vytušil asi, po čem se v jeho očích pídí. Seděl však jen chvíli sehnut a nahrben. Rázem se prudce vzpřimil, jakoby se zastyděl za svou slabost, která jej překonala a násilně nahrbila. Vysoko vztýčil hlavu a zahleděl se Anně přímo do očí — bez soucitu, bez smilování se na ni podíval — pohledem, který se jí zařezával do srdce. —

"Nechceš peněz?" — Jakoby naráželo železo o železo, tak tvrdá byla jeho slova.

Zachvěla se, v uších jí zahučelo. Lesklé zlatníky zavířily jí před očima, viděla je jen nejasně.

"To jest mzda za celé léto?" — povzdychla sotva slyšitelně. Všechna její plachost a zaleklost, všechna palčivý bol chvěl se v tiché, skromné o-

tázce. Stařec však nedbal její plachosti, nedbal jejího bolu a zoufalství.

"A co ještě chceš? Není to dosti? — I děti byly ustavičně u nás, a byl jsem nucen je živiti."

"Strýče Žirovníku, což nemáte slítování s vdovou a se sirotky?"

Sedlák pokrčil rameny a hladil si řídké vousy na bradě. Suchá jeho tvář se nezměnila, ani záblesk měkkého a šlechternějšího citu se na ní neobjevil. —

"Strýče Žirovníku, — nebojíte se Boha?"

Sivá očka sedlákova upřela se na ni surově a rozzlobeně.

"Strýče Žirovníku, mám doma čtyři děti! Zima jest dlouhá — ba, dlouhá." —

"Proč mi to říkáš? Chceš-li, vezmi si peníze, nechceš-li, schovám je."

Plaše pohlédla na zlatníky. Připadalo jí, jakoby se stůl k Žirovníkovi nakláněl, jakoby zlatníky se kutálely do jeho kapsy, do otevřeného starého jeho měšce.

Zachytila se okraje stolu a nachýlila se nad ním. — Co to? Zázrak se stal, celický stůl byl náhle plný zlatníků, velikých, běloučkých, zcela nových. Dotkla se jich, aby je schovala, a ku podivu, byly opět jen čtyři. — Lesklé byly, krásné, zánovní, ale byly jen čtyři.

Ruka se jí chvěla, když je sunula k okraji stolu, aby je shrábla do hrsti, než by je schoval lakomec opět do bezedného měšce. Byla tak rozechvěná, že sesunula jeden zlatník přes okraj stolu mimo nastavenou dlaň. Zlatník na podlaze jasně a zvukně zazvonil a zakutalil se ke dveřím. "Nepatří ti, poněvadž ti upadl."

Hrozně se zalekla. "Snad mi zlatník vzal!" — Pospíšila ke dveřím. Zlatník však zahrnul rovnou pod postel. Shýbla se skoro až k zemi, ale nedosáhla jej. Byla nucena pokleknouti, aby jej dostala spod postele. Otřela jej o zástěru a schovala k o-

statním do kapsy.

Na to si vzpomínala Slaničková, když dnes rozvázala a rozvinula šátek — a zlatníky se zaleskly na světle — byly krásné, běloučké, byly zánovní. Byly však jen čtyři, a lopota byla dlouhá, práce namáhavá, a zima teprve začínala a jistě potrvá dlouho — hodně dlouho. Srdce se jí svíralo hořem, když zadumaně hleděla na peníze.

Starostlivě a pečlivě je do dneška schovávala. — "Budou na Vánoce!" — stanovila, když je přinesla domů. A uschovala je. Počátkem prosince koupila míru žita, aby měli na chléb. Žito zaplatila dvěma zlatníky, jež jí zbyly po nebožtíku muži — umřel z jara. Byl pokrývačem, nešťastně spadl se střechy, pohmoždil se a záhy umřel. — Když zapravila pohřební výlohy, zůstalo jí z hotovosti manželovy několik zlatých. A proto mohla zaplatit žito; čtyři zlatníky od Žirovníka schovávala, aby nakoupila o Vánocích dětem drobnosti. Ovšem, že celého obnosu nemínila vynaložit, i jiné potřeby byly nutné, jeden zlatník, chtěla jen obětovati k radosti dětí, neboť zima teprve začala. Výdělek v zimě nebude, a žaludek se bude domáhati pokrmu. —

Dávno již, hned v létě chtěla se Anna vypravit do města. Měla v městě sestřenici, provdanou za soudního sluhu. V létě byla Tonička návštěvou u rodičů a současně zašla si i k Slaničovým. Přinesla dětem šaty, staré a obnošené. Její děti nechtěly již jich nositi, za to Slaničové přišly vhod, a její děti se z nich radovaly. Tetě zalíbila se zdravá a čiperná drobotina, slíbila, že si na sirotky vzpomene o Vánocích nějakým dárkem. Vybidla Annu, aby si k Vánocům k nim do města zašla, že jí předem něco přichystá.

Slaničová se rozhodla, že si do města zajde o Štědrém dni. A proto časně ráno vstala, vyhledala v posteli peníze a uschovala je do kapsy. — Vyjimečně hodně zatopila, aby děti za dne nenachladly. Vzbudila děti, oblékla je a dala jim snídani. Současně přichystala jim i oběd — hrnc prosné kaše — postavila je na kamna a poručila nejstaršímu, Pavlíkovi: — "V poledne dej kaši na mísu, a najezte se!"

"Mamínko, v poledne nebudete ještě doma?" vyzvídal Valentínek, šestiletý klouček, černovlasý, s živýma, jako uhel černýma očima.

"V poledne asi sotva, ale po poledni přijdu brzy."

"Mamínko, co nám přinesete?" ozvala se zvědavě Tylka, pětiletá holčička, bujných zlatých kadeří a modrých očí. Po kom zdědila plavé vlasy, lesklé jako hedvábí a měkké jako vlna, po kom podědila čarovné modré oči, matka sama nevěděla — nikdo v příbuzenstvu neměl světlých vlasů a tak krásných očí.

"Tylko, přinesu ti novou zástěru. Tetička ti ji pošle."

"Dostanu novou zástěru!" těšila se holčička. "Mamínko, pošle nám tetička také žemle? Posledně nám je též přinesla."

"Ano, žemle, žemle!" zatleskal radostně Valentínek, a oči se mu zasmály radostí.

"Mně přinesete koně, který píská!" ozval se nejmladší, Petřík. Stál v kůšilce u matky a držel ji za zástěru, jakoby ji nechtěl pustiti z domu, od sebe.

"Každému něco přinesu, ale musíte býti hodné a tiché. — Petříčku, pojď ke kamnům, tam si sedneš, aby ti nebyla zima. Dokud se nevrátím, buďte všichni ve světnici. Domovní dveře zavru, aby vás tu nikdo nepřepadl a neublížil vám."

"Mamínko, vrátíte se do večera? Bály bychom se," podotkl Pavlík.

"To víš, že se vrátím. — Proč byste se bály; budete-li hodné, anděl strážný vás ochrání."

"Mamínko, budeme hodní, uvidíte, aby andělíček strážný byl s námi."

Anna pokropila děti svěcenou vodou, každé zvlášť pokřižovala, pokropila a pokřižovala i sebe a odešla.

Děti sledovaly, jak zavírá dveře, jak skřípe v síni klíč. Zahlédly matku, když šla zápražím kol okna, slyšely její kroky ještě na umrzlém dvorku — potom bylo ticho. Seděly u kamen, mlčky hleděly k oknům a v myšlenkách provázely maminku která šla, aby jim přinesla z města vánočních dáreků — šaty, žemle, konička, a Bůh ví, co všeho ještě krásného, poněvadž v městě jest tuze mnoho hezkých a dobrých věcí. — Všechno jim přinese. — Kéž by se

brzy vrátila!

Venku byla zima. Nebe bylo zamračené. Mlha, jež skoro po celý prosinec se rozprostírala údolím, byla dnes řidčí a průzračnější. — Bylo syčravo však a dül severák.

Anna byla chatrně oblečena, vítr profukoval jí šaty, jakoby byly z pavučiny. Na celém těle ji mrazilo, až do kostí. Chvillemi zadul vítr proti ní, a tu se jí zdálo, jakoby ji někdo nemilosrdně bodal jehlami do tváře, jakoby ji břitvou řezal hluboko, do masa, do kostí, do morku.

Vykročila rázně a zrychleně, aby se zahřála. Půda byla umrzlá, cesta kluzká. Chvillemi klouzla, jakoby šla po skle — leknutím se zachvěla. — Vztýčila obě ruce — v jedné nesla košík — a zamávala jimi, aby se udržela zpřímá. Střevíce měla staré, od loňské zimy; byly odřené a prochozené, a proto jí zpočátku zábla v nohy.

Chvála, poněvadž jí byla zima a protože měla opravdu na spěch, aby se vrátila brzy domů, k dětem. Chůzí se zahřála. Když se jí nohy a celé tělo rozehrálo — i tvář měla uzardělou — bylo jí u srdce blaze, měkce, jaksi slavnostně.

"Dnes bude Štědrý večer," pomyslíla si, a myšlenky její byly lehké a hbité — "přinesu dětem šaty a dárky. Bude to krásný Štědrý večer!"

Vzpomněla si však na loňský Štědrý večer. Ta tam byla její radost, která ji před chvílí hřála u srdce a povznášela na mysl. — "Loni žil ještě Michael! Mohl býti i letos ještě mezi námi!" — Bylo mu teprve třicet sedm roků, a již musil do hrobu. A ji zanechal samu s dětmi, samu v bídě, v starostech a v utrpení.

Vzpomněla si na muže, na svou opuštěnost a bídu a na tvrdost Žirovníkovu. — "Jsem vdovou bez pomoci a bez ochrany, a proto si troufá" — a smutek ulehil jí na srdce, na myšlenky a zaplavil je roztrpčením. Vyhrkly jí z očí slzy. — Vich zadul prudčeji, šlehl ji svou vlnou do tváře, pronikl oděvem, dotkl se ledovou svou rukou holého jejího těla, až se otrásla. Pohodila hlavou, aby zapudila trapné myšlenky, bolestně a odhodlaně povzdychla a zrychlila chůzi.

Sáhla do kapsy a hmatala po peněženke, po zlatnících. Co by si po-

čala, kdyby ztratila zlatníky? Avšak peněženka i zlatníky byly v kapse. — Když se jich dotkla, zahořklo jí opět v duši vzpomínkou na Žirovníka. — Kdyby byl spravedlivý, byl by jí dal aspoň jednou tolik. Jiný nákup by byl dnes, ale takhle —!

"Necita, nemá svědomí, ba, ani duše!"

Povzdychla a ubírala se dále. — U cesty krčily se ojedinelé stromy. Byly bíle zahaleny v něžnou, čarovnou, krajkovou řízu, nejspíše schválně utkanou na svátky. Tiše stály podél cesty, zadumané jako ve snách.

U cesty vinuly se i potůčky, jež z jara stékaly uzoučkou a mělkou strůžkou dolů na palouky, pod cestou se přelévaly do vykopaného příkopu a pospíchaly úbočím do údolí. Dnes však nehrčely, byly zamrzlé. Pod ledem sice tu a tam něco zabublalo, jakoby voda procitla ze sna, jakoby se lekla, že jest uvězněna a spoutána a jakoby se vzepjala a narazila vši silou na led, aby jej rozbila, prolomila a zbavila se ho. Avšak ledová kůra byla jako z ocele, jen chvílemi v ní zaskřípělo — bylo jí asi nudno a smutno v zimní tišině a proto povzdychla, aby uslyšela alespoň svůj hlas.

Anna slyšela vzdechy a nedbala jich. Chvátała. Míjela ojedinelé chalupy a osamělé statky a prošla několika vesnicemi. Z domů se kouřilo; u studní stála děvčata a čerpala vodu; nádvořími pobíhala drůbež, někde u stavení či u chléva zaštěkl pes. Štěkal a dorážel k cestě, ale u plotu stanul, ještě několikrát zabafal a vrátil se na práh síně, chléva anebo k boudě.

Na cestě lelkovaly vrány. Rozkládaly odpadky, pídíce se po potravě. Zvedaly se teprve, když se k nim Anna na dva kroky přiblížila. Zakrákoraly chraptivě a lenivým, nedbálým letem odlétaly opodál. Jakmile popošla, slétly se opět na cestu.

Asi v polovině Anniny cesty rozprostírala se hluboký les. Tichý a zádušný ležel před Annou. Celý bílý byl a připadala jako nepřehledná spousta vánočních stromků. — Anně při pohledu naň připadlo, že se snad ním a v něm něco tajemného vznáší, jakoby tichý sen ovíjel nesačecné stromy a stromky.

Anna vkročila do lesa, a bylo jí

divně. Vážně a úzko jí bylo u srdce a v myšlenkách, jakoby vešla za večerního soumraku do nádherného chrámu, jakoby se za ní rázem zavřela chrámová brána, a byla samotinká v zaaseřeném svatyni, zaplavené tajemstvím. Rovněž jí připadlo, jakoby se byla octla na velkém hřbitově: všude kolem, kam oko dohlédne, hroby, tiché, klidné, zabalené bílým rubášem. A zdálo se jí, že nad každým rohem sní cypřiš, jako u nich doma u hřbitovní kapličky jich dumá čtvero na hrobech místních duchovních pastýřů — a všechny cypřiše připadaly jí tiché, klidné, jakoby bez života, jako hroby zahalené bílým rubášem.

Všude vůkol jest ticho, mrtvo — jen pod její nohou skřípá umrzlá půda, a tu a tam u cesty ozve se někde jakoby povzdech, sten, pláč, který ihned utichá, jakoby se lekl, že ruší tajemný mír mrtvých a posvátnou tíšinu. —

Pospíšila si, jakoby ji nesmírný les lekal svým hřbitovním klidem a mlčením. — Tu a tam shýbaly se tenké větve zatížené jiným hluboko dolů až na pěšinu. Anně se zdálo, že jí chtěly zatarasiti cestu, že jí chtěly obejmouti, u sebe zadržeti — v širém, ztlhlém hvozdě.

Sklonila hlavu a zrychlila krok. — Ač byla hodně skloněná, přece zavadila o některou větev — jiní se sesypalo na cestu, poprášilo i ji a napadlo jí do košíku. Setřásla je, aby se v košíku nerostálo, oklepala je i s oděvu. —

Nevolno jí bylo, i strach se jí zmocňoval, a proto si popílila. Šla dlouho; zdálo se jí, že nikdy lesa nepřejde. — Náhle avšak stromový řídlo, les končil, a nepřehledná rovina se před ní rozevřela. Vydechla volněji; bylo jí příjemně, když vkročila na pláň, do poli, jakoby byla unikla někomu, kdo ji stopoval, pronásledoval, jakoby se byla náhle octla v bezpečném úkrytu.

Ku podivu, jak vyšla z lesa, něco v něm zahavizdlo, zasténalo, současně i zaběsnilo, jakoby les litoval, že ji propustil, že ji nezadržel. Avšak les jí byl již lhostejný. Byla na svobodě, houští nemělo již nad ní moci, již se nebála.

Přišla na silnici. Bylo tam živo. — Potakávala povozy a lidi, oděné zpo-

la svátečně; jednotlivě či hromadně vraceli se z města. Vezli a nesli asi do města vánoční stromky, jablka a ořechy; a v městě nakoupili potřeb na svátky, dárků dětem, cukrátek, pozlaceného, postříbeného a pestrého papíru ku výzdobě jeslíček a jiných drobností.

Dohonila starší ženu a přidružila se k ní. Stařena jí vypravovala, že jde navštívit dceru, která již rok slouží ve městě. Naříkala si na únavu, z domu vyšla ještě za šera. I Slaničová pocítila únavu — šla již půl čtvrté hodiny.

Šly spolu, o jedenácté došly města. — "K polednímu vyjdu z města a ke čtvrté hodině budu doma" — pomyslíla si Anna, když se rozloučila se stařenou a hledala obydlí sestřence. —

Našla je brzy. Tonička ji uvítala přívětivě a srdečně. Muž byl ještě v písárně. — "O dvanácté se vrátí a hned budeme obědvati. Zatím si, Aničko, trochu odpočineš. Po obědě ti shledám šaty a jiné maličkosti, a půjdeš hezky domů."

"Opozdlím se!"

"Neopozdiš, Aničko. Můžeš si pak popílit."

Slaničová byla unavena, posezení jí přišlo vhod, rozhodla se, že dočká oběda. Také teplo ve světnici jí lahodilo. Pěkně by se to zde sedělo — napadlo jí. Avšak vzpomněla si na domov, na děti, které čekají a vyhlíží oknem, kdy už se vrátí. A vábná myšlenka, aby si pohověla na měkké židli ve vytopeném pokoji, zanikla. Rázem se rozptýlila a ulétla daleko od ní.

Rozhlédla se pokojem a pocítila, jak útulno jest v něm. Po osamělosti, která byla od smrti mužovy u ní domovem, zde nebylo ani památky. Ani bída tu nestrašila jako v její chalupě, nikde tu není stopy po mužských starostech, jež se vleku světnicí u ní doma — tiše a plíživě, ale mihají se stále, nikdy ji neopustí a nikdy se nevystěhují.

Jakoby něco teplého tu dýchalo z každého kouta, něco něžného. Příjemně tě zadychuje, hladí tě po tvářích a po čele a láká tě, ba nutí, abys usel a seděl dlouho, abys tu zůstal na vždy a abys neachodil do zimy, do mrazu. Kdežto u ní doma zírá něco

tiživého ze všech koutů plachýma a neklidnýma očima; a často něco hloдавě a lačně shlíží i se stěn; bída a nouze jsou na nich napsány. Světanicí se plíží ustavičně starost s tvrdou a mrazivou tváří a vzdychá těžkými a smutnými povzdechy.

V duši obírala se Anna nenápadně svými myšlenkami, zatím co rozmlouvala s Gabrielem a Karlou — Toniččinými dětmi. Znały ji z dřívějšíka s nebožtíkem mužem byla několikráte u nich. Zahrnuly ji všemožnými otázkami; mají-li u nich též takovou zimu, klouzají-li se děti, chodí-li do školy, budou-li mítí stromeček — snažily se vyzvědětí mnoho jiných podrobností, jež připadají dospělým bezvýznamné, mládeži však zdají se veliké a zvláštní důležitosti. —

Venku zatím fičel ulicemi vítr a poletoval sníh. Anna vyhlédla chvílemi oknem, a u srdce bylo jí úzko a nevolno. Rozpoutá-li se vánice, jak půjde domů? Starost ji pomátla, takže odpovídala dětem nesouvisle, mnohdy i na opětovanou otázku, anebo jim odpovéděla opáčně.

V poledne přišel sestřenic muž. — U dveří oklepal si plášť, který se mu zabíhl cestou z úřadu domů.

“A ted’ honem k obědu, aby se Anička příliš neopozdila”, pobízela Tonička. Zahleděla se oknem, a utajovaná starost zakmitla jí v očích. — “Snad se ještě více rozchumelí.”

“Přines víno!” — navrhl manžel. “Anička se zahřeje a posilní, lépe se jí to půjde.”

Muž Toniččin naléval. Neměl dopoledne služby, proto byl veselý. — Vypil rychle několik skleniček, jednu za druhou; víno jej zahřálo, bylo mu měkce a svátečně u srdce — již pocítoval něhu a radost Štědrého večera. Smál se dobrosrdečně a hlasitě a škádlil děti, že jim Ježíšek ničeho nenačká. — “Nás mine. V sousedství u Křižanů se staví, ale k nám nepříjde. — A proč? Hled’me — jak jsou rozpustilí jako skřítci!” — Děti se zneklidnily, a matka byla nucena je konejšiti. A otec se spokojeně smál, popíjel a naléval Anně. “Pij, Aničko, lépe se ti půjde! Máš daleko, a jest zima, že se člověk i u kamen třese.”

O jedné hodině bylo po obědě. — Anna byla znepokojená a pospíchala.

“Zaplat’ vám Pán Bůh! Avšak o-

pozдила jsem se.”

“Aničko, počkej ještě chvíli, přinesu ti šaty. Potom už půjdeš.”

Tonička shledala rychle šaty a staré hračky, jež dali do košíku na dno, na vrch narovnali šaty, kolik se do něho vešlo; ostatní svázali do uzlíku.

“Zaplat’ vám Pán Bůh! A dej vám šťastné a veselé svátky všem vespo-lek!” —

“Šťastnou cestu, Aničko! Příležitostně nás opět navštív!”

“Navštívím. S Bohem!”

Když se octla Anna na ulici, poletoval sníh ve velkých vločkách. Ulice byly zahálené, ale sníh ležel jen tenkou vrstvou.

Pospíšila si k pekaři pro žemle. — Byly teplé, odebrali je asi právě od pece. Vešla i do krámu nakoupit dětem drobností. V krámě bylo mnoho lidí, takže chvíli čekala. Když byla s nákupem hotova a ubírala se z města, bily na vysoké městské věži právě dvě hodiny. “Dvě!” — Slaničová se ulekla, vykročila rychleji, hlavu a celou horní část těla nahnula, jakoby se chtěla rozutíkat.

Bylo jí teplo, tak teplo jako v pokojí u sestřenice, kde jest tak útulno a volno, že by člověk seděl a seděl, nevstával a nikdy nešel na cestu, do zimy, do sněhu. V hlavě, v nohou a v celém těle bylo jí horko, ale právě ono horko ji jaksi zmáhalo, jakoby ji chtělo uspat. Před polednem jí bylo chladno, byla však svěží a silnou; — ted’ však objímala ji teplýma rukama měkká lenost, v jejím objetí opouštěly jí síly, a spánek jí klížil oči a zatemňoval mysl.

Zahleděla se na cestu — ach! daleká jest! Opozдила se, před večerem domů nedojde.

Zachvěla se, snažila se zhostiti se teplé ospalosti a zapuditi měkkou lenost, která jí ulehala na mysl i na oči. Pohodila hlavou, vztyčila ji na chvíli, ale nahnula se opět celým horním tělem a vykročila opět rychleji.

“Než se vrátím, bude již šero. A děti čekají a budou neklidné”. Mysl její procítila a na chvíli se napjala. Zatoužila, aby již byla doma. A hle, sotva zatoužila, již se stalo. Hle, tam nahoře nad cestou bělí se již domáci les, a u něho v závětrí choulí se chaloupka — ještě pět minut a bude do-

ma, u dětí — “Aničko — pospěš si, Aničko, děti čekají!” — Vždyť spěchá, spěchá — oplývá radostí, jest doma. —

Ale v zápětí se zachvěla; široko a udiveně rozvřela oči: cizí les rozprostíral se před ní u cesty, neznámý — viděla jej sice, když šla do města, ale nestarala se oň. Po chaloupce její ani památky.

Opravdu, vždyť se vrací teprve z města — ach, cesta jest ještě daleká a obtížná, ještě se našlape! Sníh poletuje, severák duje, takže jí reže a pálí až do mozku; sníh lepí se jí na střevíce, dív neupadne — ale cesta jest ještě daleká, a doma ji očekávají maličci. — “Pospěš si, Aničko! Honem, Aničko!”

Jak spěchala, pot se jí až řinul velikými krůpějemi po čele. Košík a uzel se jí zdály tuze těžké. Každým krokem stávala se tíž nesnesitelnější, takže Anna těžce oddychovala.

U cesty trčely osamělé stromy: vrby, topoly, olše, duby — všechno jako dopoledne, když tudy šla. — Jen bělejší bylo všechno: obléklo si asi svátečnější háv — blížil se Štědrý večer. Větve se skláněly nížeji než dopoledne, jakoby snily živěji o velikých tajemstvích svatě noci a schylovaly se v úžasu nad její čarovnou krásou a nebeskou svatostí. — Ojedinele choulila se opodál cesty osamělá chalupa, tichá, jako po vymření. Prošla vesničkou — nádvoří byla prázdná, všechno prchlo před zimou a před sněhem do domu a čekalo u kamen na Štědrý večer.

Sníh zlehouchka padal, a Anně se zdálo, jakoby zaslechla zvonění. Kde to asi zvoní? Snad ozývá se umíráček? Vyzvánění zalétlo k ní, jakoby přiletěl zpod nebe — měkký, tajemný pozdrav, snad štedrovecerní. Zlehouchka se jí dotkl, náhle a mimochodem, a odlétl, zanikl. Nebyla s to, aby si uvědomila, odkud pozdrav přišel, ani kam odlétl, nevěděla vůbec, co to bylo. —

Cesta byla pustá a prázdná. Anna zatoužila, aby někoho dohonila, či aby se s někým potkala. Rozhovořili by se; mysl, která byla ospalá, by se rozjasnila, myšlenky by se rozpletly. Necítila by při každém kroku únavy, zapomněla by i na tíhu košíku a uzlu, hovořila by a smála by se. Nikoho

však nedohonila, a nikdo nesešel za ní — cesta byla pustá a prázdná. A daleká ještě jest, a doma čekají děti — pospěš si, Aničko!

Kráčela rychle. Náhle však zaslechla za sebou rachot. Co to asi jest? — Poslyš! — úaslouchala a poznala, že za ní hrčí povoz. Ustoupila na kraj cesty a stanula. Byla unavená, chtěla si oddechnouti z hluboka a rychle a chtěla počkat na vůz. V srdci zrodila se jí spasná myšlenka: "Snad mi dovolí, abych přisedla a svezla se kousek". Příjemná byla to myšlenka, — zcela vánoční, krásná jako měkká píseň o blahé vánoční noci. — "Přisedni!" — pobídnou ji s vozu — "svez se s námi". — "Děkuji vám, — vždyť dojdou!" — "Proč se zdráháš, vždyť vidíme, že jsi upachtěná." — A Anna přisedne a poveze se. Hbitý koník pokusá čile a hrdě; poletí cestou ko! stromů — vpřed, vpřed. Pohoví si na voze a pobaví se s vozkou. Nepocítí únavy, ani sněhu, zahovoří se, vesele a bezstarostně se rozesměje — a vůz poletí, poletí. —

Anna se zachvěla při vzpomínce a neodvážila se ani ohlédnouti ve strachu, aby ji krásná a milá myšlenka nezklamala, aby nezanikla při pohledu na blížící se povoz.

Vůz se blížil, bylo lze slyšet hlasy. Anna se ohlédlá, zvolna a opatrně, zahleděla se zpět na cestu, a rázem vymizela, zanikla štedrovečerní, vánoční naděje — vůz byl plničký.

Herka ve voze byla hubená a stěží vůz vlekla. A povolovala-li v kroku, zakřikl s vozu surový, vypitý hlas: "Hý, hni se, mrcho!" — Bič zasvištěl vzduchem, kobyla vzepjala krk — vztýčila vysoko hlavu, a svěřila ji opět. Klusala, pokyvujíc hlavou, zadníma nohama pletla, a vítr nadzvedal jí hřívu v chomoutu. Tělo její, hubené a vychrtlé, se třásl. — Slaničové připadalo, že je kobyla zamdlenější než ona, že co nevidět klopýtne a padne na cestě, a nezvedne ji již ani surové slovo, ani bič. — Cesta její se skončí — na cestě zůstane ležeti a zahyne v mrazu a sněhu, zahyne na cestě, při námaze a utrpení, po životě, lopotném a strastném, bez ulehčení a pohodlí. — Anna stála u cesty, patříc na trpící hovado, a bylo jí ho líto.

Na voze mluvili hlasitě a hluchně.

S KRISTEM...

Duše tvoje čistá
drž se cele Krista,
zanech světa bídu,
jen tím dojdeš klidu.

Vše jiné vprosti,
jen Krista uhosti;
neb máš-li Ježíše,
jsi bohat nejvýše.
Přetrhni se světem
vábne, klamně pásky;
Bůh buď jen předmětem
bázně tvé i lásky.

Nemáš místa tady,
poutníkem jsi všady;
v klidu budeš jistém,
sjednocen jsa s Kristem. —

Seděli na něm tři muži a dvě ženy. Smáli se divoce a odporně; Anna vytušila, že jsou všichni podnapilí.

Vůz letěl mimo. Úkosem pohlédli na Slaničovou u cesty, mimochodem, netečně a surově Anna si všimla zlých pohledů a pomyslí si, že by za nic neprosila, aby ji svezli, i kdyby bylo místo. Nepřisedla by, i kdyby zastavili a vybědli ji, aby se s nimi svezla.

Pustý smích neustál, ani když vůz uháněl těsně kol ní. Když vůz ji daleko předejel, slyšela stále odporné hlasy opilců. Povoz hřmotně hrčel po cestě, posypané kamením, jež bylo právě zasněženo. Sněhu již napadlo, že se lepil na střevice, že kráčela pomaleji a namáhavěji, a že ji chůze velmi unavovala.

Vůz hrčel po cestě v bílé, sněžné mlze. Ale Anna slyšela jeho hrkot tišeji a tišeji. Chvilku ještě viděla míhati se něco matného a černavého v bílé mlze — avšak všechno se ztratilo; opět osaměla na cestě.

Setřásla si s oděvu sních a šla dále. Skoro bezmyšlenkovitě se ubírala známou cestou. Sních poletoval hustěji, brzy ji popadal, jakoby ji zahálil závojem a opět byla nucena jej oklepati a setřásti. Avšak při tom se nezastavila, aby nemařila času. — "Cesta jest ještě daleká, a doma čekají děti. — Pospěš si, Aničko!"

Chvillemi jí pronikavě zakřiklo v myšlenkách, jež byly těžké a ospalé. "Pospěš si, Aničko!" Zachvěla se, ustrašeně se rozhlédla na cestu před sebe, pokud byla patrná, a přidala do kroku.

Asi za čtvrt hodinky po setkání s povozem, ozval se za ní výkřik. Za-

chvěla se a ulekaně se ohlédlá: panský kočár se blížil, tiše a hbitě; byl blízko, když se ozval výkřik, ohlédlá se a sotva odskočila stranou, div neupadla. — "Přejeli by mě a ani by se neozvali!" — zachvělo se jí v mysli.

Kočár se jen mihl. Anna jej pozorovala, jak byl krásně černě nabarven a jak prokmital a leskl se v sněhové vánici. Na kozlíku seděl obtloustlý kočí středního věku. Pohlédla na ni vážně, hrdě a nedbale a skrčil opět hlavu do hebké kožešiny, jež mu vroubila u krku dlouhý černý plášť. Kdo v kočáru seděl, Anna si nevšimla, kožená střecha byla vyhrnutá. Chvatně a tiše mihl se kol Slaničové, jen dusot koňských kopyt rozléhal se ještě přírodou, ale již přídušeně a tichounce, jakoby se zavíjel do padajících vloček, jež jej tisknou k zemi, vraždí a dusí. —

S cesty zahnula Anna po lukách a polem k lesům. Cesta lukami, zvláště polí byla obtížná, hrbolatá, výmlovitá a zavátá, takže ji skoro nebylo lze ani viděti a rozeznati. Anna šla po paměti, kde tušila cestu, a kde se jí zdálo nejpříhodnější. Ale chvillemi vybočila s cesty a poznala to teprve, když zakopla o krtici či o zavátý zmrazek anebo o brázdu. Neviděla závad, poněvadž všechno bylo bílé, a poněvadž ji fičel vítr do očí, takže bolestí ustavičně mrkala. A zemlednost jí víčka mimovolně klížila.

Když zakopla, po každé se vzpamatovávala, zachvěla a ulekla se, jakoby ji někdo udeřil, či jakoby byla upadla, a zlomila si nohu a nemohla dále. — Avšak neupadla, cítila jen živěji, že nohy její stávají se těžké a neohybné. Teplo, jež ji rozhřívalo při odchodu z města, a jež způsobilo víno, rozlévalo se jí sice ještě žilami, přecházelo však nápadně v těžkou ospalost, v dřímotu a mráкотy.

Zavazadla jí tížila. Připadalo jí, jakoby jí spočíval košík i uzel na mysli, myšlenky zdály se jí nesnesitelnými a ubíjejícími. Chvillemi však procitaly, zvedaly se, a zanikaly opět někam daleko, do nedohledna, do nejasna. Pídily se někde po něčem, někde v minulosti, snad i v budoucnu; když však se nedopídily, čeho hledaly, vracely se. Líně usedaly k odpočinku, zklamané, ztýrané, unavené k bezvědomí. A mžikem pohřížovaly se v

spánek a sen.

Mysl její dřímala, celým tělem rozlévala se jí únava a zemdlenost — kráčela zvolna jako ve snách a v bezvědomí. Chvillemi zachtělo se jí, aby usedla, aby si oddychla, aby se vzpomatovala v myšlenkách, aby je probudila, vyburcovala z ospalosti, z mráčky, když v ni ulehaly.

"Usednouti! Usednouti a odpočinouti si!" — lákalo ji sterými hlasy, nutkavěji a vyzývavěji, takže se zastavovala a jen stěží se bránila.

Loudala se, ani si nebyla vědoma toho, že jde a kam se ubírá. Oči její zíraly bez zájmu a bez ohně na zasněženou cestu, rty se jí chvěly, jakoby chtěla promluvit, vzkřiknouti, zavolati. Avšak hlas nevydrál se jí z prsou a z hrdla; výkřik umřel nezrozen, nevyřčen, neslyšen. Jenom v ní volalo sterými hlasy: "Sedni, odpočiň si!" — V duši volalo, v srdci, ve všech myšlenkách křičelo a řvalo: — "Usednouti a odpočinouti si!"

Hle, již se nebránila a nezastavovala, byla příliš slabá k odporu, příliš utýraná. Hlas, který ji lákal, jí lahodil, spřátelila se s myšlenkou: "Usednouti a odpočinouti si!" Připadala jí krásnou, přátelskou a laskavou.

Ale rázem ji něco zavolalo hlasitě a prosebně. Z daleka na ni něco zavolalo; domov vyvstal jí v duši, křikl na ni a volal ji. Plaše a nařikavě křikl na ni, takže se lekla a zachvěla jako zločinec — hle! domov ji očekává, ona však chtěla usednouti a odpočinouti si a soustřediti myšlenky — hle, jaký zločin!

"Aničko, děti čekají! Hladové jsou a bojí se — bojí se, Aničko!" — volalo na ni zdaleka, upomínalo ji nutkavě a vyzývavě.

"Čekají a bojí se" — opakovala volání domova, hlasitě je opakovala.

Přišlo jí divně a úzko, jakoby promluvila hlasitě v kostele, při mši, při pozdvíhování, při přijímání, a jakoby sto očí se obrátilo užasle a vyčítavě na ni. "Proč mluvíš, Slaničová?" — "Slaničová, jest hanebností, že mluvíte!" — "Jaká to opovážlivost mluvit v kostele, při bohoslužbách, při pozdvíhování, při svatém přijímání!" — "Co je ti, Aničko?"

"Což neslyšíte, lidičky, že děti se bojí? — Pomozte, lidičky —"

Uvědomila si však, že není v ko-

stele, že jest na cestě, a že jí nikdo nevyčítá. — Ale co na tom, i kdyby jí vyčítal, vždyť byla nucena říci, že děti se bojí. — "Bojí se a pláčou pro mne." Bylo jí také do pláče, a strach ji napadl. Pozdvihla zemdlenou hlavu a zahleděla se před sebe na cestu.

Hle! před ní rozprostírá se ještě les, veliký, rozlehlý, zamlklý, jako chrám v prvním soumraku, vážný a tajemný jako vesnický hřbitov. Mívala po každé strach, byla-li nucena v noci jíti někdy kol něho; běžela rychle, utíkala, plaše se naň ohlížejíc, když tu ležel u cesty zmlklý, osamělý, opuštěný. Takovým připadal jí les, a bála se jej. Vrátila by se, vyhnula by se, ale nebylo možno; utekla by, ale nevěděla kam; a nesměla, nebo slyš: "Děti čekají a bojí se —"

Vzpomněla si, jak se skláněly dopoledne koruny stromů nízko nad ní, jakoby jí chtěly objíati a zadržeti u sebe — starýma a tisícovýma rukama chtěly se kol ní ovinouti. Vzpomněla si, jak něco zavzdychalo za ní, zalkalo, když vyšla z lesa do polí. Tehdy si oddechla, a bylo jí lehké u srdce a v myšlenkách — a hle, teď jest les opět před ní, jest nucena opět vkročit do něho, steré, tisícové paže vztáhnou se opět po ní.

Zmocnil se jí strach, jakoby byla nucena v noci jíti na hřbitov, kde čeká dlouhá řada otevřených hrobů — čekají, že přijde někdo, že jej stáhne do sebe a zavrou se nad ním. Na chvíli stanula. — Vítr zafířel, v lese sesul se sníh s větví, a z daleka, z domova s vřtem k ní zaléto a zavolalo prosebně: "Mamínko, čekáme. — A bojíme se, mamínko drahá, milená!"

Lekla se. Upřela pohled na cestu do stromů a zahleděla se přímo do tváře a do očí těm, kdož jí volali a byli daleko, přece však tak blízko jejímu srdci. — "Co byste se báli, blázinci, vždyť jest anděl strážný s vámi. Zvláště dnes, o Štědrém večeru." Ustrašená těšila je měkkými slovy — ty, kteří křičeli po ní a byli daleko od ní, ale přece jí blízko. A něžně je polaskala a pohladila po svěžích tvářích.

Ulevilo se jí, když je v mateřské starostlivosti potěšila. Ulevilo se jí, zadýchala volněji. "Proč bys se bála, Aničko, vždyť jest anděl strážný

s tebou, zvláště dnes, o Štědrém večeru." —

Vkročila do lesa, opět jí bylo úzko a těžko. Připadalo jí, že vidí na pokraji lesa někoho státi za mohutným dubem. Rozhlédla se pozorně a bázlivě, ale neuzřela nikoho. — Ospale a šero bylo v lese, a čím do něho hluběji vcházela, tím temnější a hustší stíny se srážely kol ní.

Chvillemi sesunul se někde u cesty sníh s větví, a Anna ohlédla se bázlivě, nesedí-li tam mezi větvovím něco černého a strašlivého a nehledí-li na ni velikýma, zákeřnýma očima. Ulekla se, ale v zápětí by se byla nejraději zasmála své bojácnosti. — "Aničko, vždyť to nic není. Naháníš si sama strachu". Tak dodávala si uměle odvahy. V srdci však ji necítila; i úsměv, který jí kmitl někde hluboko v duši, odumřel ihned, neproniknuv ani na rty. Cítila se příliš unavenou, opuštěnou a osamělou, než aby se usmála.

Bylo jí, jakoby chodila zakletým lesem, o němž kdysi v mládí četla. Podivný je to les, plný čarodějů a čarodějek s dlouhými nosy a dlouhými nehty. Na pucečné číhají ti čarodějové a čarodějky a násilně je odvlékou do svých začarovaných příbytků a tam je upekou a snědí. — Slyš, nejdou-li za ní tichými a plíživými kroky? Či jsou ji již na stopě? — Nikoli, nic to není, díky Bohu! Podivný je to les, zakletý, začarovaný les, plný duchů, kteří krouží kol tebe neviditelní, zírají na tebe se všech větví, se všech vrcholků. — Hle, nehoupá-li se tam nahoře ve větvoví? — "Smilování!" — Nikoli, nic to není, sníh sesul se s větví. — Neobyčejný je to les — a středem jeho vine se cesta. Zdá se, jakoby les přezrávala, jakoby vedla od kraje do kraje, ale jdeš po ní, a nemá nikdy konce. Zlý, úskočný skřítek poskakuje před tebou a oslepuje tě, vadí tě ustavičně do kola, stále jednou a touž cestou. Třikráte, desítkrát myslíš, že jsi již na pokraji lesa, že za chvíli přestane stromy, a rozevře se širá pláň — jako krásná kniha rozhájí se před tebou, kniha, plná vzácných obrazů. Ale mylíš se, drahá, jsi stále ve středu lesa. Bojíš se, děšíš, chceš volati, křičeti. — "Pomoc!" Nikdo však tě neslyší, poněvadž kromě tebe nikdo

nechodí zakletým lesem. Kol tebe šelestí, šumí, mluví to podivnými zvuky. — "Milost!" — Jako bys prosila Boha, tak oddaně prosíš a tak vroucně; ale v stromoví oze se ti listivý chechtot, lesní duchové se ti vysmívají a radují se nad tvými rozpaky a tvou bázní. — Je to začarovaný les a zakletý. Drží tě sterými pažemi a nepustí tě snadno a lehko. —

Anně bylo horko, pot se jí řínul potůčkem s čela. V hlavě jí šumělo před očima se jí kolébalo a houpalo stromoví křížem krážem. Podivná strašidla jakoby přeskakovala se stromu na strom — mňhala se tiše a chvatně, takže je sotva sledovala, jak stíny šlehla mimo ni. Cítila však je tím živěji, tušila jejich blízkost, jejich zlobu, jejich žaludnost, aby ji zajala a zadržela u sebe. Pociťovala to všechno, a záchrana zdála se jí marnou.

Mysl její byla vzrušená. Cítila, že jest nekonečně zamdlenou. Nedovedla by slovem vyjádřit své únavy, poněvadž podobné nepocítila nikdy v životě — když člověk umírá, bývá asi tak unaven, kmitlo jí myslí, ale našla jen tu myšlenku, nebyla však s to, aby ji domyslíla — byla příliš zemdlena. Únava zapuzovala i strach. Připadalo jí, že jen snila o něčem strašném. Avšak nikoli, nikde není ničeho, co by bylo hrozné a strašné. Jen v sobě cítí něco, v jejich nohou jest něco, co se na ně navěsilo, je to veliké a těžké břímě, jehož není s to, aby pozvedla, aby je unesla. Sedla by hned do sněhu, lehla by na měkkou sněhovou podušku, zdřímala, usnula, odpočívala by — odpočívala.

Sotva pozvedovala nohy, vlastně klouzala jen. Oddychovala namáhavě, hlasitě, tělo nahýbala do předu. — Chvillemi však nadzvedla rázem nohu a hnala se ku předu, jakoby se chtěla rozutíkat. Z domova jí volali: "Maminko, čekáme! A bojíme se, maminko!" — "Přijdu, miláčkove — přijdu!" — Ano, proč už tak dlouho jde! Měla by býti již doma, vždyť už jest šero. A domů jest ještě daleko, ač už jest šero. A přece jde zvolna a líně. — "Pospěš si, Aničko!"

Nikoli, nemohla již. Klopýtala a vrávorala jako opilá. Nohy jí klesaly, domnívala se, že upadne do sněhu. —

"Odpočiň si, Aničko — odpočiň!"

Opět jí napadlo, ač před chvílkou pokušení překonala. Dostavilo se krásné, lakavé a svůdné: "Odpočiň si, Aničko!" — Celičký les jí k odpočinku nutká, jako hláhol varhan doma v chrámu o požehnání, tak hučelo celým lesem, chvělo se od kraje do kraje, valilo se mocně a hlasně nad vrcholky, šumělo a mluvilo k ní: "Odpočiň si, Aničko!" Všecičko v ní křičí po odpočinku mohutným a zoufalým křikem: "Odpočiň si, Aničko!" — Ano, měla by alespoň na chvíli odložit košík a uzel — jsou těžké, jakoby v nich byly dukáty či olovo. — Odložit a usednouti alespoň na chvílinku, na okamžik, krat'oučký, jako bývá obyčejně krat'oučká krásná myšlenka: "Odpočiň si, Aničko! — Vždyť dojdeš!" — "Maminko, my čekáme! A bojíme se, maminko!" — "Bože na nebesích, nedej, abych se šlela! Počkejte, pro Boha ukřižovaného, vždyť přijdu! Jen na chvíličku usednu a odpočinu si." — "Maminko!" — "Maminko!" — "Což neslyšíte, maminko?" — "Slyším, miláčkove, jen na chvíličku. — Proč se bojíte, holátka, vždyť anděl strážný jest s vámi — jest Štědrý večer. — Chvilinku, broučkové — chvíličku, přijdu hned." —

U cesty ležel skácený dub. Zahlédla jej a narazila naň. "Aničko, sedni si na chvíličku —" Ach, usednouti a odpočinouti si! — "Tady, Aničko!" Jako ve snách shrnula s kmene snih a usedla. — "Odlož, Aničko!" — Ach, jak jest příjemné, když se odloží takové břímě! Nikdy za svého života nenesla takové tíže, ba nikdy. A nikdy již by nechtěla si ji naložit, ba nikdy!

Ach, jak jest příjemné shoditi se sebe takové břímě, velikou tíž k neunesení a sedět klidně — jak jest to příjemné, sladké a krásné! Zasmála by se — nikoli, vždyť je jí spíše do pláče — veselím, radostí by zaplakala, že se zhostila tíže, že sedí a sedí a odpočívá. — Tak, Aničko, — nakloň hlavu na ruce, opři se o kolena, tak se odpočívá nejlépe. A o ničem, Aničko, nepřemýšlej, ani na chvíli, ani na okamžik nepřemýšlej! Zapomeň na všechno, na dlouhou obtížnou cestu, již jsi ušla. — Což cesta, jež ji ještě očekává? Nedbej jí, Aničko! Až si odpočineš, popílíš si.

Opravdu, proč by o tom přemýšlela, jsou to těžké myšlenky a nepříjemné, zatížily by jí opět srdce i duši. — Na všechno zapomenouti, o ničem nepřemýšletí a jen odpočívati — odpočívati. — Ale poslyš, nevolá někdo? — Nikoli! Kdo by volal? — Nikoli, nikoli — či volá někdo z takové dálky, že neslyší — nikoli, ničeho neslyší, ničeho nechce slyšet, o ničem přemýšletí, ano, o ničem nechce přemýšletí — jen odpočívati — odpočívati. —

V lese něco hlučně zaskřípalo, jakoby ji chtělo upamatovati. Ohlas se zahoupal, zachvěl celým lesem, jakoby se nesla zvěst od vrcholu k vrcholu, od stromu ke stromu, od kraje do kraje.

Anna však již neslyšela. Odpočívala — hlavu v dlaních, nakloněných na kolena. Odpočívala, o ničem nepřemýšlela, ničeho neslyšela — dřímala, spala již. Jakoby olovo jí bylo lehlo na víčka, navěsilo se na ně těžce a zavřelo je, tak že ani nevěděla a nešítila kdy.

S nebe chumelilo se hustě a stejnoměrně. Anna však chumelenice neviděla, neviděla ničeho, neslyšela ničeho, odpočívala.

Blízko u ní sesula se silná sněhová vrstva s větví, haluze vylétly vzhůru, narazily o sebe, a víc a více jich setřáslo zmrzlou, silnou pokrývkou se sebe. Ale Anna neviděla, neslyšela; odpočívala.

Opět a opět zaskřípalo, zasténalo, celičkým širým lesem zatřásl se bolestný vzdech. Anna neslyšela; odpočívala.

Něco na ni zavolalo z dálky, hlučně a jasně. Ulekaně na ni křičelo: — "Což se, maminko, nevrátíte? Čekáme, maminko, a máme strach, strach." Anna zaslechla volání, ustrašeně pozvedla hlavu. Ale jen maloučko ji nadzvedla, a opět jí klesla bezmocně na prsa. Na rtech se jí zachvěl úsměv. Byl blažený, oplýval štědrověčerním štěstím, tím velikým štěstím, při němž zapomíná srdce na přestálé utrpení, na palčivé hoře. — "Vždyť jsem již doma, děťátka. — Proč jste se báli, vždyť byl anděl strážný s vámi. A teď jsem tu i já —."

"Maminko!" — "Mamincečko!" — Jaká to veselost a radost! — "Dobře, že jste již přišla! Maminko, měli jsme

strach. — Dobře, že jste již přišla!"

"Jsem doma — honem košík a uzel na stůl! Jaká to byla tíž!" Nyní se jí zbaví. Ulevilo se jí. Za celý svůj život nenesla takového břemene a už by ho nikdy nenesla! — Ale ano, nesla by je, k vůli dětem by je nesla. Hle, jak dychtivě hledí jiskrnými očima na košík a na uzel. — "Něco hezkého jste, maminko, přinesla, že?" — "Ano!" Jak se těší! Ano, k vůli dětem by nesla těžké břímě ještě jednou! Vždyť teď již zapoměla na všechnu námahu i na dalekou cestu.

Ale šlo se jí opravdu špatně. Tady — na lavičce u kamen si sedne. Příjemně se tu sedí u kamen — jsou ještě teplá od rána. A venku jest neschůdná, hrbolatá cesta. A sníh se lepí na nohy, zatěžuje je, jakoby přivazoval k nám olovo. Chodec jen že se vleče. Tu však sedí se příjemně a klidně.

Venku jest mráz a zima. Vítr fičí a profukuje oděv. Jako jehlami bodá tě do tváře, jakoby tě řezal břitvou. Nedbá šatů a zařezává se až do kostí, do morku. — Tady však sedí se pohodlně, a jest tu skoro horko. Celým tělem šíří se teplota, pluje všemi žilami, že by člověk usnul. Ano, příjemně, příjemně jest tu doma. — "Jen usedni, Aničko, a odpočiň si! Ušla jsi dalekou cestu!"

Jak se děti radují z dárků, jež přinesla z města. Samy rozvázaly si uzel a vyprázdnily košík; uznávají, že maminka jest zemdlena, že potřebuje odpočinku. Jak se jim rdí tvářičky nadšením, jak jim září očka radostí a štěstím!

"Děťátka, radujte se a veselte se! Jest Štědrý večer, svátek nevinných, čistých a svatých. — Radujte se, veselím se s vámi!"

Což, jak se smějí! Vánoční smích jest to, štědrovečerní smích; rozléhá se, jakoby to byl zpěv, píseň andělů. — "Smějte se bezstarostně. — Proč však jste se bály a plakaly dříve? — Vždyť byl přece anděl strážný s vámi!"

Sleduje, jak se děti těší a smějí, — jak jim z očí září vánoční radost, jak se jim rdí tvářičky údivem nad dárky, jež přinesla z města. — Košík a uzel ji hrozně tížily, ale ještě jednou by je nesla, aby opět viděla vánoční radost svých miláčků.

Sleduje je, a u srdce jest jí teplo a radostně, tak nějak vánočně, poněvadž vidí své děti tak šťastné a poněvadž jest opět mezi nimi, poněvadž se šťastně vrátila — špatně se jí šlo, a tíže ji zmáhala, ale všechno již minulo, ani na to nevzpomíná — a poněvadž sedí doma ve světnici, na lavičce u svých kamen, odpočívá si, a jest jí po mrazu tam venku teplo a horko. — Co to, snad venku hlaholí vánoční zvony. — "Svatá noci, blažená noci — —".

Děti čekaly. V poledne vzal Pavlík hmeč s kamen, vyprázdnil kaši na mísu a nadrobil do ní kus chleba, který uchystala matka na stole. Poobědvaly, sedly ke kamnům a čekaly.

"Maminka už asi přijde co nevidět — řekla, že se vrátí brzy po poledni."

Dopoledne jim ubíhal čas rychle, o matce mluvily málo, hrály si. Ale po obědě zmocnilo se jich očekávání. "Už co nevidět přijde —". Nesčíslněkrátě opětovaly tutéž myšlenku, střídavě ji vyslovovaly, poněvadž ovládala jejich srdce.

Zíraly nedočkavě a roztouženě k oknům, aby viděly, až matka půjde. Avšak stín se nemihl v oknech, nikdo nepřicházel.

Čas míjel, šlo na třetí. — "Teď už tu musí býti každé chvíle!" — Sedly k oknům a dívaly se ven do sněhu, aby ji viděly, jak půjde návrším od cesty. Ale nepřicházela. Pěšinka od chalupy dolů k cestě byla zasněžená, ve sněhu nebylo ani stopy.

"Dlouho se nevrací!" — Čas ubíhal, ve světnici bylo ospale, šero, ale maminky ještě tu nebylo. — "Dlouho se nevrací!" Úzkost zatížila mysl všech. Mluvily tiše, skoro bázlivě, v přestávkách. Chvillemi se odmlčely, každé hroužilo se do svých myšlenek. Ale kdyby se střetly jejich myšlenky, poznaly by, že přemýšlí všichni o téže věci: "Maminko, proč už nejde? — Vrat' se, pospěšte si, maminko drahá!"

Mlčení stávalo se jim trapným; — světnice připadala jim pustější, nevlídnou, cizí. A hle, tam v koutě — jakoby hledělo na ně lživě a jakoby se tiše a škodolibě posmívalo jejich smutku a žalosti.

"Že nás nechá tak dlouho o samo-

tě, vždyť řekla, že se vrátí brzy po poledni".

Valentínek promluvil, ale bázlivě a tlumeně, jakoby byl někde v cizině ve společnosti zlých a tvrdých lidí. Podivně, cize, jinak než obvykle rozléhal se jeho hlas tichou světnicí. — Všichni to pocítili a pohlédli na sebe plaše.

"Chumelí se, špatně se to mamince jde. Myslím, že už tu brzy bude". — Krásná byla útěcha, kterou vyslovil Pavlík. Sám zatřímá ji pevně a vytrvale a nepustil ji, poněvadž cítil, že by se ho zmocnila malomyslnost a strach.

Snášel se soumrak, tmavý, hustý a velký, matka však nepřicházela.

"Bojím se, Pavlíku!" ozvala se náhle Tylka a přitiskla se k bratříčkovi. Všechny rozhlédly se velikýma a plachýma očima po světnici a přitiskly se těsněji jedno k druhému; všechny pocitovaly, že mají strach, že se bojí již celé odpoledne. Plaše hleděly, — každému se zdálo, že vidí v šeru strašlivé stíny a postavy. Neodvážily se ani pohnouti brvou — mrkně, a již bude u tebe a chytne tě za krk. —

Něco zatřukalo hlučně a jasně na okno. — "Maminko!" radostně zvolaly všechny a ulevilo se jim. Co nevidět zaskřípá u síně klíč, a matka vstoupí. — Ale klíč nezaskřípal, — a matka nevstoupila.

Ale na okno zatřukalo. Co vlastně zatřukalo? Strach, strašidlo? Ustrašeně hleděly k oknu; připadalo jim, že o vlhké a zamlžené sklo se opírá černá tvář a sleduje.

Přitiskly se těsněji. — "Maminko!" — V duši křičelo každé po matce, ale nikdo se neodvážil, aby zavolal nahlas. "Hled'te, tam v koutě — jak na nás hledí —!" Nejmladší, Petříček ušel v koutě dvě velikých očí, vykřikl a rozplakal se. Tylka se rozplakala také; viděla též v koutě strašlivou tvář a záludné, zlé oči. Valentínek zprvu neviděl ničeho, ale znovu neodvážil se podívat. Ale věřil, že se strašidlo skrývá v koutě, že čeká a že přijde sem ke kamnům. — Tiše a přidušeně zavzlykal a zakryl si dlaněmi oči, aby ničeho neviděl.

"Vždyť to nic není!" těšil sourozence Pavlík, ale chvěl se strachem též, a hlas se mu třásl, div se nerozplakal. — "Vždyť to nic není! Upo-

koj se, Petříčku — Tylko, tiše! Pokřižuj se, Tylko, Petříčka pokřižuj sám. A honem na lůžko! — Ano, nic to není — maminka přijde brzy — a anděl strážný jest s námi — proč bychom se bály?"

Ale neztíšily se, ani Tylka, ani Petříček. I Valentínek tlumeně vzlykal. Neplakaly jen ze strachu, pláčem volaly matku, křičely po ní vzlykotem — ale neslyšela jich, nepřicházela. — "Maminko, kde jste? Máme strach, maminko —". — Každá slza, každý vzdech volal a křičel. — Anna sice slyšela v lese, jak něco volalo a křičelo z daleka — ale potom neslyšela již ničeho — odpočívala. —

Pavlík rozechvěně sourozence odstrojil i sám se vysvlékl. Lehly do postele a stáhly si přikrývku na hlavy, aby ničeho neviděly a neslyšely.

Ale pod přikrývkou zaslechly, jak opět něco zatřukalo na okno. — Hle! Již tluče na dveře. Zatajily dech. — "Přijde?" — Ale klíč u síně nezasakřipal, matka nevzkročila, nepromluvila na ně vlídně, aby se potěšily, aby se zasmály, aby odhodily přikrývku a skočily k ní. "Maminko, dobře že jste už přišla, nedočkavě jsme vás očekávaly" — "již jsem u vás!" — Ale nepromluvila, nebylo jí doma.

Zachvěly se mocně. Hle! Z kouta hledělo opět na ně něco plamennýma očima. Ač byly přikryty, viděly přece ty oči, z nichž sálal tajemný, nevyzpytatelný žár. — Oheň těch očí pálil je do srdcí, do duší rozplamenil všechny jejich myšlenky.

"Maminko!" — Volaly tiše a štkaly, takže se sotva vzájemně slyšely. Plakaly tlumeně, tiše — tišeji a tišeji — v přestávkách. — Pláč je unavil, strach je uštvál, měly hlad. — Konečně za vzlykotu zdřímly a usnuly. —

A venku se stále chumelilo, tiše, hustě, stejnoměrně. Celou pláň sněh zabítil, celý svět zahalil rubášem. —

Ve světnici bylo ticho. Jen zpod pokrývky bylo lze slyšeti neklidné dýchání.

Tma byla ve světnici. A ze tmy zíralo na lůžko dvě velikých, světlých očí. Nebleděly však lstivě a záłudně, jak se dětem zdálo, nýbrž přívětivě a starostlivě zíraly podivné oči na ně. — "Proč byste se bála, dět'átka, — vždyť jest anděl strážný s vámi — já, vaše matka, jsem také u vás."

SLOVANSKÉ VÁNOCE.

U českých jesliček.

Zpívejte, jásejte, křesťané milí,
nám krásný zavítal vánoční čas,
k jesličkám chvátejte v tu svatou chvíli,
andělských kůrů kde zaznívá hlas.

O spěšte, spěšte, v té noční době,
v níž jasem vzplála nebeská říš,
vítejte vroucně spanilé Robě,
k Jeho se srdci přitulte blíž.

Tam dřímá tiše v chudičké stáji,
sbor duchů střeží ten svatý stan.
V něm duše cítí se jako v ráji,
neb Bůh dnes žehná pozemský lán.

Zpívejte, jásejte, křesťané milí,
nám krásný zavítal vánoční čas,
hvězdička betlémská v tu svatou chvíli
nad zemí Čechů svůj rozlévá jas.

V půlnoci černé slyš naše hlasy,
Ježíšku žehnej moravský lid,
kéž se mu vrátí slavné zas časy
a s nimi svornost, nebeský klid.

Slovanstvu všemu, jež v hrobě spalo,
svit' znovu hvězdy betlémské zář,
by k velkým činům opět povstalo,
k němu se Tvá skloň přesvatá tvář.

At' tobě v našich překrásných nivách
velebný, zvukný chvalozpěv zní,
Morava drahá o velkých dobách,
o věčném štěstí a slávě sní.

Vánoční idylka.

Nad Betlémem hvězda září
v pozdním záseří,
z jeslí Dítko s láskou shlíží
ku své Máteři.

Matce plá zrak tichým štěstím,
blahem chví se ret,
v líčko líbá, k srdci vine
svého žití květ.

Je tak šťastna v prosté stáji,
andílků kde ples,
v ní dnes láska svatá září,
pokoj, mír se snes!

Kolébavku snivou šeptá
palem šumný háj,
pastevců sbor v písni plesá
Děcku na šalmaj.

Jezulátko usmívá se
v sladkém zasnění,
v posled slyšet andělů jen
křidel zachvění.

Spi Ježíšku, Tebe chrání
blahá Matička,
u lože Ti bude bdíti,
Tebe uhýčká.

Meditace.

Noc krásná, čarovná, jasná,
se tiše k zemi sklání
a nebes požehnání
se snáší nad zemský luh;
nad krajem veliká záře,
tot' hvězdy betlémské plání,
v té noci důkaz lásky
prokázal vesmíru Bůh.

Andělé se snesli v tu svatou dobu
s nadhvězdnatých stanů v chudičskou
chýš,
hlásají tam slávu mocnému Bohu,
zpěv jejich vzlétá k oblakům výš.

Pastýřové přišli z dalekých krajů,
jim duše láskou svatou se chvíví.
A v té noci krásné, plničké tajů
šalmaje píseň přemile zní.

A Máti přemile vzhlíží
ku Dítku tvář svoji sklání,
za nebes smilování
své díky počíná pět.

Ukolébavku mu zpívá
v radostném lásky své vzplání,
a Dítě sladce dřímá,
rajský jak poupěte květ.

V té noci velebné, krásné,
k Tvým jeslím každý z nás chvátá,
a duše kouzlem jatá
rozjímá překrásnou báj.
Ty drahý Ježíšku slyš nás,
Tvá láska nesmírná, svatá,
kéž vzplane v zemi naší
a blaží český náš ráj.

S anděly Ti pějem zvučné své chvály,
Bohu vzlet' sláva v nadhvězdnu výš,
svatý mír pak lidem a pokoj stálý
zavítej nyní v pozemskou říš.
S pastýři Ti nesem vděčné své srdce,
o hled', co lásky skrývá se v něm.
Vroucně k Tobě s vírou spínáme
ruce,
požehnej lidstvu, dej štěstí všem.

Tvá láska, dobrota vládni
v té naší otčině krásné,
nad níž Tvé slunce jasné
svůj milý vysílá svit.

Chraň víru, dědictví drahé,
po cestě ved' nás vždy spasné.
Svým věrným Čechům žehnej
a sjednot' slovanský lid.

Dříve na lože.

Půjdu večer dříve spát,
bych v čas mohl ráno vstát.
Abych se umyl řádně
a upravil
a do práce brzy
bystrý byl.

Jaro.

Zelená se travíčka,
padá na ni rosička.
S nebe slunce svítí,
vstává nové kvítí.
Děti, nastal jarní čas,
ozdobme si květy vlas!

Maria.

Za nás hříšné, drahá Máti,
v nebi rač se přimlouvati!

Strýček z Ameriky.

Rozmarná povídka. — Napsal V. Kronus.

Pan Vendelín Cafourek byl přednostou důchodkového úřadu v jedné čtvrti pražské. Jsa dochvilný, pilný a svědomitý, dával dobrý příklad podřízeným svým úředníkům. Byl přísný na sebe jako na ně. Neslevil jim nic, a oni volky nevolky musili se mu přizpůsobiti.

Takovou pověst měl v úřadě. Doma však bylo jinak. Tam vedla slovo jeho manželka, a on se neopovážil ani hlesnouti, neboť věděl, že by byl okamžitě oheň na střeše. —

Pan Cafourek byl veliký jedlík, a manželka jeho byla velmi spořivá. — Okolnost ta dala často příčinu k tomu, že pan Cafourek velmi trpěl.

„Mužičku, pečeně ti chutná, ale, prosím tě, nech už jídla,“ napomínala jej paní Cafourková, vidouc, že si chce ještě vzít kousek masa. — „Jsi tlustý jako soudeček! Mohla by tě ranit mrtvice!“

Pan Cafourek v zápětí položil klidně vidličku na stůl a sáhal po láhvi, aby si nalil ještě vína.

„Co tě to, mužičku, napadá!“ zvolala zděšená paní Cafourková. „Podívej se do zrcadla, jak jsi ve tváři rudý! Nedovolím, aby ses sprovodil se světa! Co bych si bez tebe počala?“

Pan Cafourek zřekl se tedy i vína a vstav od stolu, namířil k pohovce, aby si po dopolední lopotě na chvíli zdříml.

„Vendouši, kam jsi dal rozum?“ počala nařikati a rukama lomiti paní Cafourková. „Hov si na pohovce a co nevidět ani dveřmi z bytu se nedostaneš! Tloušťka jest ohyzdná. — Životem bys ji dojista zaplatil! Což nevíš, že se lidé nyní schválně odtučňují, aby byli zdrávi a vypadali svěží?“ —

Pan Cafourek se zakabonil, — ale manželce své se úplně podřídil. Obávaje se rodinných rozepří, zachovával se, jak mu manželka radila.

Ukládal si pak ujmu v jídle i v pití a o pohovku po obědě již ani pohledem nezavadil.

Ale paní Cafourková nedala dobráckému muži pokoje. Pozastavovala se nad tím, že manžel její přespříliš kouří.

„Čemu jsi to zvykl?“ domlouvala mu rozhorleně. „Od rána do noci den co den vidím tě s viržinkou v ústech. — Vendouši, kouření zdraví lidskému škodí! Nic naplat, musíš mít na zřeteli, že všechno má svou míru!“

„Tlustí lidé kouří, aby hubeněli,“ odsekl jí podrážděně pan Cafourek.

„Ano“, namítala zlostně jeho manželka. „Všecko však má své meze.“ — „Plíce máš jenom jedny a srdce také!“

Pan Cafourek volky nevolky musil manželce dáti za pravdu. Doma pak kouřil jen tu a tam, aby měl pokoj.

Mysl jeho však byla neklidná. — Doma byl čím dál tím více mrzut, až konečně jednou, přijda k obědu, — manželce stručně oznámil, že musí i odpoledne odebrati se do kanceláře, protože se mu mnoho práce naválilo.

„Ale plat budeš mít zvýšen!“ — vybuchla radostně paní Cafourková.

„Nikoli,“ pravil muž ostýchavě. — „Jednám na svůj vrub, abych v úředních hodinách nemusil pracovati s napětím všech svých sil.“

„To je pěkné nadělení!“ zvolala zlostně paní Cafourková. „Budeš tedy nyní sedět i odpoledne v kanceláři! Doma tě ani neužijeme! Chudinka naše Věra nebude skoro ani vědět, že má otce!“

Pan Cafourek se proti útokům své choti tentokrát ku podivu statečně bránil a nemálo ho těšilo, že na konec měl přece navrchu.

Manželka jeho však v zápětí, aby nabyla nad ním přes to přece převahy, vytasila se s návrhem: „Vendouši, bojím se vskutku o tvoje zdraví. Jsi nadmíru tlustý. Mám za to, že by ti prospělo, kdybys chodil do kanceláře pěšky. Sedíš doma — v tramwayi — v kanceláři a pohybu vůbec nemáš? V tom má svůj kořen tvá tloušťka! Tramwayi už jezdit nebudeš! Uvidíš, že procházkou se osvěžíš!“ —

Pan Cafourek se v té příčině manželce své mrzutě podřídil. Chodil pak

vůbec do kanceláře i domů pěšky co den. —

Smířil se s tím, a nijak toho nelitoval, neboť, oč jej manželka připravila doma, to si zabezpečil jinde.

Kanceláře důchodkového kontrolního úřadu byly umístěny v činžáku, kde v přízemí byla plzenská restaurace. Pan Cafourek zvykl si dopoledne co dopoledne popřát si tam jídla a pití do sytosti a do libosti.

O svůj odpolední odpočinek také nepřišel, neboť v kanceláři měl pohovku, starou a chatrnou, a níž si zpravidla když se vrátil po obědě z domova, hodinku zdříml.

Potom uchýlil se dolů do restaurace, kde v zadní místnosti, aby ho z ulice oknem nikdo neviděl, přečetl si noviny, a vykouřil při tom viržinku. Pak pochutnal si na dobré večeři a vypiv několik plzeňských, odebral se domů.

S manželkou měl pokoj, těše se nemálo v toho, že na ni vyzrál. Z měsíčního služného nechal si vždy tolik, aby měl na útratu a doma manželce namluvil, že mu nyní strhují s platu mnoho proto, aby měl zvýšeno výslužné.

Paní Cafourková hubovala sice na podivné řády, ale konec konců se s tím smířila. Utěšovala se myšlenkou, že k stáru budou dostávat takovou pensí, aby se měli dobře.

"Uskrovněji se ve všem já a uskrovněje se nyní v mnohém i Vendouš", rozumovala v duchu o své hospodárnosti. "Věrušce naši ušetřím jistě tolik, aby měla značné věno!"

Ale pan Cafourek z čista jasna upadl v nemalé rozpaky. Příčinu k tomu dala posluhovačka, která přivedši náhle do jeho kanceláře, když tam odpoledne na pohovce odpočíval, oznamovala mu, aby ihned přišel domů. —

"Co se stalo?" vyzvídal na ní zděšeně. "Mluvte, neboť hořím netrpělivostí."

"Milostivá paní jest nadmíru rozčilená. Nevím, co si najednou vzala do hlavy", světovala se mu důvěrně posluhovačka.

"Jděte domů", řekl jí pan Cafourek mrzutě. "Dám spisy do stolu a půjdu pak též domů!"

Posluhovačka v zápětí odešla, a p. Cafourek, zapáliv si viržinku, měl se

též k odchodu.

Uzamknuv pečlivě dveře své kanceláře, hnál se po schodech dolů. — Tam setkal se s číšníkem, který mu šeptal, že k večeři bude husička, tučná a pěkně do růžova pečená.

Dnes budu doma večeřeti!" odbyl ho suše pan Cafourek a mířil rychle k domovu. Srdce svíralo se starostí nad tím, jak doma dopadne.

Svědomy mu počalo činití výčitky, že manželku klame, a že ona asi na to přišla. Srdce mu prudce tlouklo, když se doma octl.

Vida, že je žena velmi zdivočena, byl všecek zkoprnělý. Čekal, že se do něho pustí, a že bude pak dlouho mezi nimi doma trapná roztržka.

Ale všechno se ku podivu k dobrému obrátilo. Paní Cafourková byla sice až hrůza rozčilená, ale na muže se nehněvala.

"Vendouši, jsem radostí bez sebe", vítala muže nadšeně. "Dostala jsem psaní od strýčka z Ameriky! Užasneš nad tím, jak krásně nám píše! Štěstí se na nás opravdu usmálo!"

Pan Cafourek byl jako u vidění. Honem nutil se do hovoru, aby žena na něm nepoznala, že byl na rozpácích. —

"Poslyš, co mi strýček píše", ozvala se horlivě manželka. Držíc v ruce dopis, četla důrazně: "Chystám se odplouti k vám! Jsem osamělý! Dopracoval jsem se značného majetku. Běží mi o to, abych s penězi dobře naložil! Dosavad žil jsem život tvrdý, chci si po tuhé práci dopřát odpocínku! Zamluvte mi v některém hotelu pěkný pokoj." —

"Pokoj mu seženeme v hotelu snadno", podotkl pan Cafourek klidně. "Hned zítra se o to postarám!"

"Vendouši, kam jsi dal rozum?!" utrhla se na chotě paní Cafourková. "Copak můžeme takovou příležitost propásti? Sám nic neušetříš a dceru máš na vdávání! Sám jí věna neseženeš!"

"Na strýce nespolehej", podotkl p. Cafourek nedůvěřivě. "Kdo ví, jak se konec konců rozmyslí!"

"Proč o tom pochybuješ?" mrzela se na něj chotě. "Což jsi neslyšel, jak si stěžuje do své osamělosti a že mu běží o to, aby s penězi dobře naložil? To dá rozum, že je dá tomu, kdo si ho bude hledět. — Nesmíme tedy

dopustiti, aby bydlil jinde než u nás! Náš salonek bude jeho obydlím! — Opatřím ho nábytkem tak, aby se mu tam libilo. — Také stravovati jej budeme!"

Pan Cafourek, slyše, že strýc z Ameriky bude jejich strážníkem, nebyl již na odpor tomu, aby byl u nich pohostinu. Těšil se nadějí, že se mu nyní povede doma lépe než dosud.

Manželka vskutku, chystajíc byt pro strýce, neměla muže nyní stále na mušce. Co den najedl se nyní do sytosti a napil se do vůle. Také kouřiti a zdřímnouti si po obědě na pohovce doma mohl.

Cítil se zase spokojen a šťasten a odpoledne do kanceláře již ani nohou nepáchal.

Byly to zlaté časy, které jej oblažovaly i potom, když strýc k nim konečně zavítal.

Byl to obstárlý, zavalitý člověk, který mluvil s nimi bodře, jak si to právě myslel. V příbytku jejich, jakmile k nim přišel, počínal si jako doma a ve svém pokoji hověl tělu svému tak, že paní Cafourková po každé, když ráno z domova odcházel, měla co dělat, aby pokoj jeho dala do pořádku.

Dělala však to ráda, kojíc se nadějí, že všechna námaha a oběti, které strýci přinášejí, se jí dobře vyplatí.

V přesvědčení tom utvrdil ji strýc sám, neboť brzy po svém příjezdu jednou po dobrém obědě, když se všichni u Cafourků vespolek dobře bavili, strýček z Ameriky, jsa veselý myslí, najednou prohodil: — "Mám značné jmění! Jde mi o to —".

"Strýčinku, nechme toho!" vpadla mu do řeči odmítavě paní Cafourková. "Na takové věci jest času dost! Odpočiňte a dopřejte si zábavy u nás, abyste v pokoji a radosti užil staré vlasti! Vendouš je v tom se mnou zajedno —".

Pan Cafourek, slyše ta slova, horlivě manželce přisvědčoval, maje radost z toho, že se dobře naobědval a že, pochutnávaje si do libosti na řízném plzeňském, může doma kouřiti viržinku za viržinkou.

"Jsou však věci, s nimiž se člověk přátelům svým svěruje jenom tehda, když jest v dobré míře!" — namítal strýc.

"Věruško, nalij strýčinkovi plzeň-

ského, aby v dobré míře vždycky zůstal!" pobídla dceru paní Cafourkovou. "Musíš si ho hledět! Vždyť máš jenom jednoho strýčka z Ameriky!"

Věrka ihned uposlechla rozkazu matčina, a strýc se jejímu chvatu smál a pil jako duha. —

Strýček z Ameriky měl se u Cafourků dobře přes celé léto. Na podzim chystal se na zpáteční cestu do Ameriky. Paní Cafourková zahrnovala ho svou pozorností a roztomilostí tím více, chtějíc si stůj co stůj získati jeho přízeň.

"Pozitří odjedu", hlásil při bohaté večeři jednou strýček z Ameriky. "Mám za to, že nyní nastala chvíle, kdy vám konečně povím, proč jsem do staré své vlasti přijel. — Mám veliký majetek." —

"O tom dnes, strýčinku, nemluvíme", zbraňovala mu v dalším vypravování paní Cafourková.

"Musím o tom mluvit", stál na svém Američan. "Vždyť pozitří se s vámi rozloučím!"

"Lidé, kteří se mají rádi, mají k sobě všecku důvěru a jsou ve všem zajedno," vedla stále svou paní Cafourková. "Jistě jste se, strýčinku, — přesvědčil o tom, že bychom vás na rukou nosili." —

Američan, vida nezbytí, obrátil řeč. Bavit se s Cafourkovými dlouho do noci. Ráno časně vstal a odešel chvatně do města.

"Strýc jest k nám, Vendouši, jistě láskou nakloněn", pravila paní Cafourková manželku, vypravujíc ho ráno do úřadu. "Nyní budeme mít tolik, že nebudeš mít ujmu v ničem. Dopřeji ti dobrého jídla, pití, kouření i odpočinku, aby ses cítil doma štasten. Do kanceláře odpoledne chodit již nikdy nesmíš, nebude ti toho třeba." —

Pan Cafourek, slyše ta slova z úst své spořivé choti, odešel do kanceláře, a v duši hřálo jej nevýslovné štěstí. — V úřadě ke svým podřízeným byl dnes ku podivu velmi vlídný a v poledne pospíchal domů tak, že to bylo všem nápadné.

"Vendouši, jsme ve svém očekávání zklamáni," stěžovala si mu, hořce plačíc, žena. "Okolo desáté hodiny přišel strýc jako veliká voda. Maje s sebou hotelové sluhy, dal jim svá zavazadla a mně řekl, že má zítra před

odjezdem v Praze svatbu, abychom na ni přišli. — Když mi to řekl, byla jsem všechna zkoprnělá. Byla jsem na něj tak dopálená, že jsem mu vyčetla jeho neupřímnost."

"Proč se rozčiluješ," řekl mi klidně. "Ne jednou — nýbrž několikrát — chtěl jsem před vámi odhaliti nejtajnější záhyby svého srdce, ale tys mne nepustila k slovu! Mám za to, že budeš nad tím potěšena, když uslyšíš, že si беру děvče z příbuzenstva — Kačenku Šourkovu z Ježdíkova!" —

"Venouši, byla jsem bez sebe, když mi to řekl," hořekovala paní Cafourková. — "Pamatuješ se jistě na Šourkovi, jak se k nám zachovali za války! Byli to mamonáři, nemající citu útrpnosti! Dělalí drahotu, když nám měli za drahé peníze prodati trochu černé mouky aneb brambor. Co jsem se té hloupé Kačeně nanosila pěkných věcí ze své výbavy, a ona byla tak líná, že mi baťoch ani chvilku nepoponesla, když mě doprovázela ze zapadlého Ježdíkova na vzdálené nádraží." —

"Jaká pomoc!" povzdychl pan Cafourek. "Strýc má svou hlavu. — Poroučeti mu nemůžeme! Zmýlila's ses v něm!"

"Máš pravdu! Zmýlila jsem se v něm", pravila pany Cafourková. "Na svatbu mu schválně nepůjdeme! Do kostela půjde jen Věra. — Řekne mu tam na oko několik lichotivých slov a půjde ihned domů." —

Jak paní Cafourková řekla, tak se skutečně dcera její úkolu svého zhostila.

Přiběhla pak domů z kostela jako vítr a všechna jsou nadšena, odevzdala matce lísteček, švitoříc: "To ti posílá strýček." —

"Co to znamená!?" vybuchla paní Cafourková zlostně. "Papírek, ale peníze to nejsou! Starala jsem se o něj jako matka dva měsíce — —".

"Mně dal strýček také papírek a řekl mi, že jest to moje věno", chlubil se Věrka.

"Dej mi to, snad ty papírky mají přece nějakou cenu. Schovám je. — Až přijde tatínek k obědu, snad tomu bude rozumět. Vždyť jest přednostou důchodkového kontrolního úřadu!" —

Pan Cafourek vskutku brzy potom

domů přišel. Manželka běžela mu v ústrety, volajíc nedočkavě: "Pojď sem honem, Vendouši! Zde jsou jakési lístečky. — Věrka je přinesla od strýce! Jsou prý to poukázky na peníze! Na jednom jest napsáno číslicemi sto a na druhém tři sta."

Pan Cafourek chtěl si svlékati svrchník, ale choť se do něho pustila tak, že od toho ihned upustil. Sháněje pak v kapsách skřípec, byl velmi mrzut.

"Honem — honem —!" naléhala naň manželka. "Což nevidíš, že hořím zvědavostí!?"

Pan Cafourek konečně skřípec našel a pohlédnuv na záhadné papírky, řekl klidně: "To jsou bankovní poukázky. Jedna na sto a druhá na tři sta dolarů."

"Mnoho-li jest to, mužíčku, na našich penězích?" ozvala se prosebně paní Cafourková.

"To bude asi celkem 13,200 našich korun," pravil pan Cafourek vážně.

"Vendouši — Věro — veliké štěstí nás potkalo!" zvolala nadšeně paní Cafourková. "Strýc mě dopálil, ale přece na nás nezaněvřel. Do smrti mu nezapomenu toho, že si vzal za ženu Kačenu Šourkovu z Ježdíkova, přes to však poděkovati mu musíme! Říkal, že dnes z Prahy odjede. Dám rychle oběd, a potom, tatíčku, půjdeš na nádraží zjistit, kdy ten vlak odjíždí!"

U Cafourků obědvali dnes všichni naspěch. Snědli jen trochu polévky a několik soust masa a příkrmu, aby zahlali hlad.

"Poptej se na nádraží, tatíčku, doběře na odjezd vlaků!" prikazovala důtklivě paní Cafourková manželku, — vypravujíc jej, sotva vidličku položil, z domu.

Za hodinku byl pan Cafourek opět doma. Jsa všecek upachtěn, oznamoval manželce, že rychlík, kterým Američané zpravidla v noci odjíždějí, odrazí z Prahy o půlnoci.

"Pěkně si to strýc věru zařídil," — pravila paní Cafourková jízlivě. "Dopoledne měl oddavky, potom byla hostina a v noci s Kačenou odjíždí jakoby na svatební cestu. — Kačena se jistě nyní spokojeně usmívá, neboť potkalo ji vskutku — jako v pohádce — štěstí!"

Potom bylo u Cafourků až do té

chvíle, kdy odebrali se na nádraží, velmi rušno. Paní Cafourková měla s mužem velkou práci, než ho přiměla k tomu, aby se do svátečních šatů oblékl.

"Jde mi o to, aby Kačena na své oči viděla, že jsme se po válce povznesli opět na pány!" Chlácholila paní Cafourková manžela, který volky nevolky, aby měl doma pokoj, prodobřil se její vůli.

Octnuvše se v nádražní předsíni, rozhlíželi se bedlivě po všech koutech a skupinách lidí, slídíce, zda v tom chumlu neužijí někde strýce a Kačenu.

V tom paní Cafourková zahlédla sluhu, který z jejich bytu odnesl strýci zavazadla do hotelu. Jako dravec prodrala se směsicí cestujících k němu. Mluvila s ním chvíli a v zápětí oznamovala muži a dceři trpce: "Oba odjeli v poledne — po americkému. — Pojďme domů!"

"Chybili jsme," hořekovala doma, jsouc nadmíru nevrlá a na každého nevraživá. "Co si strýc o nás pomyslí?"

Za několik dní však byl u Cafourků velmi veselo. Dostali pohlednici, na níž byla pestře vyobrazena loď "Berengaria" Cunardovy společnosti s poznámkou, že je ta loď 303 m dlouhá, 33 m široká, a že je na ní místo pro 3679 osob. Dole pak bylo strýcovou rukou napsáno: "S Bohem! Za pět dní jsme ve vlasti nové. — Co srdce pojí, to moře nerozdvojí!"

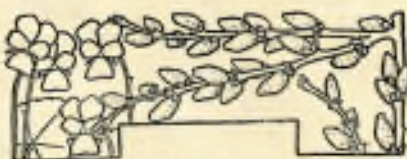
"Bohudíky, že se strýc na nás nehněvá", pravila radostně paní Cafourková. "Kamen mi věru spadl se srdce! Tatínku, musíš mu napsat pěkné psaní! Rozvaž dobře každé slovo, než je napíšeš! Nic naplat musíme se s tím smířiti, že si Kačenu vzal! Za dobré s ním být musíme. — Vždyť jest to náš strýček — z Ameriky! Možná, že si na nás ještě jednou nějakým peněžitým darem vzpomene!"

K matince Ježíškově.

Ó jasná Máti čistá,
pros za mne Pána Krista!

Milovaný Pane Ježíši!

Bud' stále hostem našim,
bud' stále ochráncem našim!

Lidé od slova.

Rozmarná povídka. — Napsal V. Kronus.

V Radošíně mělo býti biřmování. Když to pan děkan v neděli věřícím v kostele oznámil, bylo pak v městečku a v celém okolí rušno jako v úle. —

Kdekdokdo se na tu významnou slavnost těšil a konal na ni horlivě přípravy. Nebylo divu, neboť kmotrům a kmotrám běželo o dárky pro biřmovance, a všem, starým i mladým, šlo o to, aby o té vzácné slavnosti pochlubili se vkusnými šaty.

Místní krejčí, jménem Vycpálek, jehož živnost těšila se dobré pověsti, věděl si rady, co učiní, aby měl z toho zisk co největší.

Dojel si bez prodlení do Prahy nakoupit látek všeho druhu, které doma svým zákazníkům prodával, vydělávaje na nich mnoho peněz. Práce měl plné ruce, neboť nad něj v Radošíně nebylo.

Měl několik dělníků a švadlen, ale síly mu na tu spoustu práce nestačily. Potřeboval pomocníka, zručného a v řemesle krejčovském zběhlého, ve kterém by měl pravou ruku.

V Radošíně a v širém okolí takového dělníka sehnati nemohl přes to, že se po něm horlivě poptával. Vyučil sice řemeslu svému z městečka i z okolních dědin nejednoho hochu, který opravňoval k velkým nadějím, ale na žádného nemohl se obrátiti s nabídkou, aby mu nyní za dobrou odměnu v práci pomohl, neboť všichni měli dobrá místa ve velkých městech. —

Mistr Vycpálek nevěděl si skutečně rady, jak všechnu tu práci zastane. Často si stěžoval na ty starosti své ženě, která to s ním živě cítila.

"Mužičku, dnes tě potěším radostnou zprávou," oznamovala mu jednou nadšeně, vrátivši se z nákupu domů. "Našla jsem ti pomocníka, po němž již dávno toužíš." —

"Netrop si ze mne žertů", okřikoval ji nevrle. "Zde není nikdo, na

něž bych se mohl ve všem spolehnouti, a z Prahy sem zkušený krejčí nepůjde!"

"Mýlíš se," namítala Vycpálková. "Právě jsem mluvila na náměstí s paní Hubáčkovou. Slíbila mi, že napíše do Prahy svému synovci, který jest tam v nějaké dílně již několik let jako střihač zaměstnán, aby sem přijel. — Má za to, že mu to pozvání přijde vhod, neboť v Praze — jak ona říká — práce tou dobou zpravidla co rok vázne!"

"Má pravdu," pravil krejčí. "Pochybuji však o tom, že synovec její půjde se dít na venkov v létě, kdy si může dopřáti odpočinku někde v lázních, protože, jsa střihačem, vydělá si mnoho —"

Synovec paní Hubáčkové vskutku za několik dní do Radošína přijel a mistru Vycpálkovi se k pomoci nabídl. Mistr ho přijal a byl s ním spokojen.

Mladý Hubáček se činil. Zakrátko byl duší celé Vycpálkovy dílny, neboť se skvěle vyznal v nákupu látek i v tom, aby šaty každému, ať to byl muž nebo žena, člověk mladý nebo starý, dobře padly a slušely.

Mistr Vycpálek, maje v něm oporu, cítil se zase ve svém živlu. Těše se z toho, že mu Hubáček živnost povznesl na výši před tím nevidanou, platil jej skvěle a choval se k němu velmi laskavě a mile.

Lidé se k němu nyní tím více hrnuli, a on se jen zdvořilostí rozplýval, když je přijímal a s nimi vyjednával. — V hostinci, kam nyní zpravidla na pivo co den chodíval, chlubil se před místní honorací, že má živnost zavedenu tak, jako každý nejlepší krejčí v Praze.

Měšťané volky nevolky musili mu dáti všichni v tom za pravdu, neboť slyšeli doma o něm od svých žen a dcer jen samou chválu. Kromě toho byli i oni úplně spokojeni se šaty, které jim byl právě k slavnosti biřmování ušil.

Vycpálek byl nemálo hrd na svůj úspěch, a manželka jeho těšila se z toho, že přišel zase do své míry. — Hubáčkově přála seč byla, aby se u nich držel a dokonce tak si ho oblíbila, že byla ráda tomu, když večer po práci se s jejich jedináčkem — spanilou Andulkou — v zahrádce u

domu rozmarně bavil.

Andulka byla jako lusk. Vynikala dobrotou, něhou a ušlechtilostí nezkaženého srdce, jehož city hovorný a úslušný Hubáček snadno opanoval.

Není divu, že Andulka přilnula k němu upřímnou láskou a že se těšila jako dítě na večerní schůzky s ním a že mezi dnem cítila se nadmíru šťastna, když o ní při práci významným pohledem zavádil, aneb když na ni úkradkem laskavě promluvil.

Po přání matčině tajila úzkostlivě před otcem, že Hubáček miluje a Hubáček měla k tomu, aby se ani on o lásce jejich před otcem jejím nezmíňoval. —

Hubáček, domnívaje se, že Andulka má své vrtochy, proti jejímu přání nic nenamítal, neboť měl za to, že i mistr Vycpálek jest mu přízní nakloněn tak, že jednou, až se všeho doví, rád dá své svolení k tomu, aby si Andulku vzal.

V té příčině dočkal se brzy velkého zklamání. Jednou, bavě se večer po práci, jak měl obyčej, s Andulkou v zahrádce, byl znenadání příchodem mistra Vycpálka překvapen.

Vycpálek vpadl do zahrádky a zhurta se na Andulku obořil: "Co zde pohledáváš? Proč nejsi v kuchyni u matky?! Klid' se okamžitě odsud! Potom si s tebou promluví." —

Dívka, všechna jsouc vyděšena, vytratila se ihned ze zahrádky. Hubáček s mistrem osaměl. Jsa ostřílený, hleděl naň klidně a hrdě.

"Nemějte mi, pane Hubáčku, za zlé, že jsem se tak na dceru ospil," řekl mu mrzutě mistr. "Vážím si Vás — ale dceru svou vám za manželku dát nemohu, neboť musím býti věren slibu, který jsem svému příteli učinil —".

"Kdo pilně celý den pracuje, rád se večer trochu povyrazí", namítal roztrpčeně Hubáček. "Děláte si zbytečné starosti! Dcerušky vaší jsem nepohoršil!"

"Důvěřuji vám, pane Hubáčku", pravil důrazně Vycpálek. "Ale čert nikdy nespí! Z nevinné zábavy mohly by snadno povstati všelijaké zápletky!"

"Mám, pane mistře, dojem, — že vám bude vhod, když si práci najdu jinde", podotkl rozhněvaně Hubáček.

"Snad byste mne, pane Hubáčku,

nechtěl nyní přivést do nesnází?" ozval se vyčítavě mistr. "Vždyť víte, co mám nyní práce, a že mi síly na to všechno nestačí."

"Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá", odsekl mu Hubáček. — "Po tom, co jste zde právě způsobil, nemohu již u vás s klidnou myslí pracovati —."

"Jedněte s rozumem!" chlácholil ho Vycpálek. "Vás se to netýkalo, co jsem před chvílí dceři své řekl! Ona ví, komu jest zasnoubena a má podle toho také jednati! Zachtělo se jí vytlačení. — Však já ji ty vrtochy z hlavy vyženu! Celé město si již povídá o tom, že si nadbáháte —."

Hubáček hned věděl, kolik uhodilo. Klevetníkům, kteří nepřáli Vycpálkovi výdělku a v hospodě ho proti němu štváli, udělal na zlost, že až po birmování se po jiném místě pídil. —

K Vycpálkovi po celou tu dobu choval se zdržlivě. Vycpálek mu sice přidal mzdy, ale to naň neúčinkovalo, neboť hned po birmování dal mu z práce výpověď. Rozloučil se s ním na konec chladně a nedbal úslavných slov, kterými ho zahrnoval, — když z dílny jeho odcházel. Rodině jeho nedal ani "s Bohem!"

V Radošíně pak neměl Hubáček již stání. Pobyv u své tety den, potom rychle z města odešel.

"Škoda toho člověka," řekl důvěrně Vycpálek své ženě. "Živnost mou povznesl vskutku na výši, která požadavkům dnešní doby vyhovuje. — Ale u nás déle zůstati nemohl! — Vždyť musím státi pevně v slově a slibu, kterým jsem se příteli svému Macourkovi zavázal! Pamatuješ se zajisté na to, jak jsme si s Macourkem o křtinách naší Andulky dali slovo, že si ji syn jeho vezme."

Vycpálková mu v tom přísvědčovala, ačkoli byla jiného mínění.

Andulka byla hodná dívka. Měla sice Hubáčku ráda, chtějíc však míti s otcem dobrou vůli, neopovážila se ani hlesnouti.

U Vycpálků byl pak klid. — Otec hleděl si svého řemesla, které po birmování vázlo. Matka s Andulkou byly jedna ruka, starajíce se pečlivě o kuchyň.

Den po dni a rok po roce utíkal, a Andulka byla stále svobodná. Že-

nich, s nímž byla při svém křtu zasnoubena, se nehlásil.

Vycpálek, spoléhaje na Macourka, nic si z toho nedělal. Žena jeho i dcera žily tak klidně, že do zábav, které byly v Radošíně pořádány, ani choditi nechtěly. Učinily to Vycpálkovi k vůli, že tu a tam šly do divadla nebo do plesu, ale jinak nejraději prodlévaly spolu doma v kuchyni.

Občas nahodil se Andulce též ženich. Byli to vesměs lidé pořádní z dobrých rodin, opravňující k velikým nadějím. Ale všichni potázali se se zlou.

"Naše Andulka jest zasnoubena," odbýval je hrdě Vycpálek, který nedovolil nikomu, aby si dceru jeho nadcházel.

"Jste, mistře, podivín", dobírali si ho pro to měšťané večer v hostinci. "Říkáte stále, že jest dceruška vaše zasnoubena, ale nikdo v celém městě jejího nápadníka neviděl! Mějte se na pozoru, aby nezůstala konec konců svobodná! Bylo by jí opravdu škoda!"

Vycpálek se jim v duchu smál, že si připouštějí zbytečné starosti. — K Macourkovi měl všecku důvěru. Nebylo divu, neboť od mládí byli oba nejlepšími přáteli.

Macourek se s ním řemeslu vyučil a byl s ním společně ve světě na zkušené. Milovali se vždy jako bratři, — přicházejíce si vzájemně vstříc s ochotou netušenou.

Macourek však a syn jeho také, jako by se byli do země propadli, k Vycpálkovům se několik dlouhých roků nehlásili. Vycpálek čekal nedočkavě jejich návštěvy nebo aspoň psaní, z něhož by se dověděl, co dělají, jak se jim vede a zda nezapomněli. —

Ale čekal marně. Na konec přešla ho trpělivost. Po dlouhém váhání se rozhodl k činu. Napsal Macourkovi dopis, ve kterém mu vyčetl jeho neupřímnost a nedbalost.

Zanedlouho byl Macourek u Vycpálků v Radošíně jako na koni. Vycpálek plakal radostí, když jej pod svou střechou užířel.

"Mluv, co se stalo, že tak dlouho nebylo o tobě ani slechu?" dotazoval se přísnými slovy hosta nedočkavě Vycpálek, staraje se úzkostlivě o to,

aby se přítel cítil u nich jako doma. "Měl jsem již za to, že jsi na nás zavěšl!"

"Co tě to napadlo," smál se mu Macourek. "Copak mne neznáš? Za těch několik let, co jsme se neviděli, bývalo mi často tak, že jsem nevěděl, kde mi hlava starostí stojí."

Vycpálek, slyše to, nechal již hosta s pokojem. Zavolav ženu, která, vidouc Macourka, rozplývala se nadšením, že je po tak dlouhé době zase navštívil.

"Andulko, kde jsi?" volal v zápětí Vycpálek na dceru. "Pojď uvítat své ho kmotříčka!"

V okamžení vkročila do pokoje Vycpálková dcera. Byla po domácku oblečena, ale všední šaty jí slušely.

Macourek, pozdraviv se s ní srdečně, mohl na ni oči nechat, jak se mu líbila.

"Podivuji se tomu, Andulko, jak jsi vespělá, krásná a roztomilá," lichotil jí nadšeně.

Dívka se červenala studem, neboť jsou doma v prostotě vychovávána, nebyla zvyklá slyšet, aby ji někdo do očí chválil. Chvilí byla na rozpacích, ale když viděla, že otec jest svým přítelem všechen zaujat, dodala si smělosti a chovala se k němu klidně a přívětivě.

Vycpálek, bavě se srdečně při dobré večeři s Macourkem, měl za lubem stále zeptati se ho, co jest s jeho synem, ale schválně na to řeči nezavedl.

"Však on Macourek sám o synovi se rozpovídá," utěšoval se v duchu. "Jaképak obavy, muž od slova nikdy svého slova neruší!"

Macourek vypravoval horlivě v jedním kuse o svém řemesle, a o věcech, dobrých i zlých, které spolu v mládí zažili.

Čas kvapil, a již se přiblížila půlnoc. Macourek, pochutnávaje si na řízném plzeňském, stále nechtěl s barvou ven přes to, že nejednou k tomu se za hovoru nahodila příležitost.

Vycpálek byl jako na trní. Konec konců však přešla ho trpělivost. Osměliv se, uhodil naň bez obalu: — "Ani ses dosud nepochlubil svým synem! Mluv, co dělá, a kdy se bude ženiti. Vždyť má již léta!"

"Narazil jsi, příteli, na věc, která se nás obou týká," odpověděl mu

Macourek skličene. "Rád bych stál v slově a slibu, kterým jsem se ti o křtinách své dcery zavázal, bohužel však mám se synem v té příčině kříž."

"On snad o naši Andulku nedbá?" durdil se Vycpálek. "Což mu hlavu vlídným slovem napravití nedovedeš?" —

"Přičiňoval jsem se o to, seč jsem byl, ale on od toho děvčete, které si v Praze namluvil, upustiti nechce! — Dlouho jsem se zdráhal ti to říci. — Hnětlo mě to tak, že jsem ti ani na oči přijíti nechtěl. Tys mě však svým dopisem přiměl k tomu, že jsem do Radošina vážil cestu, abychom se spolu v dobrotě o všem dohodli."

"Vycpálek zčervenál, jako by ho krví polil. Byl chvíli na rozpacích, — potom však ujal se rozhořčeně slova: "Chci všechno udělati pěkně, ale ve všem špatně dopadnu! Střehl jsem k vůli tvému synu každý krok naší Andulky, aby si nikoho neoblíbila. Byla mi chudinka — po vůli ve všem a nyní cetla se na holičkách."

"Nikdy nebylo zle, aby zase nebylo dobře," konejšil jej soucitně Macourek. "Dcera tvá jest děvče jako lusk, uvidíš, že se snadno provdává!"

"Mluvíš do větru, protože se nevyznáš ve zdejších společenských poměrech," podotkl mrzutě Vycpálek. "Naše Andulka měla mnoho ženichů, já jsem však každého odmítl, říkáje, že jest zasnoubena tvému synu. — Celé město naše žto ví! Co si počnu, až se o ní roznese, že jí syn tvůj odřekl? Bude to hanba, které nepřežije!" —

"Pamatoval jsem, brachu na to, a postaral jsem se jí o ženicha, kterého si jistě oblíbí a s kterým i ty budeš spokojen," pravil vážně Macourek. — "Chceš-li, za několik dní tu bude. — Jsem toho jist, že zakrátko dojde ke svatbě, a že pak všichni budete šťastní!" —

Vycpálek, nevěda si rady, shodl se s přítelem v tom, aby ženicha Andulce přivedl.

Macourek mu ve slově dostál. Za několik dní dostavil se do Radošina k Vycpálkovým s mladým mužem, kterého se Vycpálek lekl a jemuž do náruče bez ostychu padla rozradostněná Andulka.

Vycpálková, vidouc to, slzela radostí. To působilo na srdce jejího man-

žela tak, že máje oči zalité slzami, na konec nadšeně zvolal: "Hubáčku, vážil jsem si vás vždycky a těžko jsem nesl že jsme se rozešli. Nyní jste, bohudíky zase přišel. Co má býti, at' tedy je!"

Slavila se pak hlučná svatba Andulky s Hubáčkem. Při ní vyšlo najevo, že Vycpálková dceři své k vůli dohodila Macourkovi Hubáčka za pomocníka. Macourek přijal ho s otevřenou náručí, neboť měl mnoho práce, protože v jejich farnosti mělo býti zanedlouho biřmování.

"Hubáček se mi osvědčil výborným odborníkem v našem řemesle," chválil ženicha Macourek. "Pobyl u nás do podzimka a za tu dobu svou dovedností a pilí získal si o mou živnost velkou zásluhu. Pak vzal s sebou mého syna do Prahy, kde, jsa věren slibu, kterým se mi zavázal, opatřil mu práci v dílně, která se těší dobré pověsti. Tam se syn můj v řemesle velmi zdokonalil. Sběhem okolností syn můj oblíbil si sestru Hubáčkovu, od níž nechce upustiti, chtěje si ji vzíti ještě letos za ženu."

"O všech se mluví s uznáním a pochvalou, jenom na tetičku Hubáčkovou se zapomíná," podotkla rozhořčeně Vycpálková. "Vždyť ona to byla, která vše i písemný styk mezi Andulkou a svým synovcem zprostředkovala. Slíbila mi, že se o tom před nikým nezmíní a slib svůj skutečně splnila!"

"Jsme tedy všichni od slova," zvolal nadšeně Vycpálek. "Připijme si tedy vespolek na zdraví!"

JÍŽ PROPUSŤ, PANE, MNE DLE SLOVA SVĚHO. ...

Jak sladká radost kmetu z oka září, když Božské dítko v náručí pojímá, jak libý úsměv jeví se mu v tváři, když Spásu světa lokty objímá! Jíž propusť, Pane, mne dle slova svého, bych usnout mohl s otci v pokoji; neb světlo zřel jsem, světlo Syna Tvého, jenž nadějí lidstva všeho ukojí.

"Tvůj národ, Bože, souží nepřátelé, hle, v pouta vážou naše ramena. — Ty poslal jsi nám nyní Spasitele, kdy touha po Ném naše plamenná. On ohněm lásky lidu srdce vznítí, On světlem pravdy setře mrákoty a shladí skvrny hříšného jich žití, sám život klada z věčné ochoty. Z úst sluhů svého přijmi díky vřelé, o Bože zástupě, Ty's chvály mé, Ty's chvály hoden všeho Israele — o Dítko Tvé ať všichni chválíme!

Kobylka.

Napsal V. Kronus.

Chalupník Kuba v Trubské byl člověk pracovitý, spořivý a velmi důvěřivý. Měl rád svoje políčka na kamenitých stráních a dřel se na nich do úpadku. Jediným jeho přáním bylo mít kobylku, která by mu pomohla obdělávat chudé jeho pozemky.

Krav mu bylo líto, když viděl, jak klopýtají, jsouce zapřaženy z jara a na podzim co den do pluhu. Zejména v senách, o žních a otavách litoval svých kraviček, vida je táhnouti výmolovitými cestami fůry obilí nebo píce.

Kdykoli se před svou ženou zmínil o tom, že si koupí kobylku, aby ušetřil krav, po každé pustila se do něho tak, že ho již ani nenapadlo na kobylku mysliti.

Smířiv se s tím osudem, pečoval o své kravky tak, že co rok, máje pěknou jalůvku v chlévě, mohl prodati starší krávu, tučnou a dobrou dojnicí, aby měl peníze na daně a na úroky. —

Nerad se zpravidla s těmi hovady loučil, když je na trhu v městě odevzdával kupci a pak bez nich domů se vracel. Máje v kapse za prodaný kus peníze, pokaždé šílhal na trhu po koních, máje velikou chuť některého z nich si koupiti.

Ale nic naplat, musil se volky nevolky opanovati. Peněz potřeboval na jiné věci a mimo to ženy se bál, aby ho doma nehubovala.

Ani se nenadál, že dnes, kdy na trhu prodal kravku, bude mít příležitost získati kobylku. —

Přišel k tomu vskutku jako slepý k houslím. Bera se klidně blátivou silnicí, byl všecek zahloubán do svých starostí. V žaludku mu hladem kručelo, ústa měl vypráhlá a údy až hrůza zemdlené.

Vtom z ničeho nic dorazil k osamělé hospodě, pyšníci se svou výstavností u silnice.

"Na sklenici piva a na nějakou housku si tam zajdu", rozumoval Kuba. "Nebude to velká útrata, dopřát

si jí dnes mohu." —

Vkročiv nesměle do začouzené nálevny, zastal tu člověka sedícího za stolem u okna, který podle jeho zdání byl to buď cikán nebo komediant.

Pozdraviv jej, přisedl k němu a dal se s ním do hovoru o věcech všedních. —

"Byl jsem na trhu," chlubil se před ním v produ své hovornosti. "Prodávám tam krávu a stěží jsem se opanoval, že jsem tam nekoupil koně. — Byla tam nejedna kobylka, která by se mi byla výborně hodila."

"Jsem koňář", pravil podivný muž. "Vyznám se v koních, neboť jest to můj obor."

Byl by ještě mluvil, vtom však z kuchyně do nálevny vkročila tělnatá hostinská, která, vítajíc přívětivě Kubu, ptala se ho, čím mu má posloužiti. —

"Dejte mi sklenici piva s nějakou housku", pravil skromně chalupník.

Hostinská přinesla mu v zápětí pivo, v košíčku housky a na talíři několik uzenek.

Potom odkvapila ihned do kuchyně, kde se rozléhal dětský pláč, až uši brněly.

"Kde jest šenkýř?" ptal se koňáře zvědavě Kuba, pochutnával si na housce a popijeje labužnický pivo.

"Odešel před chvílí do polí", prohodil koňář a sáhl po uzence a housce.

Pustiv se s chutí do jídla, rozprávěl s Kubou hovor: "Toužíte po koni, ale bojíte se asi, aby vás nikdo neokradl. Nedivím se vám, neboť svět se nyní všelijakými ošemetníky jen hemží."

"Máte pravdu," přizvukoval mu chalupník. "Peněz nazbyt nemám. — Než halěř vydám, dvakrát jej na dlaně obrátím. Koně však přes to rád bych si pořídil. Musil by to však býti kůň skrovný, zdravý, přítulný a přede vším za laciné peníze."

"Jest viděti, že jste člověk nuzný a pracovitý", podotkl koňář soucitně. "A proto vám s ochotou chci přijíti vstříc. Mám kobylku na prodej. Jest sice vyhublá, ale mám za to, že by se vám hodila. Prodám vám ji lacině. Pouze tři stovky za ni žádám."

"Rád bych ji viděl", pravil Kuba. "Možná, že se dohodneme."

"Což jste ji neviděl?!" ozval se u-

díveně koňář. "Jest uvázana u stromu tamhle před hospodou! Šel jste jistě kolem ní."

Chalupník nahnul se zvědavě k oknu a ohlížel se po koni chtivýma očima.

"Zdá se, že jest to kůň marný," — pravil mrzutě. "Jest až hrůza zchátralý. S tím bych nic nepořídil!"

"Člověčku, mluvíte jako dítě! Jest viděti, že se v koních nevyznáte!" — tropil si z něho posměšek koňář. — "Kůň byl u nesvědomitěho sedláka, který jej přemohl prací. Zato u vás bude se mít jistě jako o posvícení. Žlab bude mít plný a odpočinku také dost. Ručím za to, že z té kobylky bude u vás zanedlouho kůň jako lev. Do roka vyděláte na ní jistě několik tisíc. Až mě potkáte, potom mi jistě pěkně poděkujete za to, že jsem vám byl na ruku."

"Nevím opravdu, jak to mám udělati," váhal Kuba. "Kobylky potřebuji." —

"Nebud'te dítěti," domlouval mu koňář. "Proč nemáte ke mně důvěry? Vás, přítelíčku, obelstít nechci! Dělal bych si z toho svědomí!"

"Řekněte mi tedy, co za tu kobylku doopravdy žádáte?" otázal se koňáře nesměle Kuba.

"Již jsem řekl, že vám k vůli ji prodám za tři stovky!" řekl důrazně koňář. "Abyste neřekl, že s vámi nemám soucitu, litkup také zaplatím! — Vezměte si také uzenuku. Beztoho máte na ni chuť."

Poté přistrčil talíř s uzenkami ke Kubovi, který jako dravec pustil se do nich. Koňář pochutnával si též na nich.

"Jak jste si to, pantáto, rozmyslil," počal chalupníkovi lichotiti po chvíli koňář.

Kuba, pochutnával si labužnický na uzenkách, s odpovědí otálel.

Koňář, nechav ho s pokojem, zavolal na hostinskou do kuchyně: — "Dejte nám sem každému litr piva!"

Hostinská přinesla za chvíli dva plecháče, z nichž kypělo pivo.

"Tak zde jest, pantáto, litkup", ozval se koňář důrazně, připíjeje Kubovi na zdraví.

Chalupník, napiv se notně z plecháče, potom rozvázal.

"Důvěřuji vám, přítelíčku, — jako bych vás jak živ znal", pravil sdílně.

"Dám tedy na vaše slova. Kobyliku si odvedu domů a budu si jí hledět, abych měl z ní užitek. Mám za to, že bude u nás brzy vypadati jako kulička. Dám vám však za ni dnes jen dvě sta padesát korun a padesátku dostanete ode mne až za týden, neboť" chci se přesvědčit o tom, zda budeme s kobylikou spokojeni."

"Chválím vás, pantáto, za to, že jste ve všem opatrný," podotkl koňář. "Přistupuji rád k vašemu návrhu. Do Trubské se k vám za týden jistě dostavím. Pak bude zase litkup. Útratu tam však zaplatíte, pantáto, vy! Slibte mi to rukou dáním."

"Rád to učiním, když kobylika bude se nám hoditi," přizvukoval mu ochotně chalupník.

"V dobrotě jsme se tedy, pantáto, dohodli," řekl koňář radostně. "Podejte mi ruku. Kobylika jest tedy od této chvíle vaše."

"Dej nám Pán Bůh, přítelíčku, oběma štěstí," pravil Kuba dobrácky a vysázel mu peníze na stůl.

Koňář je rychle shrábl a dopiv dlouhým douškem pivo, počal se s ním loučiti: "Nic naplat, musím jíti za obchodem, abych sehnal živobytí. Vždyť mám ženu a děti na které se musím starati!"

"Chválím vás za to, že pamatujete na svou rodinu," ozval se srdečně Kuba. "Jste člověk citlivý a proto si vás velmi vážím!"

Poté odebral se koňář do kuchyně, kde zaplatil hostinské celou útratu. Mimo to dal nalíti Kubovi sladké rosolky.

Chalupník se upejpal, když mu hostinská přinesla likér. Ale koňář, odcházející z hospody, domlouval mu, jen aby to vypil na radost, že kobyliku dobře koupil.

Kuba, jsa pivem omámen, podivně se usmál a starostlivě prohodil: "O pití mi nejde, ale o útratu, neboť" peněz nazbyt nemám."

"Útrata jest zaplacená," řekla suše hostinská, odcházející kolíbavě do kuchyně.

Koňář zároveň se z nálevny vytratil. Kuba osaměl a dopiv pivo, okusil rosolky, která mu výborně chutnala.

Jsa rozpařen, přes tu chvíli hleděl oknem na kobyliku, která, isouc uvážena u stromu, trpělivě čekala až ji někdo k plnému žlabu odvede.

"Vidím, že jest to dobráčka", soudil o ní v duchu soucitně Kuba a nutě se do pití, myslil si: "Však ona se u nás v Trubské brzo sebere!"

Vtom do nálevny vkročili dva muži. Byl to hostinský a sedlák Kroupa ze sousední vesnice. Hostinská, pozorovavši jejich příchod, vyšla z kuchyně jim v ústřety.

"Dohodli jste se o pronájmu toho pole?" tázala se jich zvědavě. "Kdyby mi to pole nesousedilo přímo s pozemky mými a kdybych to nedělal k vůli vám, dojista bych ho nenajmul", pravil hrdě Kroupa. "Mám svých polí a luk dosti a na cizím není ani třeba se díti!"

"Dal jsem vám to lacino, budete z něho míti jistě užitek", namítal hostinský. "Víte dobře, že je pronajímám jen pro to, že jest od nás daleko. Vzdátí však se ho nemohu, protože jest to pole dědičné!"

Chalupník Kuba mezitím dopil rosolku a měl se k odchodu.

"Mám platiti útratu?" pravil obrátiv se k hostinské.

Z očí podivně rozjiskřených, hleděla mu při tom veliká úzkost.

"Nedělejte si zbytečně starosti, jak jsem vám již řekla! Ten člověk, který s vámi seděl, vše vyrovnal," řekla důrazně hostinská.

"S Pánem Bohem! Bud'te tu hodně zdrávi," řekl dobrácky chalupník a posadiv si těžkou čepici na hlavu, skromně z nálevny odešel. Hostinský i jeho žena byli rádi, že mohou jednati o podnájmu pole s Kroupou klidně, aniž je kdo poslouchá.

"Pole jest dobře vyhnojené", počala je vychvalovati hostinská. "Muž poráží doma do roka mnoho kusů dobytka. Všechny odpadky z porážky vozili jsme co rok jenom tam, — protože jest to pole po mých rodičích zděděné."

"Na něm roste všechno bujně jako v zahrádce," přizvukoval manželce horlivě hostinský.

Ale sedlák Kroupa neměl v nálevně stání. Chtěl sice s hostinským a s jeho ženou o polí, které mu právě pronajímali rozmlouvati, ale pohlédnuv oknem bezděky ven, pojednou se zarazil.

"Lidičky, zloději!" vykřikl zoufale a vyřítil se v zápětí ze dveří. Octnuv se před hospodou, zakročil chalupní-

kovi Kubovi cestu a spustil na něj zotra: "Človče, čeho se to opovažujete? Kůň jest můj, a vy se k němu hlásíte, jako by náležel vám —"

Kuba, drže kobyliku za uzdu, vytřeštil s úžasem na sedláka oči a počal se proti počínání jeho rozhorleně ohrožovati: "Co vás to napadlo!? Dal jsem za ní před chvíli koňari dvě sta padesát korun a proto právem mi náleží!" —

"Což jste pozbyl smyslů?" osopil se na něj zlostně sedlák. "Kůň jest můj! Hostinský mi to dosvědčí."

"Ano, pantáto Kroupa má pravdu", dodal na vysvětlenou hostinský, který přispěchal Kroupovi na pomoc."

"Co si počnu," počal bédovati Kuba. "Vždyť jsem tu kobyliku právě od koňáře koupil. Škoda, že tu není, aby se mne zastal! Šenkýřka ho viděla. — Ona může o něm vydati svědectví! Vždyť jí zaplatil litkup!"

"Ano, byl tu nějaký světooběžník, který se k tomuto človíčkovi tuze měl", pravila hostinská, vyběhnuvši z hospody za mužem, aby se přesvědčila, co se to na silnici děje. "Nevím, co spolu měli, ale pozastavila jsem se nemálo nad tím, že ten poběhlík zaplatil za sebe i za tohohle človíčka celou útratu a že pak, aniž jsem se nadála, vytratil se z hospody."

"Padli, jste přáteli, do rukou nějakého probnaného ničemy, který vás obelstil", řekl hostinský Kubovi, snaže se jej uchlácholiti.

Ale chalupník stále držel pevně koně za uzdu a zarputile mlčel, jako by byl řeči pozbyl.

"Poženu vás před soud", naháněl mu strachu sedlák. "Kůň jest můj. To mi dokáže též pohodný Fanfrlík v Podhoří, u něhož jsem právě byl o radu, co mám dělati, aby se měl kůň opět k světu."

"Pochybil jsem," zahořekoval Kuba. "Důvěřivost se mi zle vyplatila. Dostal jsem za vyučenou! Po druhé budu opatrnější."

Odevzdav pak koně volky nevolky Kroupovi, namířil k domovu, umiňuje si, že bude na sobě šetríti, aby zaplatil úroky a daně, a aby se přes to přece jednou zmohl na kobyliku. —

Čtěte a rozšiřujte "Českou Ženu!"

Léčba odvykáním.

Napsal Bohuslav.

Majitelem nejnádhernější villy na předměstí velkoměsta byl Filip Jansen, konsul a velkoobchodník. Obklopena rozsáhlou zahradou, na způsob parku upravenou, do které se vysokou, kovanými železnými tyčemi zhotovenou bránou vcházelo; široká, píslem posypaná cesta vedla k nákladné dvoraně hlavního vchodu. Celým přízením vinula se řada vzdušných, vysokých komnat v čisté nádhře upravených, každý prostor svědčil o vybraném vkusu a bohatství majitele, jehož jméno na burse bezvadné pověsti se těšilo, a jehož jmění na několik millionů se odhadovalo.

V jedné z komnat poblíže skvostného krbu seděl Filip Jansen, statný šedesátník, šedovlasý, ostrých tahů tváře a moudrých, čilých očí. Prohlížel ranní poštu došlých dopisů. Výraz tváře byl vážný s tahem bolu a starosti. Některé dopisy, jímž zvláště pozornost při čtení věnoval, odkládal stranou — ale po chvíli opět k nim sáhnul. Potom povstal, a přecházel vážně prostornou místností.

„Jsem již šedesát let star —“ pomyslel u sebe „a čeho jsem nabyl v životě, toho vděčím své spornosti, své neúporné pili a Božímu požehnání. S málem jsem začal a těžce bylo mně zápasiti a to vše bylo by snad marné? Dospěl jsem k tomu přesvědčení, že na tom co mně nejmilejší, na zlatě, na tom že kletba spočívá? — O moji synové!“ Tvář jeho sevřela se křečovitě a oko bloudilo zpět k dopisům. —

V jednom sděloval jemu jeho přítel, že jeho nejstarší syn Otto, který byl mladým důstojníkem v jezdeckém pluku vede tak bezúzdý život, kterému možno prorokovati brzký konec životní dráhy. Dosavadní způsob života tohoto mladého pána přesahuje meze všeho co zde kdy bylo, a pisatel pokládá sobě za povinnost, aby otci o tom zprávu podal, třeba že bolestnou. Konsul Filip Jansen těžce si

oddychnul.

„Není to poprvé co mně taková zvěst dochází. Ottovu trestuhodnou lehkomyšlnost a neuvěřitelnou marotratnost znám předobře. Ale také nyní vím, že všechny jeho sliby a ujišťování byly do větru. Zda nezapravil jsem za toho ničemu ohromné sumy za jeho dluhy ve hře? a ještě jednou jsem oko přimhouřil. Sotva že se zase vrátil do víru bujného života vede sobě hůře než před tím. Odhodil dopis s posuňkem odporu. „Ten mladík se zničí. Peníze jeho otce budou jemu osídlem a záhubou. Hospodaří s nimi, jakoby měšec byl nepřeborný. Všecky cesty má otevřeny a on raději zabředne do bahna těch nejnižších požitků životních!“

Druhý dopis nebyl rovněž potěšitelný. Profesor sděloval, že Henry, druhý syn konsula, který na vysoké škole studoval, dle všeho nalézá se na scestí, tělesně i duševně se nadobro zničit. Poněvadž otec jej důtklivě o to prosil, aby bděl nad lehkomyšlným, jinak neobyčejně nadaným tímto mladíkem, že plní tímto nemilou svou povinnost otce upozorniti na neodpuštělné počínání jeho syna Henryho. Podrobnosti o tom byly v dopise zevrubně uvedeny, nad čímž otec bezradně hlavou potřásl. Starý pán přecházel znovu v trapném nepokoji. V zamýšlení zastavil se na okamžik před obrazem předčasně zesnulé své choti, která na něj z bohatě vyřezávaného rámce shlížela.

„Kdyby jsi ty byla na živu zůstala“ promlouval tiše u sebe „snad by to bylo nyní jinak a lépe v našem domě. Neomlouvám svou vinu. Nejsem povahou svou dobrým vychovatelem, a jako otec jsem příliš povolný. Obchod můj nedopřává mně potřebného času pro mé děti.“

Usedl znaven do křesla a ztrnule hleděl před sebe.

„Když se rozpomínám, co já jsem měl v jejich věku! Dožiju se jednou

toho, aby synové moji zaujali v životě vážného postavení a čestného jména? Jest to hořká pravda. Tvrdé mládí plno strádání jest prospěšnější než bezstarostný vzrůst v bujnosti a bohatství; co otcové shromáždili to promarní na dobro synové!“

V tom se otevřely poboční dveře komnaty, a jimi přihopkovala konsulova nejmladší dceruška asi patnáct let. Jansenova tvář se náhle rozjasnila. —

„Co chceš, Lotti?“

„Mladíčka usedla na židli těsně vedle konsula, ovinula rukou jeho kolena a lichotivě se na něj dívala.“

„Ten skvost, papínku, který jsi mně již slíbil.“

Tvář osloveného se opět zachmuřila. „Nevěděl bych, že jsem tobě něčeho slíbil. Jsi dosud velmi mladá, pro takovou drahocennou věc!“

Děvče se střídavě zlobilo a lahodilo, že jeho přání se nesplnilo.

Konsul nevrle povstal. „Rozmyslím si to“ řekl odmítavě. „Ten skvost jest příliš drahý!“

Lotti ulekla se s veselou poznámkou: „Těch několik set marků není přece pro nás žádnou výlohou.“

Jansen se zastavil a přísně na děvče pohleděl.

„Nerozčiluj mne, Lotti. Co ty víš o penězích a jejich ceně? — Kde jest Ada?“

„Ada se zrovna vrátila ze své projíždky koňmo! Ach, papínku, kéž bych již vyrostla jako Ada! Ta užívá života a smí všeho se účastniti, divadla, plesů a všech společenských zábav. Koná, co se jí líbí, kdežto já se nudím dlouhou chvíli. A s mladým baronem a Adou dospělo to již daleko. Jest to přece jen švarný kavalír, co? Třeba že má jen sporé vlasy na hlavě!“

Konsul ukončil hovor ostrým slovem. „Zavolej sem Adu, musím s ní promluvit!“

Lotti zmizela; uznala za dobré své přání pro okamžik zastaviti. Venku setkala se s Adou a vyřídila jí vzkaz otcův. „Stahují se mračna; papínek jest ve zlém rozmaru.“

Urostlá, štíhlá blondýna vstoupila a podala otci ruku. — „Chtěl jsi se mnou mluvit, papa?“

„Ano. — Ty tvé styky s baronem z Nemanic musí přestat. Nemyslím,

že vážně o tom soudíš." —

Ada pyšně se tvářila. "On mně zrovna dnes učinil návrh!"

"Výborně" zabručel Jansen. "Nu a ty?"

"Vyžádala jsem sobě na rozmyšlenou. Již proto že jest to tak obvyklé."

"Ado, z toho bez mé vůle nebude nic. Uvaž jen kdo on jest."

"Nu ano, odnož starého šlechtického rodu."

"Všeobecně známý světák a mar-notratník. Jeho dluhy páčí se do státisíců!"

"Ale papa! Ty jsi přece s to, dopřát sobě šlechtického zetě. Není tak zlý, kavalír od hlavy k patě!"

V konsulovi vzkypěl hněv. "Tvých peněz se jen dožaduje a ničeho více. Což nejsi tak moudrá, aby jsi toho nechápala? Jest to praobyčejný lovec zlatých rybek a honí se jen po tučném věnu!"

Ada usedla nedbale na otoman.

"Proč se tak rozčiluješ, papa? Kavalír často musí se pro peníze oženiti. Či myslíš snad že činím sobě illuse o manželství? Anebo že bych snad záliby našla na obyčejném poměru lásky, jaký si dovoliti může prodávác s krámskou?"

Mladá dáma, které uvykla ve svém jednání neohlížeti se na náhledy jiných lidí, dívala se v očekávání na otce polozavřenýma zraky.

Ale konsul nebyl s to děle se ovládati.

"Odpust' mne, Ado. Nejsem nalažen s tebou se přiti. Také mám obavu, že bych tobě byl nucen doznati pravdu takové trpkosti" — hlas jeho se chvěl.

Ada rychle odešla. Zdálo se, že bezstarostně očekává dalšího rozvinutí. Otec dosud vždy povolil, i když někdy se vyťasil se svými staromodními názory.

Filip Jansen zůstal sám ve své skleslosti. —

"Mé děti!" ozývalo se to v jeho rozehvěném nitru "jak to možno že mé děti takto dospívají? Nikde ani stopy po vážném snažení, po ryzém pojetí života! Vesměs honí se jen po okamžitém požitku, po cetkách a klamném zdání a Lotti asi bude věrnou následovnicí po stopách Ady".

Opět se zastavil před obrazem své

zesnulé choti.

"My hledali a našli jinde štěstí" šeptal. "Milovali jsme jen to co šlechtickým a dobrým jsme uznali. A měli jsme také srdce pro své okolí ve světě. Snášeli jsme vespolek zlé i dobré chvíle, a poučili jsme se z toho. Mé děti neznají ani vážnosti života ani jeho utrpení. Peníze se jim stanou kletbou!" Filip Jansen, ten závidění hodný, litoval trpce v této chvíli, že jest mnohonásobným millionářem a nejbohatším ve městě.

Bylo to asi za týden.

Hýřivý poručík jízdy Otto Jansen protáhl se na lůžku a nehodlal ještě vstáti, ačkoli bylo již deset z rána a slunce svítilo již záclonami. Ještě do- bře, že byla zrovna neděle a žádná služba. Po chvíli vstal a šel k umývadlu. V hlavě bylo pusto a vířilo to tam směsí myšlének. Studená sprcha osvěžila a nyní vynořovaly se mátohy postav — všeho co zažil posledního večera. Sektem dosud zamlžený mozek připamatoval jemu dvě skutečnosti: první vážné napomenutí plukovníka ve služební povinnosti a bohatou hostinu s následující hru v karty, při které velmi značnou sumu peněz prohrál. Když před zrcadlem účes upravil, pohnuly se zase perutě staré lehkomyšlnosti. "Nu — starý pán musí zase pomoci. Neobejde se to bez hromobití —".

V tom vstoupil sluha. "Telegram, pane poručíku!" hlásil.

Otto rozevřel depeši a četl.

Filip Jansen důtklivě v ní vybízel svého nejstaršího, aby se neprodleně dostavil domu. Těžce naléhavé události vyžadovaly nezbytné jeho přítomnosti.

"Nu, co zase si to starý vzpomněl?"

Mladý důstojník potřásl bezradně hlavou a ihned vyhověl příkazu svého otce. Podání žádosti za dovolenou bylo velmi nepříjemné, nebo plukovník byl velmi upjatý a mrazivý a on byl rád když konečně již usedl ve vlaku.

Na přestupní stanici setkal se se svým bratrem Henrym, který byl rovněž drátem domů odvolán. Sličná tvář mladíka jevila stopy prohýřené noci. Oba mladí lidé lámali si hlavy depešemi a nebyli z toho moudří. — Má se snad oslavit zasnoubení Ady? To by telegram zněl jinak. S poruše-

ným svědomím a tajnými obavami pokračovali v jízdě. Pak najali automobil a jeli do villy.

Ada poděšena přišla jim vstříc; — Lotti měla uplakanou tvář.

"Můj Bože, co se to jen stalo?" zvolal Otto.

Odložili rychle cestovní pláště a následovali obě sestry do nejbližšího pokoje.

"Něco hrozného! Papa ztratil své jmění! My jsme nyní žebráky!" Vy- rážely ze sebe nesouvisle co věděly se zaslzeným zrakem a zsinanou tvář.

Bratři stanuli jak zkamenělí. — Z úst Otty vydral se neurčitý, žvatlavý zvuk.

"Jak se to jen mohlo státi?" sténal Henry. "Kde jest papa? Jest snad zdráv?"

"Jest ve svém kabinetu — ku po- divu svěží a dosti zmužilý. Sdělil nám tu hroznou zprávu zcela klidně. Jak jest to jen možno?"

Ada lomila rukama. "Jest to děsné a hrůzné! Pomyslete jen, jsme chudí. Já toho nepřežiju. Naposled budeme nuceni sami na chléb si vydělati. — Zítra bude na nás celé město prstem ukazovati!"

"Ten ubohý papa!" vzlykala Lotti. Nedovedla sobě ještě si ani představi- ti jaké následky přivodí pro ni tak náhlý obrat.

"To jest k sešilení!" volala Ada a vztáhla ruce vzhůru.

Otto uleh na smrt bledý na divan. Studený pot vyrazil jemu na čele. — Celá značná prohra včerejšího dne zmítala se jemu v myslí. Co nyní?

Student pobíhal po pokoji jako di- vě zvíře v kleci. Zastavil se u Otty.

"Tak přece mluv, Otto, co pak jsi ztratil řeč a špetku rozumu?"

"Nchýlo by divu, jsem celý zdě- šen. Kdo nemá peníze jest lumpem!"

Dvěře se otevřely a Jansen vstou- pil. —

"Tak zde jste", řekl bez záchvěvu pevným hlasem. "Dle vaší tváře vi- díím, že víte proč jsem vás sem po- volal. Není to ovšem veselá pohnut- ka". —

Ada se vzbopila a přistoupila k oknu. Otto vyskočil a chopil se ruky otcovy.

"Petvrzuje se tedy tato strašlivá zpráva?" hlas jeho zněl dutě a chrap- tivě. — "Což nám ničeho více ne-

zbylo? Otče, řekni jak se věci mají, netrap nás!"

Filip Jansen upřel zrak na své čtyři děti a řekl klidně: "Následujte mne do mého pracovního kabinetu. Máte vše se dovědět. Musíme se nyní vespolek porozumět, jak se nám budoucnost utváří."

Kráčel napřed, a děti jej následovaly; nejdřív Lotti, pak Otto s Henrym se zkamenělou tváří, naposled Ada, která jako chorá se potácela. Prošli jídelnou, pak salonem k menší pracovně domácího pána. Jansen usedl a vyzval své děti pokynem ruky k usednutí.

Konsul ujal se slova po způsobu obchodníka vážně a věcně, bez vlastní obžaloby nebo neplodné lítosti. — "Předem slovo k upokojení, děti. — Měl jsem ohromné ztráty. Jak povstaly, to mi nelze podrobně rozebírat, snad byste tomu ani náležitě neporozuměli; — zkrátka miliony jsou pryč. Jak nyní celý stav věcí přehlížím, nezůstaneme tak zcela beze všech prostředků. Jistá suma mně vybývá, jejíž výnos nás před nejhorším uchrání. Ale my se omezíme a náš dosavadní život úplně změníme. V nejpříznivějším případě vybývá mně ročně šest — až osm tisíc marků."

Ada vyskočila ze svého místa. A to říkáš tak suše a lhostejně papa, jako by se jen o maličkost jednalo? — Šest až osm tisíc marků! Jak nám bude možno abysme všichni žili za tuto směšnou sumu?"

Jansen sotva si všimnul jejího výbuchu. "Přijde to, a musí to jít", pokračoval. — "Jak jsem řekl, my se uskrovníme jen na to nejnужnější a zřekneme se při tom všeho obvyklého přepychu. Zdá se vám to snad být ti hrozným a nemožným požadavkem — naše nároky na život snížit. Podobné zhroucení není ještě to nejhorší, s čím člověk se setkat může, ačkoli chápu a plně uznávám váš úžas a vaše pocity. Vy jste vyrostli dosud v blahobytu, vy jste promarnili peněz, aniž byste při tom počítali — já lituji toho, že nyní náhle z pohodlného a bujného života musíte nastoupit v boj, s drsnou skutečností!"

"Papa!" vzkřikla Ada. — Ottovi jektaly zuby jako v zimnici. Henry chopil se trápece u lenošky, až jemu v ruce zůstal. Jen Lotti počínala si mír-

něji. Přitulila se blíže k otci, umístila se těsně k němu a hladila tu jeho úzkou, žilnatou ruku. "Přijde to, tatíčku" mínilo děvče. "Chceme být všichni pilní a já — zříkám se již předem toho skvostu! Nemyslím více na něj!"

Jansen přivinul děvče k sobě. — "Lotte zdařilo se to právě vystihnouti. Já jsem po celý svůj život pilně pracoval, a mohu se vám doznati, že jen práce uspokojí, a v práci jest obsah života. Neboť práce šlechtí! — Abych počal s tebou, Henry, tvůj obrace se zmenší, můj hochu, a ty musíš nyní vážně ve studiích pokračovati. Pryč s minulostí! Učin slib sám sobě který chceš dodržeti jako čestné slovo: Žádné klackování, žádné mrhání časem, žádnou roztržistnost sil! Ukaž, co v tobě vězí, dokaž že něčeho jsi schopen, jen když tobě na vůli neschází. Máš dosti odvahy slibu tomu plně dostát?"

"Musím již" řekl mladý muž tiše.

"A ty, Otto, nemohu tobě pomoci, ale ty se musíš služby u jízdy vzdát, a službu nastoupiti u pluku, který nevyžaduje takového nákladu, což ovšem bude tobě dosti těžké. Anebo by jsi se musel celé té dráhy životní vzdát. Bud' uceleným mužem a hled' osudu zmužile v tvář! Příspěvek který tobě nyní mohu poskytnouti, nesrovnává se nyní s tvými dosavadními zvyklostmi života. Ty zmůžeš vše, budeš-li opravdově chtít, nebo tobě koluje v žilách krev tvé matky. Co myslíš, chceš svému starému otci radost působiti?"

Otto podal otci ruku. — Vždycky snadno působivá slova jemu slib vyutila. — Jansen zkoumavě na něj upřel zraky. "Budeš s to plně dodržeti toho, co nyní slibuješ?"

"Co mně jiného zbývá, otče? — Ale" řekl úzkostlivě "mám jisté závazky. Kdybych byl jen tušil, co zde v domě se děje, můžes mně věřiti otče, byl bych se lépe sebral dohromady."

"Dobře. Sděl mně důvěrně, mnoho-li tvé závazky obnášejí, a já již najdu cestu a prostředky tyto uhraditi!"

Otto s ulehčením odstoupil. — V jeho srdci byla skutečně nejlepší předsevzetí.

"A nyní přicházím k tobě, Ado."

Pyšná kráska se zvedla. "Ušetři sobě slov, otče. Vím předem co chceš říci. Já mohu jít jako společnice nebo podpora domácnosti k některé paní. Bože! kdyby se byla toho naše matka dožila! Učiňte ze mne co vám libo. Můj život jest znetvořen! Jenom pryč z tohoto města, kde jsme něco platili, pryč od lidí, kteří nyní nechťi o nás věděti. Jinak, mně je vše ostatní zcela lhostejné!"

"Ani mně nenapadlo, abych své dcery na nejisto do světa nutil", řekl konsul. "Přirozeně vzdáme se našeho drahocného bytu a nákladné domácnosti a přesídlíme se jiného města. — Tam najmeme přiměřený byt, kde můžeme šťastně žít, budeme-li opravdově také chtít. Vy obě zůstanete s otcem, který sobě ničeho jiného nepřeje, než abyste se něčemu řádnému naučily a v pilném snažení uspokojení našly. Ale musíte se všeho toho zříci, co jste k tomu za nezbytné dosud považovaly a mnohé předsudky odhoditi — nebude to ke škodě vašeho nitra. Nebo neštěstí vychovává, povyšuje a dodává síly."

Odmíchl se a hleděl pevně na Adu.

"Na konec snad nám chceš namluviti, papa, že takové zhroucení není pro nás neštěstím, ale snad požehnáním!" Hlasitě se při tom zasmála.

"To jest mé plně přesvědčení", — řekl starý pán skoro tvrdě.

Rozmluva byla tím skončena.

Filip Jansen byl opět sám ve svém kabinetu, když se dveře za jeho dětmi uzavřely.

"Ony se musí s tímto obratem smířiti, a to se stane", řekl k sobě. "Jestli dosud něco na světě, co by je mohlo vyléčiti, aby tím vypsely v charakteru, pak jest to tento převrat. Co platno bohatství a zámožnost, když jest při tom první účel života pochyben, státi se zdatným člověkem a užitečným členem lidské společnosti." —

Uplynul skoro již celý rok.

Konsul Jansen obýval se svými dcerami prostranné poschodí. Život jejich života byl sice zkrácen, ale nedostatkem při tom netrpěli. Nebylo ovšem po ruce auto a jezdecké koně, nepromarnily se tisíce za obleky a skvosty, a ve vznešené společnosti nezajímaly prvního místa. Přestaly

styky s kavalíry s bohatým rodokmenem ale s prázdnou kapsou. Ctitel Ady tehdy zmizel beze stopy, když se dověděl, že nemůže doufat v milionové věno. — Jako skotačivé děcko přichvátala Lotti po schodech a padla otci v náručí. "Víš, otče, co řekl? Že mám rozhodné nadání. Mohu se dáti vycvičiti!" — Snědá její tvář při tom zářila horlivým záplem.

Konsul pohladil své nejmladší měkké kadeře se slovy: "Byl bych věru krkavčím otcem, kdybych se vzpíral podporovati vlohy které v mé dce rušce drímají. Ovšem, dostane se tobě výcviku u nejlepších mistrů."

"A vystačíš s tím, tatíčku?" tázala se nesměle.

"Najisto, milé dítě!"

Lotti jákala celý den. Jak se později ukázalo měla neobyčejné hudební vlohy a Jansen se snažil všemožně, aby vzniklý plamen jejího zanícení neutuchnil. — Jak sám nyní omládl! Od té doby kdy prodal svou nádhernou villu a ve skromnějších poměrech žiti sobě uvykl, nová radost ze života se u něj dostavila. S uspokojením četl dopis od Henryho. Ten bývalý lehkověrný student se změnil. Když se přesvědčil, že utváření jeho budoucnosti nyní výhradně na vlastní jeho pílí a zdatnosti závisí, zmizela jeho marnotratnost a touha po počitku. Stal se z něj spořivý a snaživý muž a představení věstili jemu skvělou budoucnost.

Rovněž dobrá zpráva došla o Otovi; otec již sám se návštěvou u něj přesvědčil, že se těší všeobecné oblibě a přesně koná nyní své povinnosti. Zcela jiný duch jevil se u obou jeho synů, a jak sám se vyjádřil, jejich zdatné vlohy vyvíjely se nyní zdárně a volně.

Jen u Ady se přechod nových poměrů nejtěžší jevil. Pociťovala tento přechod do maloměstského ovzduší jako nesnesitelné pokoření. Připadala sobě jako pestrý motýl, jemuž pel z jeho mihotavých křídel byl setřen. To hlodalo v jejím nitru a to přemáhala s nesnázi. Jansen dopřával jí času a byl vůči ní laskavým. Na sklonku roku se přece změnila, a chopila se praktického zaměstnání ve svém okolí. Pozbyla své hrdé příkrosti a stala se přístupnější ve svém chování.

Druhý rok již uplynul. Henry při-

pravoval se k přísné zkoušce a Otto postoupil za nadporučíka. Ada se zasnoubila. Mladý profesor tamní umělecko-průmyslové školy ucházel se o její ruku a ona ochotně k tomu svolila, milovala jej. Ta hrdá Ada nalézala nyní záliby, na zcela obyčejném poměru lásky, jako ten prodáváč s tou krámskou". Jansen ji škádlivě na to upozornil.

"Ach tenkrát", řekla Ada, zářic štěstím.

"A chtěla by jsi snad nyní toho urozeného barona z Nemanic?"

Dcera zadržela otcí výsměšná ústa.

"Zmoudříme, otče", řekla vážně, "a naučíme se rozeznati cenu lidí. — Ale víš, co bych sobě nyní přála? — Bohatou bych chtěla býti, tak jako jsme byli dříve! Prosím, rozuměj mi dobře, otče. Cítím, že bysme nyní všickni, Otto, Henry, Lotti a já, jinak upotřebili těch statků, které nám osud vyrval. Nyní bysme byli k tomu zralí. Či nemíníš snad?"

Filip Jansen obejmul rozjařen svou dceru.

"To jest kvělé slovo, Ado. Bohatství zavazuje, bohatství vyžaduje náhled, moudrost a uskrovnění sama sebe od majitele."

Ada přisvědčila. "Můj snoubenec nemá toužnějšího přání, než aby mohl vykonati studijní cestu do Říma a Athen, vůbec tam kde tamní poklady o velkých, dávno minulých dnech slávy vypravují. Jak by to bylo krásné, kdyby k tomu prostředky po ruce byly! Ale tak jest tomu již, na tom světě, otče! Lidé, kteří nejpošetilějším způsobem své jmění promarní, ti jmění shromažďují, a ti, kdo by je rozumně zužitkovali, musí se o denní chléb plahočiti."

Konsul Jansen mnul sobě ruce. — "Tvé životní názory mne utěšují, má milá Ado. Doba prostoty a uskrovnění našeho rodinného života, ta zanechala stopy u tebe, toho, co by se bylo jinak nikdy nerozvílo!"

Za několik dnů dostavil se Otto na dovolenou. Mladý muž byl švarný a otužilý ve svém stejnokroji; výraz tváře jeho mužných tahů prozrazoval vážnost a rozhodnost. Avšak otec postřehl záhy, že jej cosi tíží.

"Máš nějaké starosti, Otto? Jen ven s tím — jsem přece tvým otcem!" — Dival se na něj přívětivě.

Že to asi nejsou dluhy ze hry, jako dříve, věděl dobře. Mladý muž vytasil se ve své zpovědi.

"Mám vážnou náklonnost k mladé dívce, milý otče, a myslím, že jest opětována i u ní. Jest to dcera našeho podplukovníka."

"Můj hochu, každé hodné a šlechetné děvče bude mně jako snacha vítáno, jen když se máte navzájem rádi!"

"Postrádá hmotných prostředků jako já otče! Oba nemáme tolik, co je žádoucí k důstojnickému sňatku. — To je to, co mne tíží. A v uvážení toho nemám práva, za její ruku požádati. V nouzi a bídu bych ji nerad uvedl."

Konsul byl velmi pohnut, ale přemohl se. "Doufej jen přece, Otto, já již najdu cestu a prostředky k tomu." —

Důstojník zavrtěl k tomu hlavou. "Co chceš počítati otče? Známe naše nynější poměry. Ty sám a sestry nesmíte si již žádných dalších omezeností uložit. Ne, jest tomu tak, bídný mamon nás rozlučuje. Malý zlomek našeho dřívějšího bohatství by postačil, aby se z nás stali ti nejt'astnější lidé zde na světě!" Po tomto prohlášení zůstal konsul delší dobu v uvažování a zraky jeho se spokojeně upnuly k obrazu své choti.

"Jsou dospělí", řekl "a doba zkoušky budiž skončena. Chtěl jsem ještě delší doby vyčkati, ale přesvědčuji mne každým slovem které pronášejí, každým pocitem který se u nich jeví, že není třeba ničeho více se obávat."

Ihned telegrafoval Henrymu, aby se dle možnosti záhy dostavil. Pak vyzval tento čtverolist, kteří se divili jeho veselé náladě, ke společné procházce městem.

"Otče, ty jsi tak neobvykle rozčilen a rozjařen", poznamenala Ada.

"To zavinila ta krásná jarní pohoda, děti."

Před klenotickým krámem se zastavil. "Lotti, co říkáš tomuto krásnému šperku". — Lotti se hlasitě zasmála. "Jak to mluvíš otče, ten jest přece velmi drahý."

"Nu, nu, usmál se otec. "Nemyslím, že by byl drahý". Ihned vkročil do krámu, a beze všeho smlouvání jej zakoupil. Udiveně všichni k němu pohlíželi.

"Ale, otče, což jsi vyhrál velký los?" tázala se Lotti.

"Škoda, že dnes ta tvá nevěstinka schází v našem středu", mínil Jansen, a chopil se rámě Ottova. "Za takové krásné pohody nehodí se ta tvá zakyslá tvář. Vsadím se, že se rázem rozjasní, když tobě prozradím, že peníz, kterého tobě třeba ke sňatku tvé nevěsty, jest již v bance připraven?"

Otto mlčel, ale myslel, že jeho starý otec minul se zdravým rozumem. Stiskl pevněji jeho ruku a starostlivě řekl: "To by bylo krásné, milý otče!"

Před závodem s uměleckými výrobky stanul a prohlížel předměty ve výloze. Sbírkou skvostných vyobrazení starověku. "To by bylo něco pro tvého snoubence, milá Ada. Mohly byste v tom studovati než nastoupíte cestu do Říma a Athen. Koupím je." Všechny domluvy byly marny. Ocítnul se již v obchodě, dal si dílo předložit a nařídil, aby ihned do jeho bytu bylo doručeno. — Otto a Henry šuškali mezi sebou, a i obě dívky byly plny starostmi. Zatemnila se snad jinak jasná mysl jeho? Byl patrně churav a nebyl si vědom toho co počiná. —

"Co pak se pořád na mne tak divně tváříš, Henry?" obrátil se k tomuto. — "Pozoruješ mne jako lékař šilence. Ujišťuji tebe, že jsem docela zdrav. Řekni raději, až složíš přísnou zkoušku, a to by tak mohlo býti dle tvého sdělení asi za půl léta —"

"Doufám, že budu do té doby hotov, otče."

"Dobře. Nechtěl by jsi zříditi sobě soukromou kliniku. Mně se zdá, že to bylo tvým přáním."

"To nejde tak rychle, otče. Nejříve musím —"

"Já tobě takovou soukromou kliniku vystavím a zařídím tak, aby všechno dle tvých rozkazů a požadavků moderní vědy se stalo."

Prisvědčil radostně ke všemu. — Děti v němém úžasu kráčeli po boku. Co to má vše znamenati? Otec zachvácen jest náhlým šílenstvím a žije v domnění, že má dosud milliony.

Jansen zamířil k prvnímu hotelu města: "Zde budeme obědvati." — Otto chtěl zakročiti, ale Henry, medik, jej zadržel. "Jest radno, ponechat chorému jeho vůli, jinak by

AVE MARIA.

Obklady lemuje červená zář,
mlhou již ublédla lučních trav tvář,
černou se rouškou též zahálí les,
temnotou přikryje město i ves. —
Ave Maria!

Měkounkým hláskem svým zvoneček zní,
vyzývá k vroucímu pomodlení:
Cestou i záštitou byl ti dnes Pán,
v srdci svém uprav mu vděčnosti stan. —
Ave Maria!

K nebesům vábí zrak hvězdiček lesk;
Zdaž i k té záři se nedružší stesk?
Kolik zašlý den štěstí byl zdroj,
kolik as lidí dnes skončilo boj?
Ave Maria!

Milostná Matko, kdo žalost zná Tvou?
Strašný bol pro duši rozdrčenou,
Miláčka mrtvého když kladou v klin,
Slunce když u věčnů hali se stín? —
Ave Maria!

Drahý Tvůj Syn slavně z mrtvých zas
vstal,
života věčného naděj nám dal. —
Silicím spánkem nás obkličí noc,
k životu probudí Božská nás moc!
Ave Maria!

mohlo šílenství nezkrotitelnou silou propuknouti."

Šli za otcem do menší oddělení místnosti, kde bylo připraveno k hostině pro šest osob. Na stole byl stříbrný příbor a květiny. Konsul usedl a vyzval ostatní k usednutí. Šesté místo bylo vyhrazeno pro ženicha Ady, který nedal na sebe dlouho čekati a všem ruku podal.

Přítomní dosud s nedůvěrou ke všemu přihlíželi; konečně jim kmitla domněnka, že konsul počíná sobě dle dobře předem promyšleném plánu, a že chystá jakési překvapení.

"Otče", prosil Otto, "nenechávej nás déle v tom napnutí a vysvětl nám, co to vše má znamenati. Odpuť, že jsme na okamžik byli v tom domnění —"

"Že jsem se náhle zbláznil", doplnil konsul se smíchem. "Nikoli, děti, upokojte se, tak tomu však není. Jest to zcela místné, tuto malou slavnost uspořádati, a až ochutnáte několik lžic této výborné polévky, bude vaše zvědavost uspokojena."

Konsul naplnil všechny sklenky a proslovil menší řeč, ovšem třesoucím se hlasem takto:

"Mé děti", řekl, "co nyní vám sdělím, bude se vám snad zdáti báchor-

kou, a budete se snad domýšleti, že snad nemluví pravdu. Před rokem byli jsme chudí, ne proto že bych byl svého jmění pozbyl, jak jsem vám řekl, ale protože jsem se užívání svého jmění dobrovolně zbavil. — Podvedl jsem vás. Toto přiznání nutno mně vykonati."

Následovaly hlasité projevy udivení a pochybných výrazů.

"Byla to jakási "lčba odvykání", děti, kterou jsem uznal za nutnou, a bych vás, které bohatství na zhoubnou dráhu uvedlo, zachránil. Jsem dosud v plném majetku svého jmění, možno že i vzrostlo. Chcete-li se na mne horšiti, dobře, učíte tak. — Já jsem ale o tom plně přesvědčen, že všickni uznáte moudrý účel, který jsem při tom sledoval. A k své nevyslovitelné radosti jest dosažen, tak jak jsem doufal. — Jak snadno mohly se z toho dostaviti jiné následky, na které nechci v mysli ani vzpomínati. — Však spoléhal jsem na vaši povahu a na to skvostné jádro, které ve vás všech skryto a které nyní tak skvěle se objevilo. Tak, a nyní usedněte k soudu nad svým otcem, který vás dlouhou dobu nutil ke strádání a pilné práci, a to jen z vroucí lásky. — Chcete a můžete-li mne dáti za pravdu, at' tedy zazvoní naše sklenky!"

Všickni obklopili otce, který vztýčen stál ve kruhu svých milých.

"Ty jsi nás v ničem nezkrátil, otče, naopak daroval jsi nám mnohem více. Poslední doba byla ta nejkrásnější našeho života, nebo pozůstávala z plodné práce a ponoukajícího snažení."

Tak asi pronášeli všickni, a bylo to všech plné jejich přesvědčení.

Lotti přihlížela k tomu všemu jako ve vidění.

"O otče, jak jsi nás všecky podvedl", zvolala hlasitě. "Nyní jsme tedy zase bohatí?"

"Ano, bohatí více než dříve", odvětil Jansen, "protože jsme zbohatli z moudrosti života a pravého vzdělání citu a srdce. Ta hubená léta nebyla marná; neboť nám uštědřila to pravé rodinné obcování a pospolitou důvěru, a stala se nám neocenitelným pokladem obapolné, vzájemné lásky a pevné důvěry. Všemohoucí požehnej nám všem, a naši příští budoucnosti!" — —

Uvadlý kvítek.

Čtenářkám vypravuje Bohuslav.
(Ze života potulných umělců.)

val; já jsem byla v pensionátě hlavního města, a dlela jsem pouze o prázdninách v otcovském domě.

Jak shora uvedeno, zastavili se komedianti s vozy v kůlně hostince "u hroznu". Tato sousedila po jedné straně s naší zahrádkou, zakryta keřem šefíku; u tohoto keře jsme si vždy pospoļu hráli, a pohádky o princeznách, pidimužích, o sněženkách, a jiných lesních květech vyprávěli.

Ve zdi nalézlo se malé zamřížované okno; po keři bylo možno tam vylézt a my často skrytě nahlíželi jsme do kůlny a na dvůr pivovaru. Nepozorováni mohli jsme nyní přihlížeti činnosti potulných lidí a vyslediti také půvabné to malé děvčátko.

Záhy naskytla se příležitost k seznámení. Elly seděla na bedně a zahrávala si s kočičkou. Šatky měla skoro nové a i obuv čistou; její celý zevnějšek neprozrazoval zanedbání a nečistotu soudruhů, kteří dovádívě s křikem ve dvoře nebo na silnici skotačili. Kočička předla spokojeně na klíně, a když lichotivě jí na ramena vyskočila, poznali jsme v udivení naši domácí micku, která jinak k neznámému odpor jevila.

"Berto", šeptal mě bratr ustrašeně, "jen jestli komedianti tu naši kočičku nám neukradnou nebo neusmrtí?"

Ulekla jsem se na možnost toho a jala jsem se micku lákati.

S udivením Elly vyskočila. — "To jest naše micka", řekla jsem k omluvě a ospravedlnění, "co chceš s ní počít?"

"Ach", zajíkávě řeklo dítě, — "já mám tak ráda kočičky", a slza leskla se jí v oku.

"Když to tebe těší, můžeš si s mickou hrát", spěšně jsem jí o tom ujišťovala. —

"Ale, neubližuj jí", napomínal můj bratr, "již jednou zlý chlapec po ní kamenem hodil a nožku jí poranil, tak že dlouho kulhala. Tatíček se velmi hněval a my všichni jsme se zarmoutili."

Dítě bylo vděčno a slíbilo, že bude mickou vždy opatrovati.

"Dokud jsem byla u matinky, často přišla k nám kočička."

"Patíš snad ty k těmto lidem", řekla jsem, abych se něčeho bližšího o původu dítěte dověděla.

"Tatínek mne sem přivedl, když

matinka zemřela; nyní musím se u měleckým kouskům učit, ale tito lidé jsou zlí a suroví, a já se jich velmi bojím", dodalo dítě váhavě s úzkostí.

"Jest tvůj tatínek také zlý?"

"Ke mně jest tatínek vždy hodný; dává mě šatky, i hračky a koláčky; hněvá se jen na mne když se mě stýská po matince a domovu, a když nechci se státi umělkyní, jak on si toho přeje."

S podivením pozorovala jsem to dítě; v té milé tváři se zářícíma modrýma očima zračil se odpor k nucené té živnosti. Nám se to zdálo tak žádoucí, v nápadném úboru s blýskotnými cetkami diváky v směle představě taneční nebo na provaze k údivu a potlesku strhnouti, a toto malé děvče opovrhovalo tím povoláním a mělo zjevný odpor proti tomu. Znalo snad již dobře stinné stránky toho života a vycítilo již v útlém stáří vzdor té nádheře a lesku tu jeho prázdnotu a bezvýznamnost?

"A kde pak jsi byla dříve?" započala jsem dále v rozmluvě.

"U matinky", sdělovala Elly. "Bydlely jsme ve velkém městě ve vysokém domě; z naší světničky přehlížely jsme střechy vysoké a nízké, příkré i ploché; po nich poletovali holubi, a často přišly i kočičky; krmila jsem je zbytkem chleba neb polévky, a tu se daly pohladiti. Seznámily se se mnou a to byla má jediná společnost." —

"A kde byl tvůj tatínek?"

"Tatínek byl stále na cestách — nevěděla jsem ani proč. Když se někdy vrátil, těšila jsem se z toho, neboť zavedl nás do krásného parku kde hudba hrála a vyšňořené občerstvo se procházelo. Tatínek býval vždy laskav ke mne a k matince, a když odjel, byly jsme velmi zarmouceny. Ona šla mnoha lidem, a kdybych byla vyrostla, jak pilně bych jí byla mohla v tom k pomoci býti. — Proč ale musela tak se rozstomat a více nepovstati, až ti černí mužové nám ji odnesli?"

Mocně dojato vypuklo to dítě v usedavý pláč. Stesk po domovu a touha po ztracené lásce mateřské doléhaly na ubohé jeho srdce a vzbuzovaly hlubokou soustrast.

"Tvá matinka jest nyní v nebi u milého Boha", pokoušela jsem se jí

Komedianti zavítali opět do našeho městečka — v zájezdním hostinci "u hroznu" na dvoře zastavili své vozy. Záhy objevily se na všech nárožích jejich oznámení na slibné požitky. — To byla velká událost pro mládež. Ta byla arci beznáročná a nezhyčkaná v malém městečku a očekávala v radostném rozrušení takovému představení. Diváků sešlo se dosti, kteří se obdivovali krkolomným, odvážným výkonům provazolezců, zručných gymnastů i křepkých tanečnic, a smáli se srdečně bujným nápadům a veselým kouskům šašků. Představení končilo obvyklou pitvornou nemožností s nezbytným bengálem. Největší oblibě těšilo se mdlé, sedmileté děvčátko, jemný, kadeřavý a milý zjev. Ten spanilý půvab který malá Elly rozvínovala ve svém jímajícím tanečním výkonu, získal jí všeobecného zájmu, neb něco tklivého skrývalo se v roztomilé té tváři, že ani se to nehodilo do rámce výkonu ostatních a maně vtírala se otázka návštěvníků, jak asi mohlo toto dítě do této společnosti zapadnouti.

A přece patřila k té tlupě, nebo služka Dorka z hostince "u hroznu" věděla zcela určitě, že říká staršímu šaškovi "tatínku". Mnohá domněnka se náhle vynořila, a my děti, přirozeně zírali jsme k ní s netajenou zvědavostí a živým zájmem.

Můj otec byl lékařem v městečku. Měl rozsáhlou činnost praktickou, i na venkov, a vůbec byli naši rodiče velmi oblíbeni pro svou laskavost a šlechetnou mysl ke každému. Měla jsem bratra, Jindřicha, o něco mladšího, který obecnou školu navštěvo-

potěšiti.

"Ano, tak to řekl i duchovní a soucitné sousedky", odpovědělo dítě, "ale proč pak ona nemůže milého Boha o to prositi, aby mně pomohl od těchto lidí? Zde se už nesmím modlití, jak mne matinka učila, ale konám to přece denně na večer, až mne přece snad Bůh vyslyší a od těch zlých komediantů odvede."

Tak jsme se seznámily s tou malou umělkyní. Přátelství to dokazovaly jsme ovocem nebo pečivem které od oběda nebo svačiny nám zbylo. Naši dobré matce neušla ovšem ta naše neobvyklá zdrželivost. Postřehla naše rozmluvy a schůzky s Ellou a my naléhaly na ni prosbami a otázkami, jak by bylo možno dítěti odpomoci.

"Ubohé dítě!" vzdychla, laskajíc nás, "kéž by jemu lepší osud byl určen. Jak šťastnější jste vy, mé milé děti, a jak máte za to býti vděčný! Elly však musí otce usposlechnouti a nikdo není oprávněn do toho se vměšovati. Modlete se jako ona k Bohu, on jest ochráncem nevinnosti."

Jako lékař měl náš otec určité hodiny k ústní lékařské poradě. Jednoho dne šla jsem přes chodbu, a v tom vešel do čekárny otec Elly. Stalo se snad něco tomu dítěti? Účastenství a zvědavost ponuknuly mne u stolu na to se tázati. Protože i matinka pro to zájem jevila dostalo se nám této odpovědi: "Muž ten přišel ke mně o rodu — jest již delší dobu nemocen a nešetří sebe. Doporučil jsem jemu důtklivě naprostý klid a vážně jsem jej varoval, před neblahými následky! Ale tací lidé jsou lehkomyšní, a jsem přesvědčen, že i on nebude mé rady asi dbáti."

A tak tomu bylo v skutku. Již v nejbližších příštích dnech rozlétna se v našem městečku zpráva o krátké nemoci staršího šaška, které on podleh. Byli jsme tím hluboce dojata k vůli Elle. Kdybysme ji mohli nyní potěšiti! Ale snesl se vydatný déšť, a my nemohly ven do zahrady.

Dorka z hostince "u hrozu" přinesla nám jednoho dne do kuchyně vejce, a tu jsme chtěly něco osudu Elly se dověděti.

"Inu, musí setrvati u těch komediantů", odpověděla na dotýčnou otázku, "kam by také chudák šla; ostatně jest ředitel nyní jejím poruční-

kem a bez ní by asi dobrý obchod neudělal."

Jakmile déšť ustal, a my obdrželi svolení na chvilku do zahrady, pospíšili jsme k okénku do kůlny. Malá Elly seděla na bedně celá skleslá se zruzněnou tváří. Micka se k ní lísala, ale ona nevšímala si toho a na naše soustrastná slova přisvědčovala jen němým pohybem hlavy.

"Nyní mne i tatínek opustil", bědovala zoufale, "a ti zlí lidé nutí mne tančiti a skákat! Pohrozili, že mne hrozně sbijou, budu-li se k tomu zdráhati!"

"A což nemáš nikoho kdo by se tebe ujal?"

"Přece — Toma, který s tatínkem jako šašek vystupoval, a on řekl ke mně: 'Tvůj otec byl dobrým kamarádem a já se tebe zastanu, kdyby se tobě snad zle vedlo' — ale on bývá často opilý, a nikdo nemá pro něj vážnosti!"

V tom jsme byli odvoláni domů. Když jsme se na večer opět do zahrady dostavili, zalekl nás pustý povyk. Hlomozi a nadávky zaznívaly ze dvora, mezi to mísily se zlobné a ječivé zvuky ženských hlasů — bylo voláno a hledáno po Elle. Rychle jsme se ihned vzdálili.

Nebylo ovšem divu, jestliže mírná Elly cítila zjevný odpor vůči takové surovosti a byla nešťastná? Kde ale dlela Elly? Uschovala se snad někde, aby unikla odpornému představení anebo snad utekla?

Odpoledne byl náš otec zavolán k přespornímu nemocnému. Když jsme v podvečer s naší matinkou ještě před spaním v zahradě se pocházeli, vjel povoz našeho tatínka do dvora.

Spěchali jsme jemu v ústřety, ale seskočil jen kočí a doručil naší matince lístek. V rychlosti přelétla obsah jeho a hned nás odeslala na lože s rychlým polibkem a přáním dobré noci. Spala jsem poblíže hostinského pokoje. Na chodbě rozvinula se neobyčejná činnost; dveře se otevíraly a zavíraly, opatrné přecházení sem a tam bylo slyšno, ale pamětlivá mateřského příkazu, abych se tiše chovala, neodvážila jsem se tajuplně té činnosti pozornost věnovati.

Druhého dne časně ráno přistoupila matinka k mému loži.

"Bertičko" řekla, "přiveden nám

byl včera pozdě večer host, a vyžaduje klidu i ošetření! já doufám, že mé děti dají sobě na tom záležeti, aby se jemu oběho dostalo. A protože jste oba o malou tanečnici dosti se zajímali, můžete to nyní opět činem prokázati; nebo Elly jest to, kterou v nemoci její u nás máme."

Vyskočila jsem z podušek. "Elly zde a nemocná? — Jak se to mohlo stát?"

"Otec ji sem dopravil. Když se vracel včera domů a jel kolem kamenného lomu, byl zavolan vozkou tam zaměstnaným. Ve správné domněnce že dojista nutno někomu pomoci lékařské, sestoupil s vozu a veden byl mužem do lomu. Tam našel Elly, která spadla ze srázné zdi, jejíž zábradlí bylo bouří odneseno. Dítě bylo v bezvědomí a vážně zraněno, dopravil je tudíž otec sem, aby s pomocí Boží vše možné k jeho uzdravení se dostalo."

Po skončené snídani, když i bratr byl zpraven že Elly u nás prodlévá, zavola otec k sobě ředitele tlupy, aby bylo jemu sděleno, co se stalo. Byl to velmi nepříjemný výstup, nebo často se ozvaly vzrušené hlasy až do našeho pokoje. Tatínek nám pak sdělil jak jej necit a mravní hrubost toho muže tou měrou rozčílila, že nepovažuje neštěstí Elly za politování hodné, jako spíše za dobrotivé řízení vyšší moci. Ani jiskru soucitu neprojevil ten muž vůči tomu sirotku, a sveden svou sobeckou ziskuchtivostí dovolil si jej drze tupiti. Když jemu tatínek vysvětlil, že to ubohé stvoření sotva bude moci navrátiti se k jeho živnosti, poněvadž asi nebude možno pružností jeho údů zase získati, tu litoval výhradně jen vlastní své škody a újmy v živnosti. Nyní jemu nezáleželo na tom dítěti, kterého dříve hrubým způsobem se zpět dožadoval a s neslýchanou lhostejností zřekl se všech nároků a práva jejího poručníka. Když odešel, šla naše matinka k tatínkovi do jeho studovny. Protože nikdy rozpor mínění mezi našimi rodiči nebyl, tu jistě se oba zase spolu shodli, neboť rozmluva obapolná netrvala dlouho. A hned učiněno svorné rozhodnutí, sirotka se ujmouti, v naši rodinu přijmouti a o něj se řádně postarati.

Spasitel řekl: "Cokoli jste jednomu

z těchto maličkých učinili, mně jste učinili!" a my zírali jsme s rozmnoženou a povinnou úctou k našim rodičům, jichž šlechtní křesťanské smýšlení tímto činem tak skvěle zazářilo!

Bratr i já uvítali jsme Elly jako naši sestřičku a dojista byla by se u nás jako doma cítila; ale dosud bylo to ubohé dítě na svém bolestném lůžku jako bez citu vůči všemu, co předcházelo. Nám nebyl přístup k ní dovolen, jen jednou z dále zřela jsem její ubledlou tvář obestřenou zlatými kadeřemi na bílých poduškách, nebo to jsme sobě vymínili, abychom mohli předepsaný lék nebo čeho bylo nutně třeba až ke dveřím jejího pokoje donášeti. Cokoli jsme se dosud dověděli nebylo potěšitelné a více dnů to trvalo, kdy život její kolísal. Náš tatínek ujal se horlivě té malé trpitelky — vyžádal sobě na poradu na slovo vzatého svého přítele ranlékaře z města, a naše máti pečovala o ni s příkladnou obětavostí jako o vlastní své dítě, ale vzdor tomu všemu nejevily se u ní známky k lepšímu obratu. Elly byla stále jako v mráko-tách a z jejich zmatených výroků nebylo lze vysvětlení nabýti o jejím nešťastném překotu. V zimničním rozčilení zmocňoval se jí úděs a úzkost, hned na to hořekovala a snažila se prchnouti. Jenom na laskavé domluvy naší matinky zdařilo se vyděšené to dítě zpět do podušek přinutiti; za vytrvalého laskání se utišila a snila o mrtvé mamince a o bývalém svém domovu. —

Když znenáhla vědomí se jí vrace-lo, bylo nám dovoleno u ní setrvati. Seděla jsem jednoho dne u jejího lůžka, když se její velké oči ve vyhublé tváři dlouho na mne upnuly a ona mne určitě poznala. Zřetelně a nahlas zavolala mne jménem a udiveně rozhlížela se kolem. Přistoupila jsem k ní a snažila jsem se jí naznačiti, že jest u mne a u Jindřicha a že navždy u nás bude moci dlíti. Pomalu se vzpomatovala; hned na to přivinula se ke mně, celá se chvěla a zvolala s hrůzou: "Ale ti komedianti! A ti divoci chlapi co mne honili!" — "Jsou všichni dávno pryč", chlácholila ji matinka a vzala ustrašené dítě do náručí. "Malá Elly bude nyní mé dítě a nebude se už produkovati. Není-li

pravda, vid' že chceš u nás zůstat?" opakovala matinka s úsměvem. Jevila při tom podivení nad náhlým tím obratem. — Tu vydral se hřejivý paprsek štěstí a vděku z toho dětského srdce a zářil v lesklých očích; sepjala ruce. —

"Tak jsi mne přece vyslyšel, dobrý Bože na nebesích", zašeptala a v malé chvíli tiše usnula.

Nyní směli jsme častěji k upokoje-ní Elly v ložnici setrvati. O komediantech se již nezmínila, ale také zamlčela dosud příhod, které jí sem přivedly. Jednou přinesl Jindřich naši míčku do pokoje. Mezitím když přítulné to zvířátko hladila, hluboko se při tom zamyslíla.

"Bertičko", otázala se po chvíli — jak jsem sem přišla?"

"Nalezena jsi byla ve starém kamenném lomu, nedaleko za městem. Tatínek přivedl tebe k nám. Ty jsi ale byla velmi nemocná a nikoho si nemohla poznati. Proč jsi do lomu se zřítíla, to ovšem nevíme."

"Nemohla jsem se upamatovati", řekla Elly, "ale když nyní vidím míčku vše jest mi jasno. Kluci komediantů ji chytili a chtěli si s ní také hráti. Ale já věděla jsem dobře, že hodlají ubohé to zvíře trápit, ba snad i usmrtiti, čehož se oni již dříve jinde směle dopustili. — A já jsem přece slíbila, na vaší míčku bedlivý pozor dáti! Tu jsem chtěla nepozorovaně míčky se zmocniti a utéci, ale v tom mne ti kluci zahlédli a již běželi za mnou městem a do polí. Jiní uličníci běželi s sebou a hodlala mne celá ta smečka chytiti. Nevěděla jsem kam mám běžeti, ale v úzkosti svírajíc míčku v náručí prchala jsem stále. Již se ti větší kluci ke mne přiblížili a já byla již vysílena. Hodlala jsem do křoví uskočiti, ale klopýtl jsem. Zatočilo se mně hlava, a více nevím."

To bylo tedy vysvětlení o nehodě Elly.

Její pronásledovníci viděli ji snad určitě spadnouti, ale ze strachu, aby nebyli za to zodpovědni, nechali dítě bez pomoci, a i později neučinili ani zmínky o tom, když postrádáno bylo. Předhůzkám vlastního svědomí se vyhnuli když se dověděli, kde dítěti tomu přijeti se dostalo.

My uznali, že Elly získala sobě ná-roky na naši vděčnost a úctu. Zda-li

ona za prokázaný jí soucit srdnatě a zmužile nezakročila kdy šlo o ztrátu naší míčky, o kteréž věděla že jest miláčkem nás všech? Snažili jsme se pozorností se jí odvděčiti, k čemuž naši dobří rodiče souhlas udělili. — Vždyť i oni jevíli vřelý zájem na tom dítěti, které svou věrnou a srdečnou bytostí získalo sobě záhy přízeň všech, kdož blíže se s ním stýkali. — Rodiče rozpoznali záhy, že Elle dostalo se od její zesnulé matky pečlivého a zbožného vychování; ve styku s lehkovážnou společností však chránil ji anděl strážce a tím uchová-la srdce a mysl neporušenou.

Ještě v pozdějších letech vypravovali rodiče, s jakou srdečnou přítulností Ella dovedla spláceti, za dobro jí prokázané, a jakou tklivou mírnost a trpělivost zachovala průběhem své dlouhé choroby. Vzdor občasným prudkým bolestem byla vždy šťastná a spokojená. Lásky hodnou se jevila ve vytrvalé zbožnosti. Když ve svém opuštění a bezútěšnosti přece v plné důvěře ustavičně pomoci s hůry se dožadovala, tu přetékało to malé srdce vroucím vděkem k dobrotivému Bohu na nebesích, který se konečně přece nad ní slitoval.

Vzdor veškeré péči a pilného ošetřování Ella sláblá a v utrpení uvadla. — Když jsem se z Vánoc do pensionátu navrátila, bylo mi velmi teskno u srdce; myslím, že jsem to dobře tušila, že již to milé dítě nikdy více nespátím.

Když na lukách první květy luzné-ho jara k novému životu se opět rozpukly, povolali andělé Boží Ellu ve šťastnější nivy jara. Mezi půvabnými květy, které vzdor mrazu a ledu za oživujících paprsků zlatého slunce vyketly, ustlali jsme jí k věčnému odpočinku. Zda i ona podobna byla té prosté sněžence, vyketlé pod tíhou strastí a trampot?

Každoročně vypučí z toho dosud pečlivě hleděného hrobu, který jí kryje, celá spousta těch neporušených kvítků! —

Anemie (chudokrevnost). "Vidíte toho pana Řetkvičku, jak vypadá! To jsou následky anemie!" — "Koukněte se, a mně pořád tvrdil, že nemá známost se žádnou ženskou!"

Na svatební cestě.

Můj přítel Otta Holík byl učiněná dobrota — dobrák od kosti. K tomu družila se tichá, klidná rozvaha v celé jeho bytosti, neb nic nebylo s to přivést jej z obvyklé míry a vyrušit ze stoického klidu. Ani jeho tchýně nemohla se pochlubiti, že by ho byla kdy "dopálila". Ale co se nedařilo jí — to podařilo se na ráz jedině dvěma slovům — nebo jakmile dotkly se svým zvukem ucha jeho, tu ihned ustoupila klidná nálada prudkému přímému vzteku, jevícímu se v proudu slov pustého proklínání, že to až povážlivě překvapovalo. Význam osudných slov byl "svatební cesta".

Ale co bylo příčinou že k těmto slovům tak zarytě zanevřel, kdežto přece pro převážnou většinu lidí chovají v sobě milé vzpomínky původu trvale krásného? V tom ovšem spočívala záhada. Nelze upřít, že na své svatební cestě dožil se asi neblahého zklamání, neboť vrátil se tehdy asi za dva dny nazpět domů, celý zle rozrušen. Však mlčel — a rovněž i jeho švitorná choť zachovávala o tom hrobové tajemství. Stalo se, že i já sám propadl jsem poutům sňatku. — Několik dnů před svatbou, dlel jsem návštěvou u svého milého přítele ve vzájemné rozpravě v životních plánech a cílech. Byli jsme oba ve výborné náladě při sklenice ohnivého moku mléčičiny — a tu zmínil jsem se o chystané svatební cestě jejíž plán moje snoubenka zosnovala — a hned nastal neblahý účinek následkem těch to slov na celou bytost Ottovu. Nezuřil, nenadával ovšem, ale odsadil pohár od úst, chtěje se dříve napít na stůl před sebe, zadumal se třeše se zamarčenou tváří a ztrnule zíral před sebe.

"Otto, starý brachu", vpadl jsem rychle, "proč jsi tak nedůtklivý proti svatební cestě? Svěř se mi, odkryj konečně vůči mně tajemnou roušku tvého záhadného mlčení."

Místo odpovědi Otto hluboce vzdechl. Ale když neustal jsem ve svém naléhání, dopil pohár, naplnil chvatně poznovu, přejel rukou přes čelo, jakoby chtěl zaplašiti ošklivou jakousi vzpomínku, zapálil doutník a řekl: "Budiž — máš to vědět, ty sám! Nebo slyším-li jen "svatební ce-

sta" vynořují se ve mně vzpomínky na hrůzostrašnou noc mého života. V den našeho sňatku oddechli jsme sobě, já a moje Klára — že unikli jsme tomu víru sezvaných hostí a uchýlili se v klidné zátíši vedlejšího pokoje; rovněž i má choť naléhala důtklivě na to, abychom ihned nastoupili svatební cestu, ta že jest jedině vhodným vstupem do ráje manželského. Byl jsem do ní zakoukán jako kocour a po krátkém odporu jsem ji byl v tom po vůli. Toužila po cizině, hlavně Drážďany byly jejím vytouženým cílem, a navrhovala cestu tam saským Švýcarskem přes Podmokli — Děčín a protože to bylo zrovna v době všesokolského sletu, přála si, aby jsme se zdrželi asi den v Praze. Mne se sice plán ten zamlouval, až na tu Prahu — namítal jsem, že tam asi s těžší dnes řádný nocleh kde ulovíme, kdy dojistá všechny hotely asi přeplněny budou. V cestovní náladě však nechtěl jsem odporovati a podvolil jsem se i tomu. V Praze stalo se jak jsem předvídal. Jezdili jsme v drožce od jednoho hotelu do druhého — všude znělo nám vstříc od vrchního sklepníka "Vše obsazeno". Mé ženě draly se slzy se očí, já nadával jako špaček. Ale ani pláč, ani klení nepřiblížilo nás ke kýženému cíli k pohodlnému pokoji. Když už jsme zbrousilí všechny hotely i předměstské, byl nám drožkář radou, že to zkusíme v "Grand hotelu" v německém to sice sídle a dosti drahém, ale "z nouze že čert žere mouchy" — dokládal rozvážný náš rozvážeč. Rychle tam — ale opakovalo se znova to co všude jinde — vrchní sklepník vyšel nám vstříc krče rameny — byl bych ho s chutí byl zardousil za jeho chladný, lhostejný úsměv, ku kterému zdvořile šeptá: "Je mi líto".

"Což nemáte ani koutek, kde bychom mohli slušně přespat? Zaplatím milerád i trojnásobnou cenu!" Moje rozčilení a rozhorlení zdálo se na ofracovaného trochu účinkovati. Konečně rozhostil se úsměv v jeho tváři zarámovaná dlouhými, plavými lícusy. "Nu — snad by to přece šlo".

"Ale jde to — jistě to půjde", — hartusil jsem, "jen ven s vaším návrhem!"

"Mohl bych vám pro dnešní noc zřídit v přízemí koupelnu za ložnici

— zítra by se snad již něco jiného uprázdnilo."

Byl bych ho zas s chutí objal. — Žena se sice tomu trochu vzpírala — ale já vytrval pevně. Navečeřeli jsme se v restauraci hotelu, a když nám bylo ohlášeno že náš pokoj v přízemí pro nás připraven, odebrali jsme se tam. V ložnici na rychlo přeměněná koupelna vyhlížela dosti útulně. Na místě velké vany stála dvě lůžka — já byl radostí málem bez sebe, a i ženuška minila, že to vše lépe dopadlo než jak si představovala. A teď: do peřin, shasnout, dobrou noc!

Ono se řekne dobrou noc — děkuji pěkně! Koupelna sousedila se sálem "zimní zahrady" kde zrovna odbýval se koncert vojenské hudby — každou chvíli se zvuky křídlovky třesklo to na buben a činely — převaloval jsem se na loži se strany na stranu a lál jsem v duchu na tu modu žen, tráviti rozkvetlé poupě manželského štěstí na cestách v hotelu a třeba v koupelně, místo užívati líbánek v pohodlně upraveném vlastním pokoji.

Konečně, tak asi po půlnoci bylo ticho — znaven a ospalý přeju ženě znovu dobrou noc, v tom vzchopí se ona: "Otto — není zde voda k pití? — mne trápí žízeň!" — To se rozumí nikde ani kapky. "Mohl bys snad zvoniti na sklepníka nebo na pokojskou — zde jest tak tma", žádala mne. "Počkej", odvětim, "já jsem si z večera dobře všimnul že je tu něco na zdi jako táhlo ze zvonků — ale jen kde — kde — a dobrá! — už to mám", ruká má svírala již rukojeť — táhnu pevně — v tom — pronikavý výkřik — šumot — a již spousta vody hrne se na nás. Uchopil jsem vodní sprchu — a nyní si představ tu situaci, když člověk znaven a dychtiv spánku v teplém lůžku konečně si hová — a nyní rázem skrz na skrz promočen vstávati znova musí a v témž stavu zří svou mladou, před několika hodinami svěřenou mu družku života a neví si z místa rady, co teď, jak se osušiti, jak dále spáti? — Ostatní si můžeš lehce domyslíti — můj drahocenný; ale ne — to nejde — to nemůžeš! To bylo hrozné, strašné, k zoufání! A od té doby mne vždy hrůza zamrazí a chvěju se vztekem, uslyším-li slova: "Svatební cesta." —

PROČ ŽILA?

Saša Král.

Kapitola I.

V posluchárně filosofické fakulty bylo jako v úle. Letní semestr měl být ukončen a profesor Hráský posledně přednášel. Byl miláčkem všech studentů a studentek a není tedy divu, že síň byla naplněna. Uderem deváté hodiny vstoupil do přednáškového sálu a všichni přítomní za hrobového ticha povstali, zdravice tak oblíbeného profesora. Prošel až ke svému stolku a nežli usedl, lehce se uklonil.

Byl to krásný muž a bezvadný ústroj dodával jeho bytosti jakéhosi osobitého rázu, kterým působil mocně na každého, kdo s ním promluvil. — Nebyl starší čtyřiceti let, avšak vypadal daleko mladší. Kučeravé černé vlasy tvořily vhodný protějšek k jasné modrým, dobráckým očím, k souměrným ústům opět dobře se družil široký anglický knír.

Řeč jeho byla měkce melodická a některé hlásky zahrály mu při vyslovování zvláštním šelestivým přízvukem. Pohyby jeho byly důstojné a některé drobné návyky doplnily celé jeho počínání v ladný celek.

Počal přednášet a tužky studentů rozběhly se po čistých stránkách papíru. Vykládal celou duší, vžil se v předmět svého výkladu tak, že zapomněl na dusno, které zavládlo v místnosti. Pot zaperlil se mu na vyklenutém čele a hlas jeho počal jevití stopu únavy.

Jeden ze studentů přerušil svoje zápisky, po špičkách došel k vysokému oknu a rozevřel je dokořán. — Hráský všiml si toho teprve, když tabulky zařinčely a letmým úsměvem schválil studentovi jeho počínání; — však svého výkladu nepřerušil.

Konečně dokončil určenou látku a povstal. Dva studenti a jedna studentka opustili rychle svá místa a spěchali ke katedře. Tam nehledanými slovy přáli milému profesoru příjemné užití prázdnin.

Podal jim ruku. Jiřina Dolenská lehce se zarděla a pak sklopila oči. Profesor podržel její drobnou ruku okamžik ve své a upřel na ni pátravě zrak.

“A vy, slečno Dolenská,” řekl jí hlasem plným účasti, “až složíte nyní zkoušku, nechte učení a zajed'te si někde hodně daleko, do hor, at' se trochu zotavíte. Nevím, nevím, kdybyste takhle měla pokračovat, zda byste mohla pak svá studia dokončit! Jest to sice velmi hezké, že jste pilnou posluchačkou, ale zdraví jest zdraví. Poslechněte mne a uvidíte, že vám dobře radím.”

Jiřina Dolenská uklonila se mlčky a spěšným krokem se vzdálila. Rychle sebrala své potřeby, nervosním pohybem vhodila je do brašny a nasadivši si ledabyle čapku, vyšla z posluchárny. Teprve na chodbě si oddechla.

“Kdybys věděl, proč se trápím, — proč tolik trpím, — neposílal bys mne od sebe!” žalovala si v duchu a jen s námahou zadržela slzy, které se jí draly do očí již tehdy, když tiskl profesor Hráský její ruku.

Byla dcerou majitele velkozávodu kovovým zbožím na Vinohradech. Jako jedináček žila v přepychu a pohodlí a bylo jí téměř všechno dovoleno. Skvostně zařízený byt jejích rodičů byl celým jejím světem. Zde prožila bezstarostné dny dětství, zde probudilo se v ní i její panenství. Po ničem netoužila, vše měla doma, její přání plnili starostliví rodiče jako rozkazy nějaké vyšší bytosti. Byla zvyklá, že všeho může dosáhnouti, vše že možno si koupiti za otcovy peníze. —

Však když přišla na universitu a ponejprv viděla profesora Hráského, poznala, že přece je něco, čeho nelze získati koupí, ale co musí přijíti samo. Byla to láska.

Zamilovala se do svého učitele celou silou své mladistvé bytosti, touži-

la po jeho blízkosti a vždy, když marně čekala, že i on se k ní skloní a doplní neúplný akord její duše v mocný a harmonický souzvuk, vracela se domů zklamaná a nešťastná. Duše se jí chvěla při každé vzpomínce na něho.

Jak šťastnou by se byla cítila, kdyby jí byl dnes podal ruku, aniž by byl vyřkl ona slova! Proč ji od sebe posílal? Pak si teprv uvědomila, že to s ní dobře myslí, — že jí dobře radí.

Doběhla domů a odhodivši čapku v předsíni, vešla do svého pokoje.

“Už po přednášce?” tázala se jí vlídně matka, která cos upravovala svému miláčkovi v pokoji, však marně čekala na odpověď. Jiřina přistoupila k oknu a rozhrnula záclony. Dívala se do azurového nebe, viděla horkem se tetelící vzduch a vnímala těžkou atmosféru žhavého letního dne.

Jak podobala se její duše tomu šírému nebi tam nahoře! Byla též tak jasná, čistá, hotova přijati jakýkoliv mrak osudu, tetelila se žářem vnitřní bolesti.

Teprve, když matka položila jí lehce ruku na rameno, vrátila se z říše myšlenek.

“Co je s tebou, dítě?” tázala se paní Dolenská s přízvukem rozechvění.

Jiřina nechtěla matce působiti starost a proto nutíc se do veselého tónu, počala se vymlouvat na blížící se zkoušky. Však matka nebyla zbytečně ženou, aby na první pohled nepoznala, že dcera nemluví tentokráte pravdu. Jediný pohled jí stačil, aby jasně vytušila, že do duše dcery vloudily se slastné pocity první lásky. — Ráda by byla vyčetla ze zanícených očí odpověď na svoji nepronosenou otázku: “Kdo je to?”

Věděla, že by vyptávání málo pomohlo, i rozhodla se proto, že vyčká, až dcera, nemohouc déle tajiti v sobě nový cit, přijde k ní sama a svěří se jí se svojí láskou. Vždyť jí byla nejbližší na celém světě, dala jí svoji krev i svoji podobu, dala jí i kus své vlastní duše a tu nemohlo ani jinak býti, než že duše dceřina nalezne cestu k duši své roditelky.

Vyšla tedy z pokoje a nechala Jiřinu o samotě. Jen cestou pokývla

několikrát hlavou a lehký úsměv zahrál jí po stárnoucí tváři.

"No, vida," šeptala si, "již je to tady! Inu, stáhneme a přece zdá se mi to jako včera, když jsem se sama ponejprv zamilovala."

Pak se ale zamyslela a po chvíli pohodila rukou, jako by odháněla dotěrné vzpomínky:

"Jen at' se zamiluje, děvečka moje! Je to tak krásné, když člověk může v stáří vzpomínat na prožitě mládí. Mládí bez lásky jest jako jaro bez vláštvek. Jen aby se neklamala! — Bože, dej, aby to byla první a zároveň její poslední láska!"

A Jiřina zatím ve svém pokoji stála u okna a zírala dále do modré oblohy. Duše její kypěla a ona se nebránila mysliti do budoucna. Věřila, že přijde jednou den, kdy její Jenda, jak v duchu pana profesora Hráského nazývala, řekne jí, že ji miluje. Srdce přestalo bít v okamžiku, kdy si připustila, že by se to mohlo stát, a pocit blaha naplnil její nitro.

Přistoupila ke stolu a ze své kabelky vyndala index přednášek. Otevřela knížku a našla podpis profesora Hráského. Zadívala se naň sametovými očima, lehce se zachvěla a pak zavřela oči. Viděla ho v duchu, jak k ní přichází, jak se k ní naklání a jak ji líbá. Stála tiše, aby nezapudila krásné představy, jež se jí tak náhle před duševním zrakem vynořily. Pustila uzdu své obrazotvornosti a mazlila se se svými představami, — jsouc v nich nevysslovně šťastna.

A když ji krásný přelud opustil, těšila se, že snad přece ještě uvidí Hráského, nežli odjede na venek; — snad jí náhoda bude příznivou, až půjde skládat zkoušky.

Než těšila se marně. Všecky zkoušky měla již vykonány, však Hráského již nespátřila. I umínila si, že bude chodit na procházky v okolí jeho bytu, kde doufala pana profesora již potkati. Myšlenka ta přivedla ji do velmi veselé nálady. Přišla domů a skotáčila, že ji ani matka nemohla poznati. A když se jí vrhla kolem krku a v smích, jenž zněl tajemným pláčem, počala ji líbat a zvat ji sladkými jmény, byla paní Dolenská přesvědčena, že se neklamala.

Upřela tázavě své oči na dceru, která se jen rozpačitě zasmála a pak

položila svůj rudý obličej do načechráných krajek matčina oděvu. — Tulila se k ní jako hravé kotě, hladila její ruce i tváře a znovu se smála.

A odpoledne oblékla své nejkrásnější šaty a zašla do Letohradské ulice. Prošla několikrát sem a tam přiřadě domů, kde Hráský bydlil a pak dodala si odvahy a přešla na druhý chodník. Zahledla se do známých oken a lehký povzdech zklamání proklouzl jí na rty. Všecky záclony bytu profesora byly staženy, nebylo pochyby, že již jistě odjel. Chtěla zvěděti jeho adresu a proto zašla k domovnici. Stará babka ucitlivši ve své dlani kovovou pětikorunu, náhle velmi zvlídněla a byla ochotna slečince říci vše, co věděla. Však nebylo toho mnoho. Před třemi dny vystěhoval se pan profesor z domu a neřekl ani kam.

Vracela se domů zničená, poslední naděje, že ho ještě jednou před prázdninami uvidí, jí zašla. Smířila se s nutností a zvolna brala se k domovu. Její srdce křičilo se v prsou jako polekané ptáče. Došla domů a po její veselé náladě nebylo ani stopy. Ruměnc prchl jí z tváří, byla bledá a vyhlížela velmi unaveně. Matka se jí až ulekla.

"Co se ti stalo, dceruško?" přivítala ji nejistě.

Proud bohatých slzí byl jí jedinou odpovědí.

"Musíš odejet na čas z Prahy, dítě," tišila jí matka, "nesmíš zde déle setrvati. Kam by to takhle vedlo? — Vypadáš tak, že je smutno na tebe pohledět. Nesmíš již odjezd odkládati, ještě dnes napíše sestra a jakmile dostanu odpověď, hned odjedeš. — Bude ti tam veselo. Soňa již se o tvoji zábavu postará, nabudeš zase sil a zotavíš se. Máš ještě mnoho studií před sebou a nemocná žena k čemu pak je?"

Neodmlouvala, přijímala slova matčina trpně a její duše byla bez života. Láska, která ji měla povznést, zvolna ji ubíjela. A náhle bylo jí teskně, neobyčejně smutno. Così jí stále říkalo, že neuvidí již svého Jendu, svého pana profesora, že je již všemu konec.

Další dny pak byly vyplněny přípravou zavazadel. Nechtěla brát zby-

tečných věcí s sebou, leč matka nedala si říci:

"Jen si to vezmi," přemlouvala ji, "nevíš, nebudeš-li toho potřebovat."

A snad by jí byla ta dobrá duše zabalila třeba i lyže, sánky nebo i krátký zimní kožíšek. Ačkoliv Jiřina vždycky se těšila na pobyt na venkově, chodila tentokrát jako bez ducha. Odjezd její stanoven byl na příští den ráno a tak večer seděla celá rodina pohromadě. Pan Dolenský po večerí zapálil si doutník a zabořiv se do své lenošky, schoval hlavu za rozvěšené noviny. S pocitem tichého blaha zabral se do čtení, zatím co dcera s matkou tiše rozmlouvaly.

"I koukněme se na to," pronesl náhle pan Dolenský a hlas jeho zněl překvapeně. Tlustý ukazovák spočinul na tištěné krátké lokálce, kterou jaly se obě dámy ihned dychtivě čísti. —

"Universitní profesor Dr. Jan Hráský s Lídou, rozenou Juričovou, ožnamují se co novomanželé."

Jiřina smrtelně zbledla, její zuby zatřály se do bezkrevných rtů. Přivřela slzami lesknoucí se oči a bolestně vydechla.

"Jiřinko!" vykřikla matka a chopila dceru do náručí. "Mluv! Tys pana profesora —"

"Mamičko," zaštkala dcera zoufale. —

A matka plakala s ní.

Odešly do Jiřinina pokoje a tam obě usedly. Hráz mlčení se protrhla a v přívalu uvolněných slov vypověděla Jiřina své matce celou velikost své kruté bolesti.

Matka ji těšila, hladila po tváři, však duše její sama se svírala v smutku. —

"Nyní pojedu z Prahy ráda," řekla Jiřina náhle a nový výbuch pláče se dostavil.

Nespala celou noc, oči její tékaly tmou a hledaly marně to, co bylo již navždy ztraceno. Zdálo se jí, že si již ani nedovede představit tvář svého profesora, že s onou zprávou zmizela i její představa.

A když ráno posledně rozhlédla se svým pokojem, nové slzy vstoupily jí do očí. Bylo jí neskonale úzko, předtucha jakás zoufalá vloudila se jí do myšlenek a ona loučila se se vším tak, jak by to měla viděti posledně.

Opustila Prahu, aby se zotavila a zatím se jí zdálo, že nechává tam něco, co bylo jejím celým štěstím, bez čeho nemůže se více smát ani radovati se ze života.

Dojela po několikahodinové jízdě do známé stanice, kde ji již očekávala matčina sestra, paní Márová.

Byla to tělnatá paní, do jejíž postavy snesl blahobyt vše, co jen mohl. Dobrácká její tvář stále se vlídně usmívala, pohyby její byly starostlivě mateřské a v jejím hlase zněla měkkost smíšená se shovívavostí.

Vedle ní poskakovala bytost asi osmnáctiletá, která všemožně snažila se budití dojem slečny, ačkoliv se jí to pramálo dařilo. Hlava její podobala se z dálky veliké pampelišce. — Uvolněné světlé vlasy hrály v paprscích slunečních třípytem perleti. Útlé tělo vlnilo se v ladných křivkách a nebylo jediného údu na něm, který by jen na vteřinu byl zůstal klidným. Vše se chvělo životem, vše se tetelilo mládím, vše kypělo rozmarem. To byla Soňa, dcera paní Márové, sestřenice Jiřiny.

Když uviděla vystupovati Jiřinu, rozkročila své štíhlé nohy, založila ruce vbok a povýšeným pohledem spočinula na příchozí. Jiřina rozpačitě prohlédla své šaty; pak se tázavě zadívala na usmívající se tetu a znovu se její zraky vrátily k Soně. A tato místo uvítání vztáhla proti Jiřině ruku a prodlouživši ji nataženým ukazováčkem, kazatelským tónem pronesla:

“Zde, lidé, hleďte bledé měščky líce — —”.

Pak ale vrhla se na sestřenku s láskou a objevši ji kolem krku, chrlila na ni přívaly své něžnosti. Líbala jí tváře, uši, nos a při tom topila se ve smíchu. Dobrý rozmar přešel i na Jiřinu a její líc se rozjasnily. Když konečně Soňa pustila ji ze svého objetí, přikročila i k tetě, která ji vroucně přivítala. Paní Márová pokývala jen soustrastně hlavou, neb jí neušlo, že neteř její jest skutečně velmi bledá.

“To jsi hodná, dítě,” pravila jí vlídně, “že jsi přijela. Je u nás tak krásně, zotavíš se tu a pak musíš tu naši divošku trochu zkrátit, nebo to s ní už děle nevydržíme.”

Ohlížela se mimoděk kolem, však Soni tam již více nebylo. Teprve,

když vyšly před nádraží, uviděly ji, jak stojí na kozlíku jejich kočáru a švihá bičem vysoko nad hlavou.

“Tak pojedem, panstvo!” křičela jim vesele vstříc.

Usedly tedy obě do pohodlného vozu, však Soňa nedala si vzít požitek, že bude sama koně řídit. Starý, šedivý kočí jen po velikém přemlouvání povolil, dav jí dříve důtklivě napomenutí, že koně jsou živí a ne dřevění. Splašili se jí, že zodpovědnost za to neběře.

Projeli ulicemi městečka a vůz odbočil na silnici. Jakmile koně ucitili pod kopyty měkkou plochu silnice, dali se sami do klusu. Letěli jako dva velcí ptáci, brázdíce vzduch údery kopyt, k nimž svorně se družil ostrý rachot kol. Soňa povolila zúmyslně uzdu a obrátivši se do kočáru, zálibně několikrát přivířela víčka. Překotně jí jízda velmi se jí líbila.

“Jed’ opatrně, Soničko!” přikazovala jí matka více ze zvyku než ze strachu.

Přála svému dítěti hodně volnosti a s radostí vítala vše, co mohlo jejímu jedináčkovi způsobiti potěšení.

Pak obrátila se ke své neteři a vyptávala se, co nového jest v Praze a hlavně na její rodiče. Pak přešel hovor i na Jiřinina studia a tu musila se Jiřina všemožně zapírat, aby teta nepostřehla veliké její bolesti.

Silnice táhla se před nimi žlutavým pásem, vroubena z obou stran řadou ovocných stromů, prohýbajících se pod darem zrajících plodů. Žloutnoucí obilí klátilo vážně plnými stébly, jako by se divilo zázraku, který v přírodě působí životodárné slunce. V kraji panoval klid. Ve vzduchu houpala se polorozešená otázka bohaté žně. Jiřina vnímala to vše jako něco nového, nevidaného, neskonale velebného a krásného. Zdravila myšlenkou modrající se lesy i blýskavý pruh říčky, spěchající mezi lukami a olšovými háji. Těšila se na procházky, doprovázené vážným šumotem smrků, i na pohádky, které jí budou vypravovati peřeje i jezy.

Tvář její zazářila blahou předtuchou a červeň. zvolna vkrádala se na pobledlé líc. Ve dvoře před obytným stavením očekával je pan velkostatkář Mára. Byl to muž širokých plecí, mohutné postavy. Stálý styk

se sluncem a ostrým venkovským vzduchem utužil jeho zdraví a zbarvil jeho tvář bronzově. Prošedivělá jeho hlava seděla majestátně na silném krku a oči jeho vyznačovaly sílu vůle, která neznala odporu.

Měl na sobě světlý oděv a bílou, rozhrnutou košili, která tím ostřeji dala vystoupiti zdravé barvě jeho pleti. Svižným krokem vyšel vstříc příjždějícímu kočáru a užřev Jiřinu, — smekl čapku a mával jí vesele nad hlavou. Soňa strhla koně a vůz stanul. Mára doběhl a pomáhal své choti i Jiřině z vozu.

“Vítám tě k nám, Jiřinko,” pravil upřímně a objav neteř, políbil ji na obě tváře.

“Počkej,” odstrkovala otce Soňa, “nejsi oholen a poškrábeš nám tu Pražačku, že nebude smět týden mezi lidmi. Máš bradu jak strniště!”

Její smích nakazil všechny. Chodba domu, kam právě vstoupili, byla Jiřině velmi dobře známa. Vysoká místnost, se stěnami pomalovanými obrazy ze života ve středověku rukou dovedného mistra, nesla gotickou klenbu, která byla jasně modrá a poseta množstvím zlatých hvězdíček. Vedly sem několiké dveře a konečně i točité schody, pokryté silným, rudým kobercem. Soňa vzala Jiřinu za ruku a násilím ji táhla do prvního patra.

“Tak si pospěš,” pobízela ji, — když se byla tato na schodech zastavila, aby se na cosi zeptala svých hostitelů.

Když dívky vešly do prvního patra, čekala tam již služebná. Malá postavička v černých šatech a v bílé zástěrce uctivě se uklonila.

“Můžeš jít”, řekl jí rychle Soňa, “sama si svou sestřenku uvedu.”

Pak naklonila se k Jiřině a vážně jala se jí vykládati:

“To ti byl ale, poslouchej, boj! — Mamka pořád vedla svou, že tentokrát musíš prý mít svůj pokoj, že prý budeš studovat, že musíš mít klid a já nevím, co vše ještě povídala. Já jsem se ale mamku tak dlouho prosila, až mi slíbila, že vše zařídí teprve, až ty přijedeš. Tedy pozor: Napravo jsou dveře od hostinského pokoje, který jest pro tebe uchystán, a nalevo zde jest můj pokoj. Vyber si, který chceš, ale to ti říkám hned,

že půjdeš-li do pravého pokoje, že se tě zříkám nadosmrti a nechci tě už znát!"

Jiřina se rozesmála a uchopila svoji sestřenku něžně kolem krku.

"To víš," pravila jí, "že si vyberu" a zamířila k levým dveřím.

Jako přival jarních vod vřítala se Soňa do pokoje, tančila kol stolu a notovala veselou písničku. Znovu vracela se ke své sestřence, líbala ji, neopomenuvši ji zatahati přitom za ucho nebo za nos.

Pak ale, jako by jí něco napadlo, náhle zvažněla.

"Musím ihned do kuchyně," pravila, "a ty zatím si odlož. Kdybys něco potřebovala, zazvoň a Běta ti pomůže.

Otevřela dveře; na chodbě právě přinášela služebná zavazadla.

Soňa seběhla do kuchyně, Jiřina v pokoji urovnala své věci a pak jala se upravovati svoji toaletu.

Rozhlédla se kolem, vše bylo nad pomyšlení rozkošné a prozrazovalo veliké bohatství. Dvě mosazné postele se třpytily v ostrém světle a na nich hedvábné prošíváné pokrývky hýřily pastelovými barvami nahozených květů. Polštáře byly samy pro sebe vzácné kusy umělecké práce dovedných ženských rukou. Dvě pevné skříně s velikým zrcadlem, malý psací stůl a příruční knihovna vhodně doplňovaly celek. Parketovou podlahu kryl veliký plyšový koberec, v jehož středu stál stůl se čtyřmi klubovkami. Ani toaletní stůl nechyběl. Stěny zdobily krásné obrazy, reprodukce to dobrých mistrů. Byl to rozkošný koutek, ve kterém musel se každý cítit úplně spokojen.

Jiřina svlékla cestovní šaty a oblékla se do lehkých bílých etamínových šateček. Právě byla se vším hotova a přehlížela se v zrcadle, když se dveře prudce otevřely a jímí do pokoje vpadla Soňa.

"Tak pojď," udýchaně zvala sestřenku, "dole již na tebe čekají. Ale jez hodně rychle, at' se spolu brzy ztratíme. Musím ti vypravovati něco moc a moc důležitého a to musíme být samy."

Pohlédla na Jiřinu tak šibalsky, že tato okamžitě pochopila.

Ruku v ruce sešly pak do veliké prostorné jídelny, kde je oba man-

želé Márovi již očekávali.

"Jiřinko," oslovil ji strýc přívětivě, "nezlob se, že sedám jen tak ke stolu, to víš, my staří pánové již si nepotrpíme na dojem."

"Nečti si, strýčku, pro mne neopohodlí a nevyrušuj se nikterak. Mám tě stejně ráda a naopak by mne velice mrzelo, kdybych viděla, že k vůli mně činiš něco, co jindy bys nedělal."

Pohládla ho po tváři a starý pán se spokojeně usmál.

Oběd minul za pobízení Sonina dosti rychle a tak obě mladé dámy záhy mohly se odebrat do svého pokoje. Soňa navrhla sestřence malou procházku a Jiřina návrh s radostí přijala.

Vyšly ze dvora a daly se po ní cestou k lesu. Jiřina plnými doušky vdechovala zdravý, svěží vzduch venkova a Soňa cupitala vedle ní. — Nemluvily chvíli ani slova, což bylo u povídané a velmi živé Soni velikou vzácností. Jiřina se ohlédla a tu zřela ve výrazu své sestřenky, že by se jí ráda s něčím svěřila. Zavěsila se tedy lehce pod její paži. Soňa se k ní důvěrně přitulila a upřela na ni své dětské oči.

"Poslechni, Jiřino, víš, co se mi stalo?" náhle tážala se vážně.

Jiřina se zastavila a pohledem prozradila svoji zvědavost.

"Já jsem se zamilovala," pokračovala Soňa a v očích zaleskly se jí slzy.

"A to musíš plakat, když jsi se zamilovala?" tážala se Jiřina s úsměvem. —

"Ale když já mám někoho ráda a on to neví," přiznávala se Soňa a hlas její selhal v tajeném smutku.

Jiřina mžikem vzpomněla si na profesora Hráského a na svoji touhu po něm a bylo jí v tu chvíli Soni upřímně líto. Byla by jí ráda poskytla útěchy, než její vlastní srdce bylo tak sevřeno, že samo potřebovalo vlídných slov.

"Snad to není tak zlé, jak myslíš, snad jest potřebí ukázati jen malou naději a hude vše dobře," těšila sestřenku.

Soňa šla dále zamlklá a Jiřina snažila se ji uklidniti. "Vypravuj mi, kdo to jest, uvidíme, co se dá dělat."

Soňa přitiskla úžeji její loket ke

svému tělu a dívajíc se před sebe jala se vyprávěti:

"Bylo to letos o velikonočních. — Zdejší studenti pořádali věneček, jehož jsme se s rodiči zúčastnili. Nechtěla jsem tehdy jíti, ale maminka mne stále přemlouvala, až jsem povolila. Oč šťastnější bych byla nyní, kdybych tehdy byla poslechla hlasu svého nitra a zůstala doma! Sehrálí tehdy roztomilou tříaktovku "Honby za ženichem" a po představení jsme tančili. Již na jevišti líbil se mi představitel hlavní role a když jsem se později ptala, kdo to je, řekli mi, že je to Jan Horyna, studující filosofie, syn statkáře z nedaleké vesnice. Byl na svátcích u své tety a tu použil té příležitosti a zkusil své štěstí na prknech jeviště zdejšího ochotnického divadla. Hrál tak živě a rozkošně, že jsem se rázem do něho zamilovala. — Po divadle při tanci přišel těž pro mne a mně bylo v tu chvíli tak sladce, že jsem ani promluvit nemohla. Měla jsem jedinou snahu zalíbiti se mu a získati si jeho pozornosti. Však místo aby mluvil, zmlkla jsem v rozpacích. Sama nevím proč. Několikrát se mne tázal, proč jsem nyní tak smutna, když jsem během představení jevila tolik zdravé veselosti.

"Vy jste mne pozoroval?" tážala jsem se ho, plna nedočkavosti, všíc na jeho rtech, na nichž hledala jsem odpověď.

"Ano", řekl mi, "zaujala jste mne tak, že jsem několikrát ztratil nit své úlohy a musel jsem zoufale chytati slova napovědova.

Přitom stiskl něžně mou ruku a já cítila, jak blažené teplo rozlévá se celým mým tělem a stoupá až ke spánkům. Hudebníci dohráli, on dovedl mne k mé mamince a s hlubokou úklonou i netajenou výčitkou odešel. Nepřišel již pro mne celý večer a já při volence na přání své máti, která tvrdila, že jest mou povinností vzíti k tanci při volence všechny své tanečnický, vyzvala jsem i jej. Usmál se příjemně a ovinul lehce svoji paži kolem mého těla. Umiňovala jsem si pevně, že budu hodně veselou, však moje vlastní štěstí mne tak přemohlo, že jsem nebyla schopna promluvit jediného slova. Držel mne pevně v náručí a při lkavých zvucích valčíku nesl mne jistě mezi spoustou tančí-

cích párů. Několikrát přetancovali jsme kolem, když jsme se octli nablízku mé matky. Dávala mi očima znamení, abych tanec přerušila, leč já jsem nemohla. Teprve, když poslední akordy valčíku dozněly a sálem rozlehl se ohlušující potlesk tancem rozjařeného mládeže, poznala jsem, že jsem s ním tančila více jak polovinu volenky.

Prsa zdvihala se mu v hlubokých vlnách a na jeho čele perlily se kapky potu. Setřel je s úsměvem a pak se ke mně naklonil.

"Tančíte, slečno, rozkošně," řekl mi, "s vámi bych chtěl protančít celou své žití."

A teď si představ, Jiříno, já hloupá mlčela jsem opět. Dovedl mne k mamince, která se na mne zle mračila. Jala se mi cosi vykládati o nezpůsobné žábě, ale já ji neslyšela. Hledala jsem stále Horynu mezi procházejícími se. Však marně. Toho večera jsem ho více nespatriila.

Cestou domů viděla jsem stále jeho zářící oči, a když jsem uléhala na lože, hubovala jsem sama sebe, že jsem hloupá a nezpůsobná děvče. — Druhého dne chodila jsem pak jako ve snách, stále jsem na něho myslila. Třetího dne dostala jsem od něho dopis. Psal mi celkem krátce. Děkoval mně za to, že jsem ho vyznamenala svým tancem při volence a litoval jen, že jsem projevila tak málo radosti z tance s ním. Na konci dopisu vyslovil politování, že nemůže děle se zdržeti, že musí odejti do Prahy.

Od té doby myslím naň neustále. Chtěla jsem mu slušně odepsat, ale máti nedovolila."

"A co bys mu tak nejraději napsala?" tázala se Jiřina, chtěla poznati hloubku citu Sonina.

"Co?" odvětila Soňa, "to jest těžko říci; či myslíš, že bych mu jako řádně vychovaná dívka mohla napsat, že ho mám ráda a k tomu přímo šlelně?"

"To ovšem ne", smála se Jiřina, "vím, že mu to povíš lépe ústně, až se opět o prázdninách setkáte."

"Oh ne! Vím dobře, že budu mlčet zase jako ryba, a pak kdož ví, přijede-li sem vůbec."

"Uvidíme," řekla Jiřina krátce a pohladila svoji sestřeničku po svě-

lých vlasech.

Kráčely dále, až došly k lesu. Vešly mezi štíhlá těla smrků a nohy jejich bořily se do měkkého mechu. — Kolem vládl klid, rušený jen praskotem suchých větviček, které se lámaly pod tíhou jejich kroků. Tu a tam zpíval některý z lesních ptáků svoji krátkou odpolední píseň a pak bylo opět ticho.

Les byl tou dobou liduprázdný a proto nečinila Soňa žádného násilí své hujné náladě. Běhala s místa na místo, zvedala šišky, házela je se smíchem po Jiřině a skotačila jako rozverný hoch. Jiřina nelenila a oplácela to své sestřence rovněž. Obě byly rozechřátý a vlasy jejich uvolněny vlály horkým vzduchem, když se Soňa náhle zarazila a zůstala státi. Vytréštila oči a dívala se na kraj hustého mlází. Zruměněná její tvář zbledla a rty její se počaly chvěti. Jiřina ji zpozorovala, viděla směr jejich pohledů a proto i ona zadívala se tam, kam hleděla Soňa.

Na pokraji lesa seděli dva mladí lidé. On byl štíhlý brunet, kučera-vých vlasů, oděn v bílý oblek, na prsou spočívala mu hlava hezké a usměvavé dívky.

"Kdo je to?" zeptala se přitlumeně Jiřina.

"Horyna", zašeptala Soňa a vrhla se Jiřině do náruče.

Beze slova vyšly obě rychle z lesa a zamířily k domovu. Teprve, když docházely k zahradě, ořela si Soňa své zadržovaným pláčem zarudlé oči a tichým hlasem prosila Jiřinu:

"Prosím tě, neříkej mamince nic!"

Jiřina slíbila jí němým stiskem ruky, že vyhoví jejímu přání. A náhle se jí zdálo, že není více sama ve světě se svojí bolestí, že našla někoho, kdo trpí stejně jako ona. —

A večer, když obě uléhaly do měkkých podušek, slíbily si, že se neopustí a že budou společně bojovati za lásku Soninu.

Kapitola II.

Za několik dní nato vběhla Barča celá udýchaná do Sonina pokoje.

"Slečinko," vyřizovala, "milostpaní jim vzkazuje, aby přišly honem do-lů, že tam na ně čeká nějaký mladý pán se slečinkou."

Soňa s Jiřinou vyměnily tázavé po-

hledy. . .

"Kdo to asi je?" tázala se Soňa. "Půjdeš se mnou", dodala pak k Jiřině.

Spěšně se upravily a sešly do chodby. Z přijímacího pokoje zazníval živý rozhovor. Poznala hlas své matky, kterému odpovídal sytý mužský baryton. Soňa zastavila se u dveří a naslouchala. Její oči rozšířily se v údivu, neb hlas onen byl hlasem jejího Jana Horyny.

"Nepůjdu k němu," řekla vzdorovitě, obrátivši se k Jiřině. "Nechci s ním více mluvit."

Jiřina ji uchopila za ruku. Otevřela v mžiku dveře a přinutila ji, aby vstoupila. Sama vešla za ní a zavřela.

U stolu zabořen v klubovce seděl filosof Jan Horyna a vedle něho, opřena jsouc o stůl, hovořila s paní Márovou Dora Jará, dcera lékaře v Sosnově. Jediný pohled Jiřině stačil, aby věděla, kde již jednou Doru viděla. Nemýlila se. Dora měla tytéž světlé šaty jako před několika dny v lese, když spočívala v objetí Horyny.

Když vstoupily, povstal rychle Horyna a běžel přichozím radostně vstříc.

"Promiňte mi, slečno Soňo, přicházím-li k vám neohlášen, však omluvil jsem se již milostivé paní matince. — Chceme totiž pořádati divadelní představení a doufám, že nám svoji účast na něm neodepřete. Prosím vás o to!"

Hleděl měkce do očí Soniných a svoji žádost přednášel bez každé stopy strojenosti.

"K tomu přece stačilo svolení mamincino", řekla Soňa poněkud kousavě, "a nebyla nutná má přítomnost; konečně jedná se s vámi také jistě o to, abychom koupili vstupenku. Obrátte se na maminku a ta lístky koupí i tehdy, kdybychom se neúčastnili."

"Ale, Soňo," napomenula ji matka, spatřivši však blesk nevole v očích svého dítěte a nevědouc, proč s Horynou tak nevlídně mluví, zadržela na rtech káravá svá slova.

Leč Horyna jako by nedbal příkrých slov Soniných, mluvil klidně dále:

"Nejdeme vás, slečno, prositi, abyste se zúčastnila jako pouhý divák, nýbrž chceme od vás slib, že budete s námi účinkovati."

"Děkuji vám, pane Horyno," odpověděla Soňa pichlavě, "na úlohy služek nebo komorných nemám vloh a ostatní úlohy jistě jsou již zadány někomu, na kom vám více záleží nežli na mně!"

Teprve nyní pochopil Horyna slova Sonina a jeho překvapený pohled přenesl se se Soni na Jiřinu, která stála mlčky za svojí sestřenkou. Napětí stávalo se čím dál větší a trapnější. Jiřina pohlédla maně na Doru a zpozorovala v jejím zraku jízlivou radost. Byla ráda, že mohla Soně učiniti něco hodně nepřijemného, neboť instinktem ženy vytyčila, že jest její sokyní. Ráda by byla promluvila, avšak paní Márová ji předešla. — Bylat' si uvědomila, že dosud nepředstavila Jiřinu a spěchala proto, aby chybu napравиła.

"Dovolte, pane Horyno, abych vám představila svoji neteř, slečnu Jiřinu Dolenskou z Prahy."

Horyna se lehce uklonil a přijímal podávanou ruku.

"Filosof Horyna," pravil pouze, nespouštěje oči s Jiřiny. "Nemýlí-li se, slečno, znám vás z Prahy. "Studujete, tuším, na universitě týž obor jako já."

"Ano", řekla Jiřina, "vás však, pane Horyno, doposud neznám. Omluvte Soničku, že vás tak nevlídně přijala. Dovolí-li tetinka, mohu vám slíbiti, že Soňa zúčastní se určitě vašeho představení."

"Nikdy", vykřikla Soňa prudce a nevyčkavši dalších slov vyběhla z pokoje.

Paní Márová přistoupila k Jiřině a vděčně stiskla jí ruku.

"Co je té naší divošce?" ptala se. "Nepoznávám ji."

Než Jiřina dala jí pohledem najevo, že by nebylo dobře předmět Soniny špatné nálady nyní rozebíratí.

"To přejde," řekla jen a pak obrátila se k Horynovi:

"Který kus hodláte sehrátí?" tázala se.

"Ohnetova "Majitele hutí", odpověděl. "A rád bych byl viděl slečnu Soňu v úloze Zuzany."

"Bude ji hrátí, ručím vám za to," pronesla Jiřina vážně. "A kdo hraje Filipa?" tázala se po chvíli se zájmem. —

"Já", řekl Horyna nesměle.

"Myslím," dodala Jiřina, "že ona role se pro vás nejlépe hodí."

Přijal její souhlas s něnou úklonou. —

"Tedy ujednáno," děla vesele, — "kdypak bude první zkouška?"

"Chtěl jsem, abychom se sešli již dnes večer v hotelu "U slunce". Je tam krásné jeviště a oddělená místnost, kde bychom si mohli své úlohy rozdělití. Smím doufat, slečno, že vás tam též uvidíme?"

"Samo sebou a pokusím se, abych vám byla hodně prospěšnou. Budete-li mítí pro mne nějakou práci, ráda ji vykonám."

"Nevěděl jsem, že vás zde, slečno, najdu, a proto jsem s vaší pomocí nepočítal. Kdybych byl jen tušil, že má milostivá paní hosta, byl bych přišel s prosbou ještě nejskromnější."

"A ta by byla?"

"Byl bych vás poprosil, abyste přijala úlohu Kláry."

"Tedy nabídka?"

"Neosměluji se tak daleko myslet, slečno, pouze skromná otázka."

"A přijmu-li vaši nabídku?"

"Pak věřte, že budu velice šťasten!" —

Jiřina pohlédla na Doru, která stojíc poněkud opodál zlostně se hryzala do rtů.

"Kdo měl onu úlohu hrátí?" tázala se.

"Ucházelo se o ni několik dam, ale dosud jsem se nerozhodl, které z nich bych jí měl nabídnout. Je to úloha velmi nesnadná, vyžaduje cit, půvab a eleganci, vše v jedné osobě. Zdejší ochotnický kroužek pověřil mne vedením večera i rozdělením rolí a tu cítím zodpovědnost za zdařilý průběh. Není proto divu, že jsem obsazení této role ponechal až na konec."

Jiřina znovu postřehla zlobu Dořinu, kterájevila se nyní zřetelně v jejím chování. Vzpomněla si na Soňu i na bolest, kterou jí Dora učinila tím, že získala Horynu pro sebe. Uvědomila si svůj vlastní osud, cítila bolest, kterou jí zasadil Hráský svým sňatkem a umínila si, že vrátí Horynu Soně. Kynula jí vhodná příležitost. Budou nyní častěji pohromadě, jistě dočká se za nedlouho okamžiku, kdy Horyna projeví Soně svoji lásku.

"Přijímám tedy," řekla konečně a v jejích očích cosi zahořelo. — "Na

shledanou dnes večer! Soňu přivedu s sebou."

Paní Márová na důkaz souhlasu podala Horynovi ruku, kterou tento uctivě políbil. Následovala ho i slečna Dora, ale její rozrušení bylo tak patrné, že si ho všimla i paní Márová. Mlčela však a doprovodila hosty až ke dveřím. Když vyšli, vrátila se k Jiřině.

"Co se to vlastně děje?" tázala se vzrušeně.

"Bojuji za Soničku", odpovědila Jiřina a objala tetu.

"To jsi hodná," řekla paní Márová, neboť vytyčila nyní, proč byla Soňa tak nevlídná.

"Musím nahoru, abych ji utišila," pravila Jiřina a již běžela po schodech.

Z pokoje Sonina zazníval tlumený a usedavý vzlykot. Jiřina otevřela dveře a Soňa rázem ustala v pláči.

"Jakým právem rozhoduješ o tom, co já mám dělat a co ne?" vybuchla hněvivě na Jiřinu.

Však Jiřina se nezalekla. S úsměvem přistoupila k Soně.

"Soničko", pravila mírně, "sama jsi se mi svěřila se svojí láskou k Horynovi a nyní, když ti chci pomoci, mluvíš se mnou takto?"

Soňa se vzpamatovala a pravila již mírněji:

"Nechtěla jsem tě urazití, ale nediv se mi, že jsem tolik zlá, když celé mé nitro křičí bolestí. Nebudu s nimi hrát, ani kdybyste mne všichni na kolenou prosili! To tak! Ona jistě bude mítí hlavní úlohu, bude celý večer triumfovat a já vedle ní zapadnu v některé podřadné malinké úložce."

"Hlavní úlohu hraji já," děla Jiřina klidně.

"Ty?" podivila se Soňa. "Opravdu?"

"Ano. Slíbila jsem to již panu Horynovi. A ty, drahá Soničko, sehraješ rovněž jednu z hlavních rolí, poprosím-li tě o to."

Soňa stála dobře nechápajíc.

"Budeš hrát," pokračovala Jiřina, "řeknu-li ti, že jsem našla cestu, jak ti vrátit srdce Horynovo?"

Soňa přikývla a slzy zmizely. V zápětí tvářičky se jí vyjasnily a společně sešly dolů. —

Celé odpoledne nemyslíla Soňa na

nic jiného než na divadlo. Nebála se některak vystoupiti veřejně, neboť znala zdejší shovívavé obecnost. — Ale ji zaměstnávala jiná otázka — a tou byl filosof pan Horyna.

Přesně v šest hodin večer vstoupily obě do hotelu, v němž účinkující měli se sejíti. Vrátný oznámil jim, že pan Horyna očekává dámy ve společenské místnosti za jevištěm. Když vešly, kvapil jim radostně vstříc.

"Děkuji vám," vítal je vřele, "že jste přišly, již jsem vás čekal."

Stiskl nejprve ruku Jiřiny a pak chtěl podati ruku Soňě. Tato však učinila odmítavý pohyb, i nechal opět svoji ruku klesnouti.

Usedli pak k velikému stolu, kol něhož seděli již ostatní účinkující. — před každým ležel jeden výtlisk hry. Soňa i Jiřina marně hledaly mezi přítomnými Doru, nebylo jí zde.

"Slečna Jará nepříjde?" tázala se konečně Jiřina, nemohouc opanovati zvědavost.

"Nepříjde," odpověděl klidně Horyna, "jest trochu uražena, ale to opět přejde. Nebyla spokojena s přidělenou úlohou."

Jiřina stiskla pod stolem Soninu ruku a Soňa stisk opětovala na důkaz, že dobfie porozuměla.

Pak se četly role. Horyna připomínal účastníkům, jak si mají v kterém místě počínati. Jedině Jiřině neradil, jsa jist, že její role jest ve velmi dobrých rukou. Zpozorovala to a vděčně se naň usmála. Zachytil její úsměv a červěň zbarvila mu líce. Jiřině to neušlo. Zarazil se. Pak se plaše ohlédl, nezpozorovala-li něco Soňa. Tato byla však celou duší zabrána do své role. Jiřina si spokojeně oddechla.

Hra byla přečtena a všichni se rozcházel. Tiskli si vzájemně ruce a slibovali si, že zítra budou ve zkouškách pokračovati. Do té doby naučí se každý několik prvních výstupů z paměti.

Horyna zůstal v místnosti poslední. Rychle sebral vše, co zbylo na stole a pak čile vyběhl na ulici. Zahlédl Soňu s Jiřinou, již právě zacházející do postranní ulice. Přidal do kroku a záhy je dohonil.

"Nebude-li vám, dámy, moje společnost nepřijemná," oslovil je, "dovolím si vás doprovoditi."

Přijaly jeho nabídku s radostí a on přešel po bok Jiřině.

Hovořili o všem možném, až došli ke statku Márových. Rozloučili se a Horyna zůstal státi, sleduje obě odcházející zálibným pohledem. — Pak nasadil si čapku hluboko do čela a kvapným krokem bral se k domovu.

Když se zavřely dveře Sonina pokoje a sestřenky byly jisty, že jich nikdo neslyší, otázala se Jiřina:

"Jsi již spokojena?"

Soňa vrhla se jí radostně kolem krku.

"Spokojena?" opakovala hlasem, v němž hýřila radost i touha. "To jest velmi malé slovo. Šťastna jsem, velmi šťastna a za to mohu děkovat, Jiřinečko moje, jen tobě!"

"Mám ráda šťastné lidi," řekla Jiřina a rychle se otočila, snažíc se ukryti vlastní pohnutí.

Nechtěla, aby Soňa zahlédla její slzy. — — —

Zkoušky rychle pokračovaly a den představení se blížil. Na všech nárožích i za výklady obchodníků běhaly se vkusné plakáty, které velikými literami oznamovaly den i hodinu představení. Každý z účinkujících napjal všechny síly, aby jeho výkon byl co možno nejzdařilejší.

Jiřina vzala svoji úlohu a vyšla do polí. Znovu pročítala pozorně každé slovo, promýšlela obsah toho, co spisovatel chtěl kterou větou říci a snažila se svoji úlohu skutečně prožiti. Oddily, které znala, odřikávala do liduprázdných polí. Ani nevěděla, jak ocitla se v lese, když po svém boku spatřila Horynu. I on měl v ruce knihu a studoval svoji roli.

Byla jeho zjevením velmi překvapena a nesnažila se ani překvapení své nějak zastříti. Smekl uctivě klobouk a ona mu lehce pokynula na pozdrav. Nevěděl, jak ji má osloviti. Teprve po chvíli vyřkl několik zdvořilých frází, než hlas jeho zněl nejistě a zajíkal se při každém slově. — Zpozorovala jeho rozechvění i přála si, aby jejich setkání dlouho netrvalo. —

"To se toho dnes málo naučíme," nutila se do vtipu, "když místo učení budeme si spolu povídat."

Začal se na ni smutným pohledem a pak přistoupil k ní blíže:

"Mám tedy odejít?" tázal se nejistě. —

"Není třeba," pravila mu, "ale musíte mi slíbiti, že nebudete ani sebe ani mne zdržovati od učení."

"Nemohu vám to slíbiti. — Jsem šťasten, že jsem vás zde stihl, že našel jsem konečně příležitost svěřiti se vám."

"Svěřiti?" s údivem opakovala. — "A co mi chcete svěřiti?"

"To, co cítím od prvního vás spatření, co zneklidňuje mne ve dne v noci. Jistě mně již rozumíte. Slečno Jiřino, miluji vás, miluji tak —".

"Dost!" zvolala přísně, vztáhnuvši proti němu obě ruce. "Nevíte, jak mne svými slovy vzrušujete! Nemohu nikdy vaši lásku opětovat. Proč, to vám neřeknu. Avšak povím vám něco jiného", pokračovala hlasem, který zněl již mnohem mírněji a byl plný prosby, "máte-li mne skutečně rád, pak mne vyslechnete. O velikonocích tančil jste s mojí sestřenkou Soňou a pak jste jí psal dopis. To bláhové děvče myslelo, že ji máte rád. Ve své duši živila k vám lásku a doufala, že o prázdninách vznikne mezi vámi vzájemný poměr, který vyroste jedného dne v pevný svazek. Jak ubožačka byla nešťastna, když vás před nedávnem zastihla v lese se slečnou Dorou, nelze vám vysvětliti. Řekněte mi upřímně, milujete Doru?"

"Ne", řekl určitě, jsa velmi zaražen. "Jest toliko mojí přítelkyní. — Nikdy jsem neučinil ničeho, z čeho by tak mohla usuzovati."

"A mohl byste milovati Soňu, — když víte nyní, že já vás milovati nemohu?"

Zastavil se a hleděl upjatě do zeleného mechu. Jiřina nespouštěla zraků s jeho obličje a pozorně sledovala každý jeho záchvěv. Když váhal s odpovědí, zeptala se ještě důrazněji.

"Soňa byla mi již dávno milou," konečně řekl, "leč nikdy neodvážil jsem se k ní přiblížiti; kdykoliv jsem s ní mluvil, vždy tvářila se tak, jako by jí moje pozornost nebyla milou. Narazil jsem na to již ve svém dopise a čekal jsem, že mi odpoví a dá mi alespoň trochu naděje. Nestalo se tak."

"Nedivte se, Soňa jest ještě příliš mladá a nikdy dosud lásky nezažila. Snad právě proto v okamžicích, kdy

by měla nejvíce citu projevit, stává se zamlklou a bezradnou. Také tetinka jest dáma vážných názorů životních a nechtěla, aby vám Soňa dala naději dříve, dokud si dobře neuvedomí, že by mohla vaše city splatit tak, jak toho očekáváte. Proto vám asi neodpověděla."

"Stala jsem se za těch několik dní, které trávím na Sosnově, její důvěrníci a mohu vás ubezpečiti, že vás sestřenka upřímně miluje. Máte-li ji i vy rád, použijte mých slov jako vodítka pro své další počínání. Ne-li, pak prosím vás, zapomeňte, že jsme spolu o této věci mluvili. Jistě by ji bolelo, kdyby zvěděla, že její tajemství, tak pečlivě ukrývané, bylo mnou bezúčelně prozrazeno."

Odmlčela se a on rovněž. Pak uchopiv její ruku, dlouze ji políbil.

"Děkuji vám," pravil, upíraje zrak k zemi, "že jste se mnou jednala otevřeně. Pokusím se o to, abych získal přízně Soniny a abych jí nahradil bolest, kterou jsem jí nevědomky učinil."

Pustil její ruku a smekl klobouk. Pak se prudce otočil a zmizel mezi stromy. Jiřina hleděla za ním a duši její ovládlo blahé uspokojení.

Pak se obrátila i ona a kráčela pomalu k domovu. Právě na poloviční cestě setkala se se Soňou.

"Kde jsi tak dlouho," pravila jí Soňa vyčítavě, "hledám tě po celém domě, zahradě i okolí, ale pod tebou jako by se země propadla. Kdyby tě náhodou Běta nebyla zahlédla, že míříš k lesu, byla bych snad hledala až dosud. Kde jsi byla? Mluvi!"

Jiřina se usmála a pak zadívala se hluboko do tváře Soniny.

"Hádej, Soničko, s kým jsem mluvila?" ptala se.

"S Horynou", vyhrkla Soňa radostně. "Že ano?"

Jiřina přikývla a vypravovala jí o svém setkání; opatrně ovšem zamlčela Horynovo vyznání nechtěla do radosti, kterou Soně přinášela, zasévat trpkost.

Soňa zářila štěstím, neboť tušila, že přichází teď její doba.

"Myslíš, že Dora jest mu úplně lhostejnou? Myslíš, že se ho jen tak lehce vzdá?" doptávala se.

"Neboj se", konejšila ji Jiřina, — "není malým hochem, aby nepohlé-

dl jejich úmyslů. Budeš-li ty k němu vlídnou a milou, věř, že její namáhání bude naprosto zbytečné a ty zviťeš hladce a bez boje. Blahopřeji ti k tomu již předem."

Divadelní sál hotelu "U Slunce" byl přeplněn diváky. Zdejší ochotnický spolek byl velmi oblíben, neb souhra jeho členů byla vždy taková, že plně uspokojila i nejnáročnějšího návštěvníka. Ačkoliv začátek představení ohlášen byl na osmou hodinu, byla sedadla obsazena již po půl osmé a do sálu trousili se jen ojedinělé návštěvníci. Sál hučel nedočkavostí a největší očekávání vztahovalo se k Jiřině, která měla dnes poprvé vystoupiti. Dora postarala se již o to, aby po městě roznesla nejfantastičtější domněnky a také nechybělo ani těch, kteří tvrdili, že se městečko dočká ještě dnes nové dvojice zamilovaných, totiž Jiřiny Dolenské a Jana Horyny.

Rodiče Soniny seděli v první řadě. Otec rozmlouval klidně se svým sousedem; za to paní Márová, jindy klidná a rozvážná, jevila značný nepokoj. Co chvíli zadívala se na své zlaté hodinky, a opět upírela zrak na oponu. Přála své dceři, aby se líbila; přála to i Jiřině.

Konečně zazněl zvonek, světla v hledišti pohasla a opona volným tempem se zvedla. Jevišť bylo zatopeno prudkým světlem, které vrhaly elektrické žárovky, umístěné na rampě kolem kulis. První slova byla pronesena a v hledišti nastalo hluboké ticho. Dora seděla se svými rodiči rovněž v první řadě. Byla snad jedinou z diváků, která si přála, aby dnešní představení se nezdařilo a proto hledala všemožně chyby, ale musila doznati, že všichni herci hrají své úlohy bezvadně.

První jednání blížilo se ku konci. Na scéně byla Soňa, představitelka Zuzany, se svým partnerem Oktávem. Hrál celou duši, zapomínajíc na vše kolem a tu blížící se k Oktávovi, zakopla poněkud o koberec a lehce se zapotácela.

A na to Dora čekala. Vyprskla v hlasitý smích, však záhy byla umlčena ostrým sykotem ostatních posluchačů. Soňa na chvíli sice byla přivedena z klidu, však pohledem Jiřiným, která sledovala ze zákulisí kaž-

dý její pohyb, ihned se vzpamatovala a vpadla opět do své role. A když dozněla poslední slova a opona zvolna klesala, hledištěm zaburácel divoký, dlouhotrvající potlesk. Nechyběly ani hlasité výkřiky spokojenosti a chvály. A když opona znovu se zvedla a účinkující úklonami děkovali, snesl se na ně se všech stran déšť květín, jež spokojení posluchači a zejména posluchačky vrhali na jeviště.

Posluchačstvem nesla se jediná vlna uspokojení a na očích herců bylo znáti zřetelně, že jsou nečekanými projevy velmi mile překvapeni.

Konečně potlesk umkl a hlediště zvolna se prázdnilo. Bližší známí Márových seskupili se kolem Soniných rodičů, projevující nadšení nad zdárnou hrou jejich dcery i jejich neteře. —

Dora tiše vytratila se ze sálu a zamířila do zákulisí. První její pohled padl na Horynu, který stál proti Jiřině, drže ji za obě ruce. Dábský pocit radosti zachvátil celé její nitro. Prošla tiše k velikému zrcadlu, kde si právě Soňa upravovala svůj účes. — Dora se lehce dotkla jejího ramene a když se Soňa obrátila, ukázala prstem v tu stranu, kde stál Horyna s Jiřinou.

"Nezdá se ti, Soničko," pravila sladkým hlasem, "že si pan Horyna více všímá tvé sestřenky, nežli tebe?"

Srdcem Soniným projela bodavá bolest. Skutečně viděla zanícené lesknoucí se oči Horynovy. V nejbližším okamžiku skanuly bohaté slzy na Soniny tváře a ona klesla na sedadlo. Zabořila obličej do dlaní a vybuchla v zoufalý pláč.

Jiřina i Horyna rychle se ohlédli a spěchali k Soně.

"Soničko, co se ti stalo?" tázala se Jiřina s účastí.

Však nedostala odpovědi. Dora stála vedle ní a její zraky mluvily velmi zřetelně.

"Soničko je lito," pravila pichlavě, "že ji pan Horyna zanedbává a proto pláče."

Horyna se vzpřímil a ostrým pohledem přeměřil Doru.

"Slečno", pravil příkře a s netajenou nevolí, "zájem hladkého průběhu představení žádá, aby nezúčastnění po dobu představení nevstupovali do zákulisí. Prosím, vzdalte se."

Při tom přistoupil ke dveřím a otevřel je dokořán. Dora pochopila a beze slova se vzdálila. Přes to ale cítila v duši radost, že se její pomsta zdařila.

Když Horyna znovu zavřel dveře, přistoupil k Soně a pravil jí rozehvěle:

"Soničko, chtěl jsem vám po dnešním představení něco říci, co již dlouho v sobě tajím. Nebyl bych se k tomu nikdy odhodlal, kdyby nebylo vaší sestřenky. Dala mi naději a slíbila mi, že se za mne u vás přimluví."

Soňa zvedla hlavu a její zrak vpíjel se do obličeje Horynova.

Ten pokračoval:

"Slečna Jará upozornila vás jistě z pouhé zloby na něco, co vás rozstesknilo; nebudu tedy více čekat na konec představení a povím vám hned, co povědět jsem vám chtěl. Skončil jsem již svá studia a zadal jsem si o místo profesora. Jest samozřejmé, že nebudu moci dlouho zůstat sám a proto rozhodl jsem se, že si zvolím družku pro svůj další život. Nebylo mně snadno voliti, neboť jsem poznal, že miluji upřímně jedno děvčátko, než nebyl jsem nikdy jist, zda bych nebyl odmítnut. Teprve, když slečna Jiřina mně prozradila, že ani já nejsem děvčátku tomu lhostejným, rozhodl jsem se milého děvčátka, — jímž, slečno Soničko, jste vy, se optati. chtěla-li byste se státí mojí chotí."

Aniž čekala na další jeho slova, vyskočila Soňa, objala oběma rukama Horynovu hlavu a jejich ústa splynula v dlouhém polibku.

"Ty zlý", šeptala Soňa, "co jsem se pro tebe naplakala."

Uchopil rovněž její hlavu oběma rukama a zaníceně líbal její oči:

"Nyní ale plakati už nemusíš," pravil jí, usmívaje se blaženě.

Pak se oba ohlédlí, hledajíce Jiřinu. Byli nemálo překvapeni, když ji neviděli. Našli ji stojící u zadních kulís s hlavou sklopenou. Soňa ji vřele políbila a Horyna sklonil se k její ruce.

"Bud'te šťastni." řekla Jiřina tiše a její oči byly vlhké slzami.

Ani Soňa, ani Horyna netušili, co se v tom okamžiku odehrávalo v její duši.

Pod vlivem veliké radosti vložili

pak do své hry odlesk svých srdcí a tak konec vyzněl jako mohutný projev sympatie posluchačstva. Všichni účinkující těšili se přátelské pozornosti shromážděných a nikomu nechtělo se odejít. Židle z velkého sálu rychle byly odstraněny a mládež pustila se do tance.

Horyna po celý zbytek noci nepustil Soňu ze své náruče a kde jen mohl, šeptal jí tichá slova lásky. A když k ránu doprovodil se svolením rodičů obě dámy, až ke vratům statku Márových, oznámil Soně, že přijde dopoledne požádati otce o její ruku. — — —

Bylo přesně jedenáct hodin dopoledne, když do dvora statku Márových vjel lehký vozík, z něhož vystoupil filosof Horyna se svým otcem. Byli oba oděni v černé šaty a Jan nesl krásnou kytici rudých růží.

Manželé Márovi byli velmi překvapeni, když jim služebná oznámila, kdo je očekává v přijímacím pokoji. Jejich překvapení vzrostlo ještě více, když vstoupivše do pokoje, uřelí nezvyklý úbor obou Horynů. První vzpamatovala se paní Márová, která se zálibou pozorovala dnes v noci počínání své dcery a mladého filosofa.

Po krátkém, srdečném přivítání přistoupil Horyna mladší před oba rodiče a chvějícím se hlasem posílil je, aby mu dovolil ucházeti se o ruku jejich dcery. I nyní opakoval v krátkosti, co včera večer řekl již Soně.

Mára pokyvoval překvapeně šedivou hlavou a pak, jakoby vše dobře nepochopoval, zeptal se Horyny:

"A ví již o tom něco Soňa?"

"Ví", řekl Jan, "a doufám, že bude se mnou šťastna. Řekli jsme si vše zcela upřímně."

Paní Márová odešla a za chvíli vrátila se Soňou, která byla bledá a v rozpacích zůstala státí u dveří. Otec pokynul jí rukou a ona váhavým krokem došla až k němu.

"Pan Horyna přišel mne, Soničko, požádati o tvoji ruku," pravil otec. "nechci samostatně rozhodovati o tvém osudu a proto jsem tě povolal. Znáám rodinu Horynových již dávno a nechci ti také tajiti, že bylo mým dávným přáním, aby Jeník stal se jedinou tvým chotěm. Nenutím tě k ni-

čemu, Soničko, odpověz mu sama."

"Tatičku, mamičko," radostně Soňa přiskočila k rodičům a objímala je, "mám Jeníka již dávno ráda. A moc ráda — —"

Po těch slovech vrhla se do náruče Janova a tím projevila svůj souhlas. Bylo umluveno, že zasnoubení obou mladých lidí stane se skutkem v deseti dnech, to jest v den Soniných osmnáctých narozenin.

(Pokračování.)

Včelí žihadlo.

Kdyby nebylo včelího žihadla, — mnohý by se dal do včelaření, vždyť včelí med chutná každému. Augšpurský vědecký měsíčník zabývá se mechanismem včelího žihadla a udílí radu, kterak lze předejiti následkům včelího bodnutí. Je totiž každému dobře známo, že včelí bodnutí jest velmi bolestivé a poraněné místo že silně otéká. Včelí žihadlo je spojeno s váčky, které obsahují včelí jed a automaticky vstřikují jed do rány tak dlouho, dokud nejsou prázdné. Bodne-li včela, zanechá v ráně celé žihadlo a sama zahyne; obětuje se za celek. Člověk snaží se žihadlo vytáhnouti a stisknutím váček vstříkne všechen jed do rány. Lépe jest odstraniti zabodnuté žihadlo špendlíkem, aby zůstaly váčky nedotčeny a jed v nich zůstal. Nehty se žihadlo nedoporučuje odstraňovati, nebývají dosti čisté. Podaří-li se takovýmto způsobem žihadlo odstraniti, přestane brzy rána boleti a bodnuté místo neoteče. Bylo zkoušeno a doporučováno mnoho různých prostředků, kterými se místa poraněná potírala, žádný z nich se ale neosvědčil tak, aby postižené plně uspokojil. V poslední době doporučuje se jako nejlepší prostředek, navlhčiti bodnuté místo a potříti kostkou cukru.

Pěkná poklona.

Když proslulý anglický malíř zvířat sir Edwin Landscar zavítal do Lisabonu, pozval ho portugalský král ke dvoru. Když malíř se dostavil, uvítal ho hofmistr králův slovy: "To mne velice těší, že vás vidím, neboť jsem veliký přítel zvířat". — "Já také", odvětil umělec, "a proto mám radost, že právě s vámi se tu setkávám." —

Sládkova rodina.

Napsala Vlasta Pittnerová.

Řeklo se a dáváno výstrahou, že si Dolfinka přivodila nemoc tancem.

Ani na tomto pohřbu nebyla paní Lory. Stonala a to doopravdy.

Odehrál' se mezi ní a manželem takový výstup, že nebylo v pivovaře pamětníka, aby se tak zlá slova rozléhala v těch starých stěnách, kde se bylo kolikero pokolení měšťanské rodiny poctivě živilo.

Odházeje ondy od Hedviky, zašel pan starý k své druhé ženě, a záhy se rozpoutala mezi nimi taková hádka, že posléze všechny tři dcery přikvapily a s pláčem otce odvedly.

Proseděl celou noc v pokojíku u mrtvoly Dolfičiny.

Druhého dne poslala paní Lory pro svého bratra a ten po dlouhé rozmluvě s ní vyhledal v pivovaře švagra a jal se mu domlouvati.

Bez výsledku. Pan starý nevešel k churavé ženě a nedal se ani tázati, jak se jí vede.

Až kolikátý den po pohřbu, ana paní Lory posud nepovstala z lože, otázal se lékaře, co a jak jí jest.

"Nervy", řekl lékař. "Stará panna, neměla se vdávat."

"Neměla chtít býti ženou a matkou, řekněte, když" — pan starý nedomluvil a odcházel.

Dlouho to trvalo, než nastal v pivovaře mezi manžely opět jakýs takýs soulad.

Paní stará si nevšímala domácnosti a jídlo dala si nositi do hostinského pokoje, kde byla ležela v chorobě. — Přijímala návštěvy známých paní a stěžovala si, že manžel prý návodem Hedvičiným jí dává vinu na smrti Dolfičině, za to, že děvčeti dopřála trochu tance a uvedla ji do světa.

Zvěděla to Hedvika záhy a nepovšimla si toho více, leč že zakázala Ludvičce, které to pověděly slučky, aby to otcí neříkala.

Léto přineslo nové soužení. Zporozoránot', že Márinka, — která ze

všech nejvíce byla u nevlastní matky a stále pracovala zbytečností, počíná krivě růsti.

Hledána pomoc — marně!

Páteř byla zkrivena a dívčině vyvínoval se na pravé lopatce hrb.

"To je to věčné vyšívání! Ty koberce a zbytečnosti!" Tak zahuboval doktor Novák, a v pivovaře sledoval klé scény mezi manžely.

Pan lékárník se zastával sestry, jak mohl, že nemohla předvídati zlých následků, ana sama od mládí vyšívala, uváděl, kolik dívek šije po celý život a nezkřiví se, ale míru mezi manžely nedocílil.

Tu paní Lory odjela jednoho dne na návštěvu do Prahy k své neteři Gabriele a nehodlala se dříve vrátiti, dokud prý manžel nenabude rozumu.

Všichni v pivovaře si oddechli po jejím odjezdu.

Hedvika spořádala celý dům, zbytečnostmi, které vyžadovaly tolik uklízení, naplnila dva kufry a uzamkla je na klíč.

"Dej Bůh, aby to tak dlouho zůstalo", řekla Ludvička.

"Snad navždy, snad přijde mutrle v Praze k rozumu, tam se s ní mazlit nebudou," odvětila Hedvika.

A nyní nastal v pivovaře život, jaký býval za nebožky paní. Jen žel, že tolik jich chybělo v rodinném kruhu. Ale duch lásky rodinné zůstal zde přece a křísil se den ode dne více. Vrátily se mnohé milé chvíle a pan starý okřival. Ku podivu: nyní měli všichni více času, dohlížely na pole, chodily i někdy na procházku, která mívala vždy jeden cíl: hřbitov.

Nad hrobem Arnoštovým a sousedícím Dolfičiným stál pomník s andělem, zhášejícím pochodeň, a náhrobní tabulka nesla jména obou sourozenců. I svoji matce postavil p. starý pěkný kříž. Hedvika pak se sestrami pěstovala na hrobě květiny.

Nad Márinkou se zasmušoval pan

starý ustavičně. Dívka bývala smutnou, vzpomínala mnoho na zemřelou sestru a naříkala, že nezemřela na klášter a přála si, aby jí otec dovolil vstoupiti do řádu. O tom prozatím nemohlo býti řeči.

Se starými jinými zvyky obnovily dívky, Ludvička a Márinka, návštěvy u bednářů. Bednář hospodařil již jen s Karolinou, teta byla v zimě zemřela, odkávši Karolině domek a i dosti značné úspory.

Karolina se musela nyní více zabývat domácností a nebrala žádnou práci. Šila pro sebe výbavu.

Otcí nebylo více tajemstvím, že "pan učitel" Václav Černý chce časem míti z Karoliny paní učitelovou. Byl spokojen, a kdvby bylo bývalo po jeho, mohli se vzítí mladí lidé třeba hned. Však že co by se bylo v domácnosti nedostávalo, on že by již dosadil, to se starému bednáři rozumělo samo sebou.

Než Václav sám se nechtěl co podučitel ženiti, a tudíž uspokojil se Janák prozatím tím, že dána nájemníkov z druhé světnice výpověď a tam uložen kus po kuse pěkný nábytek, který dal Karolině dělati. V zatímním bytu mělo zůstatí vše při starém, ale nastávající paní učitelová měla míti pěkný pokoj, kde měl pak pan učitel dávatí hodiny.

Vynášely Václavovi hodiny na housle a v němčině dosti slušně, takže si mohl kupovati pěkné šaty i bratru Prokopovi již studujícímu zasílati podporu.

Pan starý zvěděv od bednáře, že Václav bude jeho zetěm, se skoro až zasmušil. Bylo mu tak divně při pomýšlení, že se Karolina, pro kterou se na svého Arnošta tak hněval, stane ženou Václava, kterého by byl sám rád měl zetěm.

Řekl to Hedvice.

Usmála se, ale bolestně. Otec neznamenal rozdílu, že by se usmívala jindy jinak, a nepostřehl žalu v jejím hlase, ana řekla: "A pro kterou z nás by se byl měl Václav (tak mu posud říkali) rozhodnouti? Márinka, chudáček, k vdávání nebude, Ludvička by nebyla pro takový tichý život, jí svědčí pohybování v hospodářství, a já?"

"Na tebe jsem nepomyslel", upřim-

ně vyznal pan starý. "Nenapadne mi vůbec představit si naši domácnost bez tebe. A učitel by mi byl pro tebe snad přece jenom málo."

"Stačil-li by pro Ludvičku, stačil by i pro mne. Ale máte pravdu, tatínku, já se hodím nejlépe jenom pro naši domácnost, pro ten starý pivovar. Až se Ludvička vdá a Jiřík ožení, dáte nám, tatínku, Márince a mně ten pokojíček, kde jsem Arnoštovi a Dolfince k smrti dosloužila, tak jako za výměnek, aby zůstal naším. Vidíte, že ano?" Hedvika vzala otce za ruku.

"Můj Bože, dítě, je pravda, vždyť ony budou u nás zase změny. — Ani bych na to nepomyslel. Já přece musím také psát do Prahy, co je s Lory. Snad je již jiných náhledů a vpraví se v naše staré zvyky", pan starý mluvil váhavě.

"Pište", řekla Hedvika a vyšla ven. Šla navštívit Karolinu. Nebyla u bednářů kolik let, jak před matčinou smrtí. Dnes ji to tam táhlo. Za chvíli seděla v té prosté světničce u okna zcloněného zelenými rozmuškáty a překvapeně Karolině vyslovovala svoje blahopřání a srdečnou radost z toho, že se stane ženou Václavovou.

"Vím to dávno, i Arnošt se z toho těšil", řekla a Karolina ji zlíbala ruce. Darmo se bránila. —

XXI.

Nebyla Podzímekova Hedvika tak stará, ale byla v městě považována za starou pannu. — Tak záhy se zřekla všech zábav a skoro ustavičné chození ve smutku přispívalo k tomu, že se zapomnělo, kolik je jí vlastně let.

Vědělo se, že se nehodlá provdati, ač to vlastně nikomu neřekla. Vědělo se i více: že se nechce provdati, bojí se snad v rodině dědičných souchotin; že si zošklivila manželství druhým sňatkem otcovým; že má v Praze nešťastnou lásku. To vše Hedvika také nikomu neřekla, obava před nemocí byla jí cizí a zmínce o nešťastné lásce by se byla zasmála.

Umělat se Hedvika vzdor všem ranám osudu posud smáti a říkala si, že ta její tvrdost jí pomáhá tím životím. Řekla někdy Ludvičce, která se jí divovala, že si nechá pláč a slzy na stará léta.

S Jiříkem bývalo Hedvice špatně

vyjít a často litovala, že snad i sama spoluzavinila jeho zhrubnutí.

Pan starý truchlival nad synem, — než Janák mu to vymlouval a tvrdil, že má Jiřík povahu po svém dědečkovi. —

"Nebožtik pan starý, ten to také uměl, napít se, zaklet si, vynadat celé chase a i na nebožku milostpaní maminku zabručet. Ale čím byl starší, tím se to umenšovalo. Jen až se pan Jiří ožení, ba jen co začne hledat nevěstu, bude jináče", soudil bednář a pana starého poněkud upokojil.

Po čtyřměsíčním pobytu v Praze oznámila konečně paní Lory, že přijede domů, že se zotavila ze svojí churavosti pomocí pražských lékařů.

Pan starý jí jel s vlastní příležitostí na půl cesty naproti.

Přijela trochu vážněji, než bývala jindy, v nových šatech, v novomodní frizúře a sama jako nová. Švitořila, že se chce manynkovi zase líbiti, velice prý se jí stýskalo. Nemá-li manynek rád veselost, bude prý ticho, tichounko.

Lekla se změněných pokojů. Pan starý jí oznámil, že to tak zůstane, a o ostatních změnách v domě že ji poví Hedvika.

Hedvika se již zatím s Márinkou přestěhovala do vymíněného pokoje a uložila tam všechny věci do výbavy, které byla matka pro ně nastřádala.

Co bylo ustanoveno pro Dolfinku, přidala Ludvičce. A po chvílích šly všechny sestry. Než rozumně, bez přepínání pily a bez zbytečných ozdobek. —

Ze své výbavy ubrusy a ubrousky, o kterých minila, že jich neupotřebí, donesla Hedvika Karolině, prosíc ji, aby je přijala na památku na ni i na Arnošta. Zdráhající se Karolině ukázala svoji památku na její a Arnoštovu lásku: písmenka na plátně vyšitá Arnoštovou rukou. Pověděla, kdy a proč si ten hadřík schovala.

Karolina pohnuta přijímala pěkný dar a obě dívky trávily pospolu příjemné chvíle. Václav velice rád viděl toto přátelství. Sám byl Hedvice vřele oddán.

Paní Lory těžce se vpravila do nového pořádku v domě, ale vpravila se přece.

Ač nevolky, udržovala s Hedvikou mír.

Hedvika jí neodmlouvala v ničem, ale nedbala na její řeči a vedla domácnost, jak to bývalo za matky.

Visity dávati pan starý více nedovolil.

Paní Lory si hrála na trpitelku, — chtěla pracovati pro lidi, prý za peníze, aby si mohla kupovati šaty a jiné potřeby. Za pobytu v Praze utratila posledních několik set, které měla u bratra; bydlet u svých vzdálených příbuzných, jímž platila. Gabriela ji nechtěla u sebe podržeti.

Nejvíce hněvaly paní Lory návštěvy Karolininy v pivovare, kam tato často došla, obyčejně s Václavem, — kterýž se byl stal v městě velmi oblíbeným, takže mu slíbeno nejbližší uprázdňené učitelské místo. Pak měla býti svatba.

Paní Lory kroutila nosem nad učitelem, který si vybral bednářovu dcerku.

Ale ve městě se nedivili, mysleli, že učinil tak k vůli Arnoštovi, a blouznivé divenky záviděly Karolině, že ji přítel odkázal příteli.

Ostatně Václavovi rodiče měli radost, slyšíce, že má syn nevěstu s domkem.

Sotva tři roky uplynuly od smrti Arnoštovy, kdy slavil Václav sňatek s Karolinou, Ludvička byla družičkou a mládcem mladý učitel, přítel Václavův.

V pivovare se také chystali ke svatbě. Ludvička se dohodla s oním učitelem, Karlem Benešem, a již co jeho zaslíbená nevěsta provázela Václava a Karolinu k oltáři.

Byla sotva osmnáctiletá, ale pan starý nedbal na její mládí. Dohodli se s Hedvikou, že bude lépe, přijde-li Ludvička z těch neutěšených rodinných poměrů.

Beneš obdržel učitelské místo v nedaleké vesnici a Ludvička se těšila, že bude míti malé hospodářství.

Hedvika s ustrnutím uslyšela od otce, že věno, které Ludvičce dá, — bude menší, než by byla očekávala, aspoň o dvě třetiny menší.

"Divíš se, vid'?" pravil pan starý. "Tak se mi ty úspory ztenčily. To bylo hospodářství v těch několika letech, co mne drahá moje Anna opustila. A co je jednou pryč, nedá se dosadit. Musím přece pamatovati na tebe a na Márinku, nevím, jak vám

jednou bude u Jiříka. Myslel jsem, že vdám Ludvičku lépe než do vsi za učitelku, ale mohu býti skoro rád, že ji Beneš chtěl."

Svatba byla tichá a s paní Lory bylo přestáti mnoho výstupů. Každý kousek nádobí, který se koupil, paní Lory ohubovala. — Nábytek dostala Ludvika starý — dal ji otec z lepších věcí, hodlalat' přízemní byt upravit pro případ, že by se Jiřík oženil, a prozatím stačilo, co bylo. Hosté se více nezvali a společnosti nedávaly. Zatím se mělo bydlet dole a nahoře mohly býti pokoje; druhdy babiččin, hostinský a parádní třeba prázdné.

Bylo podivení v celém městě, ano se rozneslo, jak pan starý dceru, — první dceru, kterou vdával, podivně vybavil. A až se lidé smáli, slyšíce, že mladá paní učitelová dostala také i — krávu.

Krávu — jako ve vsi! — Tak se smálo celé malé město a paní Lory říkala, že se stydí vystrčiti hlavu.

"Peníze za krávu bys dovedla utratit", řekl jí pan starý. Až měla z těch slov křeče.

Hedvika po provdání Ludvičky, — která si s sebou odvezla Mářinku, a by se jí příliš nestýskalo, cítila se osamělou, i navštěvovala často mladou paní Černou.

Karolína byla roztomilou paničkou — s mužem se měli rádi, tak hezky upřímně spolu zacházeli, trochu se časem kočkovali, tak jako po celý čas svojí známosti. Říkali oba, že trvala dlouho, že jest jim, jako by se znali odjakživa.

Starý bednář nemohl již ani o ničem jiném mluvit než o svých dětech. Zastal posud statečně svoji práci v pivovaru a prosíval pana starého, by, nestojí-li více jeho práce za to, mu nedával mzdy, ale jen aby jej nepropouštěl z práce.

Plynul čas, měsíce a roky.

Ani se Hedvika nenadála a bylo jí třicet let. Řekla si v den svých narozenin: "Když bylo mojí mamince třicet let, měla již nás tři děti: Arnošta, mne a Jiříka. A já? — Já jsem starou pannou. Než bohudíky klidnou starou pannou. Maminka jest již dvanáct let v hrobě, a je mi toho dnes tak líto, jako by to bylo včera. A tatínek zestárnul."

Chtěla si Hedvika svoje narození

ny oslavit. I šla do kostela, po kostele na hřbitov k těm milým rovům, utrhla s Arnoštova hrobu astru a procházela se po hřbitově.

Byl podzimní den, v září, a Hedvika vzpomínala, jak před dvanácti lety v pivovaru bouřil zlý hněv. — Ušelt' tehdy Arnošt z domu.

Bylo jasno. Na hřbitově na hrobech kvetlo podzimní kvítí, astry a jiriny pestřily se sytými barvami. — Bylo klidno a milo.

"Jaký asi bude můj podzim? Zda jak ty astry zde: bez vůně, ale živé barvy?" Tak dostala Hedvika chuť si zabloudit. "Co je vůně života? Lásky či mladost? a jeho barvou? Činy, povaha? A všechno zajde, zvadne jako ty květy."

Šla domů a usmála se na sestru Mářinku, která pobíhala po domě, oděna ve volnou jupku, která kryla její zkřivená záda.

Mářinka nebyla zádumčivou, mysl její se probrala a ona se těšila ze života, jak se dalo.

Že zůstala malou, říkalo se jí nadále Mářinka. Jen paní Lory jí říkala Mici.

Paní Lory byla ku podivu zestárlá. Žila jako ve skořápce, jak říkala. Ničeho neužila, ničeho jí manžel nedopřál.

Právě nyní se měla stěhovati nahoru, do těch "kumbálů", jak ona říkala. Jiřík měl před svatbou.

Byl z něho statečný pan starý. — Napil se, zaklel si, zahromoval na chasu, ale vše s měrou — dle uznání Janákova s patřičnou; někdy prý byla ta míra "s portou", ale v pivovaru se to již ztratilo.

Jiřík byl velmi praktický, v jisté míře, jak Hedvika uznávala, po babičce — pokud se totiž týkala praktičnost jeho přání.

Jezdil v okolí po nevěstách a přímou prohlásil, že se pod deset tisíc nepustí do vyjednávání.

Dostal nevěstu ještě bohatší, také sládkovu dceru, a hodlal si pospíšiti se svatbou.

Chtěl spekulovati. Stavěla se právě tou krajinou dráha, zakládaly akciové podniky, a Jiřík se těšil, že zbohatne.

"Drž se řemesla a nepouštěj se v spekulace", radil mu otec. "Čím více závodů, tím více zde bude lidí; pivo

se vždy pije, a budeš mět co měřit a co prodávat."

"A vzpomeň, co mi nařídila umírající matka vyříditi Arnoštovi a co tobě řekl Arnošt před smrtí: at' vždy otce poslechněš", — pravila k tomu Hedvika. "Nejsi obchodníkem a mohlo by se ti dařit s takovými podniky jak Arnoštovi s hudbou a studiem."

To Jiříkem otřásl. Na bratra a dobu, když se s ním zuboženým v Praze stýkal, nikdy nezapomněl.

Trochu se bál ženění na tolik lidí v domě, na rodiče a dvě svobodné sestry. Ale Mářinka bývala více u Ludvičky než doma. Mělat' paní učitelová již tři děti a ty daly dosti práce. Kdo byl milejší k výpomoci než "teta" Mářinka?

A Hedviku jinde než v pivovaru a starý pivovar bez Hedviky nebyl by si nikdo ani mohl představit.

To také uznali nastávající příbuzní a mladinka, osmnáctiletá nevěsta ráda se chystala ke svatbě.

Dojela mladá paní a v pivovaru bylo veselo. Paní Lory byla okouzlena výbavou a nábytkem snachy, a jen přísným zákazem mužovým byla zadržena, že nebyla denně u mladých manželů.

Ostatně i když došla, Jiřík ji již dovedl nějak vypuditi. Tu chtěvala mladou paní litovati, že má muže hrubce, než ta byla zvyklá leccemus od svého otce a nebyla choulostivá.

O Hedvice se v domě nevědělo. — Obsloužila rodiče, bylť se vzdali hospodářství úplně a žili z úspor, které pan starý rozmnožil, a z neveliké sumy, již jim krom toho, co dům skýtal, odváděl Jiřík.

Bylo-li její pomoci potřeba, přišla ráda a vypomohla — viděla v mladé paní mladší sestru.

Nejraději dívala ve volných chvílích u Černých, kde byly učitelovy dítky, Arnoštek a Hedvička jejím světem.

"Je to zvláštní", řekla si nejednou. "Můj bratr miloval jejich matku, já jejich otce, a proto snad je mám tak ráda."

Dočkala se, že i u bratra Jiříka, pana starého, chovala malého Karlička.

Již se počaly na jasném čele Hedviččině objevovati vrásky, ana podlehl paní Lory zdoluhavé žaludkové a nervové nemoci. Hedvika jí poslou-

žila, a věru, že se neubrnila myšlenkou, proč tato nemoc nepřišla aspoň o deset let dříve.

Ale nevyslovila toho, ta její tvrdost nejevila se nikdy více ve slovech. Skrývala ji v duši jako svoje boly.

Po letech jela zase jednou do Prahy. A to již drahou.

Shledání se Hedvičino s paní starou Schoenbergovou, která svoje dny již trávila jenom v lenošce, bylo dojemné.

"To bych si přece nebyla doopravdy pomyslila, že se nevdáte", řekla Hedvice.

"Ani jsem vlastně neměla času doopravdy se zamilovat," řekla Hedvika. "Stále mne bylo všem v domě a občas někomu zvláště potřeba. A nyní je pozdě."

"Nebylo by, druhá vaše matka byla starší vás, když se stala vaší matkou," řekl pan starý.

"Nevidím toho blaha v manželství," řekla Hedvika.

"Jak zde. Náš Pepi je šťasten. - Pustil tenkrát tu neblahou lásku z hlavy a oženil se bohatě. Pravda, paní bývala trochu žárlivou, ale poddalo se to. A bratři se svou krásnou Gabrielou také ještě užil dosti radosti. Vdali dceru po nebožce a Gabrielka, ještě tak mladá, bude brzy babičkou. A vy jste přece jenom sama a zůstanete sama," vytýkal pan starý.

"Je mi dobře. Nyní si náležíme s tatínkem a s Márinkou, a až oni mne opustí, budou tu děti bratrovy a sestřiny. Nebyla jsem pro manželství, ale pro rodinu jsem. A jsem ráda na světě". Hedvika vyhlížela tak oddaně, spokojeně, klidně a vlídně, že jí to každý musel uvěřit.

Šla se podívat na místo, kde byl dle Arnošt. Stál tam nový dům, velký a cizí. Bylo jí to jaksi líto.

A odjela vzrušena velkoměstským hlukem domů do klidného pohorského městečka, do starého pivovaru, kde se na ni vše těšilo.

Ještě dlouho se těšila s otcem, oplakali spolu i Márinku, která podlehlá také souchotinám.

"Ubývají kolem mne ti moji milí, ale přibývá zase těch mladších", pravila po pohřbu k Václavovi, jsouc u Černých návštěvou.

Černým ubyl "tatínek bednář" a jeho místo v domácnosti zaujala ovdovělá "maminka učitelová", která se s mladou paní milovala jako vlastní matka s dcerou.

"Rozsévala jste lásku a láska bude kolem vás", pravil Černý k Hedvice.

"Nemyslete, že vždy. Žehrala jsem také na osud, že býval ke mně tvrdým, a shledala jsem tvrdost ve vlastním srdci a mysli. Ale přece jsem nežila nadarmo. Žila jsem a budu žítí svojí rodině." Tak řekla Hedvika a přejela si rukou vlasy již šednoucí.

"Byla jste ušetřena mnohou lítostí, ale také jste nepoznala mnohé radosti", pravila Karolina, hýčkajíc a líbajíc malého Vašíčka, svého nejmladšího. —

"Poznala jsem dosti radostí a dosti lítostí. Člověk myslí, bůhvíco zažil, a když na to vzpomíná a ty vzpomínky vypráví, tu sezná, že se někdy nad míru trápil a někdy pošetile radoval." Hedvika se usmívala. "Já jsem bývala tak jaksi záhy starou, a nyní mi nějak zůstávají leta stát. Není tu ještě podzim, ale bouří léta se již nebojím. Je to podletí. Skýtá ještě květy, skýtá již i ovoce, a největší díl práce roční jest již vykonán. A je mi dobře, věřte, že dobře."

Odcházela a Václav ji doprovázel k pivovaru.

Obě paní Černé pohlížely za ní.

Stará paní řekla: "Ta slečna nebyla ženou a nebyla matkou, ale nahradila svou oddaností svému otci ženu a svým sestrám a bratrům matku. I o takové se může říci, že jest pozhledná mezi ženami."

Hedvika stála u okna svého pokoíku a vzpomínala drahých zemřelých. —

(Konec.)

Jak spí zvířata?

U lidí považuje se za normální polohu při spaní poloha v leže na boku s koleny lehce skrčenými. Zvyk a výchova přispěly však u lidí namnoze k různým obměnám této normální polohy. U zvířat však zůstává poloha při spaní většinou ještě v původní formě, které je u jednotlivých druhů zvířecí říše velmi rozdílná. Sloni spí vždy a koně spí většinou ve stoje. Ptáci, vyjímaje sovy a indické pa-

poušky, spí rovněž ve stoje, při čemž hlavu a zobák skrývají pod jedním ze křídel. Čápi, rackové a ptáci dlouhonoží stojí obyčejně při spaní na jedné noze. Kachny spí obyčejně na širé vodě, při čemž pohybují jednou nohou do kruhu, aby zabránily, aby je voda přinesla ke břehu. Lišky a vlci spí stočení v kotouči, při čemž jim široký ohon slouží za příkrývku. Zajáci, hadi a ryby spí s otevřenými očima. Sovy mají kromě očních víček, která při spaní zavírají, ještě jakýsi druh zvláštní clony, kterou zastrou si oči, aby je chránily proti ostrému dennímu světlu, poněvadž jak známo, tento druh ptáků spí místo v noci ve dne.

Smutné jubileum.

Letos tomu jest 150 let, co v Čechách začalo rušení klášterů k veliké škodě katolické Církve i českého národa. —

Bylo to nové vandalské ničení a zašantročování uměleckých památek, jak výtvarných, tak literárních, jako ve válkách husitských a švédské. Z bohatých klášterních knihoven byly sice vybírány jednotlivé exempláře pro c. k. universitní knihovnu, ale většina byla prodána po několika krejcarech Židům a všelijak zašantročena.

To všecko stalo se na rozkaz Josefa II., osvícence a zednáře, nejrafinovanějšího germanisátora Čechů a všech Slovanů.

I České Budějovice a kraj kolem nich utrpěly. Klášter řádu kazatelského v Č. Budějovicích byl zrušen až 20. října 1783. Dne 11. listopadu 1783 byly zrušeny kláštery v Třeboni a v Borovanech, kdežto cister. klášter ve Zlaté Koruně byl zrušen až 10. dubna 1786.

Škody nemírné učiněny Církvi i českému národu, a přece někteří Češi považují Josefa II. za nejsympatičtějšího Habsburka, protože byl osvícenec a zednář, po dnešním řečeno, pokrokář. —

Proto. "Vy, milostivá paní, nechodíte patrně nikdy do divadla, ježto, jak vidím, neznáte ani jediný z kusů, které jsem sespal!" — "Nechodím nikdy na premiery, ale chodím na kusy, které jsou častěji provozovány!"

Tajemství lékařky

Napsal Daniel Lesueur. — Z Francouzského přeložila J. Votrubová-Veselá.

VI.

Matka.

— Nuže, Flaviano — pověz — ta hlavní zkouška Elfů byla triumfální?

Vyhublé ručky Bertiliny se chvěly, když dívčinka pronášela tuto větu. — Ach! jak sama podobala se elfu, lehkému stínu tato hezounká tanečnice z první kadrily. Ležíc na otomaně ve svém hezkém pokoji proti parku Monceau na bulváru de Courcelles, Bertila, všecka útlá, průsvitná a bleďá jakoby se rozplývala v mušelinech svého županu a batistu hebkých podušek.

Flaviana, hledíc na ni, zadržovala slzy. Ubohá malíčká! Těšila se tolik, že bude tančiti v Elfech! — A nyní odbývala se hlavní zkouška — velký úspěch, — aniž dítě postavilo se v čelo své první kadrily, kde bylo již považováno za malou hvězdu, — hvězdu páté nebo šesté velikosti. — Včera večer, v hodinách vzrušení, vášnivého zaujetí, radosti, strachu a opojení, Bertila, milující tak umění, byla zde úplně sama na lůžku. Jak hořce na něm asi plakala! — Dnes ráno snažila se žvatlati, usmívati se, aby nezarmoutila své pěstounky. Ale ta odvracela oči, nechťíc viděti tak bolestného zmitání sůžených prstů kolem stuh, kterou zavazovaly a rozvazovaly nervosně, horečně, zatím kdy mladá nemocná snažila se předstíratí bezstarostnost.

— Triumfální — tot' příliš mnoho řečeno, opravovala slavná tanečnice. Ale obecenstvo — to jemnocitné obecenstvo hlavních zkoušek — přijalo velmi vřele dílo.

— A jeho interprety, zdůraznila Bertila s něžnou zlomyslností.

— Nuže, má velká, má báječná Flaviano, řekni mně přec, že ti tleskalo. Ach! řekni to. — Vyprávěj. — Hlediště stojí nadšené, volající tvé jméno mezi potleskem, hučícím "výborně"! — A vyvolávání! — pověz! — vyvolávání! — Když se vracíš se svým půvabem, svým úsměvem, — svým nenapodobitelným výrazem vděčnosti, skromnosti — hrdosti — když divadlo se sesouvá — když tě všechna srdce zbožňují. — Ach! proč mne o to připravuješ, Flaviano? — Zdaž tvá sláva — láska, kterou vnukáš, zdaž to vše neutěšuje mne ze všeho! —

Rozrušující útěcha, která způsobila, že ubohá malá tanečnice se rozvzlykala. Pohnutí bylo příliš drásavé. Všechn její ochabující, ohrožený život, a konečné zoufalství jejího srdce neodolaly tomuto obrazu osudu, který nedávno ještě byl jejím snem.

Ach! Flaviano — Flaviano! — Budeš se domnívati, že pláču ze sobectví — že nejsem upřímná — že nedávám tvému štěstí, tvému úspěchu přednost před radostí ze žití, nadějí, že budu sama šťastna.

— Vždyť ty budeš žít! — Vždyť ty rovněž budeš šťastna! — Vždyť já vím dobře jak mne miluješ! — Miláčku — miláčku — utiš se! šeptala něžná žena, tisknouc k sobě křehký dřík, jehož všechny jemné kosti cítila, kladouc rty na vlhké čelo, na horečnatou líč, nasáklou solí slz.

Děvčátko přimklo se k ní, okoušelo lahodnost hýčkaní, konejšení, pak osušivši si oči zmuchlaným kapesníčkem, pokusilo se o úsměv, aby požádalo:

— Vypravuj, Flaviano, vypravuj. — Mělas mnoho květín?

— Moje oblékárna byla jich plná. — A jako obyčejně, sázím se, dala jsi z nich donéstí ubohé Sylvanii, — která je tak smutná, že se jí už nedáří skrývati stáří, a která očekává zoufale, že bude dnes nebo zítra propuštěna.

— Přírozeně.

— Dobrá, Flaviano! Ale odstraň ješ navštívenky. Nediví se konečně těmto anonymním holdům? Netuší?

— Bojím se, že ano. Nebo se jí někdo smál. Nevíš, co si posledně vymyslíla?

— Co pak?

— Přišpendlila ihned na jeden z košíků navštívenku jednoho z nejznamenitějších předplatitelů. A čím hádej!

— Oh! — pověz! —

— Kníže Omirova.

— To je směšné! — křičela Bertila, smějíc se tentokráte opravdovým hlučným a veselým smíchem svého věku. Ale kde vzala tuto navštívenku?

— Není vzácným předmětem v kulisách Národního Lyrického. Uzmula ji někde předem, zámyslně.

Obě tanečnice bavily se bez zloby tímto podvodným kouskem. Pak Bertila pronesla tiše, zamyslivši se, náhle: — Kníže Omirov. — Ach! jak bych chtěla věděti. —

— Co pak?

— Zali je to, co lidé tvrdí, pravda. —

— Co lidé tvrdí? — o něm? —

— O něm — a — o tobě.

Tanečnice uchopila dívku znovu do náručí, přivinula ji znovu k svému rameni.

— Poslyš —, pošeptala hvězda své malé přítelkyni, tichounce, skryvši rty v hebkých vlasech. — Povím ti to, co chceš vědět. Důvěřuji ti. — Jsi nyní mou sestrou. — Zachováš mé tajemství? —

— Přisahám ti.

— Nuže, Boris Omirov mne nikdy nemiloval jak se nazdarbůh tvrdí. — Jeho bratr Dimitrij mne miloval. Nebyla jsem mnohem starší než jsi nyní ty. Oženil se se mou!

— Oženil! —

— Ovšem.

— Ty jsi kněžna Omirová? —

— Ne. Nebot' můj choť přestal býti knížetem, aby mne učinil svou choť. Náš sňatek byl příčinou jeho nemilosti. Pozbyl svého titulu, svých statků! Žel! nabyl jich opět jen aby zemřel.

— Jak to?

— Nebyli jsme svoji ani rok, když vypukla válka proti Japonsku. Dimitrij chtěl odjet. Nastoupil službu jako prostý voják. Ale jeho chování bylo tak obdivuhodné, pokusil se o nebezpečný postranní útok, aby vyprostil Port-Arthur, bylo to tak hrdinné, tak úžasné, že car vrátil mu svou přízeň, dal mu zpět titul, jmění, vše. — Snad neměl kdy, aby zvěděl, že byl vzat na milost. Byl zabit téměř ihned potom.

— Oh! — A ty, ty — Flaviano?

— Já? — opustila jsem divadlo, abych snila sen o štěstí, jemuž není na zemi rovno. — Sen byl krátký. Ocitla jsem se opět sama na světě, opovržená rodinou svého choť, která nechťela mne znáti. Vrátila jsem se k své draze tanečnice.

— Jsi na ní hvězdou. To vyrovná se knížecí koruně. Ale proč zachováš to v tajnosti? Nejsi vdána? — Máš právo —

— Nemám práva dát vystupovati kněžně Omírovové na prknech. Především — nebyla jsem nikdy kněžnou. Nač mluvit o manželství, které nezanichalo mně ani jména?

— Nicméně, nabyl-li tvůj choť titulu před smrtí? — A jeho jmění, — pověz. — Jméno ruského knížete jest jistě nesmírné?

— Pst! — Mlč. — Nevím. — Neznám zákonů jeho země. Měla jsem lásku této zbožňováníhodné bytosti. — A jeho úctu, ježto mne povzněl až k sobě. — To stačí, abych zachovala si tu hrdost srdce, ten čistý život, jichž nechápou Pařížané.

Bertila sevřela něžněji svou velkou přítelkyni.

— Oh, vzdychla, jak jsi asi šťastná. —

— Byla jsem.

— Ale tys měla tento čarokrásný osud, naléhalo dítě, které nepostihovalo ničeho než oslnivost dobrodružství. —

— Zaplatila jsem jej tak drazě!

— Je k tobě kníže Boris, — tvůj svak vlastně — zlý?

— Ani zlý ani hodný. Ignoruje mne. Když mne potká v kulissách, pozdraví mne jakoby pozdravil každou jinou ženu, kterou by znal na nejvyš od vidění. Zmocnilo se ho kdysi dobré hnutí ke mně. — Ale netrvalo dlouho.

— Jaké dobré hnutí?

— Osvědčil opravdovou starostlivost o mne po odjezdu svého bratra do Mandžurska. — Ale byly zvláštní okolnosti. —

Flaviana zaváhala, přerušila se. — Bertila čekala. Hvězda učinila konec:

— Nemluvme o tom všem, ano?

Okamžik mlčení. Obě půvabné bytosti snily, schouleny k sobě. Snily o lásce, o svém krátkém mládí, o životě, který vás překvapí a který mine. — Každá se domnívala, že slyší chvění srdce druhé. Na konec pronesla Bertila velmi tiše:

— Když člověk může milovati tolik, jako tys milovala knížete Dimitrije, může se uzdravit, zapomenouti?

Žhoucí plamen rozpálil lice Flaviany, vystoupil jí až na čelo. Vyvinula se, jakoby uražena:

— Proč mně kladěš tuto otázku?

Bertila sklesla nazad, do podušek. Zvhlý jí oči. Řekla pouze:

— Abych věděla.

Flaviana hleděla na ni, bledá nyní právě tak jako malá nemocná.

— Když člověk trpěl, ozvala se tiše, je pouze jediný cit, který může upoutati ještě srdce: soucit.

Na vlhké zraky Bertiliny spustila se pomalu záclona víček. Člověk by řekl, že záhadná odpověď jí stačila. Ale její drobný obličej o zavřených očích vyjadřoval náhle bolest nad její věk. Zmučené sevření stáhlo jí ústa, jejichž koutky se zachvívaly. Flaviana, zaražena, plná úzkosti, se naklonila. A uslyšela tehdy tato slova, unikající s poněkud trpkým přízvukem s nevinných rtů:

— Já — kdybych ztratila takovou lásku — cítím, že bych z toho zemřela.

— Bertilo! — Jaké dojemové dítě! — To, co jsem ti řekla, tě příliš vzrušilo. — Nu, blázinku. — Víš, co je to milovati? — Mluví se takto o umírání? plísnila něžně Flaviana, — sama pobouřena přízvukem, výrazem, jejím vzhledem umírající, jimiž náhle podložily se slova, hlas, tvář mladé

dívky.

Ale bylo zaklepáno na dveře. Panská přícházela oznámiti doktora Delchaumea.

Jméno zaznělo podivně. Flaviana a Bertila bály se pohlédnouti na sebe. Pohlédly nicméně na sebe bezděčně. Tehdy zvolala chvatně malá nemocná, jakoby chtěla prolomití tísňenost:

— Dnes ráno nepřichází k vůli mně. Ptal se, kdy budeš doma, aby si s tebou pohovořil. — Ostatně, — jsem uzdravena. Není třeba. —

— Bude lepší, když se podívá nejprve na tebe, miláčku.

— Ne, ne!

Bertila bránila se s tak rozechvěnou umíněností, že Flaviana ustoupila. —

— Nuže budiž. Ale povím mu, že naše Bertila není hodná, že je dnes ráno velmi neklidná.

Byla to opravdu první slova, která pronesla v malém saloně k jejich přítelovi.

— Mělo to ubohé dítě něco, co je učinilo nervosním? otázal se mladý doktor.

Růžový stín mihl se po matné pleť líbezného obličejce slavné tanečnice:

— Bojím se, že začíná se báti, — litovati. —

— Čeho? otázal se Raymond.

— Štěstí, kterého nepozná — života.

— Ubohé děvčátko! — vzdychl mladý muž.

— Opravdu? — Nezachráníme ji?

Raymond odpověděl na tuto koktanou otázku jediné neurčitě malomyslným gestem. Jeho oči, plné palčivé starosti, upíraly se na Flavianu. — Srdce tohoto muže překypovalo vším jiným než zaujetím lékařskou vědou. Ani stav jeho roztomilé nemocné, — kterou měl raději k vůli té, jež byla jí ochránkyní, nevnucoval se jeho myšlení. Pro něho v této chvíli nešlo vůbec o Bertilu.

— Již několik dní snažíte se mluvit se mnou, Raymonde, aniž jsme mohli. —

— Ano. — Měla jste svou práci, své zkoušky, tančila jste večer. — A já, kromě povinností vůči svým nemocným měl jsem ten proces, který chtěl jsem sledovati. —

— Jaký proces? —

— Ruské anarchisty — drama Ma-
lé Barrerie. —

— Ti bídníci vás zajímali?

— Neříkejte "ti bídníci", Flaviano.
Ach! je nesnadno souditi! Tat'ana
Kašinčevová a její snoubenec Petr
Marovský — viděl jsem je z blízka.
— Jsou to odříkavé, čisté, heroické
bytosti. — Konečně — nechme toho.
Ona jest osvobozena, on je ve věze-
ní. Poslední slovo není řečeno. Lidský
rozsudek — což pak to něco rozlu-
ští? — Flaviano — rovněž já byl jsem
soudcem. Rovněž já vážil jsem na
vahách. A — mýlil jsem se.

Krásný, temně sametový pohled
zkecmal Raymonda vážně, užasle —
ba ještě více; s úsměvnou důvěrou,
která pochybovala, že by ho kdy při-
stihla při omylu.

— Flaviano — pokračoval.

Ale mladá žena ho přerušila:

— Chcete mně učiniti nesmírnou
radost, drahý příteli?

— Pochybujete o tom?

— Nuže, nenazývejte mne Flavia-
nou, — mým divadelním jménem. —
Říkejte mně Flavienne. Tot' mé pra-
vé jméno. Tot' jméno, kterým volala
mne matinka. Budete jediný. Nikdo
již neřiká mně takto.

— Drahá Flavienne — pronesl ti-
še Delchaume.

Zmatena tím, co četla v očích mla-
dého muže, hrdá umělkyně odvráti-
la zraky, zatím kdy jí pravil horou-
cně: — Díky!

— Nyní pokračoval po chvíli jed-
noho z těch mlčení, jimž nevyrovnají
se žádná slova, musím vás požádati
především za odpuštění. Nebyl jsem
k vám upřímný. Nicméně domníval
jsem se, že jednám správně. Správné
jednání, tot' čest, tot' povinnost. —
Čest a povinnost zavírají nám někdy
ústa i před pravdou. — Myslil jsem
si to alespoň. —

— Já také, prohlásila prostě zamy-
šlená bytost. Zdaž nemám svého ta-
jemství, kterého neznescuji?

Uklonil se. Na půvabném čele, —
mezi hnědými kadeřemi viděl kníže-
cí korunu, již byla tato báječná žena
hodna, a kterou měla nositi. Součas-
ně bodl ho do srdce ostrý hrot. —
Zdaž toto tajemství není také tajem-
stvím lásky, za níž se tato ovdovělá
duše zavřela na vždy?

— Flavienne — vy, která jste mi-

lovala mého malého Františka, milo-
vala byste ho ještě, kdyby nebyl
mým synem?

— Nebyl vašim synem! —

Podivný výkřik! — Tanečnice se
vztýčila v jakési pomatenosti.

— Nebyl vašim synem! — opako-
vala tlumenějším hlasem. — Synem
vaší ženy? —

Delchaume zavrtěl hlavou.

Stojící Flaviana se naklonila, — ne-
bot' zůstal seděti — zat'ala mu prsty
do ramen, vhroutila do jeho očí té-
měř šílené zraky.

— Raymonde. — On není — on
není rovněž synem vaší ženy?

— Domníval jsem se, že jest její.
— Přijal jsem ho za svého, adoptoval
dítě, o němž jsem si myslel, že jest
dítětem Francininy. — Lháti zna-
menalo zachrániti její čest. — Moje
Francina! — A ona byla nevinná —
rozumíte! — čistá! — Ona dítě
— nikdy! — Důkazy jsou v mých ru-
kách. Změřil jsem nesmírnost své lá-
sky. — Přes to nemohu si odpustiti,
že jsem ji měl za vinnou! — Chápete
nyní, že ani vám, Flavienne — ne-
mohl jsem říci. —

Ustal. Jeho rozrušení nebránilo
mu, aby zjistil rozrušení mladé že-
ny, žasl nad ním. Proč se chvěje
takto od hlavy až k patě? Proč se
dusí takto, popadá dech, proč ten
křečovitý smích, bolestný a radosti-
plný zároveň, proč ty ztrnulé oči, v
nichž třpytila se úiskra šílenství. O-
bava sevřela srdce Delchaumeovo. —
Obava, která stala se úzkostí, když
tanečnice zvolala:

— Ani váš — ani vaší ženy. — To
dítě — to dítě, které jest obrazem
mého Dimitrije. — Ach! — tušila
jsem to dobře. Je můj — je to můj
syn — Raymonde. — Vidíte — proč
jsem ho tolik milovala! — Pravím
vám, že je můj!

Mladý doktor vstal, uchopil ruce,
které máchaly ve vzduchu, popatřil
laskavě na krásné tahy, po nichž roz-
ložil se neiad šílenství.

— Flavienne — vzpamatujte se. —
Milovaná přítelkyně, nepoznávám va-
šeho klidu, tak pevné důstojnosti va-
ší duše. — Přemozte se. — Tak. —
Nemluvte již. — Počkejte. —

Zavřela oči, sbírala své síly. Zdálo
se, že vykonává s velkou námahou to
přemáhání, které žádal od ní Ray-

mond.

On, který neznal rázu takového
rozrušení, sledoval s vášnivou starost-
livostí návrat rovnováhy na tuto tvář,
již zušlecht'ovala obyčejně tak klid-
ná hrdost. Držel stále Flavianiny ru-
ce. Byla úžasně bledá. Její oči zůstá-
valy zavřeny. Raymond chvěl se prá-
vě tak jako ona. Náhle objevily se
pod spuštěnými řasami dvě slzy. Roz-
nícený úsměv pootevřel ústa. — Pak
odkryly se oči, jiskřící se vytržením.

— Příteli, nebojte se. Můj rozum
není zasažen. Ale naděje — k seší-
lení, ano — opravdu — vnucuje se
mně, opojuje mne. Nikoli již naděje,
jistota. Nemohu se tomu ubrániti. A
zachvívám se současně děsem při po-
myšlení, že se snad mýlím. Nicméně,
pohleďte — nabyla jsem opět chlad-
nokrevnosti.

— Jaká je tato naděje, Flavienne?

— Dítě, které vychováváte, — je
moje.

Delchaume mlčel, zachvácen opět
úzkostí. Pokračovala, líbezná pýchou:

— Malý kníže Sergej Omirov.

— Sergej! — vzkřikl Delchaume.

Nyní bylo na něm, aby chvíli mlu-
vil nesmyslně. Zdvihl paže, otočil se
na podpatku, uhořel se do čela, vrá-
til se k Flavianě:

— Hleďme — hleďme — nemlu-
vím pomateně? — Taková věc. —
Jaký zázrak. — Ale to aby člověk
pochyboval o sobě, o svých smy-
slech. — Řekla jste opravdu: "Ser-
gej?" —

— Sergej — ano — Sergej!

— Proč. — Jaké je to jméno?

— Tot' jméno všech Omirovů. —
Dávala jsem je svému choti důvěrně,
nebot' se jmenoval Sergej Dimitrij, a
měla jsem raději —

— Jméno nejdražší té, která ho
zrodila, zamumlal Raymond, který si
připomněl vysvětlení kojné.

— Co pravíte?

— Moje adoptivní dítě bylo pokř-
těno, zaneseno na radnici křtícím
jménem Sergej. Já to byl, který jsem
na listinu, již jsem ho uznával za své-
ho, připojil jméno František. —

— O Bože! — vzdychla mladá
žena.

Radost zřejmosti ji zdrtila. Klesla
na židli. Raymond poklekl těsně k ní.
Jsouce bez sebe, nemohli vypravit
ze sebe souvislé věty. Jejich ruce se

svíraly. Drželi se křečovitě jeden druhého, jakoby byli vrženi potopou do prostoru. Myšlenky vířily jim ve větru. Jejich hrudi dýchaly těžce v ovzduší zázraku.

— Raymonde, je to mé dítě. — Nezemřelo při narození, jak mně bylo namluveno. Ach! tušila jsem to vždycky.

— Kdo spáchal tento zločin?

— Kníze Boris Omirov!

— Zase on. —

— Chápu nyní — chápu nyní jeho pokryteckou péči v nepřítomnosti bratrově.

— Byl u vás?

— On sám ne. A ostatně, nevím. Byla jsem tak hrozně nemocná. Zdá se mně, že jsem ho viděla u svého lůžka — jakoby v halucinaci. —

Raymond suggeroval:

— V hloubi zámku, na venkově — v rozlehlém gothickém pokoji, holém a zbaveném nábytku, v němž jste zápasila se smrtí, omámena chloroformem? —

— Jak — jak víte? —

— K vašemu lůžku dal své lidi. — Ošetřovatelku, jež nemluvila francouzsky.

— Právě! — máte pravdu! Ukrajinku, jejímuž nářečí nerozuměli ani Rusové. Byla ostatně ke mně hodná.

— A Francína? — moje Francína — kterou přivedli k vám se zavázanými očima. — Umírala jste. — Vzpomínáte si?

Flaviana přemýšlela okamžik. Ne — neviděla jiné ženy než té, která ji ošetřovala.

— To Francína, — mladá dívka tehdy — zachránila vaše dítě.

— Přisahal mně, že nežilo. Boris mně později prohlásil, že dal dopravit tělíčko na jejich hřbitov, na jejich statech v Rusku, a že bylo pohřbeno pod jménem Sergeje Dimitrijeviče, knížete Omirova.

— Přiznával mu tedy jeho titul?

— Proč ne? — To nepřekáželo Borisovi, — ne to, jak byste se snad domníval, že syn tanečnice vstoupil by do jeho rodu. Ale dychtil po dědictví, po podílu nejstaršího syna.

— Domníval jsem se, namítl Raymond, že v Rusku neexistuje právo nejstaršího.

— Ne pravidelně. Ale často je zavedeno vůli otcovou. A u Omirovů

je více než vůle otcova. Je tradice. — Nebo dokonce, myslím ustanovení v investituře, učiněné Ivanem Hrozným. Báječný historický zámek Omirovů v Ukrajině, pozemky, které jej obklopují, celý kraj na břehu Dněpru jsou nedělitelné a připadají nejstaršímu, kdežto mladší jsou odškodnění peněží. Car, zkonfiskovav tento druh majorátu Dimitrijovi, nepříteli ho přes to Borisovi. Ale jakmile mému choti byly vráceny jeho statky, věci šly svým chodem. Když on byl mrtev, dědil po něm jeho bratr, — nezanechal-li děti! Považte, jaké dědictví! — Hlavně pro nádherymilovného světáka jako Boris, který rozšířil již ve všech zábavných městech světa milliony, které tvořily jeho podíl. — Věděl tedy, než jste porodila svého syna, že kníže Dimitrij zahynul na Východě?

— Zdali to věděl! On přišel mně to jednoho dne oznámit do mého útluku, do něhož jsem se uzavřela, a prorazil mně touto novinou surově hrudí jako bodnutím dýkou. To, co očekával od tohoto strašného jednání, se stalo. Klesla jsem ztrnulá, polomrtvá. Využil toho, aby dal mne ošetřovati po svém způsobu. Jeho lidé dopravili mne do toho venkovského domu, z něhož viděla jsem pouze svůj chmurný, prázdný pokoj. Můj syn narodil se předčasně, mrtvý, jak mně tvrdili, — schopný života, jak jsem někdy předpokládala, odnítajíc uvěřiti tomu, abych nepředstavovala si ho trpícího zlým osudem. Bože! — A můj malý Sergej žije! — A takový roztomilý! — takový sladký! — takový krásný! — Oh! Raymonde, prvního dne — v Jasném Prameni — když mně přinesl svůj kapesníček, říká mně, abych neplakala! —

Slovo skončilo ve vzlyknutí, zatím kdy oči a ústa se smály. Delchaume nebyl by si nikdy představoval takové zachvívání něhy. Znal ovšem obdivuhodné srdce Flaviano. Ale neviděl v ní matky. — A má ji odhaliti zmizení dítěte! — Strašná věc! — Jaká dravost osudu! — Způsobit bolest jí — Flaviane — Flavienne, jak ji nazýval se zanícením — svrhnout ji z takové blaženosti do takové úzkosti! — Zdaž není to nejhorší zkouška po všem tom, co podstoupil? Po-

koušel se připravit ji nejprve.

— Rozvažte, Flavienne. Tot' pouhý předpoklad. Neobyčejné obdoby mohou nás klamat. — Jedna myšlenka mne mate. Jak to, že takový člověk, schopný, jak se domnívám — všech zločinů, — a hlavně tohoto mrzkého zločinu: uzmutí dítěte jeho matce, — nešel až do konce, že nedal zemřít stvořeníčku, které zrodilo se jako překážka jeho ctižádostivosti? Mluvím k vám takto, předrahá přítelkyně — protože se chvěji. — Nebylo by zklamání strašné?

— Ach! zvolala tanečnice rozníceně, moje srdce potvrzuje mně všechno, jako mně všechno povědělo! — Vzpomeňte si — na mě pohnutí — když jsem sevřela vašeho Františka do náruči, cítila jsem, že je to můj malý Sergej.

— Věřím tomu, doznal Delchaume. Věřím, že naleznete potvrzení své jistoty ve vyprávění mé nešťastné ženy. Víte, že zaplatila svým životem život vašeho dítěte?

Sobectví mateřského srdce: Flaviana musila se přemáhati, aby zajímala se o mladou neznámou ženu. Jediné přání ovládalo ji nyní, rostlo v ní, zavíralo její duši veškerému rozumování, veškerému soucitu, veškeré retrospektivní zvědavosti, ba i veškeré pomstychtivosti: spatřiti opět syna, — přitisknouti ho k srdci, uvázat se v držení tohoto stvořeníčka.

— Ach! Raymonde, odjed'me — odjed'me ihned! Doved'te mne k němu! —

Ježto neodpovídal, poděšen, Flaviana se náhle vymršila. Běžela k malému psacímu stolu, otevřela zásuvku, přinesla miniaturu, kterou ukazovala již Delchaumeovi. Vítězoslavný, zanícený úsměv ji proměňoval. Této bytosti, již tak krásné ve své zádumčivosti, dodávala radost ještě větší krásy. Jsouc méně bohyní, zdála se ženštější, hlavně mladší. Zářivý půvab, čarovná svěžest tryskala jí ze srdce, nasycovaly její pohledy, její pohyby, její hlas. Raymond patřil na ni, opojený a zoufalý, zatím kdy líbala šileně malou podobiznu.

— Tato podobnost. Ale tot' nejlepší důkaz! — Jeho otec — v jeho věku. — Neřekl byste týž tvor? Můj Dimitrij! — Můj malý Sergej! — Raymonde! — Je štěstí podobné mé-

mu štěstí?

— Flavienne — pronesl smutně mladý muž.

Pohlédla na něho, zaražena přízvukem. Měl oči plné slz.

— Copak? otázala se, polekána.

— Toto štěstí není dosud vaše. — Bude nutno míti strpení, vyčkati — dobýti si ho.

— Jak to?

— Dítě není již u mne.

— Ale — zakoktala, blednouc, — jest v Jasném Prameni, u svých přestounů.

— Jaký ston! — Kde byla radost předchozí chvíle? Zanícená slova zmizela. — A nešťastná Flaviana nenalezla ihned výrazů úzkosti. — Zůstala něma, ruce sepiaty. — Její půvabná tvář opět zamlklého, uzavřeného výrazu s čímsi náhle pohaslým, jakoby se byl snesl závoj popela.

Bylo však nutno, aby strašná bolest, při jejíž pouhé představě se dusila, vnikla, drásající, až na dno jejího prudce tlukoucího srdce. Poklad, který opět našla, byl jí odňat. — Její drahocenný malý Sergej byl v rukou Borisových. Tento strašný muž nedá se ani pohnouti, ani překvapiti, ani oklamati.

Váhal-li tehdy dát usmrtiti svého synovce, — ze soucitu, bázně, vypočítavosti, kdo ví? — nedá se dnes zastaviti skrupulemi tohoto druhu. — Jaké výčitky svědomí pociťoval jistě pro svou velkodušnost! Jaký vztek na tuto nepatrnou doktorku, již bylo uloženo, aby dala dítě bezejmennosti nalezince, a jež přes všechny hrozby života sociálního, veřejného mínění, záhadných pronásledování chránila, střežila opuštěného malíčkého. — Tu odstranil vraždou. Jak podržeti klam, že by couvl před zločinem mnohem snažším, a který tentokráte bude definitivní? Zdaž nemá vykonavatelů veškerých svých vůlí, i nejpodlejších, oddaných, němých nástrojů, která má při ruce ve tmě, pod záminkou, že je zapotřebí osobní policie této vznešené osobnosti, ohrožované anarchisty.

— "Kdo ví", myslil si Delchaume — ale neodvážil se říci to Flaviane — "zda-li ten lživý Tulenin, ten mrzký zrádce, jemuž byla strhnuta škrabka v aféře Malé Barrerie, není lupičem v jeho službách, únoscem dítěte? — Co stojí takového bídáka zabít

čtyřleté nevinátka a odstraniti navždy lehounké tělíčko?"

Mladý doktor se zachvěl. Ale v témže okamžiku, kdy děsila ho pravděpodobnost, Flaviana se vzpřímila, vztýčena vnuknutím. Dlouho setrvala s tváří, pohrouženou do rukou, bez slov, bez slz. Energická umělkyně nenáležela v tu kategorii žen, které bědují a které pláčí. Její krušné zaměstnání, vyžadující neustálou kázeň, neustálé cvičení těla a stále ovládání tváře, ozbrojovalo rovněž duši této ženy, jež tančila s tak ušlechtilou vášnivostí, pravým posvátným ohněm.

— Příteli, řekla, bude-li můj syn ještě zítra živ, učiním tak, aby nám byl vrácen.

— Je to možné?

— Ano, jistila rozhodně.

— Jak?

— Takto — (dívala se Delchaumeovi hluboko do očí a pronášela pomalu): Ukázati knížeti Borisovi Omirovu výtah z křestního listu Sergeje Františka, z otce a matky neznámých, na jehož okraji jest příznání otcovství, podepsané "Raymond Delchaume". Toto příznání může býti napadeno jedině pravým otcem nebo matkou. Otec je mrtev. Matka — —

Zmlkla. Její oči neodvrátily se od očí Raymonda, který patřil na ni upřeně. Srdce mladého muže bušilo velkými údery. Tlumené vzrušení ho zaplavovalo, jehož dosud nerozebíral. Neodvažoval se mluvit, stěžl si mysliti.

Flaviana pokračovala:

— Sergej František Delchaume, syn doktora Delchaumea, nezpůsobí starosti Borisovi, knížeti Omirovu, nezabrání mu v nastoupení dědictví po jeho starším bratrovi Dimitriji.

Vy se tedy, odvážil se Raymond, zřeknete pro svého syna dědictví?

— Ach! necht' mi ho vrátí živého! — zvolala jeho matka vášnivě.

— Ale bude můj, usmál se Delchaume, nikoli váš.

Při těchto slovech střetly se opět jejich oči, tak něžně, tak hluboce, s takovou důvěrou, a zvlhly takovými slzami, že nebylo potřebí nižádného vysvětlování.

— Bude pokladem nás obou, pronesla tiše Flaviana. Jakou cenou jste mi ho vykoupil, Raymonde! Ponese vaše jméno pyšněji než jméno knížete Omirova. A jeho otec, jsem si jista,

by mně to schválil.

Vzlyk, vzdech nadlidského pohnutí, vydechnutý na ruky, na něž tiskl své rty, byl veškerou odpovědí Delchaumeovou. Nicméně jeho mužský rozum bděl, i v této chvíli citového opojení. Vyslovil námitku:

— Jakou záruku dáte Borisovi? — Jak dokázati tomuto člověku, jemuž uniká každá opravdová duševní velikost, že až ocitne se dítě ve vašich rukou, vy neprovedete převedení jeho civilního rejstříku?

Mladá žena byla, zdálo se, zaražena. —

— Ano. Podařilo-li by se vám dokázati, že jste matka, že jste toto dítě zrodila v zákonitém manželském stavu, napadla byste mě nepřiznání otcovství. — Pomyslíte si zajisté, že bych vám neodporoval. Nuže, jste volna a můžete to podniknouti.

Flaviana sklonila hlavu. Ale vztýčila ji zase téměř ihned pyšným pohybem. Tmavé kučery zachvívaly se jí kol čela.

— Uvidíme, řekla. Ještě dnes půdu vyhledati Borise Omirova. Zahájím boj. Třebaže je tak dobře ozbrojen, tento muž nemá téže síly jako matka, která chce zachrániti své dítě.

(Pokračování)

VĚRNÁ MANŽELKA.

Španělský generál Sanjurjo, kdysi pro svoji udatnost miláček lidu, nyní jako vůdce nezdařeného monarchistického povstání doživotně uvězněný, oženil se jako vdovec ještě v poměrně vysokém věku. Za manželku vyvolil si oblíbenou herečku Marju Tambernerovou. Této dámě je teprve 21 let, zatím co generálu Sanjurjovi již 60. Z tohoto nerovného manželství narodil se hošík, který byl po otci pojmenován José. Mladá generálova manželka odmítla — jak se nyní označuje — řadu velmi výhodných nabídek španělských divadel a uchýlila se do malé osady Santoña v blízkosti věznice, kde byl uvězněn její manžel. Chce se věnovati úplně výchově svého dítěte a žiti v blízkosti svého milovaného manžela. Doufá též, že jí bude dovoleno, aby jej směla navštívit. Generál Sanjurjo byl odsouzen původně k smrti, tento trest však byl mu změněn v doživotní vězení.

Na faře

Románek - Napsala Vlasta Javůrká

VIII.

Boží hod býval na polanské faře vždy dnem velmi dlouhým, neboť se k vůli jitřní brzy vstávalo. Ve tři hodiny pan farář byl už vzhůru, a třeba že mu panna Verunka domlouvala, proč tak pospíchá, že se přece na jitřní třikrát zvoní, nedal si nikdy říci. "Zdá se mi," říkával, "že ve svaté noci mají naše zvony zvláštní, jiný nějaký hlas, zvou mne a volají, musím vstát a naslouchati — však viš, jak je mám rád. Až jednou zemru, musejí mi dlouho vyzváněti a i v hrobě se moje srdce, třeba ztrouchnivělé, potěší vždy, kdykoliv zahlaholí." Panna Verunka obsluhovala při oblékání pana faráře, dávajíc mu teplé prádlo, aby se tak časně v kostele nenastudil, a rok co rok jej litovala, že nemůže, tak jako ona a Gustička, vypítí číšku čaje, aby se zahřál. Gustě vařila "cukrkandl" se žlutkem pro dobrý hlas a nutila do ní kus vánočky, aby neměla v kostele hladu, nebo aby se jí neudělo "mdlo".

Jitřní míval pan farář tolik rád, že se na ni celý advent těšil. Bylo mu radostno a volno u oltáře, když na kruchtě všechny nástroje jako vzdálená bouře hlúčely, pak housle Chudáčkovy jako píseň slavíkova žalovaly, z toho zvonily jako hlásky mladých pěnic v červnu na zahradě a konečně zřetelně "pět peněz, pět peněz", nápodobice křepelku u jesliček, mluvily. Po celý rok nehrály varhany pod rukama pana řídícího tak pěkně, jako dnes, a sbor školních dětí dával si vskutku záležeti. Když pak po obětování i velký buben zahřímal a truhlář Sýkora na křídlovku zatroubil pastýřské "vzhůru, vzhůru, vstávejte", třepetalo se srdce páně farářovo jako tehdy, když byl ještě mladým mužem, měl mnoho černých kadeří a mladistvý lesk v očích. Tak jej umě-

la krásná hudba nadchnouti. — Ale když po pozdvihování varhany utichly a jen housle, tichounkou předehru šeptajíce, dávaly tušiti, že přijde něco velkého, čekali všichni přítomní i s panem farářem se zatajeným dechem. A potom začala Gustička; zprvu tichounce, jakoby nesměle, ale stále silněji, mocněji zpívala svou koledu "Ježíšku svatý, vítám Tě s nebe" jistým a zvucným hlasem. Panu faráři padaly slzy na vyšívaný ornát a cítil blízkost Boží těsně u sebe. — Vždyť nebylo možné, aby vroucnost a důvěra toho nevinného hlasu nepřivola-la Jej až s nebe.

"To byl zase požitek," povídal, když cestou z kostela přidružil se k němu učitel s přáním veselých svátků. "Vy jste mne na kruchtě zase rozebrali, to je radost poslechnouti."

"Však bez vašeho zpěvu u oltáře by všechno nebylo ničím," navzájem pochvaloval učitel.

"Ba už to nejde, jak chodívalo," odmítal pan farář. "Co mi vypověděly přední zuby, je už se zpěvem a kázáním konec."

Dopoledne bylo sice dlouhé, ale ubývalo ho přece, neboť panna Verunka i Gusta měly plno práce. K obědu přijdou tři cizí kněží a tu musí býti vše v pořádku a v pravý čas, budou všichni notně hladoví. "Chudák pan strýček", minila Gusta, "ten nejvíce, je přece již stár a tolik hodin musí býti s prázdným žaludkem; to bych já nevydržela."

"Ty jsi mladá", smál se pan farář. "a máš žaludek jako kachna, který chce jísti každou hodinu. Pamatuji se, jak já jsem býval při chuti. Když jsem studoval na latinských školách, míval jsem hladu dosti a, přišla-li za mnou maminka, nebo tuhle Verunka, a donesla pecen chleba, byl jsem s to za jediný den jej snísti, tak mi chutnával. Kdež pak mladý člověk, roste,

vyběhá se, musí jísti, jinak běda mu. Kvartýrská často na mne hubovala, že jsem nenasyta, že se jí nevyplatí mne živiti, a já ještě jsem býval málo kdy sytý." Pan farář se usmíval dětským vzpomínkám a divil se jaksi v duši. Byl to opravdu on, ten kučeravý jedlík a neposedný chlapec? — Bože, jak je to vzdálené, jako pohádka, kterou v mládí od maminky slyšal. Tak se mu nějak až oči zamžily.

V tom u domovních dveří zavzněl zvonek, a Kačka přiběhla do pokoje, oznamujíc, že jest zde slečinka pošt-mistrova a pan Klimeš. Co panu faráři staré nohy postačily, spěchal přichozím vstříc, a Gusta vyběhla za ním, aby objala svou šťastnou družku. Anička měla nové šaty, a Gustu překvapily její dlouhé sukně. I Klimeš byl v salonním úboru, a oba zářili štěstím, když se hnali proti panu faráři, děkovali mu vroucími slovy za štěstí, které jim připravil, a než mohl zabrániti, každý z jedné strany jej chopili za ruku a obě mu srdečně políbili. Pak musili jíti do pokoje, a panna Verunka přinesla víno a zákusky, aby je uctila.

Gusta hleděla na Aničku s velikým zájmem a, tisknouc jí stále ruce, šeptala: "Jsem tak blažená, Aničko, že jsi šťastná!" Mladá nevěsta mnoho nemluvíla, ale její modré oči zářily jako hvězdy a září svou oblévaly hned pana faráře, hned ženicha a o pět milou družku. Přišli prositi o prohlášky; se svatbou se muselo pospíchat, neb mladý revírník měl míti i hospodářství a k tomu bylo hlavně paní zapotřebí.

"Budeme míti pilno", povídal Anička rozšafně, "výbavu nemám dosud hotovou, a maminka na rychlo mne zaučuje do všech tajů hospodářského umění."

"A což, bude-li to trochu pokulhávat," zeptal se pan farář, usmívaje se dobrácky, a pohrozil ženichovi: "Ne, abyste po zlém ženušku opravoval! Pamatuji se, s dobrotou se všechno spraví, zlost pak jest zlý rádce a běda, kdo zlosti uzdu povolí. Varujte se prvé mrzutosti, není-li prvá, není ani poslední."

Klimeš vážně přijímal dobrou napomenutí účtyhodného kmeta a řekl pokorně: "Vynasnažím se, důstojný

pane, až se zase s Aničkou setkáte, aby si ani slůvkem na mne nařikati nemohla", a láskyplným pohledem stihl svoji nevěstu.

"Také ty dítě, poslyš, co ti povím", obrátil se pan farář na Aničku. "Ženu vždy nejlépe krášlí pokora. — Jakou jsi byla dcerou, takovou buď i ženou, trpělivou a pokornou, nikdy se nehádej, byť bys stokrát věděla, že máš pravdu a jsi v právu, neboť "mírná odpověď kazí hněv."

Anička vděčně se usmála a znovu mu políbila ruku. Když pak měli již odejít, obrátila se Anička ke Gustě, vzala ji kolem krku a řekla prosebně: "Ještě jednu prosbu k tobě mám, Gustičko, pújdeš mi za družičku?"

Gusta s radostí svolila, vždyť na to čekala a tolik se těšila!

Odpoledne s velikým spěchem chvátala Gusta z odpoledních služeb Božích. Nemohlat, podle úmluvy, na Potockého čekati, jdouc dopoledne z kostela, musila pospíchat i a proto mu vzkázala, že odpoledne, po počechnání jej očekává. Však nebyl dosud před kostelem. Musila posečkati pod starými lipami, než se dostavil. Byla přesvědčena, že Miloš přinese dobré zprávy, od rodičů svolení, že se může ještě letos oženiti, a pro ni nejlepší vzkázání, jak se těší, že ji za dceru přijmou. Vždyť paní Potocká vždy se tak mile usmívala, dokud k nim Gustička na koupi chodívala, a Potocký s ní tak vesele žertoval. — Ovšem, už dávno tam Gusta nechodí k vůli lidským řečem. Procházela se a mírné chvění probíhalo jejími údy. Ač měla jistotu, přece se chvěla — to rozčilením před osudnou chvílí. Však v tom již Miloš přicházel. Vyšla mu kvapně v ústrety a ptala se nedočkavě: "Nuže, jaké neseš noviny?" (Mladí milenci si od poslední rozmluvy tykali, jak se na snoubence, kteří mají krátce před svatbou, sluší.)

Leč Milošova tvář nezářila, jak Gusta očekávala, ani prstýnek ji nenesl, což měla téměř za jisté. "Všě Gustičko," řekl, a těžce odkáslal, jako by mu v krku něco vázlo, "ono to není jenom tak lehké, jak jsme si to představovali. Mluvil jsem s tatínkem o naší záležitosti, ale on mi to vysvětlil. Viš, já jsem nebyl dosud u

odvodu a tatínek povídá, že dříve nemůže o mne žádat. Také mi to říkal, že mne dříve zplnoletit nemůže, ani mi obchod předati, pokud bych to s vojančinou neměl jisté."

"Tedy jsou proti tomu?" vydechla Gusta otázku, všechna jsouc ohromena neočekávanou odpovědí.

"Nu to právě nikoliv. Maminka jenom říká, že jsme tuze mladí, že ty jsi pouhé děcko a kdo ví, zda prý bys uměla už obstarávat domácnost a byla-li bys k obchodu, ona že pak si bude chtít pohovět. Tatínek řekl, že by nebyl proti tomu — ale — viš — Gustičko — tatínek chce — tatínek myslí — tatínek povídá —, abys se pana strýčka optala — abys mu řekla — jaké máš věno — viš — co ti pan strýček asi dá."

"Jak to?" vynutila Gusta ze sebe a, všechna se třesouc, na smrt zbledla.

"Nu viš — tatínek řekl, že do obchodu musí býti peníze — viš — to se říká věno."

Gusta chvíli mlčela. Srdce, cevy, nervy — to vše se zběsile rozvířilo. "Věno?" vypravila ze sebe a všechna krev, která prve se až k srdci srazila, hnala se jí teď prudce do hlavy. — "Tedy o věno se vám jedná?" vybuchla s nejstrašnější trpkostí. "Ne o dobré vlastnosti, o věrné srdce, ne o naši lásku, jenom peníze vy hledáte? A já bláhová myslela, že ty mne máš rád, a vaši že chtějí, abys měl milovanou ženu."

"Ale ano — ale viš — náš tatínek", koktal Miloš, lekaje se její hořkosti. "Přece viš, že já od tebe neupustím a že budeš konečně přece mojí."

"Tedy si mne vezmi přes vůli rodičů, utečme spolu," řekla Gusta, ale jenom nazdařbůh. Věděla, že na to jest Miloš málo rozhodný a příliš nesamostatný.

"To se ti řekne" — pravil skličene, "ale to jsou těžké věci."

Gusta cítila nesmírné, strašlivé zklamání a nevýslovné pokoření. O strýček měl pravdu! Peníze znamenají vše, láska jest to poslední. Děsná bolest a šílený hněv opanovaly její duši. Vzdor hrozný, černý a těžký jako mrak, přepadl květné údolí její dívčí duše.

"Mileši, buďte s Bohem!" řekla tvrdě a cizí se na něho podívala. —

"My se rozcházíme. Naleznete si nějakou bohatší nevěstu, já peněz nemám a, kdybych je i měla, k vám bych je nedala!"

"Gusto, zbláznila jsi se?" ulekl se. "Vždyť já si tě vezmu, uvidíš; naši to dovolí, jenom řekni panu faráři a on ti přece nějaké peníze dá, musí je mít, kam by všechno dával."

Leč tím špatně pochodil. Gusta jej prudce odstrčila, až se zapotácel, a řekla prudce: "Nic nebudu panu strýčkovi říkati. Myslíte, že jest takovým lichvářem, aby tisíce naspořil z ubohých vesničanů?"

"Ach Gusto, měj přece rozum," — chlácholil ji Miloš, "to se všechno dá časem spravit!"

Gusta se mu však vyrvala, jak ji chtěl zadržeti, a sotva tlumíc strašné rozčilení, znovu jej odstrčila: "Nebude z toho nic! Já nemám věna, a vy ho hledáte, já chtěla lásku a té vy nerozumíte; nebudu u vás šlapaným, z milosti trpěným darmojedem, který přišel s prázdnými rukama, nechci drobtý vaší milosti!" A obrátivši se prudce od něho, ubíhala s tvářema planoucíma a sršícíma očima do fary, po schodech na půdu, kde se ukryla se svou pohanou a nesmírným hořem. —

(Pokračování.)

KUCHYNĚ.

VÁNOČNÍ PEČIVO.

Černý dort. (Spice Cake.)

Utri půl koflíku másla, 1 koflík hnědého cukru a dvě ušlehané vejce přidávej po troše s $\frac{3}{4}$ koflíkem mléka a půl koflíkem mouky. Mouku prosej s 3 lžičkami prášku na pečení a s kořením a sice: 1 lžičku skořice, půl lžičky muškát. oříšku (nutmeg) půl lžičky hřebíčku. Pec v podlouhlé formě asi 50 minut, nepřilíš rychle (asi 350 stupňů F.)

Zázvorový chléb. (Gingerbread.)

Půl kofl. molassy, půl kofl. cukru, 1 a půl kofl. mouky, 1 vejce, 1 lžičku zázvoru, 1 lžičku prášku, půl kofl. másla, 1 kofl. vařící vody. Všecko se smíchá v míse dobře a peče v čtyřhranném plechu asi 30 minut při 340 stupňů F.

Poleva:

2 tabulky čokolády rozpust' s 2 lžícema másla, 1 ušlehané vejce, půl kofl. mléka a vař ve dvojité nádobě až zhoustnou. Nech vystydnout a pak přidej 2 kofl. práškového cukru a 2 lžice octa. Šlehej vše asi 7 minut až je poleva hladká a potři na upečený dort.

Ořechové rohlíčky máslové.

Vypracuj půl libry hodně studeného másla v půl libře bílé mouky, se šesti žloutky a lžící rumu. Nadělej kuliček, jako ořech velkých, a dej k ledu, aby hodně ztuhly — aneb v zimě ven do studena. Pak umel půl libry ořechů neb mandlí. — Ušlehej sníh ze šesti bílků, přidej půl libry práškového cukru, lžičku vanilky, a konečně ty umleté ořechy, aby z toho byla dosti tuhá nádivka. — Nyní vyválej ty máslové kuličky tence jako na nudle a do každého kolečka, dej asi lžici té nádivky, rozhrň a stoč do podoby rohlíčků, a upec krásně do růžova, v nepřiliš horké troubě. Jsou výtečné.

Jemné, máslové koláčky.

Utři půl libry másla až se zpění, ušlehej dva žloutky a velkou lžici cukru. V jiné nádobě utři půl koflíku "Philadelphia cream cheese" aneb trochu tvarohu. Vše to zpracuj dohromady s jedním koflíkem mouky a 1 lžičkou prášku na pečení. Vyválej tence jako na nudle, vykrájej skleničkou malé koláčky, potři jemnými povidly a oblož rozkrájenými mandlemi, aneb rozsekanými ořechy.

Sekaný zajíc.

Předek zajíce i s kořínkem bez jater uvaří se ve slané vodě se zeleninou. Maso s kostí ořezané se umele, střídavě s 1 librou syrového vepřového masa. Rozmíchá se, přidají se dvě housky v mléce namočené, dvě vejce, pepř, citronová kůra, v másle zpěněná cibulka, malý stroužek česneku, trochu paštikového koření a ještě podle potřeby strouhané housky. — Na pomoučněném prkénku udělá se z toho dlouhá šiška. Vloží se do pekáče s máslem a cibulkou, vrchem se pomáže bílkem a nechá péci asi půl hodiny. Často se polévá máslem a horkou vodou polévá.

Mandlové preclíčky.

5 uncí másla se tře s 1 syrovým

žloutkem, přidají se 2 tvrdé prolisované žloutky, 3 unce cukru a citronová kůra, 1 unce hladké jemné mouky. Tvoří se malé preclíčky, potrou vajíčkem, posypou cukrem a mandlemi a zvolna pékou.

Pomerančové knedlíky.

Ze 10 uncí mouky, 1 vejce, trochu soli, cukru, 2 kvasnic a trochy vlaheho mléka vypracujeme tužší těsto, které necháme na teplém místě zkynout. Z vykynutého vykrajujeme lžící malé kousky, do každého zabalíme dílek pomeranče, který jsme před tím obalili cukrem. Bílá dužina se musí s pomeranče pečlivě seškrabat, neboť je hořká. — Uděláme knedlíky, necháme zkynout a vaříme 6 minut ve vařící vodě. Pak je sypeme tvarohem, cukrem a omastíme máslem.

Guláš z telecích plíček.

Telecí plíčka, srdce opereme a na kousky pokrájíme. Na kastrolu zpěníme na sádle na drobno usekanou cibulku a kousek česneku, přidáme půl lžičky sladké papriky a ta plíčka na tom udusíme. Až se utvoří šťáva, podlejeme plíčka vodou a až jsou měkká, zaprášíme je moukou, zalejeme kyselou smetanou a necháme ještě povařit.

Kapustová polévka.

Větší hlávku kapusty nakrájíme na nudličky, spaříme vařící vodou a necháme asi 10 minut stát. Scezenou kapustu dáme na zpěněnou cibulku dusit. Až je kapusta měkká, zalejeme ji vodou potud, pokud potřebujeme polévky, přidáme 2 oloupané a na nudličky pokrájené brambory a necháme uvařit. Pak zasmažíme polévku růžovou zásmazkou, osolíme a okořeníme pepřem a česnekem.

Telecí ragout se zeleninou.

Telecí maso z plecka neb hrudi bez kostí nakrájí se na kousky a prudce v másle osmahne. Pak se zapráší malou troškou mouky, nechá ještě trošku zasmahnouti, načež se zaleje polévkou a osolí. Přidá se k tomu na kostičky nakrájená karotka a brukev, čerstvý neb konzervovaný malý zelený hrášek a drobně nakrájená šunka. Může se též přidati trochu citronové šťávy.

Dušené hovězí.

Kus z kýty se očistí, naklepe, protáhne slaninou, nasolí a dusí v másle se zeleninou, pepřem, několika hře-

bíčky a stroužkou šesneku. Podleje se polévkou a bílým vínem. Měkké maso se vyndá, šťáva se zapráší moukou, přidá se pálený cukr, citronová šťáva a nechá se to povařit. Pak se omáčka prolisuje, částí se maso poleje, ostatní podá se v omáčnicku. K tomu makarony.

Vepřové závitky s rýží.

Naklepeme vepřové řízky, osolíme je, opepříme, každý potřeme udušenou rýží, do které jsme nakrájeli kousek slaniny, pevně stočíme, zavážeme a dusíme na sádle do měkka. Závitky podáváme v houbové omáčce.

Chřestový pudding.

Uvede se do varu 1 pint mléka s vrchovatou lžící másla, vmíchá se do toho trochu nejjemnější pšeničné mouky a tak dlouho míchá, až se moučná kaše od stěn nádoby odvaluje. Do vychladlé této kaše se vmíchá 4 žloutky a chřest, (špargl), který byl uvařen v kouscích a nakonec sníh ze 4 bílků. V dobře vymaštěné puddingové formě vaří se to ve vodní lázni hodinu a hotový pudding se podá s utřenou máslovou pěnou.

Kapusta s mozečkem.

Očistíme jednu větší hlávku kapusty, pokrájíme ji a spaříme vařící vodou. Na kastrolu zpěníme cibulku a scezenou kapustu na ni udusíme. — Zvláště na cibulce na omastku upražíme 1 mozeček, až je kapusta měkká, smícháme ji s tím mozečkem, osolíme, opepříme, přidáme 2 vejce a necháme ještě péci.

Čočková polévka s houbami.

Čistou čočku uvaříme do měkka se sekanou cibulí, prolisujeme ji a přidáme, když jsme ji zalili polévkou, na másle udušené pokrájené houby, které zaprášíme moukou a necháme zasmažit. Polévka nechá se dobře povařit a přidá se k ní buď sklenka červeného vína nebo se zaleje troškou smetany s rozkloktaným žloutkem. Podává se k ní osmažená houška. —

Šunková omeleta.

Šunka nakrájí se na malé kousky a osmaží trochu v másle. Pak se zaleje ušlehanými, neslanými vajíčky, několikrát se vše vidličkou zvolna promíchá, načež se nechá omeleta spodem dopéci a přeloží. Podá se se salátem.

M. Nováková:

KOLEDA.

Jaký to shon a spěch
v nebeských oblastech?
Anděle líbezně prozpěvují,
velikou novinu
v pozemskou krajinu,
pastýřům Betlemským oznamují.

Že se stal velký div,
Syn Boží tady živ,
co malé Děťátko v jeslích leží.
Ať ihned v rychlosti,
s plesáním, radostí,
Jemu se poklonit všichni běží.

Pastýři s pastviny
z daleké krajiny,
k Betlému radostně pospíchali.
Nalezli Děťátko
spanilé Robátko,
Jemu se uctivě poklonili.

Maria s Josefem
jest Jeho ochráncem,
vůl, osel, Děťátko zahřívají.
Andělci v obláčku,
v jediném chomáčku,
nebeskou muziku provozují.

To malé Děťátko,
Panenské Poupátko,
Ježíš, náš Spasitel narozený.
Ježíšek maličký,
ubohý, chudičký,
Syn Boha živého z čisté Panny.

Ó vítej, Králi náš,
Ty jsi ten Mesiáš,
Tys pravý Mesiáš přislíbený.
Tebe jsme čekali,
po Tobě vzdýchali,
bud' od nás tisíckrát pozdravený.

Tys s nebe sestoupil,
bys lidstvo vykoupil,
znovu nám otevřel nebes brány.
Přišel jsi v nahotě,
v nesmírné dobrotě,
abys nás naučil odříkání.

Ponížen, v chudobě,
učíš nás porobě,
učíš nás poslouchat zákon Boží.
Pokořil jsi pýchu,
matku všeho hříchu,
zvolil jsi nuzný stáj za chrám Boží.

Bud' od nás pozdraven,
na věky oslaven,
Ježíšku, v den Tvého narození.
My Tebe milujem,

hříchů svých litujem,
uděl nám věčného smilování.

M. Nováková:

U JESLIČEK.

Kdo větší poznal lásku,
jež zde se jeví nám,
když v opuštěném chlévě
zrodil se Kristus Pán?

Kdo větší trpěl bídu,
než Boha Otce Syn?
Nic neměl, kromě jeslí,
jen Matčin chudý klín.

On opustil své nebe,
všech rajsých slastí stan,
by pro nás šlapal cestu,
a přivedl nás tam.

Za naše hříšné činy
co Robě trpěl již,
a každým Jeho vzdechem
my byli nebi blíž.

Svou chudobou nám podal
největší bohatství,
On otevřel nám bránu
do svého Království.

A přec tak chudí jdeme
dnes k Jeho jesličkám,
nic Jemu neneseme,
ač tolik dal On nám!

Tak málo kvítek ctností
v svém srdci chováme,
že ani na kytíčku
pro Něho nemáme.

Těch našich dobrých skutků,
ach, těch tak málo jest
když všechny sesbíráme,
nemáme přec co nést.

Ach, jak mi stydno v duši,
tak bídna k jeslím jít,
kde září Láska Boží,
kde mluví Božský cit!

Jak mohu pohleděti
v Tvář plnou milosti,
v tom chudičkém mém šatě,
s řadou mých slabostí?

Ach odpust' Božské Dítě,
zde, v prachu skláním šíj—
a pokud duše měkká,
o Pane, tepej, bij! — —

M. Nováková:

MÁ DUŠE.

Má duše jest jak kniha otevřená,
a verše mé, tot' jednotlivé listy,
až přijde čas, a bude uzavřená,
zda dovede v ní duše jiná čísti?

Má duše s tělem společenství nemá
a jiným směrem pnou se její touhy.
Když duše mluví, ústa má jsou němá,
a tělo stín jen v duši vrhá pouhý.

A často zas, když ústa přetékají,
má duše kdesi jiným světem bloudí,
a proto snad—se přání v duši tají:
"Kéž milostivě, Bůh mou duši soudí!"
—Wallis, Tex., 1.10 1932.

DOPISY.

Bronx, N. Y. — Ctěná redakce a
milé čtenářky!

Neměla jsem miněni ještě psát, ale
došlo mně předplatné a zároveň jsem
měla štěstí dostat novou odběratelku,
tak ji posílám ct. redakci jako dárek
k Vánocům. Jest to málo, ale kdyby
to bylo možné každé z nás jen jednu
dostat, bylo by nás hned o hodný
počet více.

Nynější dobu jest to opravdu těžké.
Každý naříká, není práce, nejsou
peníze, ale na zábavu se zdá že jest
peněz dost.

Minulý týden se zde hrála "kopa-
ná", jen na vstupném bylo vybráno
\$350,000; potom že nejsou peníze.—
Peněz jest dost, ale my je nemáme.

Opět nám "Č. Ž." přináší nový
román od naší milé spisovatelky pí.
V. Javořické. Jest málo spisovatelů,
jejichž povídky jsou tolik oblíbeny
jako její. Přeji pí. Javořické, by jí
Pán Bůh dal zdraví a spokojenost, a
by opět tyto Vánoce a Nový Rok tak
radostně ztrávila, jak nám již jednou
v "Č. Ž." vypsala.

Tak co Mrs. Hubel smím k Vám
přijít na koledu? Pro ty šumavské
hříbky si asi musíme dojet samy. --
Moje sestřička na to není běhat po
lese a hledat hříbky, kdyby takhle
rostly někde v hemíku, to by je třeba
sebrala. Ta není jako moje nebožka
maminka; ta je našla i když je tam
žádný jiný nemohl nalézt.

Velice pěkné jsou články dr. Hyn-

ka Dostála. Věru jest čas, aby se katolíci ve Spojených Státech vzbudili, jest jich zde tolik, že ruku v ruce by mnoho dokázali. — Právě dnes jsem četla článek ve "Our Sunday Visitor", pod názvem "Preparing the Soil for Communism". Vzalo by to mnoho místa vypsat vše, co v něm podáno, ale která čtete anglicky a můžete ty noviny dostat, skorem v každém kostele je v neděli za 2c prodávají; jsou v nich často moc dobrá pro nás katolíky povzbuzení. — Ačkoliv nám to již nikdo nemůže lépe a zřetelněji podati jak česky tak anglicky jako nám to dr. H. Dostál vypsál a měl by si to každý katolík přečíst a podle toho se též řídit.

Tak jsem se náhodou ptala jedné známé před volbami bude-li volit a ona povídá: "Kdo by se o to hádral, ale budu-li volit budu volit všechny pro socialistickou stranu. Až ti budou zvoleni, potom bude všude spravedlnost, dříve ne!" Tak jsem si pomyslela jen zůstaň s tvou volbou doma. Takové voliče nepotřebujeme. Až budou zvoleni socialisté, pak nám budou dělat totéž zde, co dělají v Mexiku katolíkům.

No tolik jsem se rozepsala, že mám strach, aby mně to pan sazeč nehodil do koše. Ale pozor, at' tam i tu poukázku nehodíte.

Příkládám M. O. na 7 doll. předplatné pro novou odběratelku a pro mně, též na kalendář. Nevím je-li nová odběratelka též na kalendář oprávněná; ona zasílá \$3.

Za odměnu bych prosila kuchařku, a má-li nová odběratelka též co dostat, tedy jí pošlete nějaký román.

Radostné Vánoce a šťastný Nový Rok jak ct. redakci tak i všem čtenářkám přeje

Ludmila Marmaník.

(Ten \$1 jest pro sirotky ode mně, jakožto poděkování sv. Judovi za vyslyšení prosby. Těch ostatních pár centů jest na poštu.)

New York, N. Y. — Čtená redakce České Ženy!

Blíží se nám doma vánoční, ve které oslavujeme Narození Páně! — Jak mnoho krásných vzpomínek utkvělo nám v myslí, kdy prožívali jsme svá dětská léta ve staré vlasti, a jak těšili jsme se na Ježíška. Ve škole

jsem pořádali vánoční hry, kterým nás ctih. Sestry naučily. To bylo radosti, když jsme oblečení za pastýře selky, atd. zpívali Ježíškovi, a přinášeli Mu k jesličkám rozličné dárky. Jak tklivě zpívalo chudé děvčátko: Ach já ubožátko, ach co já Mu dám, jsem chudé děvčátko, ničeho nemám, ani kvítí prosté co na lukách roste, ni jahůdek sladkých mohu Mu dát jakých. Jsem chudé děvčátko, ničeho nemám! Na to andělě mu zpěvem odpovídali: Upokoj se dítě milé, hlas tvůj slyší nebe celé, odměnu ti Pán dá, i ráj pak přidá. Všecky ty zpěvy byly tak milé, hřejivé, že každý při nich se cítil šťastný. A což ten stromček vánoční, jak jsme se s ním těšili. Z barevných papírů jsme si našlepičili řetězy a pověsili na stromček, a též jablíčka, suché švestky, a cukroví, ale žádné lesklé cetky. — Na štědrý den pak jsme se postili, že uvidíme prý zlatá prasátka na stropě. Po té milé štědrovečerní večeři jsme louskali ořechy a pak jsme šli na půlnoční mši sv. do blízkého kostela sv. Jakuba. Tam opět nová radost pro nás. Ty krásné radostné zpěvy za průvodu varhan. Ano čas vánoční je nejkrásnější v roce, zvláště pro ty, kteří se radují z příchodu Bohočlověka na svět. Ani mnozí boháči, kteří jen hledají štěstí ve světském mamonu, nejsou tak šťastni, jako ten chudý člověk, který hledá štěstí v Bohu. Ježíšek narozený v chlévě betlemském nám ukázal, jak málo cení bohatství, neb On jsa Pánem všeho vyvolil si chudou Matičku a chudého pěstouna sv. Josefa, a stáj za místo narození.

Ještě dodávám píseň školní. V malé chýši pod horami veselý zaznívá zpěv, pahorkem i dolinami božský se ozývá zpěv. Ach jak často bídá svírá lid v hornaté krajině, dnes však těší svatá víra radost v každé rodině. — Otec s dětmi pomodliv se zpívá: — Přišel Tvůrce k nám, radujme se, veselme se, narodil se Kristus Pán.

Dne 4. prosince bude v našem kostele Panny Marie ustavičné Pomoci obnova sv. missie po jeden týden, kterou budou pořádati dpp. Kvasnica a Jos. Větrovec z řádu Redemptoristů. —

Slyšela jsem od jedné polské přítelkyně, že 4 vězňové, kteří byli od

bolševiků pro víru po 4 roky uvězněni, uprchli z ruského vězení, a po cestě za dne se skrývali, a v noci utíkali, až šťastně se dostali přes hranice do Polska. Přišli tam celi otrhaní a vyhladovělí. Když přišli do městečka uviděli v krámě vyložené bochníčky chleba. Ani nemohli očím věřit, že by to byl pravý chléb z mouky. Mysleli, že je snad dělaný z hlíny, neb po čas svého věznění nedostalo se jim obyčejného chleba, ale dostávali chléb míchaný s pilinami a plesnivý. Tu se tam v tom městečku polském, jméno jsem již zapoměla, smílovali nad nimi a dali jim toho pravého chleba. O jak byli zaň vděční a líbali ho, a pak se ptali, kde je kostel a hned pak šli tam Pánu Bohu poděkovat. O rodinách svých které bydlí v Rusku ničeho nevěděli, neb nesměli je hledat když uprchli z vězení by nebyli tam chyceni.

Zasluhuje jméno "král".

Lipan, Tex., 13. list. 1932.

Nonat vyléčila synovi vředy a mně bouli oboji na krku. Ta masť má hodnotu že ji lze nazvat králem nad všechna léčiva, zvláště kde se přikládá náplast. Nám se osvědčila na veškeré rány, i rheumatism vyléčila.

S úctou

Jos. Sladký, R. 2., B. 37.

Mrs. John Sloup, Garrison, Nebr., píše 15. list. 1932: Pošlete Nonat, to je jistě dobrá masť na rheumatism.

Banner, Okla., 19. list. 1932.

Vděčím Vám za Nonat, neboť jest přímo zázračná. Vyléčila mé dcerušce vředy na nohách, jichž měla několik. Proto jsem vzala jednatelství Nonat a všickni kdo ji koupili každý ji chválí. Pošlete novou zásobu na

Mrs. T. Irvinský, R. 1.

Na každou bolest, ani kuří oka nevyjímaje, se Nonat osvědčila, která bez operace vytáhne dřevěné a ocelové trisky i střely v těle uvázlé, ale musí to být!

Cena Nonat je 50c a \$1.00, poštou 55c a \$1.05. Ptejte se vašeho lékárníka nebo jednatele, ale nic jiného neberte, raději pište přímo na adresu:

MARIE LEIBLINGER & CO.
P. O. Box 285. Altadena, California.
V Chicagu koupíte Nonat u p. Nanaka,
1724 W. 18th Pl.

Nedávno zde přišlo asi 62 lidí o život, když jeli po lodi do práce, kde se stavěla trestnice. Na cestě se roztrhl kotel, a výbuchem byli vyhozeni do povětří. Někteří pak byli nalezeni daleko od místa neštěstí s utrženými údy. Katolíci kněží se dostavili k místu neštěstí, by katolíkům posloužili sv. svátostmi. Před mnoha roky malý jen kousek od místa potopila se hořící loď "Slocum", která vezla výletníky od protestantského kostela z 6. ulice, a přes 200 jich uhořelo a se utopilo. Člověk neví dne ni hodiny kdy ho Pán Bůh povolá. S pozdravem na ct. redakci a čtenáře končí. Aloisie Vaněček.

Cleveland, O. — Čtená redakce Č. Ženy!

Zasílám vám předplatné M. O. na \$2.75 na Č. Ž., 15c na kalendář a 10c na dopisovací fond, úhrnem \$3.00. — Musím také napsat pár řádek, jaké tu máme počasí. Doposud jsme měli jen asi 3 mrazíky, a ve dne je hezky, takže by ta zima ještě ušla. Jen kdyby se to s tou prací trochu hnulo, není to ještě nic lepší. Snad se to obrátí až nastoupí nový pres. Roosevelt.

Pěkný pozdrav od nás všech i od mojich rodičů na p. Jos. Hayny z Ashland, Wis., a p. Ant. Smeisera i p. Forsta z Medford. Milá tato příležitost se sem podívat do Clevelandu i p. Forste, neb bychom se s vámi rádi potěšili a p. Forsta bychom rádi poznali, když by se s ní tak dlouho už znáte. At' zase napíše něco do Č. Ž. — Ráda bych dostala novou odběratelku, ale není možná, neb každý říká, že nedělá, takže je sotva na to živobytí.

Pozdrav čtené redakci a všem čtenářům a čtenářkám a přeji všem Šťastné Vánoce a Veselý Nový Rok. Stella Duda.

Hallettsville, Tex. — P. b. P. J. K. Čtená redakce a milé čtenářky!

Nemohu opomenouti, abych se nepochlubila, že jsme zde měli 20. listopadu zase krásnou slavnost. Náš dp. Mathis měl 35. výročí vysvěcení na kněze. Chtěl prý to udělat v tichosti, ale 13. listopadu měli osadní schůzi a radili se, že jim zbyly asi 3 kusy dobytka od předešlé slavnosti svěcení

kostela, tedy náš dp. řekl: Udělejte tedy zase oběd při kostele a čistý výtežek dejte ke kostelu. A tak se i stalo. V neděli, 20. m. m. bylo u kostela živo. Muži smažili na kotlech maso, ženské zase přinášely pečivo a drůbež, už všecko hotové, a jiné věci, jak to obyčejně bývá. Pro oběd bylo ohrazeno místo se stoly. Tak nyní k té oslavě. 35 malých družiček šlo na faru pro dp. jubilanta a přivedly ho ke kostelu. Tam ho jedna družička uvítala pěkným přáním, a pak ho ty malé družičky dovedly až k oltáři. Byla radost na ta malá děvčátka hledět. Každá si nesla krásnou kytici živých květů. Pak si sedly do lavic už pro ně ponechaných. Ctih. Sestřičky je měly moc pěkně vycvičené. Dp. jubilant sloužil slavnou mši sv. a Sestřičky krásně na kůru hrály a zpívaly. Oltář byl krásně osvětlen a květinami ozdoben; radost na všecko hledět. Po mši sv. dp. děkoval všem osadníkům za jejich lásku a práci, též ohlašoval, aby se všichni odebrali k obědu a ve 4 hod. že se bude světit nová křížová cesta, a pak že bude požehnání Nejsv. Svátosti Oltářní. A zase se družičky pěkně seřadily, dp. šel uprostřed a on je zavedl k obědu. To byla tlačenice. Tikety se prodávaly hned u kostela. No na všechny se dostalo, i na ty nejposlednější. — Při obědě hrála pěkně hudba. Odbyl se oběd a byla volná zá-

bava. Odpoledne přijel dp. Sýkora. Přišli s naším dp. a tu zase dvě družičky přednášely dp. jubilantu přání, jedna v řeči něm. a druhá česky. — No bavili jsme se znamenitě. Tak ten čas utekl, že zvonili na požehnání. Tož jsme šli všichni zase do kostela

RODINNÁ TRAGEDIE.

Čtouc odporučení dp. J. C. E., kterého osobně znám, podotýkám, že jsem při druhém dítěti strašně trpěla ženskými potížemi, velkou chudokrevností, a slabotou jsem se sotva vlekla. Můj muž je zde stavebním kontraktorem, zase měl příliš vysoký tlak krve a když mně ani jemu nic nepomáhalo, koupili jsme radiový kámen a pás co prodává Bernard Stříž, B. 712, San Antonio, Tex., a tyto věci se hlavně u mně úžasně osvědčily, a u mé matky trpící dlouho změnou života, bolestmi hlavy, oči, vřla, zád, a boku v pěti měsících zmizely. Též otci pomohly od záduchy, plicního a trubicového kataru a moc nízkého tlaku krve. V zimě býval stále zachlazený a již třetí rok je zdrav. Též moje švakrová takto se dlouholeté žaludeční choroby a nezáživnosti zbavila, proto doporučuji radiový kámen a pás každému. Neuzdraví-li vždy, jistě aspoň velkou úlevu přinesou, není-li již příliš pozdě. Mrs. F. J. VanDelden, San Antonio, Tex.

Rodina br. Václava Chalupníka z Verdigre, Nebr., celá patří ku K. D.

A proč? Poněvadž Katolický Dělník poskytuje mužům i ženám stejná práva a výhody mezi jiným i to, že kdyby snad v této tísni nemohl br. Chalupník spolkové poplatky za ně několik měsíců platit, oni tím svého členství nepozbudou, a byť i člen neb členkyně u K.D. byl v suspensi, tak v pádu smrti dostanou pozůstatí plně pojištění. Máte tuto výhodu u některých jiných Jednot? — Proto dejte vždy přednost K. Dělníku.

Těž pak přijel dp. Kuřátko. Náš dp. posvětil tu krásnou křížovou cestu za asistence obou jmenovaných dpp. — Nato dp. Sýkora a dp. Kuřátko šli ven posvětit sochu P. Marie v jeskyni Lurdské a Blah. Bernadety. Pak se zavěšovala křížová cesta. Dp. Sýkora měl u každého obrazu modlení (dp. Kuřátko musel odjet) až byly zavěšeny všechny obrazy. (Ony to vlastně nejsou obrazy, jen rámy, obrazy vprostřed jsou malé krásné sochy.) Inu radost i žalost na ně hledět. — Nato bylo sv. požehnání, jež vykonal dp. Sýkora a kostelní slavnost ukončena. Bud' Bohu díky za všecko. Pak se lidé hrnuli zase k večeri. Já už musela spěchat domů. — Jak jsem slyšela všecko dobře dopadlo. Výtěžek byl dobrý, za oběd se stržilo \$140 a za večeri a jiné věci, jak to obvykle bývá, sešlo se celkem \$190. Je to dost, neb to byla jen domácí zábava. Tak ještě slovíčko. Když jsem viděla toho našeho dp. u oltáře, tak jsem si myslela, 35 let jaká to doba, co těch krásných mší sv. odsloužil, co těch sv. přijímání udělil, co těch zpovědí vyslyšel, co těch útěch a posledních pomázání donesl, co těch pohybů vykonal, co těch malých dítek pokřtil, co těch manželských svátostí udělil a jiné věci vykonal, a tu velkou starost se stavěním kostela. No není možno všecko vyjmenovat, co všecko musí katol. kněz vykonal. Já, jen prostá žena, přeji našeho dp., aby mu to Bůh všemohoucí všecko odplatil tam v království Božím.

Tak nyní slovíčko. Pí. M. Krotká píšete, že málo píšu, že vy byste psala, až by Vás p. redaktor "vyhodil". Totéž by se mohlo stát i mně, kdybych se pořád hlásila o slovo. Já se držím hesla: Kde tě mají lidé rádi, tam chod' málo, a kde tě nemají rádi, tam nechod' nikdy. — Poněvadž vím, že p. red. ještě nikoho nevyhodil, tak píšu zase. Pořád jsem si myslela, co je to za Marii Krotký, že mne zná? Až později se mně vyjasnilo pro pána krále, že jste vy ta pí. Krotká, co jste bydleli v East Bernard? Jestli ano, přihlaste se, povíme si více. A Vám pí. z Oregonu děkuji za Vaše milé přání. Ano, už jde na 53. rok, co žijeme společně a snášíme dobré i zlé, jak Pán Bůh usoudí. Přij-

měte též srdečný pozdrav.

Kdysi napsala jedna pí. do Č. Ž. krásnou píseň mně dobře známou: Ach radostný, přeradostný jest ten čas jarní atd. Znam dobře její notu a zapamatovala jsem si některý verš. Chtěla jsem si ji opsat, a nyní nemohu ten sešit nalézt; nejspíše jsem ho někomu půjčila. Milá paní, jestli by Vám to nedělalo obtíž, prosila bych Vás, jestli byste mně ji mohla opsat a na moji adresu zaslat. Ráda Vám poštovně zaplatím. Též se jedna pí. ptala, kdo by jí poslal píseň "O Maria vzpomeň na mne." Tu píseň mně odevzdala jedna pí., abych prý Vám ji zaslala. Ano s radostí té žádosti obou paní vyhovím; když mně pošlete svoji adresu, tak Vám ji zašlu. Já jsem velmi ráda zpívala, když jsem byla mladá. Doma jsem musela vždy večer zpívat, v adventě i v postě písně nábožné. Jednou jsem též, nepamatuji se jestli to bylo v postě neb v adventě, když jsem některé písně přezpívala (my jsme měli velkou sbírku písní) začala zpívat "Žádný neví, co je láska, kdo ji nezkusí", a tu mně otec břínek přes hlavu. Já s pláčem se ptala: Tatinku proč mně bijete? "Taková se nyní nezpívá", pravil otec. Já řekla: Vždyť je to píseň k Panně Marii. — Tak prý ji zpívej. — Ta zněla: Žádný neví, co je láska, kdo ji nezkusí, já bych nešel za mou milou, kdybych nemusel. Srdce láskou plapolá, volá ke mně má milá. Chcete vědět která jest to? Panna Maria. — Je to též krásná píseň, ale už to nejde.

Počasi máme doposud krásné, v noci a ráno dosti chladno, ale k polednímu teplo jako v létě.

Vánoce se blíží, tedy přeji všem dopisovatelkám všecko dobré od milého Ježíška a slavné redakci hodně nových a dobrých předplatitelů a odběratelů.

Se srdečným pozdravem se známe nám
Mrs. Matilda Kafka.

Yoakum, Texas. — Čtená redakce a milé čtenářky!

Asi naposledy v tomto roce přicházím k vám. Vánoce se blíží, a také konec roku. Zase budeme blíže hrobu, neboť nevíme, nebudou-li tyto svátky vánoční naše poslední v životě. Když se tak díváme kolem sebe

a vidíme umíratí lidi mladé a v květu života, tu jsme naplněni bázní, — proč nás staré Bůh zde ještě trpí na tomto světě. Však cesty Páně jsou nevyzpytatelné, a na nás není, abychom je posuzovali. Jsme rádi, že ještě žijeme, ač staří a někdy skorem zbyteční. Aspoň se těšíme, že ještě jednou nám bude dovoleno slaviti Vánoce, uvítati to malé Jezulátko, — které s takovou láskou k nám přichází. Letos lidé, kteří jsou obdařeni statky vezdejšími, mají mnoho příležitosti ku konání dobrých skutků. — Mnohé rodiny, zvláště ve velkých městech, budou mít i hlad na vánoce, ne aby měly něco pro potěšení. Kdyby lidé věděli, jak málo je potřeba učiniti někoho šťastna, tedy by si vzali více času obšťastňovati své bližní. Vánoce jsou radostné pro všechny, ale děti zvláště jsou nadšeny příchodem malého Ježíška. Ta ubožátka, jejichž rodiče jim nemohou opatřiti ničeho na tento den lásky a dárků, by vám byla povděčna za sebe menší dárek. Každý z nás zná někoho ve svém sousedství, kdo potřebuje

Umělé údy — průtržní pásy,

podbřišní a mateřské pásy, gumové punčochy šněrovačky, chodidlové vzpěrky (arch supporters) a všechny jiné orthopedické potřeby.

Návod, jak bráti míru, pošleme na požádání. Vše nejlepší jakosti. Ceny mírné.

Nejlepší valašské papuče, nízké \$1.75, vysoké \$2.25, i s poštovní dodávkou.

Kuták Brothers Co.,

2018 Blue Island Ave. Chicago, Ill.

Odbočka v č.

2437 S. Wesley Ave. Berwyn, Ill.

'Vzorná dámská obsluha pro dámy'

Po 42 let osvědčené TRINEROVO Hořké Víno

Žaludeční síliatel a čistitel.

pomoci. Učiníme pro ně něco. Třebaže snad neoplýváme sami bohatstvím, přece můžeme nějakou maličkost oželeť pro ty, kteří nemají ničeho. Jakou radostí zaplanou očka dítek, která znenadání obdrží dárek. Ten pohled vám zaplatí stonásobně za to, že jste sobě utrhli a dali jiným. Duše vaše bude blažena tím vědomím, že vykonala dobrý skutek, dlouho ještě potom, kdyby dávno zapoměla na to, co učinila pro sebe. Tedy v tento krásný čas vánoční bud' me všichni štědrými, a Bůh nám zase vše požehná. —

Ještě chci poděkovat ct. redakci naší České Ženy za všechny ty krásné povídky, kterými nás celý rok oblažovala, a všem milým dopisovatelům a dopisovatelkám za jejich pěkné a poučné dopisy. Kéž dá Bůh všemohoucí, abychom se ještě všichni mohli zase vespolek těšiti na ten příští nový rok. Však jest ta naše Česká Žena naší chloubou a potěšením. Jsme-li smutné, tu nás rozveselí, a potřebujeme-li povzbuzení, tu jej nalezneme. Kéž nám i nadále zůstane těšitelkou. — Všem těm milým družkám, které mně věnovaly milé vzpomínky v dopisech, a těm, které mi soukromě psaly vyslovující své uznání mých nepatrných dopisů a článků, mnohokrát srdečně děkuji a přeji jim a všem ostatním mnoho dáreků a všeho dobrého od toho malého Ježíška, který přijde aby nás spasil.

Ct. redakci přeji mnoho sv. trpělivosti s našimi chybami a velké množství předplatitelek. Na šťastnou shledanou v roce příštím!

S pozdravem na všechny jsem vaše jako vždycky Anna H. Petrová.

Také květiny trpí jazzovou hudbou.

Podle tvrzení jednoho londýnského botanika, znamená pro mnohé druhy rostlin hudba, především však moderní hudba, opravdové martyrium. Pozoroval v síních, ve kterých orchestr po mnoho hodin hrál, květiny, zvláště ony, jež jsou známy svou citlivostí, že se od místa, odkud tóny vycházely, odkláněly. Botanik označil karafiáty jako zvláště pro hudbu citlivé. Také vykazovaly některé exempláře jmenované květiny, které dekorovaly síň, orchestr, který předehrával k tanci, úplně svoji nechuť.

Hlavičky všech karafiátů se od hudby odvrátily. I kdyby v těchto objevech nebylo úplně jasno, nemůžeme pochybovati o vlivu hudby na květiny. Když na příklad spustí v saxofonu moderní hudba, lze zjistiti u květin, které se v blízkosti nalézají, že se od hudby odklánějí.

VAŠE STRAVA A ZDRAVÍ.

Lékař, zubní lékař a vaše dítě.

Píše:

Shirley W. Wynne, M.D., Dr. P.H.,
komisař zdravotnictví města N. Y.

Váš lékař je ta nejpovolanější osoba, která vám může odborně raditi, jak máte o své dítě pečovati. Dr. Julius Levy, konzultující lékař na oddělení pro dětskou hygienu v departmentu zdravotnictví státu New Jersey, radí všem matkám, aby pět, nejpozději čtyři měsíce před narozením dítěte začaly docházet pravidelně ke svému domácímu lékaři.

Každá matka měla by se poraditi s lékařem o stravě a peči, které se jí mají dostávat před narozením dítěte; měla by míti stále na mysli budoucí sílu a tělesný vývin svého dítěte a měla by proto míti naprostou jistotu, že se její potravou dostává ještě nezrozenému dítěti už hojně minerálních látek, bílkovin a vitaminů.

Dr. Levy praví: "První cesta z domova nově narozeného dítěte měla by vésti do ordinace lékařovy. Během prvního roku mělo by pak dítě

býti prohlíženo lékařem aspoň jednou měsíčně. V druhém roce života stačí prohlídka každé tři měsíce, je-li ovšem nemluvě zdravé a vyvíjí-li se normálně. Po druhém roce mělo by se dítě bráti k lékaři každých šest měsíců."

Praktická matka bude chtít ovšem věděti, co by jí asi mohl lékař říci při různých těchto prohlídkách. Dr.

FRANCK'S CHICORY

**ČINÍ KÁVU!
LEPŠÍ**

Možno dostati
v groceriích
obchodech.

HEINR. FRANCK SONS,
FLUSHING, N.Y.

Doufejte ještě

i když jiné léky Vám nepomohly. Jednoduchá, časem vyzkoušená bylinná příprava jako

DRA. PETRA

HOBOKO

může Vás přivést na cestu k uzdravení. Učinilo to pro tisíce jiných; proč ne též pro Vás.

Jest úplně bezpečné. Neobsahuje škodlivých drogů.

Jest výborné pro každého v rodině.

Zajímavé dějiny jeho objevu, společně s cennou informací a pravdivými dosvědčeními, pošlou se na požádání zdarma.

Tento proslavený bylinný prostředek není k dostání v lékárnách.

Zvláštní jednatelé jej dodávají. Píšte na

DR. PETER FAHRNEY & SONS CO.

2501 Washington Blvd.

CHICAGO, ILL.

(V Kanadě dodává se beze cla)

Levy je toho názorem, že by se jí mělo dostati následujících informací:

Jakého jídla se má dostávat dítěti, jakým způsobem má být krmeno a v jakých přestávkách.

Jak pečovat o dítě, aby se jeho zdraví a charakter vyvíjely plnou měrou. —

Jak zabrániti různým znetvořením a vadám.

Jak předcházeti dětským nemocem a jaká ochranná opatření nutno učiniti v případě epidemií.

Dr. Levy dává rodičům tyto další rady: "Lékař může poskytnouti radu, jejímž dodržováním lze předejiti onemocnění křivici, kurdějemí nebo podvýživou, anebo úspěšně zdolati tyto nemoci v počátečním stadiu, onemocnělo-li už dítě některou z těchto chorob. Lékař může rovněž zjistiti, zdali dítě má onemocnělé mandle nebo žlázy, a může matku poučiti, jak si počínati, aby tyto nemoci neměly trvale zlých následků. Pravidelnými prohlídkami v kratších mezerách časových bude lékaři možno objeviti a předejiti utváření se takových znetvoření, jakými jsou ploské nohy, nohy do x a jiné abnormality údů."

Je-li dítě správně živeno od narození až ke školnímu věku, budou jeho zuby zdravé a silné. Správnému vývinu zubů prospívá hojnost mléka, slunečního světla a — předepíše-li lékař — snad i menší dávka rybího tuku. Kdysi se lidé domnívali, že čisté zuby se nikdy nekazí. Dnes ovšem víme, že odolnost vůči chorobám zubním závisí na struktuře zubů a ta zase na dietě.

Kdybyste u svého dítěte zjistili nějakou zubní vadu, vezměte je ihned k zubnímu lékaři, aby škodu napravil, pokud je to možné. Nezapomínejte však při tom, že zubní lékař může napravit škodu jen zčásti; nemůže totiž zvýšiti odolnost dětských zubů vůči kazu. Toho lze dosáhnouti jediné správnou dietou.

Mnohé matky dělají tu chybu, že berou své děti k lékaři jenom tehdy, když onemocní. Zajistěte svým dětem nejlepší možné vyhlídky do života tím, že je budete brát k lékaři pravidelně a že budete dbáti jeho pokynů. —

Čistota a zdraví.

"První pokusy vašeho dítěte probádati svět kolem něho dějí se pomocí jeho rukou; po všechna svá školní léta učí se zacházeti s novými hračkami a nástroji, což ovšem tvoří důležitou část jeho výchovy. Na vás pak spočívá zodpovědnost, abyste dítěti vštěpili zvyk, míti vždycky čisté ruce." Takto radí všem rodičům dr. S. Josephine Baker, bývalá ředitelka oddělení pro dětskou hygienu v departementu zdravotnictví města N. Y.

"Víte sami velmi dobře, jak často si dítě sáhá do obličejce — při hře, při práci i při jídle. Jestliže má špinavé ruce, může takovými dotyky snadno přenášeti nebezpečné choroboplodné zárodky k ústům a nosu. — Nejvážnější choroby dětské jsou mnohdy zavinovány právě tímto způsobem. Mezi takto šířené choroby patří spála, osypky, dětská paralýza, tyfus, nasydnutí, chřipka a záškrť. U více nežli devadesáti procent všech smrtelných přenosných chorob vnikají bacily do těla nosem nebo ústy."

"Poučujte tudíž své dítě, aby si rádně mylo ruce před každým jídlem a kdykoli jde na záchod."

Dr. Bakerová poukazuje dále na to, že pravidelné koupání prospívá každému dítěti bez výjimky; čistota tělesná napomáhá mu nejen udržovati zdraví, ale i k dosažení štěstí a sebeúcty. Ideálem by ovšem bylo, kdyby dítě bylo každodenně vykoupáno; kde to nelze uskutečniti, musí býti důkladně vykoupáno nejméně dvakrát týdně. Koupání napomáhá bezvadnosti kůže tím, že z ní stále odstraňuje odumírající látky. Prospívá též krevnímu oběhu a dává svalům i

Telefony v úřadovně:

Victor 1680—1681.

Telefon v residenci:

Victor 1028.

HRDLIČKA BROS. Coal & Moving Co.

Vozidla na nábytek a palácové dopravníky piknikové. — Převážíme a přemístíme piana. — Všeho druhu měkké a tvrdé uhlí. — Naprosto unioví.

2209-11 jižní 12. ul.

St. Louis, Mo.

Pro Katolické Spolky

Zhotovujeme prápory, korouhve, odznaky, kovové pečete a máme na skladě všechny jiné spolkové potřeby. — Držíme zlaté křížky a knoflíky všech katolických Jednot

Jeden zlatý křížek neb knoflík 95c
Jeden tucet, po 90c
Dva tucty, po 80c
Kulaté šrob zlaté knoflíky K. D.
po 48c

MARIE VESELY,

2418 So. Central Park Ave.
Hawthorne Sta. Chicago, Ill.

Trpící se žaludkem!

Střevní a žaludeční katar, přebytek žaludeční kyseliny - Žábu (pálení) špatné trávení atd. odstraníte, nejlepším mým slavným starokrajským lékem. Cena 1 dollar. Pište ještě DNES!

MRS. GRETA LESKOVAR

507 E. 73rd St. New York, N. Y.

Česká Žena

Published Weekly

Devoted to the interest of Czechoslovak Catholic Women in America.

— Published by the —

BOHEMIAN LITERARY SOCIETY
of St. Louis, Mo.

— Předplatné: —

Pro Spojené Státy \$2.75
Do Evropy a Kanady a v St. Louis,
Mo. poštou \$3.25

Adresa: — Address:
"ČESKÁ ŽENA"
1611 South 11th St. St. Louis, Mo.

nervům příležitost k odpočinku.

Jeden druh koupele, a sice koupel ve chladné nebo vlažné vodě má vzpružující účinek a měla by se proto brát pouze ráno. Taková koupel neměla by trvati déle nežli tři minuty. —

Očišťující koupel v teplé vodě — jejíž teplota má býti devadesát až devadesát osm stupňů podle Fahrenheita, nikdy vyšší — má účinek ulevující a má se dítěti dávat večer, aby pak dítě mohlo lépe spat. Taková koupel nesmí trvati déle nežli deset minut.

Naučte dítě, aby na koupání pohlíželo jako na jednoduchou věc denní rutiny a aby vanu po sobě vždy řádně vymylo a tak ji připravilo pro osobu, která se chce koupati po něm.

"Vlasy dítěte měly by se důkladně vymýti aspoň jednou měsíčně a to čistým, jemným mýdlem ve vlažné vodě. Mezi jednotlivými umýváními hlavy měly by se vlasy denně důkladně kartáčovat, aby byl z nich odstraňován prach a aby se kůže na hlavě dostalo potřebné masáže. Dítě by se mělo také naučiti řádnému čištění zubů kartáčkem a masírování dásní každého rána i večera."

Ty doby jsou už dávno ty tam, — když jsme myslívali, že musíme jít k lékaři jenom tehdy, když onemocníme, anebo k zubnímu lékaři, když nás bolí zuby. Lékař a zubní lékař ochraňují dnes naše zdraví před nemocemi. O tomto předmětu vám v následujícím článku sdělím rady dra Juliuse Levyho, konsultujícího lékaře při oddělení pro dětskou hygienu v departmentu zdravotnictví státu New Jersey. —

Zásobte se zábavnou četbou!

Posleme vám bezplatně buďto napínavý román nebo krásnou povídku za každou novou odběratelku nebo odběratele od něhož pošlete celoroční předplatné \$2.75. — "Česká Žena".
1611 So. 11th St. St. Louis, Mo.

Kožní vyrážka.

"Můj syn byl postižen kožní vyrážkou v obličeji," píše pí. W. Boehme ze Schenectady, N. Y. "Lékař řekl, že je to následkem špatného živání, ale jeho lék neměl účinku. Po užívání Dra. Petra Hoboka začala se vyrážka ztráceti. To bylo přede dvěma lety a od té doby neobjevila se stopa po chorobě." Tento nepřekonatelný bylinný lék má znamenité účinky na vyměšovací ústrojí, pomáhá mu odstraňovati nečistoty z těla. O další informace pište na Dr. Peter Fahrney and Sons Co., 2501 Washington Blvd., Chicago, Ill.

VINCENTINUM V PRAZE.

Prosba: 320 mrzáčků ve Vincentinum v Praze-Břevnově, uctivě prosí všechna lidsky citící srdce, aby při rozdělování vánoční nadílky dobrotivě bylo i na tyto pamatováno, kteří již předem za každý sebemenší dárek volají srdečně: "Zaplat' Pán Bůh!"

Před operací

na žlučové kaménky a písek v moči objednejte si

SALVAT TEA

které tisíce těmito nemocemi postižených bez operace vyléčilo. Salvat Tea zabráňuje tvoření se nových kaménků i písku v moči. Ono léčí nemoci jater, žlučníku i žaludeční nemoci.

Cena krabice \$1.60.

Objednávky vyřizuje

Mrs. Frances Krobusek

12718 Holborn Ave.,
Cleveland, Ohio.

Správa Domu milosrdenství 'Vincetinum', Praha-Břevnov.

Z DODGE, NEB., DO DODGE A OKOLÍ!

Tímto upozorňuji ctěné odběratele milého "Hlasu" a "Č. Ženy", že jsem začal kolektovat pro oba zmíněné časopisy a tudíž laskavě prosím jménem Hlasu a Č. Ženy o předplatné a doplatné. Doufám, že dle možnosti se odběratelé brzy vypořádají. Odbírejte, rozšiřujte a předplácejte svůj český katolický tisk, neboť týž pracuje k Vašemu dobru. — Pozdrav a přání všeho dobra zasílá všem

Josef Šůva, jednatel.

H
O
Š
E
K

Telefony:

Victor 2087.—Victor 2088.

Zavřeno v neděli odpoledne.

NEMÁME ODBOČEK.

**PELLETIER
FLORAL CO., Inc.**

John O. Mašek, předseda.

Pod zárukou jsoucí člen Telegrafické Zásilatelny Květinářů.

"Vyjádřete svůj pocit květinami."

18. UL. A GEYER AVE.
St. Louis, Mo.

Růže jako lék a zákusek. — Červnu se říká měsíc růží. Růži nazývají básníci královnou květin. Byly však doby, kdy se lidé neomezovali na pouhý estetický požitek, ale používali růži i ku smyslovým požitkům, mnohem prosaičtějším, než jsou příjemné vjemy čichové a zrakové. Růže byla kdysi nejen ozdobou, ale i lékem a hlavně — oblíbeným zákusem. V antickém lékařství měly pilulky a olej vyrobený z květů růže veliký význam. Prášku z rozetřených uschlých růžových květů používaly řecké a římské ženy jako pudru po lázni. Léčivé vlastnosti přikládány růži také ve středověké medicíně. Středověcí lékaři připisovali jí mystické vlastnosti při třiatřiceti smrtelných chorobách, mezi jiným při epilepsii, krvácení plic, revmatismu, vodnatelnosti a p. Ve středověku byly růžové květy pochutinou, kterou si tehdejší panstvo náramně oblíbilo. Růžové květy byly ovšem pojidány v umělé úpravě. Vévodovi z Mantuy byl z nich připravován zvláštní syrop. Pod názvem "tekuté zlato Roderika z Fonseky" byl vyráběn z růžových květů nápoj, který se podával jen na královských hostinách. Jeho příprava byla chována v tajnosti jako nejhlubší tajemství. Jinak byly celé květy předkládány kandisované

nebo zapečetěné v bílém těstu. Ještě v 18. století uvádí Krünitz na dvacet receptů na přípravu lahůdek z růžových květů. Dnešní lidé jsou arci spíš estetickými obdivovateli než jedlíky růží.

Co musí vědět zdravý i nemocný. Že dobrá pitná voda má teploturu 8—10 stup. Celsia. — Že je nutno při krvácení z nosu vycpat nos vatou. Teče-li

i po tomto opatření krev do krku, pak nezbývá, než přivolat lékaře. Někdy se krvácení zastaví ihned, přiložíme-li na šíji kus ledu, studený obklad, klíč a pod. — Že první zoubky prořezávají se v 6 měsících života a lze je nalézt v dolní čelisti. — Že člověk, který utrpěl opařenínu poloviny svého těla, musí zemřít. — Že buňky lidského těla se množí dělením direktním anebo indirektním. — Že člověk ztrácí denně 40—50 vlasů. — Že zárodky stálých zubů se vytvoří teprve po narození dítěte.

Za každého nového odběratele obdrží odměnou poutavý román.

Vánoční pozdravy

a přání

lepších časů

pro budoucí nový rok.

GARfield 7640

FRANK J. VÁVRA

— obchoduje —

kamny, železářstvím, barvami
olejem a sklem.

1620 So. 12th Blvd.

Opravuje kamna a ponikluje
je: zavádí plyn a shotovuje
klíče.

Trinerovo Víno.

Nonat.

Nová česká lékárna

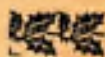
CHAS. NOHAVEC,

lékárník

1841 jižní 12. ulice

Byliny.

Severovy léky.

Union Soda Water Co.

Frank J. Witter, Pres.

**VÝROBCI VÝTEČNÉ
DESTILOVANÉ SODOVKY**

Nejlepší a největší továrna
v St. Louisu.

Victor 4652

N. E. Cor. 18th & Allen Ave.

Phone: LAclede 5300

Bupdete-li se stěhovat, anebo
potřebujete-li svůj nábytek
uložiti do skladiště, balit, nebo
někam zasílat, sdělte

J. A.
MRÁZKOVÍ

3660-62-64 Gravois Ave.
ST. LOUIS, MO.

který vám obstará vše co nej-
lépe v jeho velkých motoro-
vých vozech a uloží nábytek
v zaručených skladištích.

Palácové výletní káry moto-
rové pro každou příležitost.

CEntral 1732

FRANK A. WESLEY

Majetky
Pojistné . . . Půjčky

1712 SO. 12th BLVD.

Měli se jí už dříve zeptat. Pán
čte v novinách, že se chystají
úspory i ve vojště. — "Konečně!
Bože, vždyť už nás armáda stála
peněz!" — Kuchařka: "Svatá
pravda, milostpane, já vím nej-
líp, co člověka stojí jen jeden
takový voják, natož tolik všeli-
jakých regimentů!"

Telefony v úřadovně:
LAclede 4616.

Long Distance: L. D. 5.

Telefon v residenci:
LAclede 2426.

CATERPILLAR

Reg. U. S. Pat. Off.

JOHN FABICK

2812 IOWA AVENUE

Předseda

John Fabick Tractor Co.

2812-14-16 Iowa Avenue

St. Louis, Mo.

Phone: Victor 0402.

Wm. C. Moydell

Pohrobník

Upotřebení kaple
zdarma.

1926 ALLEN AVE.

roh Mississippi Ave.

Nejstarší českou lékárnou
v St. Louisu, Mo.,
jest

NÁRODNÍ LÉKÁRNA

B. KOSEK, lékárník

1800 jižní 12. ulice.